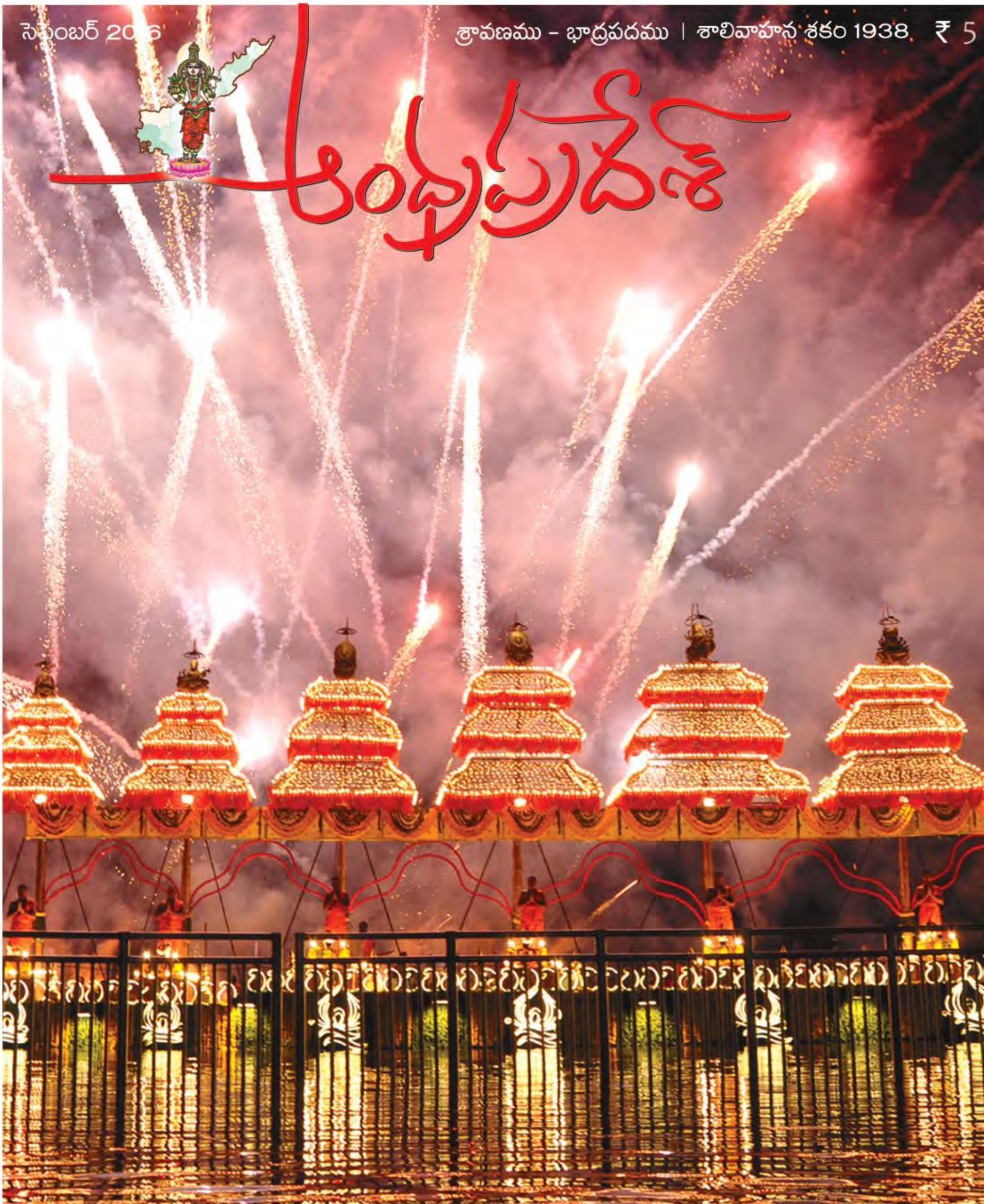
సెప్టెంబర్ 2016 శ్రావణము - భాద్రపదము | శాలివాహన శకం 1938 ₹ 5

ఆంధ్రప్రదేశ్



పుష్కర శోభతో పులకింత

కృష్ణా పుష్కరాలను చంద్రబాబు ప్రభుత్వం కనీవినీ ఎరుగని రీతిలో నిర్వహించి, ప్రజల ప్రశంసను, భక్తుల మెప్పును పొందింది.



కృష్ణమ్మకు కృతజ్ఞతాంజలి

పుష్కరాల సందర్భంగా బెజవాడ కృష్ణాతీరం పులకించింది. భక్తుల పుష్కర స్నానాలు, సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు ఒక వైపు, విద్యుత్ కాంతుల్లో గుడుల నమూనాలు, ప్రకాశం బ్యారేజి మరోవైపు కన్నుల పండువ చేశాయి.











కృష్ణవేణి పుష్కరాల సందర్భంగా ఇబ్రహీంపట్నం కృష్ణా, గోదావరి పవిత్రసంగమం కళావేదికపై ఆగస్టు 17న కృష్ణానది పుట్టుక, ప్రవాహం, పరీవాహకం. ప్రయోజనాలు అనే ఇతివృత్తంతో కూర్చిన 'కృష్ణమ్మ హోయలు' అనే కూచిపూడి నృత్యరూపకాన్ని ప్రదర్శించి ప్రేక్షకులను మంత్రముగ్ధులను చేసిన యువ నాట్యతార పెనుమూడి స్నేహాశర్మ .

ఈ సంచికలో...

ఆంధ్రప్రదేశ్

తెలుగు, ఇంగ్లీషు భాషల్లో ప్రచురితం

సంపుటి 61 సంచిక 3

శాలివాహన శకం 1938 శ్రావణము–భాద్రపదము

కమిషనర్
ఎస్ వెంకటేశ్వర్ ఐఐఎస్

సంపాదకుడు
కందుల రమేష్ బాబు

నిర్వాహక సంపాదకుడు
నున్నా నరేష్

సహ సంపాదకులు
నీరుకొండ ప్రసాద్
జాస్తి గోపాల ప్రసాద్
డబ్బీరు రామకృష్ణ పట్నాయక్

ముఖచిత్రం
బెజవాడలో పుష్కర శోభ

రెండవ కవర్
కృష్ణాతీరంలో పుష్కర దృశ్యాలు

మూడవ కవర్
ముఖ్యమంత్రి కార్యక్రమాల చిత్రమాలిక

నాల్గవ కవర్
'చంద్రన్న విజయాలు' ప్రకటన

ప్రచురణ
సమాచార, పౌరసంబంధాల శాఖ
సమాచార భవన్, ఎ.సి.గార్డ్స్
హైదరాబాద్ – 500 028
ఫోన్: 040 – 23300258

రూపకల్పన
కార్తీక్ బీసు

ఫోటోలు
తమ్మా శ్రీనివాస రెడ్డి, విజయవాడ

ముద్రణ
కాక్స్టన్ ఆఫ్సెట్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
హైదరాబాద్

www.andhrapradeshmagazine.org
Email: apchiefeditor@gmail.com
www.ipr.ap.nic.in

సంపాదకీయం

పులకించిన కృష్ణాతీరం

కృష్ణా పుష్కరాలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్వహించిన విధానాన్ని ప్రజానీకం వేనోళ్ల పొగడటంలో ఆశ్చర్యం లేదు. సంక్షోభం నడుమ కొత్త రాష్ట్రం ఏర్పడిన నేపథ్యంలో, గోదావరీ కృష్ణా పుష్కరాలను ఒక కొత్త ఉత్తేజాన్ని రగిలించడానికి, సరికొత్త ఆశలను మోసులెత్తించడానికి ఒక అవకాశంగా భావించారు ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు. గోదావరి పుష్కరాల అనుభవంతో, కృష్ణా పుష్కరాలను అద్వితీయంగా, మరింత శోభాయమానంగా, ప్రతి యాత్రికుడు జీవితంలో మరువలేని ఒక మంచి అనుభవంగా తీర్చిదిద్దారు.

పాలనాసామర్థ్యానికి ఒక మచ్చుతునకగా ఈ పుష్కరాలు నిలబడ్డాయి. ముందస్తు ప్రణాళికలు రచించి, యంత్రాంగాన్ని సన్నద్ధం చేసి, ప్రభుత్వంలోని ప్రతి ఒక్కరినీ ఉత్సాహపరిచి నిర్వహించిన తీరును రాష్ట్ర ప్రజలంతా గమనించారు. ప్రజలతో పాలనాయంత్రాంగం మమేకమై, పనిచేసిన వైనాన్ని భక్తులు మెచ్చుకున్నారు. ఏర్పాట్ల విషయంలో గాని, సౌకర్యాల కల్పనలో గాని, పరిశుభ్రతలో గాని, భద్రతలో గాని, ఈ పుష్కరాలు నభూతో నభవిష్యతి. సంకల్పం, సమర్థత ఉండాలే గానీ, ఎంతటి క్లిష్టమైన కార్యాన్ని అయినా సాధించుకురావచ్చు అనడానికి మచ్చుతునకగా ఈ పుష్కరాలు మిగిలిపోతాయి.

పుష్కరాల నడుమ మనకొక మంచి కబురు. రియో ఒలింపిక్స్‌లో బ్యాడ్మింటన్ రజతాన్ని గెలుచుకున్న తొలి భారతీయ మహిళగా తెలుగమ్మాయి పి వి సింధు కొత్త చరిత్రను సృష్టించింది. సింధు విజయం వెనక ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో క్రీడా సౌకర్యాల కల్పన ఒక కారణం. ఆనాడు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న చంద్రబాబు నాయుడు ఎంతో చొరవ తీసుకొని, గచ్చిబౌలి స్టేడియం నిర్మించడమే కాదు. పుల్లెల గోపిచంద్‌కు బ్యాడ్మింటన్ అకాడెమి ఏర్పాటు చేయడానికి స్థలాన్ని కూడా ఇచ్చారు. ఆ అకాడెమిలో తయారైన ఆణిముత్యమే సింధు. దేశానికీ, తెలుగువారికీ పేరు తెచ్చిన సింధుకి చంద్రబాబు ప్రభుత్వం భారీ నజరానాలు ప్రకటించి, క్రీడాభివృద్ధి పట్ల తన చిత్తశుద్ధిని మరోసారి తేటతెల్లం చేసింది.

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో అన్ని రంగాల్లో సమగ్రాభివృద్ధికి పునాదులు పడుతున్నాయి. ప్రతి అడుగూ దృఢంగా వేస్తున్నాం.ఒక లక్ష్యంతో, ముందుచూపుతో వెళుతున్న నవ్యాంధ్రప్రదేశ్‌కు రానున్నవి మంచిరోజులే.

కందుల రమేష్

కందుల రమేష్ బాబు
ఎడిటర్

Printed and Published by **RAMESH BABU KANDULA** on behalf of Director/Commissioner, Information and Public Relations Dept.; Printed at **M/s Caxton Offset Pvt. Ltd.**, 11.5.416/3, Red Hills, Hyderabad - 500 004; Published at Office of Director/ Commissioner , I&PR Dept, Govt of Andhra Pradesh, Samachar Bhavan, AC Guards, Hyderabad - 500028.
Editor: Ramesh Babu Kandula, Ph: 040-23300258.



తొలి మునక అక్షర నదిలో....

కృష్ణవేణీ పుష్కర శుభవేళ మన ముంగిట్లో నిలిచినప్పుడే, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆగస్టు మాస పత్రిక అందించిన అక్షర నదిలో నిండారా మునిగాము. ముఖచిత్రం నుంచి ఆద్యంతం గొప్పగా తీర్చిదిద్దినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు. పుష్కరాలకు హాజరయ్యే భక్తులకు కృష్ణా పుష్కరాల ప్రత్యేక సంచిక చక్కని కరదీపిక.

– మండా శ్రీధర్, శ్రీకాకుళం

పొంగిపొరలిన కవిత్వం

ఆంధ్రప్రదేశ్ కృష్ణా పుష్కరాల ప్రత్యేక సంచిక కమనీయంగా కనుల విందుగా ఉంది. ముఖ్యంగా సినీ గేయరచయిత భువనచంద్ర కృష్ణానది వైభవాన్ని వర్ణిస్తూ 'పొంగిపొరలే కృష్ణ' అనే శీర్షికతో రాసిన 28 చరణాల కవిత ఎంతో విశిష్టంగా ఉంది. 'దుర్గమ్మ పదములకు పసుపునిచ్చే కృష్ణ/ మల్లన్న శ్రీమతికి మల్లెలిచ్చే కృష్ణ' – అనడం అద్భుతం. పుష్కర సంచికను సర్వాంగ సుందరంగా తీర్చిదిద్దిన సంపాదక బృందానికి అభినందనలు.

– ఈదుపల్లి వేంకటేశ్వర రావు, ఏలూరు

పోటీపరీక్షలకు కరదీపిక

రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సంక్షేమ పథకాలు, ముఖ్యమైన ప్రభుత్వ ఉత్తర్వుల సమాచారం, ప్రభుత్వ ప్రణాళికల కార్యాచరణ తీరుతెన్నులు అద్భుతంగా అందిస్తూ పోటీ పరీక్షలు రాసేవారికి ఎంతో మేలు చేస్తోంది ఆంధ్రప్రదేశ్ పత్రిక. ఉత్తమ సమాచారాన్ని గొప్ప నాణ్యతా ప్రమాణాలు పాటిస్తూ అతి తక్కువ ధరకు అందించడం అభినందనీయం. గ్రూపు పరీక్షల సందడి మళ్లీ మొదలైన నేపథ్యంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ పాత సంచికలు అందుబాటులో ఉంటే బాగుంటుంది.

– యరుకుల మధుబాబు, కోడుమూరు, కర్నూలు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ తెలుగు, ఇంగ్లీషు సంచికలు http://www.andhrapradesh-magazine.org లో ఉంచడమే కాకుండా, http://www.andhrapradesh-magazine.org/download-magazine-telugu/ ద్వారా డౌనులోడు చేసుకునే సదుపాయం కూడా ఏర్పాటు చేశాం–ఎడిటర్)

'నిన్నటి చంద్రుడు' నికార్సైన రేపటి కథ

సామాన్య గారి నిన్నటి చంద్రుడు గొప్ప కథ. కథనశిల్ప పరంగా అది రేపటి కథ. నెరేషన్‌ను ఉత్తమ పురుషలో నడిపించడం, ఈ కథ విషయంలో కత్తి మీద సాము. కథ చెప్పిన శ్రావ్యమ్మ తన 'నిన్నటి చంద్రుడు' శివ మీద చూపిన అప్రకటిత ప్రేమ– అకారణ ద్వేషాల ద్వంద్వం ఈ కథ. ఎవర్ని ప్రేమించామో వారిని క్షమించడం అంత కష్టమా?

– గోపీచంద్ భట్టారం, నెల్లూరు

'ఆంధ్రప్రదేశ్' ఏడాది చందా 50 రూపాయలే

'ఆంధ్రప్రదేశ్' మాసపత్రికకు చందాదారులుగా చేరాలనుకుంటున్న వారు వార్షిక చందా నిమిత్తం 50 రూపాయల మనియార్డరును 'అకౌంట్స్ ఆఫీసర్, సమాచార, పౌర సంబంధాల శాఖ, హైదరాబాద్' పేరిట పంపాలి. (మీరు డిమాండ్ డ్రాఫ్ట్ (డిడి) తీసుకునేట్లయితే, బ్యాంకు నిబంధనల ప్రకారం రూ. 60 కి డిడి పంపాలి.) తమ పూర్తి చిరునామాను, తాము 'ఆంధ్రప్రదేశ్' పత్రికను ఏ భాషలో కోరుకుంటున్నారో కూడా ఆ మనియార్డరులో రాయాలి. ఆ మనియార్డర్‌ను ఈ క్రింది చిరునామాకు పంపాలి.

అకౌంట్స్ ఆఫీసర్, సమాచార, పౌరసంబంధాలశాఖ, స్టేట్‌గెస్ట్ హౌస్ కాంపౌండ్, గోపాలరెడ్డి రోడ్, సూర్యారావుపేట, విజయవాడ – 520002., ఫోన్. 9949351534.

చందాదారులు తమ చిరునామా మార్పు, కాపీలు అందకపోవడం గురించి ఈ ఫోన్ నెంబరుకు కాల్ చేసి వివరాలు కనుక్కోవచ్చు: 91–9989662462.

రచయితలకు గమనిక

'ఆంధ్రప్రదేశ్' పత్రికపై అభిమానంతో రచనలను పంపుతున్న రచయితలు రచనతోపాటు తమ బ్యాంకు అకౌంట్ పాస్ బుక్ మొదటి పేజీ ఫోటో కాపీ గానీ, బ్లాంక్ చెక్కు కొట్టేసి పంపితేనే, ప్రచురితమైన రచనలు పారితోషికం ఆయా అకౌంట్‌లో జమ చేయడం జరుగుతుందని అకౌంట్స్ అధికారి తెలియజేస్తున్నారు. రచయితలూ, రచయిత్రులు దీని ప్రాధాన్యత గ్రహించి, మాతో సహకరించవలసిందిగా కోరుకుంటున్నాం.

– సంపాదకులు

పురానవ జ్ఞాపకాలు

'అప్పటి పేజీల్లోంచి' శీర్షికన ఆంధ్రప్రదేశ్ పాత సంచికల నుంచి కొన్ని మేలిమి ముత్యాల్ని ఏరి మాకు అందించడం మంచి ఆలోచన. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆగస్టు మాస పత్రికలో నాటి కృష్ణాపుష్కరాల సందర్భంగా 'ప్రాచీన సాహిత్యంలో కృష్ణ నది' వ్యాసాన్ని అందించడం మంచి ఆలోచన. ఆరు దశాబ్దాలుగా ప్రవహించి వస్తున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ సంచిక కూడా ఒక పురానవ జ్ఞాపకమే!

– ఎన్ సత్యన్నారాయణాచార్యులు, గాంధీనగర్, తెనాలి

'ఆంధ్రప్రదేశ్' లెస్స

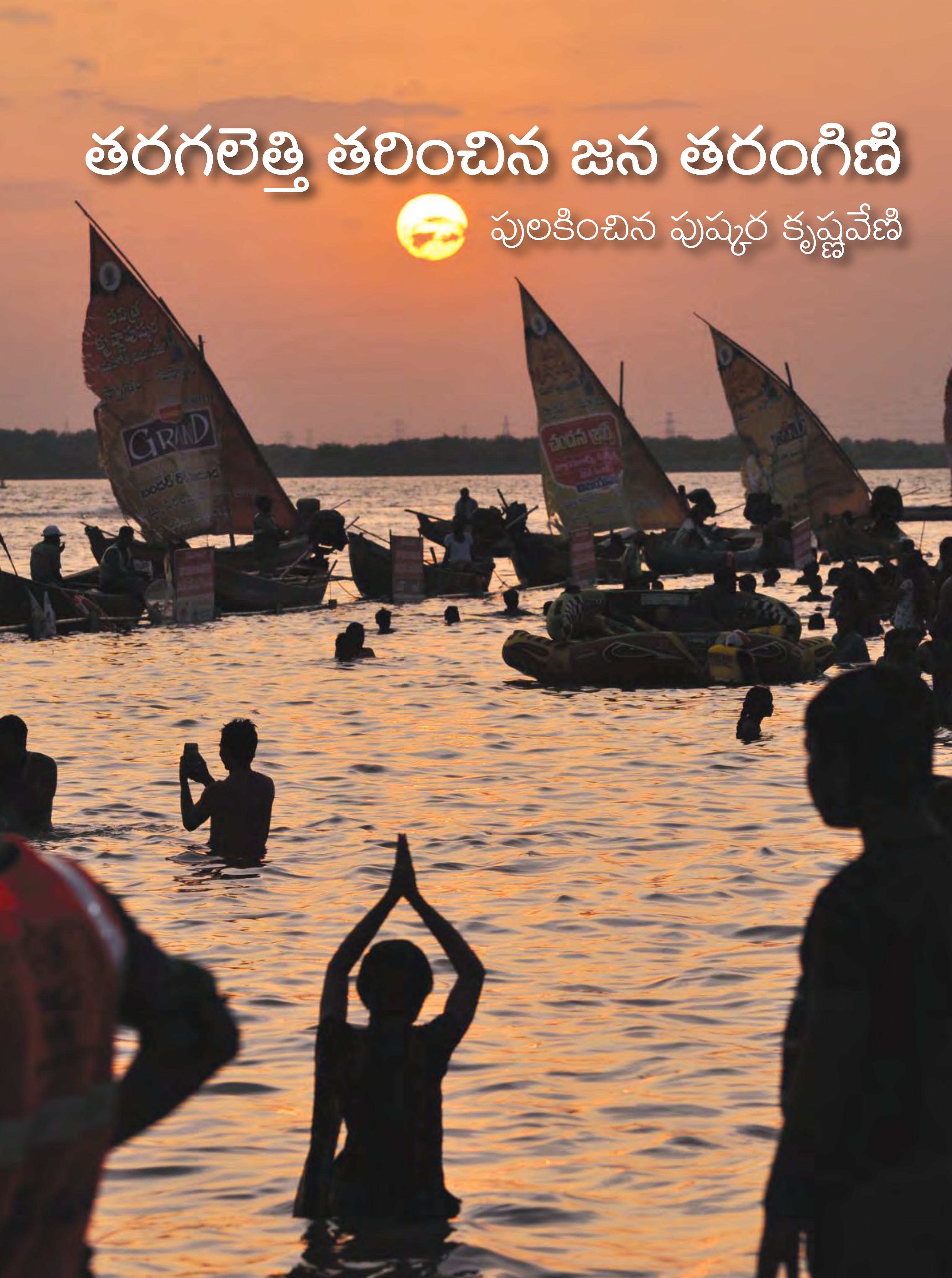
తెలుగు లెస్స శీర్షికలో ఆంధ్రప్రదేశ్ కృష్ణా పుష్కరాల ప్రత్యేక సంచికలో శ్రీరమణ గారి తెలుగు లెస్స శీర్షిక కింద కృష్ణా పుష్కరవేళ వ్యాసం అద్భుతం. కృష్ణా తీరం ఎంత సారవంతమైనదో, సంసారంలో, సాహిత్యంలో, సంగీతంలో ముక్కారు పంటలు ఎలా పండుతాయో, అక్కడ ఆకాశవాణి ఎలా ఒక అదనపు పంట భూమిగా ఉందో గొప్పగా వివరించారు. పింగళి నాగేంద్రరావు గారి '..శాయంగల విన్నపములు..', దివిసీమను దివ్యసీమను చేసిన వేటూరి సుందరరామ్మూర్తి, హాస్యరచయిత–దర్శకుడు జంధ్యాల గారి స్మరణీయమైన సుత్తి, నడిచే విజ్ఞాన సర్వస్వం మల్లాది రామకృష్ణశాస్త్రి గారి ప్రశస్తి .. వంటి అనేక అంశాలు వివరించినందుకు ధన్యవాదాలు. 'ధర సింహాసనమై నభంబు గొడుగై..' అనే ప్రసిద్ధ దసరా పద్యాన్ని గుర్తుకు తెచ్చినందుకు కృతజ్ఞతలు.

– బాలాజీ, కెనరాబ్యాంకు మేనేజర్ (విశ్రాంత), మాచర్ల

ఆంధ్రప్రదేశ్ (తెలుగు, ఇంగ్లిష్) పత్రికను పాఠకులు ఇంటర్నెట్‌లో www.andhrapradeshmagazine.org లో కూడా చదువుకోవచ్చు.

తరగలెత్తి తరించిన జన తరంగిణి

పులకించిన పుష్కర కృష్ణవేణి



పన్నెండు పర్వదినాల పుష్కరం ముగిసింది. కృష్ణవేణి నదీమతల్లి మన నవ్యాంధ్రలో ప్రవేశించి, కర్నూలు, గుంటూరు, కృష్ణా జిల్లాలగుండా ప్రవహించి, సముద్రంలో సంగమించే వరకూ నదీతీరం ఇరువైపులా ఎన్ని రేవులు! ఎక్కడ దిగి నీటి చెంగును చేతిలోకి తీసుకున్నా కృష్ణమ్మ చల్లని స్పర్శే తగిలింది. తడి ఆరని పచ్చని పల్లె వాసనల్ని, ఆధ్యాత్మిక సౌరభాల్నీ గుండెల్లో నింపింది. కుల, మత, వర్గ, జాతి అంతరాలకు అతీతంగా అశేష జనవాహిని రేవులన్నింటా పాయలు పాయలుగా నదిలో కలిసి తరించింది. కాలానికి ప్రాణనాడిలో కృష్ణత్వం ఉంటుంది. అన్నీ తానై, అన్నింటా తానై ఈ పుష్కరాలను చరిత్రపుటల్లో నిలిచిపోయేలా నిర్వహించిన ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబు నాయుడు కార్యకర్తృత్వంలోనూ కృష్ణత్వం కదలాడింది. కుంభమేళా తరహాలో కృష్ణ పుష్కరాలకు జనాదరణ లభించడానికి కారణం ఆధ్యాత్మికత, పరిశుభ్రత, పటిష్ట భద్రత, సునిశిత నిఘా, ఆధునిక సాంకేతికత వినియోగం, నిరుపమాన సేవాతత్పరత, పరిమళించిన మానవత్వం. వీటన్నిటిని మించి ముఖ్యమంత్రి సంకల్ప దీక్ష, నాయకత్వ ప్రతిభ. ఈ బృహత్తర యజ్ఞానికి కర్త, కర్మా, క్రియగా చంద్రబాబు నాయుడు వ్యవహరించి, రాష్ట్ర ప్రజానీకానికి ఒక స్ఫూర్తిగా నిలిచారు.

తొలిరోజు విజయవాడ దుర్గాఘాట్‌లో కంచి పీఠాధిపతి జయేంద్ర సరస్వతి పవిత్ర స్నానం అనంతరం విజయవాడలో శుభ క్రతువు ఆరంభమైంది. వేదపండితుల మంత్రోచ్ఛారణల మధ్య నిర్వహించిన ప్రక్రియ నభూతో అనిపించింది. ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు కుటుంబ సమేతంగా స్నానమాచరించారు. ఆయా ప్రాంతాల్లోని నదీ తీరాల్లో అధికారులు విస్తృత ఏర్పాట్లు చేశారు. పుష్కరాలు జరిగిన 12 రోజులూ తెల్లవారు జామునుంచే భక్తకోటి నదీమతల్లికి ప్రణమిల్లుతూ కనిపించింది. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 12 రోజులపాటు 178 స్నానఘట్టాల్లో భక్తులు పవిత్రస్నానాలు చేశారు.

తెలుగు, ఆంగ్ల భాషల్లోని ఆహ్వానపత్రికలు

రాష్ట్ర వేడుకగా నిర్వహిస్తున్న కృష్ణా పుష్కరాలకు ముఖ్యమంత్రి ఆదేశాల మేరకు భారీగా ఆహ్వానాలు పంపారు. ముఖ్యమంత్రి స్వయంగా సంతకం చేసిన తెలుగు, ఆంగ్ల భాషల్లోని ఆహ్వానపత్రికను దేశ విదేశాల్లోని అన్ని రంగాల ప్రముఖులకు, రాజకీయ పక్షాలకు, న్యాయమూర్తులకు, ఉన్నత స్థానాల్లో వున్న వ్యక్తులకు, అంతేకాదు రాష్ట్రంలోని గ్రామ సర్పంచ్, జన్మభూమి కమిటీ సభ్యులు మొదలు ప్రవాస భారతీయుల వరకు అందరికీ పంపారు. ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు స్వయంగా ఢిల్లీ వెళ్ళి రాష్ట్రపతి, ఉభయ సభల స్పీకర్లు, ప్రధాని, పలువురు కేంద్ర మంత్రులకు ఆహ్వానపత్రికలు అందజేశారు. ప్రభుత్వ ఉన్నతాధికారులు, పార్లమెంట్ సభ్యులు, అన్ని రాష్ట్రాల ముఖ్యమంత్రులు, గవర్నర్లు, వివిధ రాజకీయపక్షాల నేతలు, పారిశ్రామిక ప్రముఖులు, ప్రవాస భారతీయ ప్రముఖులు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వంతో అవగాహన ఒప్పందాలు చేసుకున్న సంస్థలకు కూడా కృష్ణా పుష్కర ఆహ్వాన పత్రికలు పంపించారు. కృష్ణా పుష్కరాలకు ఆహ్వానిస్తూ ముఖ్యమంత్రి సంతకంతో పంపిన పత్రికలు 35 వేల వరకు వున్నాయి.

12 రోజులు 12 అంశాలపై చర్చాగోష్ఠులు

విజయవాడ తుమ్మలపల్లి కళాక్షేత్రంలో 12 రోజులు 12 అంశాలపై ప్రతిరోజూ సాయంత్రం 5.30 గంటలకు చర్చాగోష్ఠులు నిర్వహించారు. ఆయా అంశాలపై ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నవహారతుల సందర్భంగా సంకల్పం చేయించారు. అవి జల సంరక్షణ, సాగునీరు, నదుల అనుసంధానం,

అమరావతి, వనం-మనం, వ్యవసాయం, వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాలు, విద్య-నాలెడ్జ్ సొసైటీ-స్కిల్ డెవలప్‌మెంట్, ఆరోగ్యం-ఫిజికల్ లిటరసీ, మెరుగైన జీవన విధానం, మంచి అలవాట్లు-దురలవాట్లకు దూరం, పోషకాహారం, పేదరికంపై గెలుపు-ఆదాయ వనరులు పెంచడం-ఉపాధి కల్పన,

స్వర్ణాంధ్రప్రదేశ్, రెండంకెల వృద్ధి-సాధన దిశగా వ్యూహాలు-కార్య ప్రణాళిక, ఇంటర్నెట్ ఆఫ్ థింగ్స్-ప్రభుత్వంలో సాంకేతిక పరిజ్ఞానం ఉపయోగించడం, ఇ-పోస్, ఇ-గవర్నెన్స్, కోర్ డాష్ బోర్డ్, పరిశ్రమలు, మౌలిక వసతుల కల్పన మొదలైనవి ఉన్నాయి. ఈ అంశాలపై రాష్ట్రవ్యాప్తంగా సదస్సులతోపాటు విద్యార్థులకు వక్తృత్వ పోటీలు నిర్వహించారు.

దివ్యానుభూతిని మిగిల్చిన పుణ్యస్నానాలు

"నమామి సుకృతశ్రేణీం... కృష్ణవేణీ తరంగణీం... యద్వీక్షణం కోటి జన్మకృత దుష్కర్మ శిక్షణం..." అంటూ కృష్ణమ్మను కొలుస్తూ లక్షలమంది భక్తులు పుష్కరస్నానాలు ఆచరించిన ఘట్టం దివ్యానుభూతిని కలిగించింది. 'శ్రీశైల మల్లికార్జున దివ్యచరణ సేవిణి... కనకదుర్గ భవ్య కరుణాకటాక్ష సంవర్థిని... కృష్ణవేణి' అంటూ అశేష జనం దక్షిణగంగలో మునకలేశారు. కృష్ణమ్మ పుణ్యనదీ తీరానికి వూరూవాడా కదలివచ్చింది. దారులన్నీ కృష్ణమ్మ తీరానికే చేరాయి.

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని ప్రధాన ఘాట్లల్లో పుష్కర రోజుల్లో ఇసుకేస్తే రాలనంత జనం కనిపించింది. జల మాత చుట్టూ జనకోటి బారులు తీరింది. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా నెలకొన్న పుష్కర ఘాట్ల లో కుటుంబ సభ్యులతో పుణ్యస్నానం ఆచరించి నిండు కృష్ణమ్మ వైభవాన్ని కనులారా వీక్షించి తరించారు. కృష్ణమ్మ ఒడ్డున పిండ ప్రదానం, పూజాధికాలు నిర్వహించి పితృ దేవత ఆశీస్సులు పొందామన్న సంతృప్తితో మానసిక స్థైర్యాన్ని పొందారు. అక్కడ నుంచి గుళ్ళకు వెళ్ళి ఆయా దేవతల దివ్య మంగళ స్వరూపాన్ని నిండుగా, మనః పూర్వకంగా దర్శనం చేసుకుని ధన్యులమయ్యామన్న తృప్తిని, ఆనందాన్ని చవిచూశారు. కృష్ణా పుష్కర సంరంభం జరిగిన పన్నెండు రోజులపాటు స్నానఘట్టాలకు యాత్రికులు పోటెత్తారు. కృష్ణ పుష్కరాలలో సుమారు రెండు కోట్ల మందికిపైగా పుష్కర స్నానాలు ఆచరించడం విశేషం. పుష్కరాలు మొదలయ్యాక ఆగస్టు 21(ఆదివారం)న మూడు జిల్లాల్లో 30 లక్షల మంది వరకు పుణ్యస్నానాలు చేయడం రికార్డు.

లక్షలాది మంది పాల్గొంటున్న పుష్కరాలకు కనీవినీ ఎరుగని రీతిలో చేసిన ఏర్పాట్లు ప్రత్యక్షంగా చూసి, అనుభవించిన భక్తజనం అమిత ఆనందం, ఆశ్చర్యం, ఆహ్లాదంతో మురిసిపోయారు. భక్తిభావం,పుణ్యఫల



పుష్కర ఏర్పాట్లను పర్యవేక్షిస్తున్న ముఖ్యమంత్రి

కృష్ణమ్మ పండగ వేళ.. తీరంలోని ఆలయాలన్నీ కొత్త శోభతో వెలిగిపోయాయి. లక్షలాది భక్తుల రాకతో పులకించిపోయాయి. కొత్త కాంతులతో కళకళలాడిపోయాయి. 24 గంటల రద్దీతో కనీవినీ ఎరుగని రీతిలో అలారారాయి. బెజవాడ కనకదుర్గమ్మ, శ్రీశైల మల్లన్న, అమరావతిలోని పురాతన ఆలయంలో అమరలింగేశ్వరుడు, హంసలదీవిలోని మందిరాలు భక్తకోటితో పోటెత్తాయి.

పారవశ్యంలో దూరాభారం అని భావించకుండా కష్టనష్టాలకు ఓర్చి ఉత్తరాంధ్ర, సీమ జిల్లాల నుంచి వచ్చిన భక్తులు కృష్ణ, గుంటూరు, కర్నూలు జిల్లాల్లో పుష్కర ఘాట్ల వద్ద ఏర్పాటు చేసిన సౌకర్యాల పట్ల ఆనందం వ్యక్తం చేసారు.

పుష్కరాల నిర్వహణ ఘనం

కృష్ణ పుష్కరాలు ఘనంగా నిర్వహించడంలో ప్రధానంగా నాలుగు అంశాలు కొట్టొచ్చినట్లు కనిపించాయి. పుష్కరస్నానాలు చేయడానికి విశాలమైన ఘాట్ల నిర్మాణం. ఆధ్యాత్మికత గుబాళింపుతో ఆలయాల అలంకరణ. రహదారులను విశాలం చేసి, ట్రాఫిక్ ఇబ్బందులు తగ్గించడం. ఘాట్ల వద్ద పటిష్టమైన భద్రతా చర్యలు ఏర్పాటు చేసి, ప్రజలకు పూర్తి రక్షణ కల్పించడం. దక్షిణ మధ్య రైల్వే వందల సంఖ్యలో ప్రత్యేక రైళ్ళను నడిపింది. రైల్వే, బస్ స్టాండుల నుంచి పుష్కర ఘాట్లకు ఉచితంగా ఆర్టీసీ సర్వీసులు నడిపారు. మున్సిపల్ శాఖ 60 వేల మంది ఉద్యోగులను విధుల్లో నియమించింది. పారిశుద్ధ్యానికి అత్యంత ప్రాధాన్యత ఇస్తూ చిన్న కాగితం ముక్క పడినా, క్షణాల్లోనే తీసి వేయడం, ఎప్పటికప్పుడు బ్లీచింగ్ చల్లడం, ఎక్కడా అపరిశుభ్రతకు చోటివ్వకుండా పారిశుద్ధ్యకార్మికులను సన్నద్ధం చేయడం, అర్ధరాత్రి తరవాత మున్సిపల్, పారిశుద్ధ్య, ప్రజారోగ్య సిబ్బంది స్నానఘట్టాలు శుభ్రపరచడం, క్లోరినేషన్ ప్రక్రియను త్రికరణశుద్ధిగా చేపట్టడం వంటివి పుష్కర యాత్రీకులను మైమరిపించాయి. పుష్కరాలకు వచ్చిన భక్తులందరినీ స్నేహితులుగా,బంధువులుగా, సన్నిహితులుగా భావించి ప్రభుత్వంతోపాటు అనేక స్వచ్ఛంధ సంస్థలు మానవీయత, సేవాతత్పరతతో లక్షలాది మందికి మంచి నీరు,మజ్జిగ, గ్లూకోజు నీళ్ళు, పలహారాలు,భోజనాలు, వసతి కల్పించి అక్కున చేర్చుకున్నాయి.

కృష్ణమ్మ పండగ బెజవాడకు కొత్తకళను తీసుకొచ్చింది. విశాలమైన రహదారులు, ఆహ్లాదాన్ని పంచే అందమైన చిత్రాలు, దారి పొడవునా ఇరువైపులా పరుచుకున్న పచ్చదనంతో నగరం శోభాయమానమై యాత్రికులను స్వాగతించింది. ప్రకాశం బ్యారేజీ, దుర్గగుడి, ప్రధాన రహదారులు మొదలుకుని నగరమంతా విద్యుత్తు దీపాలంకరణ చేయడం యాత్రికులకు కనులపండుగ చేసింది.

భక్తకోటితో కిటకిటలాడిన దేవాలయాలు

కృష్ణా నది తీరం పేరు చెప్పగానే అద్భుతమైన పుణ్యక్షేత్రాలు గుర్తొస్తాయి. ఆధ్యాత్మిక భావన మొదలవుతుంది. ఇక కృష్ణమ్మ పండగ వేళ.. తీరంలోని ఆలయాలన్నీ కొత్త శోభతో వెలిగిపోయాయి. లక్షలాది భక్తుల రాకతో పులకించిపోయాయి. కొత్త కాంతులతో కళకళలాడిపోయాయి. 24 గంటల రద్దీతో కనీవినీ ఎరుగని రీతిలో అలారారాయి. బెజవాడ కనకదుర్గమ్మ, శ్రీశైల మల్లన్న, అమరావతిలోని పురాతన ఆలయంలో అమరలింగేశ్వరుడు, హంసలదీవిలోని మందిరాలు భక్తకోటితో పోటెత్తాయి. పశ్చిమ కృష్ణా తీరంలోని వేదాద్రి, ముక్త్యాల పుణ్యక్షేత్రాలు పుష్కర భక్తుల ఆధ్యాత్మిక ఆర్తిని తీర్చాయి. ఉత్తరవాహినిగా ప్రవహించే కృష్ణవేణికి జిల్లాలో స్వాగతద్వారంగా నిలిచే ముక్త్యాల క్షేత్రానికి ఆధ్యాత్మిక విశిష్టత ఉంది. భౌగోళికంగా ఆంధ్రప్రదేశ్, తెలంగాణ రాష్ట్రాల సరిహద్దులో, నాలుగు జిల్లాల కూడలిగా ఉన్న జగ్గయ్యపేట ప్రాంతంలోని పుణ్యక్షేత్రాలకు ఇతర జిల్లాలతో పాటు తెలంగాణ నుంచి అధిక సంఖ్యలో భక్తులు వచ్చారు.

విశిష్ట ఆకర్షణగా 'హారతి'

ఫెర్రీ వద్ద గోదావరి నీళ్ళు కృష్ణలో కలిసే సంగమం వద్ద నదికి నవహారతులిచ్చే సంప్రదాయానికి శ్రీకారం చుట్టారు. సినీ దర్శకుడు బోయపాటి శ్రీను ఆధ్వర్యంలో నదిలో పంటుకు విశేష అలంకరణ, పుష్కర ప్రాముఖ్యం, విశిష్టతలపై నటుడు సాయికుమార్ వివరణతో నిర్వహించిన 'కృష్ణమ్మకు హారతి' పుష్కర యాత్రికుల చూపుని కట్టిపడేసింది. హారతికి ప్రజలు నీరాజనం పట్టారు. పవిత్ర హారతితోపాటు బెజవాడ వైశిష్ట్యాన్ని తెలియజేస్తూ ఏర్పాటుచేసిన లేజర్‌షోలు ఆకట్టుకున్నాయి. రోజూ మధ్యాహ్నం మూడింటి నుంచే భక్తులు హారతిని వీక్షించేందుకు అక్కడకు చేరుకునేవారు. నాల్గింటికల్లా గ్యాలరీలు నిండిపోయేవి. నగరానికి వచ్చిన కేంద్ర మంత్రులు, సినీ, రాజకీయ, ఆధ్యాత్మిక ప్రముఖులను ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు స్వయంగా ఆహ్వానించి, సందర్శనావకాశం కల్పించడంతో వారు మైమరిచిపోయారు. ఇదే తరహాలోనే సీతానగరం, నాగాయలంక, పెనుమూడిలోనూ హారతులిచ్చారు. పద్మావతి ఘాట్‌దగ్గర తితిదే పండితులు పుణ్యహారతినిచ్చారు.

పుష్కర నిర్వహణ అమోఘం

ముఖ్యమంత్రి సమర్థ నాయకత్వానికి ప్రజల జేజేలు

కృష్ణా పుష్కరాలను నభూతో నభవిష్యతి అన్నట్టు నిర్వహించిన ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడి అటు భక్తులు, ఇటు ప్రముఖులు నీరాజనాలు అర్పించారు.



పుష్కర స్నానం చేసస్తున్న ముఖ్యమంత్రి, ఆయన కుటుంబ సభ్యులు

గోదావరి పుష్కరాలను అద్భుతంగా నిర్వహించిన చంద్రబాబు, కృష్ణా పుష్కరాలను ఇంకా పకడ్బందీగా, ప్రణాళికాబద్ధంగా, కన్నులపండువగా, రాష్ట్ర ప్రజలు కలకాలం గుర్తుంచుకునే ఒక ఆధ్యాత్మిక మధుర జ్ఞాపకంగా నిర్వహించారు. పుష్కరాలు జరిగినన్ని రోజులూ ఆయన దగ్గరుండి, ప్రతి అంశాన్ని చూసుకున్న తీరు, అధికార యంత్రాంగాన్ని నడిపించిన వైనం స్ఫూర్తిదాయకంగా నిలిచింది.

అందుకే, పుష్కరాల్లో పాల్గొన్న ప్రతి ఒక్కరిదీ ఒకే మాట. "శభాష్ సీఎం చంద్రబాబు."

పుష్కర స్నానం చేసిన కేంద్ర మంత్రులు సురేష్ ప్రభు, వెంకయ్యనాయుడు పుష్కర నిర్వహణను మెచ్చుకున్నారు. ఏపీ ప్రభుత్వం పుష్కరాలకు ఘనమైన ఏర్పాట్లు చేసిందన్నారు. ప్రముఖ ఆధ్యాత్మికవేత్త, ఆర్ట్ ఆఫ్ లివింగ్ వ్యవస్థాపకులు శ్రీశ్రీ రవిశంకర్‌గురూజీ "కృష్ణ పుష్కరాల ఏర్పాట్లు కుంభమేళా నిర్వహణకు ఆదర్శంగా, అద్భుతంగా ఉన్నాయి. కృష్ణా పుష్కరాలను చాలా బాగా నిర్వహిస్తున్నారు. స్నాన ఘాట్ల వద్ద, నగరంలోనూ పరిశుభ్రమైన వాతావరణాన్ని కల్పించారు. ఈ పుష్కరాల నిర్వహణ దేశంలోని అన్ని మేళాలు, ఉత్సవాలకు ఆదర్శంగా నిలుస్తుంది. హరిద్వార్, అలహాబాద్ కుంభమేళాల్లో ప్లాస్టిక్ వినియోగం ఎక్కువగా ఉంటోంది. ఎక్కడపడితే అక్కడ చెత్తాచెదారం కనిపిస్తుంటుంది. ఇక్కడ అలాంటివేవీ కనిపించలేదు. పుష్కరాలు నిర్వహిస్తున్న తీరు ప్రశంసనీయంగా ఉంది. ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడుకి సాంకేతిక పరిజ్ఞానం అంటే అమితమైన ఆసక్తి ఉండటంతో చక్కగా వినియోగించుకొంటున్నారు," అని రవిశంకర్‌గురూజీ కితాబిచ్చారు. "కృష్ణా పుష్కరాలకు ప్రభుత్వం చేసిన ఏర్పాట్లు చక్కగా ఉన్నాయి," అని కేంద్ర మంత్రి దత్తాత్రేయ, శాసనమండలి ఛైర్మన్‌చక్రపాణి, సినీ నటుడు దగ్గుబాటి వెంకటేష్‌లు పేర్కొన్నారు. "పుష్కరాల నిర్వహణలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ పనితీరు బాగుంది. పుష్కరాలు జరుగుతున్న తీరు పట్ల అందరూ సంతోషంగా ఉన్నారు. దొరుకునా ఇటువంటి సేవ అన్నట్లు పుష్కరాలు జరుగుతున్నాయి. హెలికాప్టర్‌నుంచి చూస్తే విజయవాడ నగరం స్వచ్ఛంగా కనిపిస్తోంది. కృష్ణా పుష్కరాల ఏర్పాట్లు బాగున్నాయి," అని కృష్ణా పుష్కరాల ఏర్పాట్లపై గవర్నర్ నరసింహన్ ప్రశంసల వర్షం కురిపించారు. విజయవాడ నగరానికి విచ్చేసిన కార్నెల్ యూనివర్సిటీ (అమెరికా) గ్రాడ్యుయేషన్ స్కూల్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్ డీన్ ఆచార్య సౌమిత్ర దత్త పుష్కరాల సందర్భంగా పారిశుద్ధ్య కార్మికుల సేవలను వీక్షించి ఆశ్చర్యపోయారు. "లక్షలాది మంది తరలివస్తే అమెరికా సైతం పారిశుద్ధ్యంలో చేతులెత్తేస్తుంది. అటువంటిది ఏపీ ప్రభుత్వం విజయవాడ నగరాన్ని ఇంత పరిశుభ్రంగా ఎలా ఉంచగలుగుతోంది," అని ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబుపై ప్రశంసలు జల్లు కురిపించారు. ఆంధ్రనాట ఆధ్యాత్మిక వైభవం యావత్తూ కృష్ణవేణి తీరంలో పరవళ్లు తొక్కించిన పుష్కర సంరంభం శుభకరంగా ముగియడంలో ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు చొరవ అనితర సాధ్యమని పుష్కర స్నానం ఆచరించిన భక్తులు, ప్రముఖులు వేనేళ్ళ పొగిడారు, జేజేలు పలికారు. భక్తులు తదుపరి పుష్కరం వరకూ గుర్తుంచుకొనే జ్ఞాపకాలను పదిలపరుచుకున్నారు. ఈ పన్నెండు రోజుల్లో కనకదుర్గమ్మను 18 లక్షల మంది, తితిదే నమూనా దేవాలయాన్ని 10 లక్షలమంది దర్శించుకొనడంలో అధికార యంత్రాంగాన్ని సన్నద్ధం చేయడంలో చంద్రబాబు సూచనలు ఆచరణబద్ధమై భక్తులను భక్తిపారవశ్యంలో ముంచెత్తాయి. కృష్ణా పుష్కరాలను విజయవంతంగా నిర్వహించినందుకు గాను 'థాంక్యూ సీఎం సార్' పేరిట ఎమ్మెల్సీలు పయ్యావుల కేశవ్, టీడీ జనార్దన్‌లు రూపొందించిన గోడపత్రిక (పోస్టర్)ను పవిత్ర సంగమం ఘాట్‌వద్ద ప్రదర్శించి ప్రజలు, ప్రజా ప్రతినిధులు ముఖ్యమంత్రికి ధన్యవాదాలు తెలిపారు. ప్రభుత్వం, ప్రజలు కలిసి పనిచేస్తే అద్భుతాలు సృష్టించవచ్చునదానికి కృష్ణా పుష్కరాల నిర్వహణే నిదర్శనం. అంతేకాదు. ఒక కార్యక్రమాన్ని చేపడితే అదే లోకంగా, సర్వశక్తులూ వినియోగించి, విజయవంతం చేయడమెలాగో పుష్కరాల నిర్వహణ ఒక పాఠంగా నిలుస్తుంది.

ఒక్క నిమిషం తీరిక లేకుండా అధికారులతో టెలి కాన్ఫరెన్స్‌లు నిర్వహిస్తూ, ప్రతి ఘాట్‌ను కంట్రోల్ రూమ్ నుంచి మానిటర్ చేస్తూ, అవసరం అనుకుంటే ప్రత్యక్షంగా అక్కడికి వెళ్లి పర్యవేక్షిస్తూ, అర్థరాత్రి వేళ కూడా పుష్కర ఘాట్లను తనిఖీ చేస్తూ, భక్తులతో మాట్లాడుతూ, పుష్కరాలకొచ్చే ప్రముఖులను చూసుకుంటూ, ఆధ్యాత్మిక, సాంస్కృతిక కార్యక్రమాల్లో పాల్గొంటూ, అంతా తానై ముఖ్యమంత్రి కృష్ణా పుష్కరాలను నిర్వహించారు.



అన్ని ప్రధాన ఘాట్ల వద్ద సాంస్కృతిక ప్రదర్శనలకు ఏర్పాట్లు చేసిన ప్రభుత్వం

పర్యవేక్షణకు కమాండ్‌కంట్రోల్‌రూం

లక్షలాదిగా పుష్కర పుణ్యస్నానాలు ఆచరించేందుకు కృష్ణా స్నానఘట్టాలకు తరలివస్తున్న యాత్రికులకు ఇబ్బంది కలగకుండా కమాండ్ కంట్రోల్ కేంద్రం ద్వారా విస్తృత సేవలు అందుబాటులోకి తెచ్చారు. ఆధునిక పరిజ్ఞానానికి పెద్ద పీట వేసిన జిల్లా అధికారులు, సాంకేతిక బృందం, ఉన్నతాధికారులు శ్రమించి రూపొందించిన ఈ కేంద్రం ద్వారా పుష్కర భక్తులకు విశేష సేవలు అందించారు. ప్రతీ పుష్కరఘాట్ వద్ద ఐఏఎస్, అసిస్టెంట్‌కలెక్టర్లు, డిప్యూటీ కలెక్టర్లు ఇన్‌ఛార్జిలుగా బాధ్యతలు నిర్వహించేలా ఉన్నతాధికారులు చర్యలు తీసుకోగా, ఆపై బహుళ శిక్షణ జట్లు (ఎం.డి.టి.) ఏర్పాటు చేసి వారికి ఎప్పటికప్పుడు సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని కమాండ్‌కంట్రోల్‌రూం ద్వారా చేరువయ్యేలా చర్యలు చేపట్టారు. గోదావరి పుష్కరాల్లోని తప్పొప్పులు కృష్ణాలో పునరావృతం కాకుండా సాంకేతికతకు పెద్ద పీట వేశారు.

డ్రోన్ల వినియోగం..

పుష్కరఘాట్‌లు, పుష్కర నగర్‌లు, ఇతర ప్రాంతాల్లో మొత్తం 1400 సీసీ కెమేరాలు ఏర్పాటు చేశారు. కాల్‌సెంటర్‌ను 30 లైన్లతో ఏర్పాటు చేశారు. దీన్ని 'క్లౌడ్‌బేస్డ్‌సొల్యూషన్‌కాల్‌సెంటర్'గా వ్యవహరించారు. యాత్రికులు 1077 టోల్‌ఫ్రీ నెంబరుకు ఫోన్‌చేసే సదుపాయం కల్పించారు. ఏకకాలంలో 30 ఫోన్‌కాల్స్‌స్వీకరిస్తారు. సుమారు 40 మంది సిబ్బంది ఇక్కడ పనిచేశారు.

రోజుకు లక్షమందికి పైగా దుర్గమ్మ దర్శనం

అమ్మలగన్నయమ్మ దుర్గమ్మ దర్శనానికి కిలోమీటర్ల కొద్దీ బారులు తీరారు. కాళేశ్వరావు మార్కెట్ నుంచి ఆరు వరసల్లో భక్తులు క్యూల్లో వెళ్ళి దుర్గమ్మను దర్శించుకున్నారు. కృష్ణానదీ తీరాన ఉన్న ప్రముఖ ఆలయాల్లో ప్రముఖమైనది విజయవాడ కనకదుర్గ ఆలయం. ఇంద్రకీలాద్రిపైన కొలువైన జగన్మాత దుర్గమ్మను అశేష సంఖ్యలో భక్తులు దర్శించుకున్నారు. రోజుకు సరాసరి 1.5 లక్షల మంది భక్తులు దర్శనం చేసుకునేందుకు వీలుగా రోజుకు 22 గంటలు దర్శన వేళలు దేవస్థానం అధికారులు కేటాయించడంతో పాటు ఆరు వరసల్లో ఏకకాలంలో జగన్మాతను దర్శించుకునే అవకాశాన్ని కల్పించారు. భక్తుల రద్దీ కారణంగా అంతరాలయ ప్రవేశం, భక్తులకు శఠగోపం వంటివి నిలిపివేశారు. భక్తులు ఇతర దేవాలయాలను దర్శించుకొన్నారు. రోజూ లక్షకు పైగా భక్తులు దుర్గమ్మను దర్శించుకోవడంలో దుర్గ గుడి అధికారులు ఎంతో సాయ పడ్డారు. ఇస్కాన్ అక్షయ పాత్ర ద్వారా టీటీడీ చేసిన ఉచిత భోజన ఏర్పాట్లు గిన్నీస్ బుక్ రికార్డులకెక్కే విధంగా ఉన్నాయి. ప్రతి రోజూ 3 లక్షల మందికి పైగా భోజనం చేశారు.

పర్యావరణ పరిరక్షణలో పారిశుధ్య కార్మికులు

కృష్ణా పుష్కరాల్లో వివిధ ప్రాంతాల నుంచి వచ్చిన 18 వేలకు పైగా పారిశుధ్య సిబ్బంది నిత్యం శ్రమిస్తూ పర్యావరణాన్ని కాపాడారు. తమ ఆరోగ్యాన్ని సైతం లెక్క చేయకుండా నిత్యం నడుం లోతు నీటిలోనే విధులు నిర్వహించారు. భక్తులు నీటిలో విడిచే పూలు, ఇతరత్రా వస్తువులను, గట్లపై చిన్న కాగితపు ముక్క పడినా ఎప్పటికప్పుడు తొలగిస్తూ పరిశుభ్రంగా ఉంచారు. దీంతో యాత్రికులు స్వచ్ఛమైన నీటిలోనే స్నానాలు ఆచరించడానికి ఆస్కారమేర్పడింది. పురపాలక శాఖ మంత్రి నారాయణ, ఇతర ఉన్నతాధికారులు అన్ని ప్రాంతాల్లో తిరుగుతూ పారిశుద్యాన్ని పర్యవేక్షించారు.

సాంకేతికతతో సమస్యల పరిష్కారం

పుష్కరాల్లో స్నానఘట్టాల వద్ద యాత్రికులకు ఎదురయ్యే సమస్యలను ప్రభుత్వం ఎప్పటికప్పుడు పర్యవేక్షించడానికి సాంకేతికతను సద్వినియోగం చేసుకుంది. పుష్కర సమాచారం ఎప్పటికప్పుడు తెలుసుకునేందుకు వెబ్‌సైట్ ఏర్పాటు చేశారు. కైజాలా అనే యాప్‌ను వినియోగించారు. సోషల్ మీడియాను విస్తృతంగా ఉపయోగించుకున్నారు. సర్వీసు ప్రొవైడర్లతో నగరంలోని వివిధ ప్రాంతాల్లో 36 తాత్కాలిక సెల్‌టవర్లు ఏర్పాటు చేయించారు. భక్తుల సమస్యల పరిష్కారానికి వీలుగా ప్రత్యేకంగా 1077 టోల్‌ఫ్రీ కేంద్రాన్ని నెలకొల్పారు. సీసీటీవీల ద్వారా రద్దీని గమనించి, ఎప్పటికప్పుడు నియంత్రించారు. వేర్వేరు మార్గాల ద్వారా సమాచారం తెలుసుకుని నియంత్రణ కేంద్రం నుంచే క్షేత్ర స్థాయి సిబ్బందిని అప్రమత్తం చేసింది. ఈ సాంకేతిక వ్యవస్థ పర్యవేక్షణకు ప్రత్యేకంగా 500 మంది సిబ్బందిని నియమించారు. కొన్ని ఘాట్ల వద్ద మహిళలు దుస్తులు మార్చుకునే ప్రాంతంలో పురుషులు తచ్చాడుతుండటాన్ని గుర్తించి పట్టుకున్నారు. స్నానఘట్టాల్లోకి దిగిన వారు ఎక్కువసేపు ఉండటం వల్ల రద్దీ పెరుగుతోందని

ఆఖరి పుష్కరంలో అపూర్వానందం

నా వయసు 99 సంవత్సరాలు, నా భార్యకు 87 ఏళ్లు. కృష్ణా, గోదారుల పుష్కరాలు కలిపి, నాకు ఇది 13 వ పుష్కరం. కానీ, ఇటువంటి ఏర్పాట్లు కనీ వినీ ఎరగను. నా వంటి మూడుకాళ్ల ముదుసలుల్ని చేతుల మీద మోసుకొచ్చి పవిత్ర స్నానం చేయిస్తున్నారు నాగార్జున యూనివర్సిటీ ఎన్ఎస్ఎస్ విద్యార్థులు. ఇంత శ్రద్ధ తీసుకున్న ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు చరితార్థులు.

– తేలప్రోలు వేంకటేశ్వర్లు, దేవేంద్రపాడు, దుగ్గిరాల





ఎండలు మండుతున్నప్పటికీ భక్తులు భారీగా కదిలివచ్చారు. అన్ని రోజులూ తెల్లవారుజామునుంచి తాకిడి మొదలయింది. ఎండలకు మధ్యాహ్నం వేళ కొద్దిసేపు మినహాయిస్తే మిగిలిన సమయంలో ఎటుచూసినా భక్త జనమే కనిపించింది.

కంట్రోల్ కమాండ్ సెంటర్ వద్ద నుంచి అన్ని ప్రధాన ఘాట్ల వద్ద పరిస్థితిని సమీక్షిస్తున్న ముఖ్యమంత్రి

గమనించి సూచనలిచ్చి వారిని ఖాళీ చేయించారు. చిన్నారుల కదలికలతోపాటు నీళ్లలో జలకాలాడుతూ ఇతరులకు ఇబ్బందులు కలిగించకుండా జాగ్రత్త వహించారు. సిబ్బంది ఎప్పటికప్పుడు మరుగుదొడ్ల పరిస్థితిని ఫోటోలు తీసి సీఎం డ్యాష్‌బోర్డుకు అనుసంధించిన కృష్ణా పుష్కరాల వెబ్‌సైట్‌కు పంపారు. వీటిని విజయవాడ నగర పాలక సంస్థ (వీఎంసీ)లో ఉన్న కమాండ్ కంట్రోల్ సెంటర్ (సీసీసీ)లో ఉన్నతాధికారులు పరిశీలించి తగిన చర్యలు తీసుకున్నారు. పారిశుద్ధ్య సిబ్బందికి వాట్సాప్‌లో ప్రత్యేకంగా ఒక గ్రూప్‌ను ఏర్పాటు చేసి ఒకేసారి ఆదేశాలు ఇచ్చి అప్రమత్తం చేశారు. పారిశుద్ధ్య కార్మికులు మూడు షిఫ్టుల్లో పనిచేయించారు.

గత ఏడాది జరిగిన గోదావరి పుష్కరాలు కావచ్చు ... ఇప్పుడు కృష్ణ పుష్కరాలు చంద్రబాబు పాలనాదక్షతకు నిదర్శనాలుగా చరిత్ర పుటల్లో నిలిచిపోతాయి.

ఉష్ణోగ్రతలని సైతం లెక్క చేయకుండా...

విజయవాడ, గుంటూరు రైల్వేస్టేషన్లు, బస్టాండ్లు కిటకిటలాడాయి. దూరప్రాంతాల నుంచి ప్రైవేటు బస్సులు, వాహనాలు ఏర్పాటు చేసుకుని వచ్చారు. జాతీయ రహదారులపైనా ట్రాఫిక్‌మయమయింది. ప్రధాన ఘట్టాలకు జనం తండోపతండాలుగా వచ్చారు. కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాల్లో గ్రామీణ ఘట్టాల్లోనూ రద్దీ పెరిగింది. విజయవాడ, అమరావతి, శ్రీశైలం, వేదాద్రి, ముక్త్యాల స్నానఘట్టాల్లో రద్దీ అధికంగా కనిపించింది. పెరిగిన ఉష్ణోగ్రత వేసవి వాతావరణాన్ని తలపించింది. ఎండలు మండుతున్నప్పటికీ భక్తులు భారీగా కదిలివచ్చారు. అన్ని రోజులూ తెల్లవారుజామునుంచి తాకిడి మొదలయింది. ఎండలకు మధ్యాహ్నం వేళ కొద్దిసేపు మినహాయిస్తే మిగిలిన సమయంలో ఎటుచూసినా భక్త జనమే కనిపించింది. పుష్కరాల్లో భక్తులకు కల్పించిన సౌకర్యాలపై రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్వహించిన సర్వేలో కర్నూలు జిల్లాలోని సంగమేశ్వరం మొదటి స్థానంలో నిలిచింది. ఇక్కడ ఉన్న లలితాదేవి, సంగమేశ్వరం ఘాట్లలో ఏర్పాట్లపై ఎక్కువ మంది సంతృప్తి వ్యక్తం చేసినట్లు ముఖ్యమంత్రి టెలికాన్ఫరెన్సులో వెల్లడించారు.

ఉచిత బస్సు సర్వీసులు

విజయవాడ, శ్రీశైలంతో పాటు పల్లె ప్రాంతాల్లోని ప్రధాన స్నానఘట్టాలకు సైతం వందలాది వాహనాలు బారులు తీరాయి. ప్రైవేటు, ఆర్టీసీ వాహనాల రద్దీ పెరిగింది. ట్రాఫిక్ ఇక్కట్లు ఉన్నప్పటికీ అధిగమించారు.రద్దీ తక్కువ ఉన్న ఘాట్ల వైపు ఉచిత బస్సు సర్వీసులను మళ్లించడంలో పోలీసు, ఆర్టీసీ యంత్రాంగాలు సఫలమయ్యాయి. ట్రాఫిక్ క్రమబద్ధీకరణలోనూ పోలీసులు వ్యూహాత్మకంగా వ్యవహరించారు. పుష్కర స్నానాల ఏర్పాట్లు ఒక ఎత్తయితే పుణ్యకార్యంతోపాటు, పిల్లలకు, పెద్దలకు,ఆనందం, మానసిక ఉల్లాసం వంటి మైమరిచిపోలేని రీతిలో పుష్కరకాలం నిలిచిపోయేట్లు వినోద కార్యక్రమాలు, యాత్రా స్థలాలు, ప్రకాశం బ్యారేజీ, విజయవాడలోని భవనాలకు, రోడ్ల మధ్య స్థంభాలకు అలంకరణ ప్రత్యేక ఆకర్షణగా తీర్చిదిద్దారు. ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబు నాయుడు కొన్ని నెలలక్రితంనుంచి కృష్ణ పుష్కారాలపై పెద్దెత్తున కసరత్తు నిర్వహించి సలహాలు, సూచనలు, నిధుల కేటాయింపు మూలంగా అధికార యంత్రాంగం సన్నద్ధమై ఏర్పాట్లు పూర్తి చేయడంతో దిగ్విజయంగా ప్రజలు పుష్కర స్నానాలు ఆచరించగలుగుతున్నారు.

సేవాతత్పరతతో తరించిన పోలీసులు

రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా పుష్కర స్నానాలకు కోట్ల మంది వచ్చి వెళుతున్నా ఎటువంటి అవాంఛనీయ సంఘటనలకు తావివ్వకుండా అత్యంత అకట్టుదిట్టమైన భద్రతా, నిఘా వ్యవస్థల సహకారంతో డీజీపీ సాంబశివరావు పకడ్బందీగా వ్యవహరించారు. శాంతిభద్రతలు రక్షణలో గడిపే పోలీసులు సేవాతత్పరతతో సామాన్య ప్రజానీకానికి చేయూతనిచ్చారు. విజయవాడ పున్నమిఘాట్‌కు 450 మంది వృద్ధులు, మానసిక, శారీరక వికలాంగులను, 80 మంది అంధులను తీసుకువచ్చి పోలీసులు పుష్కర స్నానాలు చేయించారు. పోలీసులపై ప్రజలకు సద్భావన పెంచడానికి ఈ కార్యక్రమం చేపట్టారు. డీజీపీ ఎన్.సాంబశివరావు, పోలీసు కమిషనర్ గౌతంసవాంగ్‌ల ఆదేశాల మేరకు చక్రాల కుర్చీలో తీసుకొచ్చి పుష్కర స్నానాలు చేయించి వృద్ధుల ఆశీర్వాదం పొందారు.

కృష్ణా పుష్కరాల ముగింపు అద్వితీయం

కృష్ణా పుష్కరాల పన్నెండు రోజుల పండక్కి విజయవాడ సమీపాన ఇబ్రహీంపట్నంలోని పవిత్ర సంగమక్షేత్రంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 23-8-16 రాత్రి అద్వితీయ ముగింపు పలికింది. సాయంత్రం సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలతో మొదలైన ముగింపు వేడుకలు.. అంతిమంగా నవహారతులు జనాల్ని ఓలలాడించాయి. ఆ సాయంత్రం భక్తజనాన్ని మంత్రముగ్ధుల్ని చేసింది. ఆ తర్వాత బోయపాటి శ్రీనివాస్‌దర్శకత్వంలో నిర్వహించిన బాణసంచా కార్యక్రమంలో ఆకాశం నుంచి తారలన్నీ దిగివచ్చి వీక్షిస్తున్నాయా.. కాంతి వర్షం కురుస్తుందా.. అన్నట్లుగా రంగురంగుల టపాసుల షో అలరించింది. హారతి కార్యక్రమం ముగిసిన వెంటనే నల్లని కారు మబ్బులను చీల్చుకుంటూ ఉవ్వెత్తున ఎగసిన బాణసంచా ఆహూతులను మరో ప్రపంచంలోకి తీసుకెళ్లింది. వెలుగుచుక్కలన్నీ కలిసి వేయి పగళ్లను సాక్షాత్కరించాయా అన్నట్లుగా 10 నిమిషాల పాటు టపాసుల కార్యక్రమం ఆకట్టుకుంది. చివరలో ఒకేసారి వెయ్యి మంది కూచిపూడి కళాకారిణుల మహానాట్య బృందం ఇచ్చిన ప్రదర్శన ప్రత్యేక ఆకర్షణగా నిలిచింది. ముగింపు వేడుకకు జనం ప్రవాహంలా తరలివచ్చారు.

జలమే బలం... జనమే జయం!

అవరోధాలెన్ని ఉన్నా ఆంధ్రప్రదేశ్ ను అగ్రగామి చేస్తా

70వ స్వాతంత్ర్యదినోత్సవ వేడుకల్లో ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు



ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు 70వ స్వాతంత్ర్య వేడుకల సందర్భంగా ఆగస్టు 15న చేసిన మహా ప్రసంగంతో అనంతపురములోని ఆ చారిత్రాత్మక మైదానం మరో ఉజ్వల ఘట్టానికి వేదికయ్యింది. పోలీసు శిక్షణ కళాశాలలోని నీలం సంజీవరెడ్డి మైదానంగా ఇప్పుడు గుర్తిస్తున్న ఆ ప్రాంగణంలో ఎందరో మహనీయులు ప్రసంగించారు, ఎన్నో పోరాటాలకూ, త్యాగాలకూ ప్రజల్ని సమాయత్తం చేశారు, ఎన్నెన్నో విజయాలకు జనాన్నీ, జాతినీ భాగం చేశారు. వాటన్నింటినీ సంస్మరిస్తూ, అదే వేదిక మీద ముఖ్యమంత్రి చేసిన పంద్రాగస్టు ప్రసంగం మరో కీలక సందర్భం.

కుదుళ్లు ఎక్కడ ఉన్నా, అన్ని దిక్కులా వ్యాప్తించి, అందరికీ నీడనిచ్చే చెట్టుకి జలమే బలం. రాష్ట్రంలో అన్ని ప్రాంతాలకూ సమాన ప్రాధాన్యతనిచ్చి, అధికారాన్ని వికేంద్రీకరించి, అన్ని వైపులా అభివృద్ధి చేసే మహావృక్షం వంటి ప్రభుత్వానికి కూడా జలమూ జనమే బలం, జయం. ఇదే సందేశాన్ని, సారాంశాన్నీ ముఖ్యమంత్రి స్వాతంత్ర్య దినోత్సవ సందర్భంగా అనంతపురములో చేసిన సుదీర్ఘ ప్రసంగ పాఠం అందించింది. నాటి స్వాతంత్ర్య సమరాన్నీ, సమరయోధుల్నీ, అనంతపురముకు చెందిన అమరుల్ని స్మరిస్తూ ఆరంభమైన ఆయన ఉపన్యాసం అద్భుతంగా సాగింది. నిన్నటి అభివృద్ధిపై సమీక్షగా, రేపటి పురోగతి పట్ల ఆకాంక్షగా సాగిన చంద్రబాబు ప్రసంగం ఆద్యంతం ఉద్రూతలూగించింది. .

మార్గాలు వేరైనా స్వాతంత్ర్యమనే గమ్యం దిశగా, భాషలు వేరైనా స్వేచ్ఛా అనే భావన వైపు ఉరికి, ఉద్యమించి, భారత మాత బంధ విముక్తికి ప్రాణాలు అర్పించిన అమరుల్ని తలుచుకుంటూ ఆయన తన ప్రసంగం ప్రారంభించారు. స్వాతంత్రోద్యమంలో అనంతపురము జిల్లా నిర్వహించిన నిరుపమానమైన పాత్రను ముఖ్యమంత్రి గుర్తుచేశారు. రతనాల సీమ రాయలసీమని రాళ్లసీమ చేసిన గత ప్రభుత్వాల పనితీరును ఎండగట్టారు; స్వార్థ రాజకీయాల ఫలితంగా ఏర్పడ్డ విభజన గాయాల్ని విశ్లేషించారు; అవశేషాంధ్ర ఏర్పడ్డాక అవరోధాల్లోనే అవకాశాల్ని అందిపుచ్చుకున్న వైనం వర్ణించారు. ఇక వర్తమానంలో జరుగుతున్న ప్రగతిని, సమాంతరంగా సాగుతున్న ప్రజా సంక్షేమాన్నీ, లక్ష్యాలుగా మార్చుకున్న స్వప్నాల్నీ, వాటిని అందుకోవడానికి చేస్తున్న కృషినీ చంద్రబాబు సమగ్రంగా వివరించారు. ఉత్తేజపూరితంగా సాగిన ఆ ప్రసంగంలోని ముఖ్యాంశాలు:

కరవుకు ఇక కాలం చెల్లింది

"రాయలసీమలో కరవు పిలిస్తే పలుకుతుంది, అనంతపురములో పిలవకుండానే పలుకుతుంది," అని ఆ ప్రాంతంలో తరచూ వినిపించే మాట. అటువంటి నిర్వేదం ఇక మీదట కనిపించని పరిస్థితులు ఏర్పడనున్నట్లు ముఖ్యమంత్రి ప్రసంగం తేల్చి చెప్పింది.

'ఎప్పుడూ కరవు, కాటకాలతో అల్లాడిపోతున్న రాయలసీమ నుంచి కరవును శాశ్వతంగా తరిమేస్తాం. నదుల అనుసంధానంతో ఈ ప్రాంతాన్ని సస్యశ్యామలం చేస్తాం. పట్టిసీమ ప్రాజెక్టు ద్వారా గోదావరి, కృష్ణానదులను అనుసంధానం చేసి చూపించాం. కృష్ణా డెల్టాను కాపాడుకుంటూనే, రాయలసీమకు శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు ద్వారా తాగు, సాగునీటిని అందిస్తున్నాం. నదులను తొలిసారిగా అనుసంధానం చేసిన ఘనత మా ప్రభుత్వానిదే. భూమిపై పడే ప్రతి వానచినుకు వృథాగా పోకుండా అనేక ముందస్తు చర్యలు తీసుకుంటున్నాం. గోదావరి,కృష్ణాతో పెన్నా నదిని కూడ అనుసంధానం చేస్తాం' అని ముఖ్యమంత్రి అన్నారు.

రాయలసీమను వ్యవసాయకంగా, పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి చేయడంపై ప్రత్యేక దృష్టిపెట్టానన్నారు. ఉర్దూ భాషకు ప్రాధాన్యమిస్తున్నామని, అందుకే కర్నూలులో ఉర్దూ విశ్వవిద్యాలయాన్ని ఏర్పాటు చేస్తున్నామని చంద్రబాబు చెప్పారు.

లక్ష్యాల సాధనలో ముందడుగు

నవ్యాంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడిన రెండేళ్లలోనే అనేక లక్ష్యాలను అధిగమిస్తున్నామని, రెండంకెల సుస్థిర వృద్ధిరేటును సాధించగలిగామని ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు అన్నారు. సమగ్ర ప్రణాళిక, సమర్థ కార్యాచరణ, ప్రణాళికలతో ముందుకు సాగడంవల్లే ఈ వృద్ధిరేటును సాధించగలుగుతున్నామన్నారు. ఈజ్ ఆఫ్ డూయింగ్ బిజినెస్‌లో దేశంలోనే ద్వితీయ స్థానాన్ని పొందగలిగామన్నారు. విదేశీ పెట్టుబడులను ఆకర్షించడంలో తృతీయ స్థానంలో ఉన్నామన్నారు. ఇ-వ్యవసాయం క్యాటగిరీ కింద ఏపీ వ్యవసాయశాఖ చేపట్టిన హరిత ప్రియ కార్యక్రమానికి ఐక్యరాజ్యసమితి పురస్కారం లభించిందన్నారు. మహాత్మాగాంధీ జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకాన్ని అమలు చేయడంలో మొదటి స్థానాన్ని దక్కించుకున్నామన్నారు. విద్యుత్ రంగంలో గత రెండేళ్లలో మనం సాధించని అవార్డు అంటూ లేదని ముఖ్యమంత్రి అన్నారు.

మలుపు తిప్పిన పాదయాత్ర

'నా రాజకీయ ప్రస్థానంలో పాదయాత్ర మలుపుతిప్పింది. కొన్ని వేల కిలోమీటర్లు, కొన్ని వందల రోజులు, నిరాఘాటంగా సాగిన నా పాదయాత్ర ప్రజా జీవితానికి నన్ను మరింత చేరువ చేసింది' అని చంద్రబాబు ఈ సందర్భంగా గుర్తు చేసుకున్నారు. పాదయాత్రలో అన్ని వర్గాల ప్రజలతో మమేకమైన ఫలితమే...రైతు రుణమాఫీ, పింఛన్ల పెంపు, ఎన్టీఆర్ వైద్యసేవ వంటి ఎన్నో సంక్షేమ పథకాలని ఆయన అన్నారు.

సంక్షేమానికి పెద్దపీట

'మహానాయకుడు ఎన్టీఆర్ స్ఫూర్తితో, ఏ ఒక్కరూ ఆకలితో నిద్ర పోకూడదన్న కృతనిశ్చయంతో...గతంలో ఎన్నడూ లేనన్ని సంక్షేమపథకాలతో పేదలను మా ప్రభుత్వం ఆదుకుంటున్నది. సంక్షేమానికి పెద్దపీట వేస్తున్నది. ఆర్థికంగా ఎన్ని ఆటుపోట్లను ఎదుర్కొంటున్నప్పటికీ నిధుల లేమితో కొట్టుమిట్టాడుతున్నప్పటికీ, సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు వేలాది కోట్లు ఖర్చు చేస్తున్నాం. అర్హులకు మాత్రమే లబ్ధి చేకూరేలా అధునాతన సాంకేతిక పరిజ్ఞానంతో పథకాలన్నీ అమలు చేస్తున్నాం. దీనివల్ల నిధులు దుర్వినియోగాన్ని అరికడుతున్నాం' అని చంద్రబాబు అన్నారు.

రైతుల రుణాలను మాఫీ చేస్తున్నామని, ప్రతినెలా 43లక్షల మందికి సామాజిక పింఛన్లు పంపిణీ చేస్తున్నామన్నారు. గత ఎన్నికల సందర్భంలో ఇచ్చిన హామీల జాబితాలో లేకున్నా, ఉద్యానవన పంటల రైతుల రుణాల్లో 2.28 లక్షల మందికి రూ.384.47 కోట్లు చెల్లించామని ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడు గుర్తు చేశారు.

మీరందరూ నా వెన్నంటి ఉన్నారన్న కొండంత ధైర్యమే నన్ను ముందుకు తీసుకు వెళ్తోంది. మీ నమ్మకాన్ని వమ్ముచేయను. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం దేశంలోనే అగ్రస్థానానికి చేరుకునేలా నా సర్వశక్తులూ ధారపోస్తాను. నా ప్రతి అడుగు...ప్రతి ప్రయత్నం ఆంధ్రప్రదేశ్ అభివృద్ధికే. నా ప్రజల జీవితాల్లో వెలుగులు నింపడానికే. పేదరికంలేని సమాజం నిర్మించడానికే ఈ ప్రస్థానం.

దళిత సంక్షేమానికి ప్రాధాన్యం

తమ పార్టీ అధికారం చేపట్టిన రెండేళ్లలోనే ఐదున్నర లక్షల దళిత విద్యార్థులకు పోస్టుమెట్రిక్ ఉపకారవేతనాలకింద రూ.1100 కోట్ల మేరకు పంపిణీ చేశామన్నారు. అలాగే 5.22 లక్షల దళిత విద్యార్థులకు ప్రీమెట్రిక్ ఉపకారవేతనాల కింద రూ.87 కోట్ల మేరకు పంపిణీ చేసినట్లు ఆయన వెల్లడించారు. దళిత విద్యార్థులకు విదేశీ విద్యను ప్రోత్సహించి, ఉన్నత విద్యావంతులుగా తీర్చిదిద్దాలన్న లక్ష్యంతో అంబేద్కర్ ఓవర్‌సీస్ పేరుతో విద్యానిధిని ఏర్పాటు చేశామన్నారు. కాపులకు రిజర్వేషన్లు కల్పించాలని నిర్ణయించామని, కాపుల సంక్షేమానికి వెయ్యికోట్లు ప్రత్యేకంగా కేటాయించామని ముఖ్యమంత్రి తెలిపారు. బ్రాహ్మణుల సంక్షేమాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని వారికోసం ప్రత్యేక బ్రాహ్మణ కార్పొరేషన్ ఏర్పాటు చేసని వారి ఆర్థికాభివృద్ధి కోసం కృషి చేస్తున్నామన్నారు.

బీసీలకు అండగా...

బీసీల సంక్షేమానికి తమ ప్రభుత్వం తొలి నుంచి అత్యంత ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నది. ఎస్సీఎస్టీలతో సమానంగా బీసీ ఉపప్రణాళిక అమలుచేస్తున్నది. 2015-16లో కేటాయించిన నిధుల కన్నా 31.5 శాతం అదనంగా కేటాయించాం. 2016-17 బడ్జెట్‌లో వెనుకబడిన కులాల సంక్షేమానికి, అభివృద్ధికి రూ.8,832 కోట్లు కేటాయించినట్లు ముఖ్యమంత్రి వివరించారు. రాష్ట్రంలోని 13 జిల్లాలలో స్వయం ఉపాధి పథకం కింద బీసీసీ రుణ మేళాలు నిర్వహించి, ఆర్థికంగా వారికి అండగా నిలుస్తున్నామన్నారు. బీసీలకు చట్టసభల్లో 33శాతం రిజర్వేషన్లు కల్పించాలని కేంద్రాన్ని కోరుతూ శాసనసభలో తీర్మానం చేసి పంపించామన్నారు.

ఆరోగ్యాంధ్ర దిశగా ముందడుగు

'అందరికీ ఆరోగ్యం'అనే నినాదంతో ప్రజలకు మెరుగైన వైద్యసేవలందించడంపట్ల తమ ప్రభుత్వం ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహిస్తున్నదని ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడు అన్నారు. పేదలకు అధునాతన వైద్యం అందుబాటులోకి తెస్తున్నామన్నారు. ఇందుకోసం రాష్ట్రంలో ప్రతిఒక్కరి హెల్త్ ప్రొఫైల్ రూపొందించి వైద్యసేవలు అందించాలన్న లక్ష్యంతో ప్రభుత్వం అనేక ఆరోగ్యవైద్యసేవా కార్యక్రమాలను అమలు చేస్తున్నదన్నారు. నిర్వీర్యంగా ఉన్న ప్రభుత్వ ఆస్పత్రులను పునరుద్ధరించి, మళ్లీ వాటిని వినియోగంలోకి తెచ్చామన్నారు. పేద రోగుల ఆరోగ్యాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని ప్రభుత్వాసుపత్రులను కార్పొరేట్ ఆస్పత్రులకు దీటుగా తీర్చిదిద్దుతున్నామని చంద్రబాబు అన్నారు. అత్యాధునిక వైద్య పరికరాలను సమకూర్చుతున్నామన్నారు.

ప్రైవేటు వైద్యులకు ప్రోత్సాహం

మరోవైపు నిపుణులైన ప్రైవేటు వైద్యుల సేవలను వినియోగించుకోవాలని కూడ నిర్ణయించామన్నారు. వైద్య నిపుణులెవరైనా ప్రభుత్వ ఆస్పత్రుల్లో సేవలందిస్తే, వారికి తిరుపతి, విజయవాడ, శ్రీకాళహస్తి, అన్నవరం వంటి పుణ్యక్షేత్రాలలో సులభ దైవదర్శనం చేయించే విధానాన్ని అమలు చేయబోతున్నామన్నారు.

ఎన్టీఆర్ వైద్య పరీక్షా పథకం పేదలకు ఒక వరంగా మారిందని, ఈ పథకం ప్రారంభించిన నాలుగు నెలల్లోనే 33 లక్షల మంది వైద్యపరీక్షలు చేయించుకోగలిగారని గుర్తు చేశారు. 4.83 లక్షల రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు, 3.71లక్షల మంది ప్రభుత్వ విశ్రాంతి ఉద్యోగులకు, వారి కుటుంబ సభ్యులకు ప్రత్యేక ఆరోగ్య పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టిందని, వీరందరికీ ఉచిత వైద్యంకోసం ఆరోగ్యకార్డులను పంపిణీ చేశామని చంద్రబాబు వివరించారు. ఎన్టీఆర్ వైద్యసేవ పథకం 1.31 కోట్ల మంది పేదకుటుంబాలకు ఉచిత వైద్య సేవలు అందిస్తూ సంజీవనిలా ఉపయోగపడుతోందని చంద్రబాబు అన్నారు. రాష్ట్రాన్ని మెడికల్ హబ్‌గా తీర్చిదిద్ది, మెడికల్ టూరిజాన్ని అభివృద్ధి చేసేందుకు అంతర్జాతీయ వైద్య సంస్థలను ఆహ్వానిస్తున్నామన్నారు.

కార్మికునికి ధీమా చంద్రన్న బీమా

కార్మికుల జీవితంలో సంతోషం వెల్లివిరిసేలా వివిధ పథకాలు, కార్యక్రమాలను చేపడుతున్నామని చంద్రబాబు అన్నారు. రాష్ట్రంలోని 1.50 లక్షల మంది అసంఘటిత కార్మికులకు భద్రత కల్పించేందుకు బీమా పథకం ప్రవేశపెట్టామన్నారు. ఈ బీమా పథకం కింద ఒక్కో కార్మికునకు రూ.5 లక్షల పరిహారం చెల్లించేలా 'చంద్రన్న బీమా' పథకాన్ని ఆ ఏడాది ప్రపంచ కార్మిక దినోత్సవం సందర్భంగా ప్రకటించామని ఆయన గుర్తు చేశారు. ఈ పథకం కింద లబ్ధిదారుడు కేవలం రూ.15 ప్రీమియం మాత్రమే చెల్లిస్తే సరిపోతుందన్నారు. ఈ పథకం కింద పాక్షిక అంగవైకల్యానికి రూ.3.62 లక్షల పరిహారం లభిస్తుందని, సహజమరణమైతే 24 గంటల వ్యవధిలో రూ.30 వేలు బాధిత కుటుంబానికి అందజేస్తామన్నారు.

మహిళా కార్మికులు, వారి పిల్లలను దృష్టిలో పెట్టుకుని ప్రసూతి సాయం కింద రూ.20 వేలు అందించనున్నట్లు తెలిపారు. రాష్ట్రంలోని ఏడులక్షల మంది ఇంటిపనివారు, చిన్నతరహా పరిశ్రమలు, షాపులు, దుకాణాల్లో పనిచేసే 38లక్షల మంది, వ్యవసాయ కూలీలు 60లక్షల మంది, స్వయం ఉపాధి పొందుతున్న ఎనిమిది లక్షల మంది, ఇంకా హమాలీలు, భవన నిర్మాణ, దింపు కార్మికులు, అంగన్‌వాడీ కార్యకర్తలు, ఆశా వర్కర్లు, విద్యా వాలంటీర్లు, 108,104 సిబ్బంది తదితరులకు చంద్రన్న బీమా పథకం లబ్ధి చేకూరుస్తుందని ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు చెప్పారు. గత ఎన్నికల్లో ఇచ్చిన హామీకి కట్టుబడుతూ, ఐదులక్షల మంది ఆటోడ్రైవర్లకు రూ.5 లక్షల ప్రమాద బీమాని ప్రవేశపెట్టామని గుర్తు చేశారు.

డ్వాక్రాతో సంపూర్ణ మహిళా సాధికారత

కొన్ని సంక్షేమ పథకాలు మౌలికమైన మార్పుకి ఉత్ప్రేరకాలు అవుతాయని, మరికొన్ని పథకాలు సామాజిక చైతన్యానికి సాధనాలవుతాయని అతికొద్ది పథకాలు మాత్రం వాటికవే విప్లవాలవుతాయని ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు అన్నారు. అలాంటి నిశ్శబ్ద విప్లవమే డ్వాక్రా

ఉద్యోగస్తులు నెల జీతాలు తీసుకున్నట్టే...రైతులు కూడ ఏడాదికి ఐదారు పర్యాయాలు ఆదాయం కళ్ల జూడాలనేదే తన ధ్యేయమన్నారు. వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాలతోనే ఇది సాధ్యమన్నారు. అందుకే చేపలు, రొయ్యల ఉత్పత్తి, పాడి పరిశ్రమ, ధ్యేయమని ముఖ్యమంత్రి అన్నారు. ఉద్యాన పంటలు మొదలైన వాటి మీద దృష్టి పెట్టిప్రోత్సహిస్తున్నామన్నారు.

మహిళా సంఘాల ద్వారా మనం సాధిస్తున్న గ్రామీణ మహిళల అభ్యున్నతన్నారు. నాటి డ్వాక్రా సంఘాలకు కర్త, కర్మగా వ్యవహరించాను, ఇప్పుడు అధికారంలోకి వచ్చిన వెంటనే మళ్లీ డ్వాక్రా సంఘాలకు నూతన జవసత్వాలు తీసుకొచ్చానన్నారు. ప్రతి డ్వాక్రా గ్రూపునకు రూ.10వేల పెట్టుబడి నిధి కింద జమ అయ్యేలా చూశాం. వందశాతం డ్వాక్రా గ్రూపుల్లో అక్షరాస్యత సాధించాలన్న లక్ష్యం పెట్టుకున్నామని ముఖ్యమంత్రి తెలిపారు. సుమారు 500రకాల ఉత్పత్తుల అమ్మకానికి డ్వాక్రా బజార్లను ఏర్పాటు చేయడమే కాకుండా, దేశ విదేశాల్లో జరిగే వివిధ ఎగ్జిబిషన్లలో డ్వాక్రా ఉత్పత్తులను ప్రదర్శించేలా చర్యలు తీసుకుంటున్నామన్నారు.

నీరు-ప్రగతి

మనం ఆర్థికంగా ఎంత బలపడినప్పటికీ, పర్యావరణం మనకు సానుకూలంగా లేకపోతే జీవితం దుర్భరమవుతుంది. పర్యావరణాన్ని మనం రక్షించుకోకపోతే, అభివృద్ధి అంతా వృథాయే అవుతుందన్నారు. చెట్టు-నీరు లేకుండా మనకు అస్తిత్వం లేదన్నారు. అందుకే తొలి నుంచి నీరు-చెట్టు' పథకానికి అత్యంత ప్రాధాన్యమిచ్చామని గుర్తుచేశారు. రాష్ట్రంలో పచ్చదనం 23 శాతం నుంచి 50 శాతానికి పెంచేందుకు 'మిషన్ హరితాంధ్రప్రదేశ్'ను రూపొందించామన్నారు. పర్యావరణాన్ని పరిరక్షించడంతోపాటు ఆరోగ్యాన్ని, ఆహ్లాదాన్ని పంచి ఇచ్చే మిషన్ హరితాంధ్రప్రదేశ్ కల నెరవేరాలంటే రూ.30కోట్ల మొక్కలు నాటాల్సి ఉంటుందని, అందుకు తొలి అడుగుగా 'వనం-మనం' కార్యక్రమం చేపట్టామన్నారు. ఒక్కరోజే కోటి మొక్కలు విజయవంతంగా నాటామన్నారు ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా పంట కుంటలు తవ్వే కార్యక్రమం మూలంగా, రాయలసీమలో ఇప్పటికే భూగర్భంలో నీటి లభ్యత పెరిగిందని, ఈ ప్రయత్నాన్ని ఇంకా చురుకుగా ముందుకు తీసుకువెళ్లాలని అన్నారు. 'నేను చేపట్టిన ఈ ప్రయత్నాలన్నీ సఫలమై, ఆంధ్రప్రదేశ్‌ను కరవు రహిత రాష్ట్రంగా తీర్చి దిద్దాలన్నదే నా ధ్యేయం. రెండేళ్లు వానలు రాకపోయినా, ఒక్క ఎకరా కూడా ఎండిపోని పరిస్థితి ఉండాలన్నదే తన దృఢమైన సంకల్పమన్నారు.

వ్యవసాయానికి ఊతం

వ్యవసాయాన్ని లాభసాటిగా మార్చడానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నామన్నారు. రైతులకు ఆర్థిక లబ్ధి చేకూర్చి, వారు ఉరకలెత్తే ఉత్సాహంతో అరకపట్టేలా అనేక కొత్త పథకాలు రూపొందించామన్నారు.

రైతు క్షేత్రాల ద్వారా ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరంలో సాగు విస్తీర్ణం పెంచడంతోపాటు పంటల దిగుబడి కూడ పెంచాలని ప్రభుత్వం వ్యవసాయాధికారులకు దిశానిర్దేశం చేసిందన్నారు. ఇందులో భాగంగానే 2016-17లో 185.66 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల ఆహారధాన్యాలను ఉత్పత్తి సాధించాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నామన్నారు. ఈ లక్ష్యం గత ఏడాది కంటే 49.59 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు అధికమని చంద్రబాబు వెల్లడించారు. రాష్ట్రాన్ని కరవు రహిత రాష్ట్రంగా మార్చేందుకు పంటసంజీవని, రెయిన్‌గన్లు, ఎన్టీఆర్ జలసిరి వంటి కార్యక్రమాలు సత్ఫలితాలిస్తున్నాయన్నారు. అన్నదాతకు ఈ ఏడాది ఐదులక్షల ఉచిత వ్యవసాయ రిమోట్ పంపుసెట్లు పంపిణీ చేస్తున్నామన్నారు.

సాగునీటి రంగానికి అత్యంత ప్రాధాన్యం

రాష్ట్రంలో సాగునీటి రంగానికి అత్యంత ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నామన్నారు. 2019నాటికి పోలవరం కుడి, ఎడమ కాలువలు, హంద్రీ-నీవా, గాలేరు-నగిరి తొలిదశ, వంశధార రెండవ దశ, వెలుగొండ, తోటపల్లి, పట్టిసీమ వంటి ఏడు ప్రాజెక్టులను వేగవంతంగా పూర్తిచేయాలని నిర్ణయించామన్నారు. అందుకోసమే తాను అహర్నిశలూ శ్రమిస్తూ కాలువ గట్లపై నిద్రిస్తూ పనులను స్వయంగా పర్యవేక్షిస్తున్నానన్నారు. ఇందుకు ఫలితంగా తోటపల్లి, పట్టిసీమ ప్రాజెక్టులు ఇప్పటికే పూర్తయ్యాయని, మిగతా ప్రాజెక్టులు కూడ త్వరలో పూర్తిచేస్తామని చంద్రబాబు అన్నారు. ఉద్యోగస్తులు నెల జీతాలు తీసుకున్నట్టే...రైతులు కూడ ఏడాదికి ఐదారు పర్యాయాలు ఆదాయం కళ్ల జూడాలనేదే తన ధ్యేయమన్నారు. వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాలతోనే ఇది సాధ్యమన్నారు. అందుకే చేపలు, రొయ్యల ఉత్పత్తి, పాడి పరిశ్రమ, ఉద్యాన పంటలు మొదలైన వాటి మీద దృష్టి పెట్టి ప్రోత్సహిస్తున్నామన్నారు. ఇప్పటికే మన రాష్ట్రం చేపలు, రొయ్యల ఉత్పత్తిలో దేశంలోనే అగ్రగామిగా ఉందని, నూతన మత్స్య విధానంతో ఈ రంగం మరింత వృద్ధిలోకి వస్తుందని ఆయన ఆశాభావం వ్యక్తం చేశారు.

గోదావరి, కృష్ణా పుష్కరాలు

గోదావరి, కృష్ణా నదులు మన వరప్రదాయినులని ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడు అభివర్ణించారు. గత ఏడాది గోదావరి పుష్కరాలను కనీవినీ ఎరుగని రీతిలో నిర్వహించామన్నారు. ఒక సాంస్కృతిక, ఆధ్యాత్మిక పండుగగానేగాక, నదితో, నీటితో మనకున్న అనుబంధాన్ని గుర్తు చేసుకునే విధంగా పుష్కరాలు ఘనంగా నిర్వహిస్తున్నామన్నారు. ఈ ఏడాది కృష్ణాపుష్కరాలను అంతే పకడ్బందీగా, వైభవంగా జరుపుతున్నామన్నారు. తెలుగుదనం ఉట్టిపడేలా, మన సంస్కృతి ప్రతిఫలించేలా కృష్ణా పుష్కరాలను నిర్వహిస్తున్నామన్నారు.

పారిశ్రామిక వెలుగులు

నవ్యాంధ్రప్రదేశ్ పారిశ్రామికాభివృద్ధికి అనేక చర్యలు తీసుకుంటున్నామని, దేశ, విదేశీ సంస్థలు, కంపెనీలనుంచి పెద్దఎత్తున పెట్టుబడులు ఆకర్షించేందుకు ముందడుగు వేస్తున్నామని చంద్రబాబు అన్నారు. పారిశ్రామికంగా మన రాష్ట్రం వెనుకబడి ఉన్నదని, ఇక్కడ పెద్దఎత్తున పరిశ్రమలు వస్తే తప్ప ఉపాధి, ఉద్యోగ అవకాశాలు రావన్నారు. పరిశ్రమలతోనే ఆదాయ వనరులు పెరుగుతాయన్నారు. అందుకే అధికారం చేపట్టిన నాటి నుంచి పారిశ్రామిక రంగాన్ని బలోపేతం చేయడానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నామన్నారు. జపాన్, చైనా, సింగపూర్‌లతోపాటు, తాజాగా

రాష్ట్రంలో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలన్నీ సక్రమంగా కొనసాగాలన్నా, అభివృద్ధి పథకాలన్నీ ముందుకు వెళ్ళాలన్నా, పెట్టుబడులు రావాలన్నా, కొత్తవారు అడుగుపెట్టాలన్నా...శాంతి భద్రతలు అవసరం. అశాంతి నెలకొన్నచోట అభివృద్ధికి తావులేదు. భద్రతకి, అభివృద్ధికి అవినాభావ సంబంధం ఉంది. ఎన్ని ప్రణాళికలు, ఎన్నెన్ని సంక్షేమ పథకాలు రూపొందించినా, వాటిని విజయవంతంగా అమలు చేయాలంటే సమాజంలో శాంతిభద్రతలు అత్యవసరం. భద్రత లేని చోట పారిశ్రామిక అభివృద్ధి ఒట్టిమాటే.

రష్యాలో కూడ పర్యటించి, ఎన్నో వేల కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడుల సమీకరణకు ఒప్పందాలు చేసుకున్నామని చంద్రబాబు గుర్తు చేశారు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌ను సన్‌రైజ్ స్టేట్ (అవకాశాల రాష్ట్రం)గా ప్రపంచం ముందు నిలబెట్టానన్నారు. పరిశ్రమలకి, పెట్టుబడులకి మన రాష్ట్రం ఎంత అనువైనదో ప్రతీచోటా వివరించానన్నారు. మనకున్న సహజ వనరులు, సుదీర్ఘ సముద్రతీరం, మానవ వనరులు, ఆత్మీయంగా ఆహ్వానించే ప్రభుత్వం...వీటన్నిటినీ దేశదేశానా ప్రచారం చేశానని చంద్రబాబు వివరించారు. దేశీయంగా, అంతర్జాతీయంగా పారిశ్రామిక వర్గాల్లో తనకున్న పలుకుబడిని, సమర్థ పాలకుడిగా తనకున్న పేరుని మన రాష్ట్రంలో పెట్టుబడులకు, ఉద్యోగాల కల్పనకు ఉపయోగిస్తున్నానని చంద్రబాబు చెప్పారు. ఈ ప్రయత్నాల వల్లే విభజనతో ఆర్థికంగా కష్టాలలో కూరుకుపోయిన రాష్ట్రం రెండేళ్లలో అద్భుతమైన ప్రగతి సాధిస్తున్నదన్నారు.

ఈ-ప్రగతి

'నేడు ప్రపంచం టెక్నాలజీది. టెక్నాలజీని ప్రజల జీవన ప్రమాణాలను పెంచడానికి ఉపయోగించుకోవాలి. ఉమ్మడి రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగా సాంకేతికతను నా పరిపాలనలో వినియోగించిన విధానాలను ఆనాడే ప్రపంచం గుర్తించింది.ఇప్పుడు ఐఓటీ (ఇంటర్నెట్ ఆఫ్ థింగ్స్) ద్వారా సరికొత్త మార్పులు తీసుకురాబోతున్నాం. 50-60 ఏళ్లుగా సాధించలేని దాన్ని నేడు టెక్నాలజీ సాయంతో కేవలం నాలుగేళ్ల వ్యవధిలోనే అనుకున్నది సాధించుకోగలుగుతున్నాం' అని ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడు అన్నారు. ప్రపంచంలో నాలుగో పారిశ్రామిక విప్లవం మొదలైందని, ఈ టెక్నాలజీ విప్లవాన్ని మనం సత్వరమే అందిపుచ్చుకోవాలన్నారు. టెక్నాలజీని అర్థం చేసుకుని మనకు అనుకూలంగా మార్చుకోవాలన్నారు. టెక్నాలజీ ద్వారా పారదర్శకత వస్తుందన్నారు. అవినీతికి ఆస్కారం ఉండదన్నారు. రోజుల తరబడి ఆఫీసుల చుట్టూ తిరిగే పని ఉండదన్నారు. పనులు క్షణాల్లో పూర్తవుతాయన్నారు. దుర్వినియోగానికి అవకాశం ఉండదన్నారు. అందుకే రేషన్ పంపిణీలో టెక్నాలజీని ప్రవేశపెట్టామని, ప్రభుత్వ పరిధిలోని అన్ని శాఖలు, విభాగాలలోనూ టెక్నాలజీని అనుసంధానిస్తున్నామని చెప్పారు.

ఇంటింటికీ విద్యుత్ కనెక్షన్

రాష్ట్రంలో విద్యుత్ సదుపాయం లేని ప్రతి ఇంటికీ విద్యుత్ కనెక్షన్ కల్పించాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నామన్నారు. గత రెండేళ్లలో విద్యుత్ రంగంలో అద్వితీయమైన విజయాలు సాధించామన్నారు. ఈ రంగంలో ప్రభుత్వం సాధించిన విజయాలు దేశ, విదేశాల్లో గుర్తింపు పొందాయన్నారు. విద్యుత్ సంస్కరణల్లో జాతీయంగా ఎప్పుడూ అగ్రగామిగానే ఉన్నామని చంద్రబాబు అన్నారు. ఎల్ఈడీ బల్బుల వినియోగంలో దేశానికే మన రాష్ట్రం ఆదర్శంగా నిలిచిందన్న విషయం కేంద్రప్రభుత్వం కూడ గుర్తించిందన్నారు. విద్యుత్ సరఫరా, పంపిణీలో నష్టాలను గణనీయంగా తగ్గించిన ఘనత మనదేనన్నారు. విండ్-సోలార్ పవర్ ప్లాంట్ల ఏర్పాటులో కూడ ఆంధ్రప్రదేశ్ ముందు వరుసలో ఉన్నదన్నారు. కేంద్ర విద్యుత్, ఇంధనశాఖ 'ఎనర్జీ కన్జర్వేషన్ -నేషనల్ అవార్డ్స్ 2015' లో ప్రకటించిన మొత్తం ఐదు జాతీయ పురస్కారాలను మనమే సొంతం చేసుకున్నామన్నారు. జాతీయ స్థాయిలో ఒక రాష్ట్రం ఒకే రంగంలో ఇన్ని అవార్డులు సాధించడం ఇదే ప్రథమమన్నారు.

స్మార్ట్ విలేజ్-స్మార్ట్ వార్డు

తానిచ్చిన స్మార్ట్ విలేజ్-స్మార్ట్ వార్డు-స్మార్ట్ ఆంధ్రప్రదేశ్ పిలుపునకు ప్రముఖులు, కార్పొరేట్ల నుంచేకాక ప్రవాసుల నుంచి కూడ మంచి స్పందన వస్తున్నదన్నారు. ముఖ్యమంత్రి మరింతమంది ఇంకా ముందుకు వచ్చి జన్మభూమిని ఆదర్శవంతంగా తీర్చిదిద్దుకోవాలి' అని ఆయన విజ్ఞప్తి చేశారు.

అమరావతి నగర నిర్మాణం

'నవ్యాంధ్రప్రదేశ్ నూతన రాజధాని అమరావతి నిర్మాణం మనకు లభించిన ఒక గొప్ప సువర్ణావకాశం. అన్ని నగరాల్లా మన రాజధాని అంటే ఒట్టి కాంక్రీట్ కట్టడాల వరుస కాదు. రెండు వేల సంవత్సరాల మహోజ్వల చరిత్ర ఈ వర్తమానంలో తీసుకుంటున్న మలుపే మన అమరావతి'అని చంద్రబాబు అన్నారు. కోట్లాది మన ఆంధ్ర ప్రజానీకం సామూహికంగా కన్న కలలకు సాకారం మన అమరావతి. రానున్న మరో వెయ్యేళ్ల భవిష్యత్‌కు నిలువెత్తు నిదర్శనం మన అమరావతి అన్నారు.

అమరావతిని ఏ శక్తీ అడ్డుకోలేదు

'అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలతో అలరారే అరుదైన ఐదు రాజధానుల్లో ఒకటిగా మన అమరావతిని నిర్మిస్తాను. దాన్ని ఏ శక్తీ అడ్డుకోలేదు. ఎంతమంది ఎన్నిరకాలుగా కుట్రపన్ని అవరోధాలు సృష్టించినా అమరావతి మహానగరాన్ని అద్భుతంగా నిర్మించి తీరుతాం 'అని చంద్రబాబు అన్నారు.' వేలాది మంది స్వచ్ఛందంగా చేసిన త్యాగాలే దన్నుగా లేస్తున్న మహానగరం అమరావతి ఒక్కటే. ఒక మహానిర్మాణానికి పునాది రాళ్లై, రేపటి మహోదయానికి కాంతి బీజాలై, 'మేము సైతం' అంటూ జనసామాన్యం భుజం భుజం కలిపిన చరిత్ర మరే నగరానికీ లేదు' అని అన్నారు. 'అమరావతి ప్రజారాజధాని. మనందరి రాజధాని. దీనిని అందరికీ ఉద్యోగ, ఉపాధి అవకాశాలు కల్పించే నగరంగా రూపొందించుకుందాం. మన రాజధాని నగరాన్ని ఫ్రీ జోన్‌గా చేసుకుందాం. ఈ రాష్ట్రంలో ఉండే పౌరులు ఏ ప్రాంతం వారైనా ఇక్కడ ఉద్యోగాలు చేసుకోవచ్చు. ఉపాధి పొందవచ్చు' అని ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు అన్నారు.

'మీరందరూ నా వెన్నంటి ఉన్నారన్న కొండంత ధైర్యమే నన్ను ముందుకు తీసుకు వెళ్తోంది. మీ నమ్మకాన్ని వమ్ముచేయను. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం దేశంలోనే అగ్రస్థానానికి చేరుకునేలా నా సర్వశక్తులూ ధారపోస్తాను. నా ప్రతి అడుగు...ప్రతి ప్రయత్నం ఆంధ్రప్రదేశ్ అభివృద్ధికే. నా ప్రజల జీవితాల్లో వెలుగులు నింపడానికే. పేదరికంలేని సమాజం నిర్మించడానికే ఈ ప్రస్థానం,' అంటూ చివర్లో 'జై జన్మభూమి...జైహింద్' అని చంద్రబాబు తన ప్రసంగపాఠాన్ని ముగించారు.

❖

అమరావతిలో 'స్టార్టప్' ప్రగతి

- 11.69కోట్ల చ.అడుగుల నిర్మిత ప్రాంతం
- అత్యాధునిక వసతులతో అభివృద్ధి
- 1.25 లక్షల కుటుంబాలు నివాసం
- 2.50 లక్షల ఉద్యోగావకాశాలు
- స్విస్ ఛాలెంజ్ విధానంలో సింగపూర్ కన్సార్టియం ప్రతిపాదన

అమరావతి స్టార్టప్ ప్రాంతంలో ఏ రంగానికి ఎంతెంత నిర్మిత ప్రాంతం అవసరమవుతుందో రంగాలవారీగా రూపొందించిన అంచనాల వివరాలు ఇలా ఉన్నాయి.

...అంకెలన్నీ మిలియన్ చదరపు అడుగుల్లో...

రంగం	ప్రథమదశ	రెండవ దశ	మూడోదశ	మొత్తం
ఐటి, ఐటీఇఎస్	**3.99**	**6.08**	**8.14**	**18.22**
ఐటీయేతర కార్యాలయాలు	**0.60**	**1.22**	**1.63**	**3.45**
నివాస భవనాలు	**14.26**	**27.61**	**36.95**	**78.82**
రిటైల్ మాల్స్	**0.21**	**0.36**	**0.49**	**1.06**
ఆతిథ్య రంగం	**0.48**	**0.77**	**1.03**	**2.29**
మిక్స్‌డ్ యూజ్, రిటైల్, వాణిజ్యం	**1.85**	**3.58**	**4.77**	**10.20**
పౌర అవసరాలు	**0.54**	**1.03**	**1.38**	**2.96**
మొత్తం	**21.93**	**40.65**	**54.40**	**116.99**

నవ్యాంధ్రప్రదేశ్ నూతన రాజధాని అమరావతి (సీడ్ కేపిటల్) పరిధిలోని మొత్తం 6.84చ.కి.మీ విస్తీర్ణాన్ని... స్టార్టప్ ప్రాంతంగా అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రభుత్వం చకచకా అడుగులు వేస్తోంది. ఇందులో 11.69 కోట్ల చదరపు అడుగుల నిర్మిత ప్రాంతం ఉంటుంది. అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలతో అత్యాధునిక పరిజ్ఞానంతో సకల సౌకర్యాలతో నిర్మితం కాబోతున్న ఈ స్టార్టప్ ప్రాంతం భవిష్యత్‌లో దేశానికే తలమానికం కాబోతోంది. దేశంలోనే ఒక అగ్రగామి మహానగరంగా గుర్తింపు తెచ్చేందుకు ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు తనదైన శైలిలో నిర్విరామంగా కృషి చేస్తున్నారు. ఇందుకోసం పలు దేశ, విదేశీ సంస్థలకు చెందిన సాంకేతిక నిపుణులతో ఎప్పటికప్పుడు సమావేశాలు, సంప్రదింపులు జరుపుతూనే ఉన్నారు.

అమరావతి సీడ్ కేపిటల్ పరిధిని స్టార్టప్ ప్రాంతంగా అభివృద్ధి చేయడానికి అవసరమైన ఆకృతి,నిర్మాణ కార్యాచరణ ప్రణాళికలపై ముఖ్యమంత్రి సంబంధిత ఉన్నతాధికారులు, నిపుణులతో కసరత్తు చేస్తున్నారు. ఇందులో భాగంగానే సింగపూర్ కన్సార్టియం సీఆర్‌డీఏకు స్విస్ చాలెంజ్ ప్రతిపాదన సమర్పించింది. సింగపూర్ కన్సార్టియం అందించిన ప్రతిపాదనల మేరకు అమరావతి మహానగరంలో ప్రాథమిక అభివృద్ధి పనులు చేపట్టనున్న స్టార్టప్ ప్రాంతంలో సింహభాగం కృష్ణానదీ తీర పరిసరాలను ఆనుకునే ఉండటం విశేషం. ఈ కారణంగానే కృష్ణా నదీ తీరాన్ని ఆనుకుని ఉన్న 1691 ఎకరాలను ప్రాథమిక అభివృద్ధి ప్రాంతంగా గుర్తించారు.

స్టార్టప్ ప్రాంత ప్రజలంతా అత్యంత ఉన్నత ప్రమాణాలతో కూడిన సౌకర్యాలతో హుందాగా నివసించేందుకు అనువుగా నిర్మాణాలు చేపట్టనున్నారు. అత్యున్నత స్థాయి మౌలిక వసతులు కల్పిస్తారు. ఈ ప్రాంతం నిర్దేశిత లక్ష్యాలమేరకు అభివృద్ధి చెందితే.... సుమారు 1.25లక్షల కుటుంబాలు నివాసం ఏర్పరచుకోవచ్చని, సుమారు 2.50 లక్షల ఉద్యోగ, ఉపాధి అవకాశాలు లభ్యమవుతాయని అంచనా. అమరావతి నగరంలోని స్టార్టప్ ప్రాంతాన్ని మూడు దశల్లో అభివృద్ధి చేయాలని సూత్రప్రాయంగా నిర్ణయించారు. ఈ ప్రాంతం ఎక్కువ భాగం పంపులు తిరిగి ఉన్నప్పటికీ కృష్ణానదికి అభిముఖంగా ఉండటం విశేషం. ఈ నదీకి అభిముఖంగా పర్యాటక, వినోద కేంద్రాలను అభివృద్ధి చేయడానికి ఈ ప్రాంతం ఎంతో అనువైనదని నిపుణులు చెబుతున్నారు.

అత్యంత సుందరమైన నదీతీరం, పరిసరాల చుట్టూ పచ్చటి కొండలు, నది మధ్యలో దీవులు కలిగి ఉన్న ఈ ప్రాంతాన్ని అత్యంత ఆహ్లాదకరమైన ప్రాంతంగా రూపుదిద్దడానికి వీలుపడుతుంది. ఈ ప్రాంతంలో అభివృద్ధి చేయనున్న ముఖ్యమైన ప్రదేశాలు, నిర్మించనున్న వివిధ రకాల భవనాలకు తగిన ప్రాముఖ్యం లభించేలా ప్రభుత్వం ప్రణాళికలు సిద్ధం చేస్తున్నది.

అందుకే రెండు దశాబ్దాల కాలవ్యవధితో ఈ స్టార్టప్ ప్రాంతాన్ని సమగ్రంగా అభివృద్ధి చేయాలని లక్ష్యంగా నిర్దేశించారు. విపణిలో గిరాకీని ప్రామాణికంగా తీసుకుని ఎప్పటికప్పుడు సరికొత్త ప్రణాళికలతో ముందుకు వెళ్లాలని నిర్ణయించారు. అందుకే దీని అభివృద్ధికి దీర్ఘకాలిక ప్రణాళిక రూపొందించినట్లు స్విస్ ఛాలెంజ్ ప్రతిపాదనల్లో సింగపూర్ కన్సార్టియం వెల్లడించింది.

స్టార్టప్ ప్రాంతంలోని తొలిదశలో అభివృద్ధి చేసే ప్రదేశాల్లో డెబ్భై శాతం విక్రయమైతేనే ఏడీపీ రెండో దశ ప్రాజెక్టును అభివృద్ధి చేస్తుంది. అయితే కొన్ని ప్రత్యేక సందర్భాలలో ఈ షరతును సడలించే అవకాశం ఉన్నది. అమరావతి స్టార్టప్ ప్రాంతం మూడు దశలూ పూర్తయ్యేనాటికి మొత్తం 11.69కోట్ల చ.అడుగుల నికర నిర్మిత ప్రాంతం అందుబాటులోకి వస్తుందని భావిస్తున్నారు.

❖

ప్రత్యేక హోదాపై కసరత్తు వేగవంతం

ఏపికి ప్రత్యేక హోదా అంశం ఎట్టకేలకు కదిలింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుంచి వచ్చిన తీవ్ర ఒత్తిడికి కదిలిన కేంద్రం త్వరలోనే ఈ విషయం మీద ఒక ప్రకటన చేసే అవకాశం ఉంది. అధికార, ప్రతిపక్ష పార్టీలు, ప్రజా సంఘాలు, పార్లమెంట్‌లో ఇతర పక్షాలు ఈ విషయంలో కేంద్రాన్ని తప్పు పట్టడంతో ప్రత్యేక హోదా అంశంపై ఢిల్లీ లో చురుకుగా మంతనాలు సాగుతున్నాయి.



ప్రత్యేక హెూదా అంశంపై ఢిల్లీలో ప్రధానితో సమావేశమైన ముఖ్యమంత్రి

రాష్ట్ర ప్రజానీకం యావత్తూ ఎదురు చూస్తున్న ఈ హామీపై అంతకముందు రాజ్యసభలో కేంద్రం ఇచ్చిన వివరణ తీవ్ర నిరాశకు గురి చేసింది. ప్రైవేటు మెంబరు బిల్లు మీద రాజ్యసభలో జరిగిన చర్చలో దాదాపు అన్ని పార్టీలు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కు ప్రత్యేక హోదా ఇవ్వాలని పట్టుబట్టినా, కేంద్రం ఇందులోని కష్ట నష్టాలను ఏకరవు పెట్టడం మినహా, పరిష్కారం చూపక పోవడం మీద ముఖ్యమంత్రి తీవ్ర అసంతృప్తి వ్యక్తం చేశారు.

"ఆంధ్రప్రదేశ్ సమస్యలపై ప్రధానమంత్రి మోదీ రెండు గంటల పాటు ఓపిగ్గా కూర్చొని ఆలోచిస్తే అన్నీ పరిష్కారమవుతాయి. ఏపీకి జరిగిన నష్టాన్ని భర్తీ చేసే విషయంలో మాకేం బాధ్యత లేదు అన్నట్లు కేంద్రం ప్రవర్తించడం ఏమాత్రం సరికాదు. రాష్ట్రం తీవ్ర కష్టాల్లో ఉంది. ఇలాంటి సందర్భంలో ప్రారంభంలో ఉన్నప్పుడే చేయూత ఇవ్వాలి. లేకపోతే దాని వల్ల ఏం లాభం? రాజ్యసభలో తాజాగా జరిగిన చర్చలో పార్టీలన్నీ ఏపీకి ప్రత్యేక హోదా, చట్టంలోని అంశాలు అమలు చేయాలని కోరాయి. హామీలు అమలు చేయడానికి అంతకంటే ఏం కావాలి?" అని ముఖ్యమంత్రి ప్రశ్నించారు.

ఏపీ కూడా ఈ దేశంలో అంతర్భాగం, మనమూ పన్నులు కడుతున్నాం. అలాంటప్పుడు మనకు మాత్రమే ఎందుకు అన్యాయం జరగాలి అని ఆయన ఆవేదన చెందారు. 'ఒకప్పుడు చెన్నై నుంచి కర్నూలుకు, అక్కడి నుంచి హైదరాబాద్‌కు చేరాం. అరవై ఏళ్లు ఉన్న తర్వాత నెత్తిన అప్పు పెట్టుకుని అమరావతికి వచ్చాం. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో ఏపీకీ న్యాయం చేయాల్సిన బాధ్యత కేంద్రానికి, ప్రధానమంత్రికి లేదా? ఆ బాధ్యత నుంచి తప్పించుకోవడానికి వీల్లేదు,' అని చంద్రబాబు వ్యాఖ్యానించారు.

హోదాపై రాజకీయం వద్దు

అయితే, ప్రత్యేక హోదా అంశాన్ని అడ్డం పెట్టుకొని రాజకీయం చేయడం మంచిది కాదని ఆయన హెచ్చరించారు. రాష్ట్ర ప్రయోజనాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని వ్యవరించాల్సిన అవసరం ఉందన్నారు. "ఎవరిపైనా కోపం లేదు. జరిగిన అన్యాయాన్ని గట్టిగా అడుగుదాం. వ్యక్తిగత విమర్శలకు పోవద్దు. దూషణల వల్ల అసలు సమస్య పక్కదారి పడుతుంది," అని అన్నారు. రాష్ట్రంతో బందులు, ఆందోళనలు చేయడం వల్ల మనకే నష్టమని అన్నారు. "కేంద్రంతో పోరాడండి. విభజన వల్ల నష్టపోయామని రాష్ట్ర ప్రజానీకం మొత్తానికి తెలుసు. ఇలాంటి సందర్భాల్లో అన్యాయానికి వ్యతిరేకంగా కేంద్రంతో పోరాడాల్సిందే తప్ప రాష్ట్రంలో కాదు. బందులకు పిలుపునిచ్చి ప్రభుత్వ ఆస్తులను ధ్వంసం చేయాలనుకోవడం సరికాదు. ప్రతిపక్షాలకు ఎంత వీలైతే అంత కేంద్రంపై పోరాడండి. న్యాయం జరిగే వరకూ మేమూ పోరాడుతాం. ఒత్తిడి కొనసాగిస్తాం. కేంద్రం, దేశం దృష్టికి మన సమస్యను తీసుకెళ్దాం. జపాన్‌లో తరహాగా నిరసన తెలిపి కేంద్రంపై ఒత్తిడి తేవాలి. నల్లబ్యాడ్జీ ధరించి ఒక మొక్క నాటినా అదే నిరసన, బస్సు ధ్వంసం చేసినా అదే నిరసన. అందుకే మరింత ఎక్కువ

విభజన వల్ల నష్టపోయామని రాష్ట్ర ప్రజానీకం మొత్తానికి తెలుసు. ఇలాంటి సందర్భాల్లో అన్యాయానికి వ్యతిరేకంగా కేంద్రంతో పోరాడాల్సిందే తప్ప రాష్ట్రంలో కాదు. బందులకు పిలుపునిచ్చి ప్రభుత్వ ఆస్తులను ధ్వంసం చేయాలనుకోవడం సరికాదు. ప్రతిపక్షాలకు ఎంత వీలైతే అంత కేంద్రంపై పోరాడండి. న్యాయం జరిగే వరకూ మేమూ పోరాడుతాం.

పనిచేసి ఉత్పాదకత పెంచండి. సానుకూల పద్ధతుల్లో నిరసన తెలపండి," అని చంద్రబాబు పిలుపునిచ్చారు.

జైట్లీ సమాధానం ఆమోదయోగ్యం కాదు

రాజ్యసభలో అరుణ్‌జైట్లీ ఇచ్చిన సమాధానం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి ఎంతమాత్రం ఆమోదయోగ్యం కాదని ముఖ్యమంత్రి స్పష్టం చేశారు. "తెదేపా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ వైఖరి ఇప్పటికే స్పష్టం చేశాం. హామీల అమలు కోసం గడిచిన రెండేళ్లలో నాతో సహా పార్టీ ఎంపీలు, కేంద్రమంత్రులు అనేక ప్రయత్నాలు చేశాం. అయినా అన్యాయాన్ని సరిదిద్దలేదు. కాంగ్రెస్ ఈ అంశాన్ని లేవనెత్తి ఎలాంటి హామీలు పొందకుండానే దాన్ని విడిచిపెట్టేసింది. రాష్ట్ర విభజనలో ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు అన్యాయమే కాదు. అవమానమూ జరిగింది," అని ఆయన వివరించారు.

చెప్పిందే చేయండి

మరోవైపు అరుణ్‌జైట్లీ రాజ్యసభలో మాట్లాడుతూ రెండేళ్లలో ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు చాలా చేశామని చెప్పడాన్ని చంద్రబాబు ఆక్షేపించారు. "మిత్రపక్షమని చెప్పి అంతకంటే ఎక్కువ చేయలేమని ప్రకటించారు. నిధులు లేవని చెబుతున్నారు. ఇవి సరికాదు. మేం మాకు ప్రత్యేకంగా చేయమని అడగటం లేదు. పునర్వ్యవస్థీకరణ చట్టంలో ఉన్న అంశాలనే అమలు చేయాలని కోరుతున్నాం. రాజ్యసభలో ఇచ్చిన హామీల అమలే కోరుతున్నాం. అప్పట్లో ప్రత్యేక హోదాపై అయిదేళ్లు కాదు, పదేళ్లు ఇవ్వాల్సిందన్న భాజపా వ్యాఖ్యలను గుర్తుచేస్తున్నాం," అని అన్నారు.

అదనంగా ఏమీ వద్దు

14వ ఆర్థిక సంఘానికి, ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు ప్రత్యేక హోదాకు ముడిపెట్టడం తగదని ముఖ్యమంత్రి అన్నారు. ఈ రెండింటికి అసలు సంబంధమే లేదని చెప్పారు. ఆర్థిక సంఘం ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు ప్రత్యేకంగా ఏమీ ఇవ్వలేదు. మిగతా రాష్ట్రాలకు ఇచ్చినట్లే మనకూ ఇచ్చారు. రాష్ట్రాలకు కేటాయించిన వాటా నిధులను పెంచామని కేంద్రం చెబుతోంది. అదే సమయంలో కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకాలకు కోత వేసింది. అంకెల్లో కేటాయింపులు పెరిగాయే తప్ప నికరంగా రాష్ట్రాలకు కేటాయింపులు ఏం పెరగలేదు. కేంద్ర సంస్థలకు కూడా అరకొరగా నిధులు ఇస్తే ఏం ఉపయోగం. సరిపడా నిధులిస్తే ఇవన్నీ పనిచేయడానికి కనీసం ఎనిమిదేళ్లు పడుతుంది. రెండు రాష్ట్రాలు అంగీకరించిన తర్వాత కూడా శాసనసభ నియోజకవర్గాల పెంపు అంశాన్ని అటార్నీ జనరల్ చెప్పారని పెండింగ్‌లో పెట్టారు. హైదరాబాద్, బెంగళూరు, చెన్నైలో జాతీయ సంస్థలు ఎన్ని ఉన్నాయి, మన దగ్గర ఎన్ని ఉన్నాయి, అని చంద్రబాబు ప్రశ్నించారు.

ఏపీ ప్రజలు కోరుకున్న విభజన కాదిది. అలా వ్యవహరించబట్టే కాంగ్రెస్‌ను ఏపీ ప్రజలు శిక్షించారు. ఈ అంశంలో ఎన్డీయేకు, భాజపాకు మరింత బాధ్యత ఉంది అని ఆయన గుర్తు చేసారు. మాకు బాధ్యత లేదనో, నిధులు లేవనో నెపం పెట్టడం సరికాదు. విభజన సందర్భంలో నరేంద్రమోదీ, అమిత్‌షా పార్లమెంటులో లేకపోవచ్చు...కానీ విభజన అంశం దేశాన్ని, పార్లమెంటును వూపేసిన విషయాన్ని గుర్తు చేసుకోవాలి అని అన్నారు. ఎన్నికల ప్రచారంలో నరేంద్రమోదీ రాష్ట్రానికి న్యాయం చేస్తామని హామీ ఇచ్చారు. పునర్వ్యవస్థీకరణ చట్టంలోని ప్రతి అంశాన్ని అదే స్ఫూర్తితో అమలు చేయాల్సిన బాధ్యత ఎన్డీయే ప్రభుత్వంపై ఉందని ముఖ్యమంత్రి అన్నారు.

జాప్యం ఎందుకు?

ప్రత్యేక హోదా సెంటిమెంటు ప్రజల్లో బలంగా వుంది. ఈ విషయంపై జాప్యం చేయటం వల్ల క్షేత్రస్థాయిలో ఇబ్బందులు పడుతున్నాం. ఈ పరిస్థితుల్లో ఖచ్చితంగా ప్రత్యేక హోదా ఇచ్చి తీరాలి. ఆలస్యంగా ఇచ్చినా దాని వల్ల ఉపయోగం వుండదు. ఏపీకి ప్రత్యేక హోదా ఇస్తామని ఎన్నికల ముందు ఇరు పార్టీలు ప్రజలకు ఇచ్చిన హామీని నిలబెట్టుకోవాలని చంద్రబాబునాయుడు ప్రధాని నరేంద్ర మోదితో చెప్పారు. కృష్ణా పుష్కరాలకు ప్రధాని మోదిని ఆహ్వానించేందుకు వచ్చిన చంద్రబాబు పార్లమెంటు భవన్ లో ప్రధానితో 45 నిముషాల పాటు ఏకాంతంగా మాట్లాడారు.

పత్రికాకథనాల ప్రకారం, దీనిపై ప్రధాని స్పందిస్తూ 14వ ఆర్థిక సంఘం నివేదిక, ఇతర సాంకేతిక అంశాలు అడ్డంకిగా వున్నట్లు చెబుతున్నారు కదా అని వ్యాఖ్యానించారు. అయితే, సాంకేతిక అంశాలను ప్రజలు అంగీకరించే పరిస్థితి లేదని సిఎం అన్నట్లు తెలుస్తోంది. రాజ్యసభలో జరిగిన చర్చ సందర్భంగా అన్ని పార్టీలు ఏపీకి ప్రత్యేకహోదా ఇవ్వటానికి మద్దతు పలికిన అంశాన్ని మనం సానుకూలంగా మలచుకుందామని సిఎం చెప్పారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేక హోదా ఇచ్చే విషయంపై వివిధ సందర్భాల్లో కేంద్రం ఇచ్చిన సమాధానం చాలా కటువుగా వుందని, అలా కాకుండా ప్రజలకు అర్థమయ్యేలా సున్నితంగా చెప్తే బాగుండేదని సిఎం చంద్రబాబు అభిప్రాయపడ్డారు.

హోదా ఇవ్వకపోతే జరిగే పరిణామాలను చంద్రబాబు వివరించగా హోదా ఇవ్వటానికి అభ్యంతరం లేదన్నారు ప్రధాని మోది. 14వ ఆర్థిక సంఘం సిఫార్సు చేయకపోయినా ఇవ్వడానికి సిద్ధమేనని, అయితే, ఆంధ్రప్రదేశ్‌కి హోదా ఇస్తే తమకు ఎక్కువ నష్టం జరుగుతుందని పొరుగు రాష్ట్రాలైన కర్నాటక, తమిళనాడు లేఖలు రాశాయని మోది వివరించారు. ఈ వాదనతో చంద్రబాబు ఏకీభవించలేదు. ప్రజలు కోరుకోని విభజనను ప్రజలపై బలవంతంగా రుద్దారు. అందుకే హోదా హామీ ఇచ్చారు. మిగిలిన రాష్ట్రాల్లో ఈ పరిస్థితి లేదు. ఏ రాష్ట్రం విషయంలోనూ పార్లమెంటు సాక్షిగా ప్రధాని ప్రకటన చేయలేదు. రాజ్యసభలో హోదాపై జరిగిన చర్చలో కూడా 11 పార్టీలు అంగీకరించాయి. దీనిని ఉపయోగించుకొని హోదాకు మార్గం సుగమం చెయ్యాలి. అంతే తప్ప అధికార పక్షమే సాంకేతిక కారణాలు చెప్పి తప్పించుకోవడం సమంజసం కాదని ప్రధానికి వివరించారు సిఎం చంద్రబాబునాయుడు.

ప్రత్యేక ప్యాకేజిపై కసరత్తు చేయాలని జైట్లీని ఆదేశించామని, బిజెపి జాతీయ అధ్యక్షుడు అమిత్ షా, వెంకయ్యనాయుడు కలిసి చర్చలు జరుపుతున్నారని చంద్రబాబుకి ప్రధాని వివరించారు. ప్రత్యేక ప్యాకేజికి బదులు హోదా ప్రకటిస్తేనే బాగుంటుందని అమిత్ షా, వెంకయ్యనాయుడు సూచిస్తున్నారు. ఏపీకి సాయం చెయ్యటం మా బాధ్యత. దాని నుంచి తప్పుకోం.

ఆంధ్రప్రదేశ్ విభజన చట్టంలో పేర్కొన్నవి, పార్లమెంటులో ఇచ్చిన హామీలు నిర్ణీత గడువులోగా నెరవేర్చకుంటే ప్రజలు సహనం, ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థపై విశ్వాసం కోల్పోయే ప్రమాదముందని ప్రధాని నరేంద్రమోదీకి అందజేసిన లేఖలో ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు ప్రస్తావించారు.



ఇబ్బంది లేని వాటిపై వెంటనే నిర్ణయం తీసుకుంటామని ప్రధాని నరేంద్ర మోది సిఎం చంద్రబాబుకి వివరించినట్లు తెలుస్తోంది.

ప్రధానికి 14 అంశాలతో కూడిన లేఖ అందించిన సిఎం చంద్రబాబు

ఆంధ్రప్రదేశ్ విభజన చట్టంలో పేర్కొన్నవి, పార్లమెంటులో ఇచ్చిన హామీలు నిర్ణీత గడువులోగా నెరవేర్చకుంటే ప్రజలు సహనం, ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థపై విశ్వాసం కోల్పోయే ప్రమాదముందని ప్రధాని నరేంద్రమోదీకి అందజేసిన లేఖలో ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు ప్రస్తావించారు. ప్రధానికి సిఎం చంద్రబాబు అందించిన లేఖలో ముఖ్యాంశాలు

1. రాష్ట్రానికి ప్రత్యేక హోదా ఇవ్వాలి.
2. హిమాచల్ ప్రదేశ్, ఉత్తరాఖండ్‌లకు ఇచ్చిన తరహాలో పారిశ్రామిక రాయితీలు.
3. 2014-15లో ఏర్పడిన రెవిన్యూ లోటును కేంద్రం కొంత భర్తీ చేయగా మిగిలిన రూ. 13,275.76 కోట్లను వెంటనే విడుదల చేయాలి.
4. రుణ పరిమితిని రాష్ట్ర స్థూల ఉత్పత్తిలో 3.5 శాతానికి పెంచాలి.
5. 2018-19 నాటికి పోలవరం జాతీయ ప్రాజెక్టు పూర్తయ్యేలా నిధులు కేటాయించాలి.
6. కొత్త రాజధాని అమరావతిలో సచివాలయం, హైకోర్టు, శాసనసభ, శాసనమండలి, రాజ్‌భవన్‌లతో పాటు ఇతర ప్రభుత్వ భవన నిర్మాణాలకు నిధులివ్వాలి.
7. మెట్రో ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి నిధులు కేటాయించాలి.
8. రాయలసీమ, ఉత్తరాంధ్ర జిల్లాల సమగ్రాభివృద్ధికి బుందేల్‌ఖండ్-కొరాపుట్-కలహండి ప్యాకేజీ తరహాలో ప్రతిజిల్లాకు ఏడాదికి రూ. 200 కోట్ల చొప్పున అయిదేళ్ల పాటు కేటాయించాలి.
9. రాష్ట్ర విభజన చట్టం, సుప్రీంకోర్టు తీర్పు మేరకు 9, 10 షెడ్యూళ్లలోని సంస్థలు, కార్పొరేషన్ల ఆస్తులను రెండు రాష్ట్రాల మధ్య విభజించాలి.
10. విభజన చట్టంలో పేర్కొన్న విద్యాసంస్థలన్నింటినీ సరిపడ నిధుల కేటాయింపుతో వెంటనే ఏర్పాటు చేయాలి.
11. విశాఖపట్నంలో రైల్వే జోన్ ఏర్పాటు చేయాలి.
12. రాష్ట్రంలో రిఫైనరీ, నెల్లూరు జిల్లా దుగరాజపట్నంలో నౌకాశ్రయం, కడపలో ఉక్కు కర్మాగారం నిర్మించాలి.
13. కృష్ణా, గోదావరి నదీ నిర్వహణ బోర్డుల పనితీరుకు సంబంధించిన అంశాలన్నింటినీ పరిష్కరించేందుకు వెంటనే సర్వోన్నత మండలి (అపెక్స్ కౌన్సెల్) సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేయాలి.
14. విభజన చట్టం సెక్షన్ 26 (1) లో పేర్కొన్న మేరకు శాసనసభ స్థానాల్ని 225కి పెంచాలి.

హోదా, లేక సాయంపై కేంద్రం కసరత్తు

ప్రత్యేక హోదా, ప్యాకేజిలపై వీలైనంత త్వరగా కేంద్రం నిర్ణయం తీసుకుంటుందని కేంద్రమంత్రి వెంకయ్యనాయుడు చెప్పారు. విభజన సమస్యలు అన్నిటినీ త్వరగా పరిష్కరించాలని ప్రధాని కూడా ఆదేశించారన్నారు. ప్రత్యేక హోదా, ప్యాకేజీలతో పాటు తెలుగు రాష్ట్రాల మధ్య అపరిష్కృతంగా వున్న అన్ని అంశాలపై ఢిల్లీలో కేంద్ర హోమ్ శాఖ మంత్రి రాజ్ నాథ్ సింగ్, ఆర్థిక మంత్రి అరుణ్ జైట్లీలతో వెంకయ్యనాయుడు, సుజనా చౌదరి కీలక చర్చలు జరిపారు. ప్రత్యేక హోదా, ప్యాకేజిపై కొంత పురోగతి కనిపించిందన్నారు వెంకయ్యనాయుడు. రెండు రాష్ట్రాల మధ్య తేలని అంశాలను కూడా వేగవంతంగా పరిష్కరించాలని రాజ్‌నాథ్ సింగ్‌ను కోరామన్నారు వెంకయ్యనాయుడు. రెండు రాష్ట్రాల అసెంబ్లీ సీట్ల పెంపుపైన రాజ్‌నాథ్‌తో చర్చించామన్నారు. దీనిపై అటార్నీ జనరల్ ముకుల్ రోహ్తగి ఇచ్చిన నివేదికపై అధ్యయనం చేసి త్వరలో నిర్ణయం తీసుకుంటామన్నారు రాజ్‌నాథ్ సింగ్.

చంద్రబాబుకి రాజ్ నాథ్ సింగ్ ఫోన్

కేంద్ర మంత్రి వెంకయ్యనాయుడితో జరిపిన చర్చల సారాంశాన్ని సిఎం చంద్రబాబుకు రాజ్‌నాథ్ సింగ్ వివరించారు. వీలైనంత త్వరగా 9,10 షెడ్యూల్ లోని సంస్థల విభజనపై నిర్ణయం తీసుకుంటామని కేంద్ర హోమ్ మంత్రి చంద్రబాబుకి హామీ ఇచ్చారు.

❖

కియా కార్ల చూపు రాష్ట్రంవైపు



ఇప్పటికే ఇసుజు మోటార్స్, హీరో హోండా కంపెనీలకు నెలవైన ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు త్వరలో ఒక అంతర్జాతీయ ఆటో మొబైల్ కంపెని వచ్చే అవకాశం ఉంది.

దక్షిణ కొరియాకు చెందిన ప్రఖ్యాత కార్ల కంపెనీ హ్యుందాయ్‌కు అనుబంధమైన 'కియా మోటార్స్' భారత్‌లో కార్ల తయారీ కేంద్రాన్ని నెలకొల్పడానికి సన్నాహాలు చేసుకుంటోంది. ఈ యూనిట్‌ను ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని చిత్తూరు జిల్లాలో ఉన్న శ్రీసిటీ ప్రత్యేక ఆర్థిక మండలిలో నెలకొల్పడానికి మొగ్గు చూపుతున్నట్లు సమాచారం. సంస్థకు చెందిన ప్రతినిధుల బృందం ఇటీవల ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని పలు ప్రాంతాలను పరిశీలించింది.

అక్కడ యూనిట్‌ను నెలకొల్పితే అన్నివిధాల ప్రయోజనకరంగా ఉంటుందని ఆ సంస్థ ప్రతినిధులు భావిస్తున్నట్లు సమాచారం. ఇదే జరిగితే శ్రీసిటీకి ఓ పెద్ద కార్లతయారీ సంస్థ వచ్చి చేరినట్లే. దీని వల్ల ఆ ప్రాంతంలో ఆటోమొబైల్ ఆధారిత పరిశ్రమలు మరిన్ని ఏర్పాటయ్యే అవకాశాలు ఉన్నాయి.

ప్రపంచవ్యాప్తంగా హ్యుందాయ్ కార్లకు ఎంతటి డిమాండ్ ఉందో కియా కార్లకు కూడా అంతే ఆదరణ ఉంది. భారత్‌లో కార్ల మార్కెట్ వృద్ధిని అంచనా వేసిన ఆ సంస్థ ఇక్కడ ఒక తయారీ కేంద్రాన్ని నెలకొల్పాలని ఎప్పటి నుంచో ప్రయత్నిస్తోంది. ఇప్పటివరకు విస్తరణకు సంబంధించి పూర్తిస్థాయి వివరాలు వెల్లడించకుండా గోప్యత పాటిస్తున్నా ఏర్పాటు దిశగా వేగంగా పావులు కదుపుతున్నట్లు సమాచారం. స్థలాన్వేషణలో భాగంగా శ్రీసిటీ ఆర్థిక మండలితో పాటు చెన్నై పరిసరాలనూ కంపెనీ పరిశీలించింది. శ్రీపెరంబుదూరులో ఇప్పటికే హ్యుందాయ్ కార్ల తయారీ కేంద్రం ఉంది. దాని నుంచి ఏడు లక్షల కార్లను తయారు చేస్తున్నారు. దీనికి సమీపంలోనే ఈ యూనిట్‌నూ నెలకొల్పితే ఎలా ఉంటుందని చెన్నై పరిసరాల్లోని పిళ్లైపాక్కం ప్రాంతాన్ని కూడా పరిశీలించింది. ఈ ప్రాంతంలో అశోక్‌లేల్యాండ్, నిస్సాన్ సంస్థలు దాదాపు రూ.4,150 కోట్ల వ్యయంతో వాహన తయారీ కేంద్రాలను నెలకొల్పనున్నాయి. ఇప్పటికే హ్యుందాయ్ శ్రీపెరంబుదూరులో ఉండటంతో అక్కడే మరో కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేసే బదులు సరిహద్దులోని ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో కియా మోటార్స్ యూనిట్‌ను ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుందనే ఉద్దేశంతో ఆ సంస్థ ఉన్నట్లు సమాచారం.

భారత్‌లో 2019నాటికి ఈ యూనిట్‌ను నెలకొల్పాలనే లక్ష్యంతో కియా మోటార్స్ ఉన్నట్లు తెలుస్తోంది. మొత్తం రూ.3,400 కోట్ల పెట్టుబడి పెట్టనుంది. ఏటా 3 లక్షల కార్లను తయారు చేయనున్నారు. కార్ల విడిభాగాలను తెచ్చి ఇక్కడ కార్లను తయారుచేస్తారు. భారత్‌లో తయారీ యూనిట్‌కు సంబంధించిన అవకాశాలన్నీ తాము పరిశీలిస్తున్నామని, వాటిపైన ఇప్పుడే తాము ఎలాంటి వివరాలు వెల్లడించలేమని కియా మోటార్స్‌కు చెందిన ప్రతినిధి ఒకరు తెలిపారు.

❖

ఆదివాసీ బతుకుల్లో ఇక ఆరని వెన్నెల

అరకు గిరిజన గ్రామాల్లో ముఖ్యమంత్రి పర్యటన ఫలితం



ఇటీవల అరకులో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఘనంగా నిర్వహించిన ప్రపంచ ఆదివాసీ దినోత్సవంలో ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబు నాయుడు పాల్గొన్నారు. గిరిజనుల సాంస్కృతిక ఔన్నత్యాన్ని గిరిజనేతర విధానాలతో ధ్వంసం చేయకుండా, వారి సహజ జీవన విధానానికి ఆధునిక స్రవంతిలో ఉన్న సౌకర్యాన్ని జోడించడమే అసలైన అభివృద్ధి. అటువంటి నిజమైన అభివృద్ధి దిశగా సాగింది ముఖ్యమంత్రి పర్యటన. మైదానాన్ని అడవిలోకి చొరబడనీయకుండా చూడటం, అదేసమయంలో అడవిబిడ్డలు కారడవులకే పరిమితం కాకుండా, వారిని అంతర్జాతీయ స్థాయికి చేర్చడం - అనే సమతుల్యమైన ఆశయం ముఖ్యమంత్రి పర్యటనలో ఆచరణగా వడివడి అడుగులు వేసింది.

అరకులో జరిగిన ఆదివాసీ పండుగలో పాల్గొనేందుకు స్వయంగా ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడు రావడంతో ఆదివాసీల ఆనందానికి అవధుల్లేవు. తమ ప్రియతమ నేతకు సంప్రదాయ నృత్యాలతో గిరిపుత్రులు ఘన స్వాగతం పలికారు. వేలాదిమంది గిరిజనుల స్వాగతాలతో పులకరించిన సిఎం చంద్రబాబు నాయుడు గిరిజనులతో కలిసి సంప్రదాయ నృత్యం చేశారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 2104 నుంచి ప్రపంచ ఆదివాసీ దినోత్సవాన్ని పెద్దఎత్తున నిర్వహిస్తున్నది. 2014లో విశాఖపట్నం, 2015లో విజయనగరం జిల్లా పార్వతీపురంలో, 2016లో అరకుతో పాటు అన్ని జిల్లా కేంద్రాల్లోనూ, ఐటీడీఏ ప్రధాన కార్యాలయాల్లోనూ ప్రపంచ ఆదివాసీ దినోత్సవాన్ని ఘనంగా నిర్వహించింది.

అరకులో ప్రపంచ ఆదివాసీ దినోత్సవంలో పాల్గొన్న ముఖ్యమంత్రి గిరిజనులకు అనేక వరాలు ప్రకటించారు. అరకు-పాడేరులను పర్యాటక కేంద్రంగా అభివృద్ధి చేస్తామని, కూచిపూడి నాట్యానికి మాదిరిగా ధింసా నాట్యానికి ప్రోత్సాహం కల్పిస్తామని, ప్రతి ఇంటికి కుళాయి, గ్యాస్ కనెక్షన్, మరుగుదొడ్డి ఏర్పాటు చేయిస్తామని ఆయన ప్రకటించారు. 413 పక్కా గృహాలు మంజూరు చేస్తామని కూడా ముఖ్యమంత్రి ప్రకటించారు. గిరిజనుల సంస్కృతి,సంప్రదాయాలు ప్రతిబింబించేలా వచ్చే ఏడాది నుంచి ప్రపంచ ఆదివాసీ దినోత్సవాలను అరకులో మూడు రోజులపాటు నిర్వహిస్తామని ప్రకటించారు చంద్రబాబు. ఏజెన్సీలో నివసిస్తున్న గిరిజనులు విద్య, వైద్యం, తాగు నీటి వంటి మౌలిక సదుపాయాలు నోచుకోక ఇబ్బందులు పడుతున్నారని సిఎం ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు.

అరకు, పాడేరు వంటి సుందర ప్రాంతాలు ఎక్కడా లేవని, ఈ ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేస్తే విదేశీ పర్యాటకులు వస్తారన్నారు. గిరిజన మన్యాన్ని పర్యాటక కేంద్రంగా అభివృద్ధి చేయడం వల్ల గిరిజనుల ఆదాయం పెరిగి, విద్య ప్రమాణాలు పెరిగి వారి జీవితాలు మెరుగుపడతాయన్నారు. గిరిజన పిల్లలు మట్టిలో మాణిక్యాలు అని పిల్లలకు నాలుగో తరగతి నుంచే నాణ్యమైన విద్యను అందించేందుకు ఏర్పాటు చేసిన రెసిడెన్షియల్ స్కూళ్లను కళాశాలలుగా మారుస్తామన్నారు. గిరిజన సంక్షేమ పాఠశాలలు అరకొర వసతులతో వున్నందున 179 స్కూళ్లను రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలుగా మార్చి నాణ్యమైన విద్య అందిస్తామన్నారు ముఖ్యమంత్రి. అట్లాగే కార్పొరేట్ తరహా విద్యను అందించడమే కాకుండా, విదేశీ విద్య కోసం పది లక్షల రూపాయల ఆర్థిక సహాయం అందిస్తామన్నారు. రాష్ట్రంలో పన్నెండు ఏకలవ్య పాఠశాలల కోసం రూ.120 కోట్లు ఖర్చు చేస్తున్నట్లు చెప్పారు. అరకు లోయలో ట్రైబల్ స్పోర్ట్స్ స్కూల్, కళాశాల,డైట్ కళాశాల, నర్సింగ్ కళాశాల ఏర్పాటు చేయడం ద్వారా అరకును ఎడ్యుకేషన్

కూచిపూడిని ఆదరించినట్లే థింసా, ఇతర గిరిజన నృత్యాలకూ ప్రభుత్వం తరపున ప్రాధాన్యం ఇస్తాం. అరకు, విశాఖపట్నం ఇతర పర్యటక ప్రాంతాల్లో ఈ ప్రదర్శనలు ఏర్పాటుచేయించేలా చర్యలు తీసుకుంటాం.

– ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు

హబ్ గా తీర్చిదిద్దుతామని ముఖ్యమంత్రి హామీ ఇచ్చారు.

గిరిజనులకు విద్యుత్ భారాన్ని తగ్గించేందుకు 50యూనిట్ల వరకు ఉచిత విద్యుత్ అందిస్తున్నామని గిరిజన సహకార సంస్థకు చెందిన ఉత్పత్తులకు అంతర్జాతీయ మార్కెట్లో ఎంతో గిరాకీ వుందని, వీటిని అమ్మకం ద్వారా 50 నుంచి 100 శాతం వరకు అధిక ధర సంపాదించవచ్చని, దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈ ఉత్పత్తులకు ఆర్గానిక్ సర్టిఫికేషన్ ఇచ్చామన్నారు. గిరిజన యువతుల కోసం గిరిపుత్రిక కళ్యాణ పథకం ప్రవేశపెట్టామని, అసంఘటిత రంగానికి చెందిన కార్మికుల కోసం బీమా పథకాన్ని తెచ్చామని, ఈ స్కీమ్ కింద లక్షన్నర నుండి ఐదు లక్షలు సాయం అందేలా చర్యలు చేపట్టామని వివరించారు.

అరకు కాఫీకి అంతర్జాతీయ గుర్తింపు

అరకులో పండిస్తున్న కాఫీకి అంతర్జాతీయంగా గుర్తింపు తీసుకొచ్చేందుకు తాను కృషి చేస్తానన్నారు ముఖ్యమంత్రి. విశాఖలో జరిగిన నౌక సమీక్షలో ప్రధాని నరేంద్ర మోదికి అరకు కాఫీ రుచి చూపించామన్నారు. అరకు ఏజెన్సీలో రూ.526 కోట్లతో అదనంగా లక్ష ఎకరాల్లో కాఫీ పంట సాగుకు ప్రభుత్వం శ్రీకారం చుట్టిందన్నారు. అరకు కాఫీని అంతర్జాతీయంగా ప్రచారం చేసి కాఫీ పంట సాగు చేస్తున్న వేలాది గిరిజనులకు భారీగా ఆదాయం వచ్చేలా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటుందని ముఖ్యమంత్రి హామీ ఇచ్చారు.

దత్తత గ్రామం పెదలబుడు సందర్శన

గ్రామాలను దత్తత తీసుకోవాలని వ్యాపారులను, ఎన్ఆర్ఐలను, ప్రైవేటు సంస్థలను, అధికారులను కోరానని ముఖ్యమంత్రి అన్నారు, అందుకే అందరికీ ఆదర్శంగా వుండాలని గిరిజన ప్రాంతమైన పెదలబుడు గ్రామాన్ని దత్తత తీసుకున్నట్లు ముఖ్యమంత్రి వెల్లడించారు. తాను దత్తత తీసుకున్న పెదలబుడు పంచాయితీని ఆదర్శంగా తీర్చిదిద్దుతామన్నారు. వచ్చే ఏడాదిలో పంచాయితీ పరిధిలోని అన్ని గ్రామాలను అభివృద్ధి చేస్తామన్నారు. పెదలబుడు ప్రాంత అభివృద్ధికి ఇప్పటికే రూ.10 కోట్లు విడుదల చేశామన్నారు. అభివృద్ధి కార్యక్రమాల అమలులో అలసత్వం వహిస్తే సహించనని అధికారులను హెచ్చరించారు. ఫైబర్ గ్రిడ్ ద్వారా ఇంటింటికి ఇంటర్నెట్ కనెక్షన్ కల్పించి గిరిజనులతో నేరుగా రాజధాని అమరావతి నుండి ముఖ్యమంత్రి మాట్లాడతామన్నారు. ఈ సదుపాయం కలిగిన మొదటి గ్రామంగా పెదలబుడును తీర్చిదిద్దుతామని హామీ ఇచ్చారు. దట్టమైన అడవులు, చుట్టూ ఎత్తైన కొండలు దూరదూరంగా వున్న గిరిజన గూడేలు మధ్య భద్రతా వర్గాలు హెచ్చరించినా లెక్క చేయకుండా ముఖ్యమంత్రి మన్యంలో పర్యటించి వారి కష్టాలు తెలుసుకొన్నారు. ఏడాదిలోగా మన్యం స్వరూపాన్నే మార్చేస్తానని, అరకును తన సొంత గ్రామంకంటే మిన్నగా అభివృద్ధి చేస్తానని గిరిజనులకు హామీ ఇచ్చారు.

❖

దత్తత గ్రామస్థులతో సిఎం ముఖాముఖి

ముఖ్యమంత్రి: అమ్మా నీపేరేంటి?

నాపేరు మరియమ్మ సారూ మా పెదలబుడు గ్రామానికి ఇంతవరకూ మంత్రులే రాలేదు. ఈ రోజు ముఖ్యమంత్రే స్వయంగా వచ్చారంటే నమ్మలేకపోతున్నాం. ఏ జన్మలోనో పుణ్యం చేసుకున్నాము మేము. మా కష్టాలు తీర్చడానికి దేవుడులా మీరొచ్చారు. బురద నీళ్లు తాగుతున్నాం. ఆరోగ్యాలు పాడు చేసుకున్నాం. మగాళ్ల జేబులో రూ.20 ఉంటే బయటకెళ్లి ఖర్చుచెయ్యాలని చూస్తారు సారు ఆడాళ్లం పైసా చేతిలో ఉంటే పిల్లలను ఎలా చదివించుకోవాలో, కుటుంబాన్ని ఎలా నెట్టుకురావాలో అని ఆలోచిస్తాం సారు. డ్వాక్రా మహిళలకు రూ.లక్ష రుణం ఇప్పిస్తే వ్యాపారం చేసుకుంటాం. కుటుంబాల్ని పోషించుకుంటాం.

ముఖ్యమంత్రి: రూ. లక్ష ఏంటి, మీరు బాగుపడతామంటే ఒక్కొక్కరికీ రూ.5 లక్షలు ఇస్తాను.

ముఖ్యమంత్రి: తమ్ముడూ నీ పేరేంటి?

నాపేరు ఆనందరావు సారు, మన్యంలో చదువుకున్నా ఉద్యోగాలు సంపాదించే నైపుణ్యంలేని నిరుద్యోగులు చాలా మంది ఉన్నారు. రోడ్లు లేని గ్రామాలున్నాయి. సగంలో ఆగిపోయి బిల్లులు మంజూరుకాని ఇళ్లున్నాయి. అనారోగ్య సమస్యలుతో బాధపడుతున్నాం. మీరు మా వూరిని దత్తత తీసుకున్నారని తెలియగానే చాలా సంతోషించాం సారు. ఒక్కొక్క పని జరుగుతుంటే ఆనందపడుతున్నాం. ఇన్నాళ్లూ సమస్యలతో ఇబ్బందిపడ్డ మాకు దేవుడు వరమిచ్చినట్లు మీరు మా గ్రామాన్ని దత్తత తీసుకున్నారు. సాక్షాత్తూ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రే మా ముందుకొచ్చి కూర్చున్నారంటే ఇప్పటికీ నమ్మలేకపోతున్నాం. మావూర్లో గ్రంథాలయం నిర్మించాలి. నిరుద్యోగులకు ఉద్యోగాలు పొందేలా నైపుణ్యాభివృద్ధి శిక్షణ ఇచ్చే ఏర్పాట్లు చెయ్యాలి సారు.

ముఖ్యమంత్రి: ఇకపై తరచూ ఈ గ్రామానికి వస్తా. ఏ ఇంటికి వస్తానో చెప్పలేను. ఏ ఇంట్లో భోజనం చేస్తానో చెప్పలేను. ఇక్కడే చిన్న కాటేజి కట్టుకుంటా. ఇక్కడికొచ్చి రెండు మూడు రోజులు ఉంటా. మీ కుటుంబసభ్యుడిగా మారతా. గ్రంథాలయం మంజూరుచేస్తున్నాను. అరకు కేంద్రంగా నైపుణ్యాభివృద్ధి కేంద్రం ఏర్పాటుచేసి నిరుద్యోగ యువతకు శిక్షణ ఇప్పించి ఉద్యోగావకాశాలు మెరుగుపరిచే చర్యలు తీసుకుంటా. ఎలక్ట్రానిక్ తరగతుల ద్వారా నాణ్యమైన విద్య కార్పొరేట్‌కు దీటుగా అందిస్తాం. బీఈడీ, ఇంజినీరింగ్, డైట్, నర్సింగ్ కళాశాలలూ మంజూరుచేస్తా. ప్రతి ఒక్కరూ మరుగుదొడ్లు కట్టుకోవాలి. ఇన్నాళ్లూ చెట్లు నరికి జీవనోపాధి పొందారు. ఇకపై చెట్లు పెంచి వాటి ఫలసాయంతో ఉపాధి పొందండి. అందుకు కావల్సిన సాయం నేను చేస్తా. నేను మీకు కావల్సినవన్నీ ఇస్తాను.

ముఖ్యమంత్రి: ఏమమ్మా నీపేరేంటి?

సార్! నాపేరు చంప థింసా, మువ్వల సంప్రదాయ నృత్యాలను ఎంతోమంది నమ్ముకున్నారు. వీటిని ప్రోత్సహిస్తే ఉపాధి అవకాశాలు మెరుగుపడే అవకాశం ఉంటుంది సారు.

ముఖ్యమంత్రి: కూచిపూడిని ఆదరించినట్లే థింసా, ఇతర నృత్యాలకూ ప్రభుత్వం తరపున ప్రాధాన్యం ఇస్తాం. అరకు, విశాఖపట్నం ఇతర పర్యటక ప్రాంతాల్లో ఈ ప్రదర్శనలు ఏర్పాటుచేయించేలా చర్యలు తీసుకుంటాం.

అందలమెక్కనున్న అనంతపురము

'ఎన్టీఆర్ ఆశయం' పేరిట ప్రత్యేక ప్యాకేజీ



స్వాతంత్ర్య దినోత్సవ వేడుకల సాక్షిగా అనంతపురము జిల్లాపై ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబు నాయుడు వరాల జల్లు కురిపించారు. రాష్ట్రస్థాయి 70వ స్వాతంత్ర్య వేడుకలకు అనంత వేదిక కాగా, ఈ సందర్భంగా జిల్లా సమగ్రాభివృద్ధికి రూ.6,554 కోట్ల భారీ ప్యాకేజీ ప్రకటించి, జిల్లావాసులను ఆనందోత్సాహాల్లో ముంచెత్తారు.

ఎన్టీఆర్‌కు ఎంతో ఇష్టమైన జిల్లా అనంతపురము. ఆయన స్ఫూర్తిని తలపించేలా ప్రకటించిన వరాలకు 'ఎన్టీఆర్ ఆశయం' అనే పేరుతో నిధులు మంజూరు చేయాలని ప్రభుత్వం సంకల్పించింది. అనంతపురము జిల్లాలో కరవు నివారణకు రూ. 1767 కోట్లు, ప్రాథమికరంగానికి రూ. 2,654 కోట్లు, తాగునీటి ఎద్దడి నివారణకు రూ. 500 కోట్లు, పరిశ్రమల అభివృద్ధికి రూ. 100 కోట్లు, జిల్లా రహదారుల అభివృద్ధికి రూ. 139 కోట్లు, జిల్లాలో స్వచ్ఛాంధ్రప్రదేశ్ పనులకు రూ. 94 కోట్లు, పేరూరు ప్రాజెక్టు ఫేజ్–1కు రూ. 850 కోట్లు, భైరవాని తిప్ప ప్రాజెక్టు ఫేజ్–1కు రూ. 450 కోట్లు మంజూరు చేస్తామని చంద్రబాబు ప్రకటించారు.

'అనంత' కరవు తొలగేలా ప్యాకేజీ

దేశంలోనే అతి తక్కువ వర్షపాతం కురిసే ప్రాంతాల్లో అనంతపురం రెండోస్థానంలో ఉన్న విషయం తెలిసిందే. అనంతపురము జిల్లాలో కరవు నివారణకు ఇన్నాళ్ళూ ఏ నేతా, శ్రద్ధ వహించిన దాఖలాలు లేవు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 70 ఏళ్ళు గడిచినా కరవుతో అనంతపురము జిల్లా వ్యవసాయం మోడువారుతోంది. చంద్రబాబు నాయుడు మళ్ళీ అధికారం చేపట్టడంతో అనంతపురము జిల్లా వాసుల ఆశలు చిగురిస్తున్నాయి. ముఖ్యమంత్రి స్వాతంత్ర్య దినోత్సవ వేడుకల్లో ప్రకటించిన వరాల జల్లుపై పేరూరు డ్యామ్ ఆయుకట్టు రైతులు, రాప్తాడు, కళ్యాణదుర్గం నియోజకవర్గ ప్రజలేకాదు అనంతపురము జిలావ్యాప్తంగా హర్షాతిరేకాలు వ్యక్తం అవుతున్నాయి.

అత్యంత ప్రీతిపాత్రం అనంతపురము

"ఎన్టీఆర్‌కు ఎంతో ఇష్టమైన జిల్లా అనంతపురం. నేను అత్యంత ప్రాధాన్యం ఇచ్చే జిల్లా ఇది. ఈ జిల్లా నుంచి నేను ఆరంభించిన పాదయాత్రను జీవితంలో ఎప్పుడూ మరచిపోలేను. ఈ ప్రాంతం కరవుకు నెలవనీ.. రాళ్ల సీమ అనీ.. అభివృద్ధి సాధ్యం కాదనేలా అంతా చెబుతూ వచ్చారు. అన్నివిధాలుగా అభివృద్ధి చేసేందుకు.. కరవును పారదోలేందుకు అన్న స్ఫూర్తితో 'ఎన్టీఆర్ఆశయం' పేరుతో ప్రత్యేక ప్యాకేజీని ప్రకటిస్తున్నా. ఇకపై అనంత రతనాలసీమ అని చెప్పుకొనేలా తీర్చుదిద్దుతా. రూ. 6,554 కోట్లతో ఈ ప్యాకేజీ అమలు చేస్తాం. ఇక్కడి వేరుసెనగకు ప్రపంచంలోనే గుర్తింపు లభించేలా ఓ పరిశోధన కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేస్తాం," అని ప్రకటించారు ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు

మరో లక్ష పంటకుంటలు..

జిల్లాలో 2 లక్షల బోర్లు రీఛార్జి అయ్యేలా చర్యలకు సిద్ధమవుతున్నారు. ప్రస్తుతానికి లక్ష పంట కుంటలు తవ్వే కార్యక్రమం జరుగుతోంది.

ఇంకా రూ. 280 కోట్లు వెచ్చించి మరో లక్ష పంట కుంటలు తవ్విస్తామని ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు ప్రకటించారు. 450 చెరువులను ఆధునికీకరించనున్నారు. ఎగువ పెన్నార్‌జలాశయం ఆధునికీకరణ, రూ. 25 కోట్లతో పంటమార్పిడి కార్యక్రమం, సేంద్రియ వ్యవసాయానికి రూ. 8 కోట్లు, సూక్ష్మపోషకాలకు రూ. 45 కోట్లు, వ్యవసాయ యాంత్రీకరణకు రూ. 45 కోట్లు, ఉద్యానాలకు రూ. 1,425 కోట్లు, బిందు సేద్యానికి రూ. 10 కోట్లు, సెరీ కల్చర్‌కు రూ. 71 కోట్లు వెచ్చించనున్నారు. బిందు సేద్యంలో పరిమితి అంటూ లేకుండా ఎంత మంది రైతులు ముందుకొస్తే అందరికీ పరికరాలు ఇవ్వనున్నారు. కేవలం వ్యవసాయమే కాకుండా జిల్లాలో పాడిపరిశ్రమ, గొర్రెలు, కోళ్ల పెంపకానికి పెద్దఎత్తున నిధులు ఖర్చు చేయదలిచారు. పారిశ్రామిక అభివృద్ధిలో భాగంగా ఇప్పటికే పలు పరిశ్రమలు ఈ జిల్లాలో ఏర్పాటయ్యేలా ప్రభుత్వం చొరవ తీసుకుంది. మరిన్ని పరిశ్రమలు తీసుకొచ్చి తద్వారా జిల్లాలో 52 వేల మంది ఉద్యోగావకాశాలు కల్పించనున్నారు. 10 వేల మెగావాట్ల సౌర, పవన విద్యుదుత్పత్తిపై దృష్టి సారించారు. వీటిలో ఎక్కువ అనంతపురం జిల్లాలో ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. ఎనర్జీ యూనివర్శిటీ కూడా ఈ జిల్లాకే రాబోతోంది. స్వచ్ఛ అనంతపురంలో భాగంగా నిధులు వెచ్చిస్తారు. జిల్లావాసులు కూడా ఇందులో భాగస్వాములు కావాలని ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు పిలుపిచ్చారు. తాగు, సాగునీటి ఎద్దడిని తీర్చే పేరూరు జలాశయం, భైరవానతిప్ప జలాశయాలకు నీటి మళ్లింపు తొలి దశ పనులు త్వరగా పూర్తిచేస్తామని స్పష్టం చేశారు.

వేరుసెనగకు ప్రపంచస్థాయి మార్కెట్

రాష్ట్రంలో అనంతపురం జిల్లాలోనే అత్యధిక విస్తీర్ణం వేరుసెనగ సాగవుతోంది. ప్రపంచంలోనే నాణ్యమైన వేరుసెనగ పండించేలా చూసేందుకు ప్రత్యేక కార్యక్రమాన్ని చేపట్టనున్నారు. దీనికి సంబంధించి పరిశోధనలు జరిపేందుకు డైరెక్టరేట్ ఏర్పాటు చేయనున్నారు. ఇక్కడి వేరుసెనగకు ప్రపంచస్థాయి మార్కెట్ ఉండేలా చూస్తారు. ఇందుకు రూ. 250 కోట్లు వెచ్చించదలిచారు. జిల్లాను పండ్లతోటకు కేంద్రంగా మార్చడానికి కూడా ప్రణాళికలు తయారు చేస్తున్నారు.

పేరూరు డ్యామ్ భవితపై ఆశలు

పేరూరు డ్యామ్ భవితపై ఆశలు చిగురిస్తున్నాయి. పేరూరు డ్యామ్‌కు నీటిని ఇవ్వడానికి 'పేరూరు ఫేజ్' కింద రూ. 850 కోట్లు కేటాయిస్తున్నారు. దీంతో 14 ఏళ్లుగా నీటికోసం కళ్లు కాయలు కాచేలా ఎదురు చూస్తున్న రైతుల్లో కోటి ఆశల్ని రేకెత్తించింది. రామగిరి మండలం పేరూరు సమీపంలో పెన్నానదికి అడ్డంగా 1958లో రూ. 1.20 కోట్లు వెచ్చించి అప్పర్‌పెన్నార్‌ప్రాజెక్టు నిర్మించారు. దీని సామర్థ్యం 1.2 టీఎంసీలు. ప్రాజెక్టు పరిధిలోని రామగిరి, కనగానపల్లి, రాప్తాడు, ఆత్మకూరు, కంబదూరు, కళ్యాణదుర్గం మండలాల్లోని పలు గ్రామాలకు చెందిన 12 వేల ఎకరాలకు సాగునీరు అందించాలని నిర్దేశించుకున్నారు. ఇందుకు అనుగుణంగా కుడికాలువ 24 కి.మీలు, ఎడమ కాలువ ఐదున్నర కిలోమీటర్లు ఏర్పాటు చేశారు. ఐదు చొప్పున డిస్ట్రిబ్యూటరీ ఛానల్స్‌ఉన్నాయి. ప్రాజెక్టుకి 1986 నుంచి పూర్తిస్థాయిలో నీరు చేరలేదు. ఎగువన ఉన్న కర్ణాటకలోని నాగలమడక సమీపంలో నిర్మించిన సబ్‌సర్ఫేస్ డ్యామ్‌తోపాటు, కర్ణాటకలో పలుచోట్ల పెన్నానదికి అడ్డంగా కట్టడాలు నిర్మించడంతో నీరు దిగువకు చేరడం లేదు. 2001-2 లో ప్రాజెక్టులోకి కొంతమేర నీరు వచ్చినా రామగిరి, కనగానపల్లి, కంబదూరు మండలాల్లోని కొన్ని భూములకు మాత్రమే సాగునీరు అందింది. దీంతో డ్యామ్ ఆయకట్టు బీడుగా మారి కంపచెట్లతో దర్శనిమిస్తోంది. స్థానిక ఎమ్మెల్యే పరిటాల సునీత, ఈ ప్రాంత రైతులు, జలసాధన కమిటీ సంయుక్తంగా డ్యామ్‌పరిస్థితిని ప్రతిపక్షనేతగా చంద్రబాబునాయుడు పాదయాత్ర చేసినప్పుడు ఆయన దృష్టికి తీసుకెళ్లారు. ఆయన ముఖ్యమంత్రిగా బాధ్యతలు చేపట్టాక 2015లో కుంటిమద్ది చెరువులో నిర్వహించిన నీరు-చెట్టు కార్యక్రమం ప్రారంభోత్సవానికి హాజరై డ్యామ్‌పై పరిశీలనకు కమిటీ వేశారు. అనంతరం జీపీఎస్‌సర్వేకు రూ. 1.2 కోట్లు నిధులు విడుదల చేశారు. ప్రస్తుతం నిధులు కేటాయించడంతో డ్యామ్‌కు పూర్వవైభవం రానుందని రెండు నియోజకవర్గాల ప్రజలు ఆశాభావం వ్యక్తం చేస్తున్నారు.

❖

అమరావతిలో 'అమృత' యూనివర్సిటీ

నవ్యాంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర నూతన రాజధానిగా రూపుదిద్దుకుంటున్న అమరావతి నగరంలో ప్రపంచస్థాయి ప్రమాణాలతో అమృత యూనివర్సిటీని నెలకొల్పేందుకు మాతా అమృతానందమయి ట్రస్ట్ సంసిద్ధత వ్యక్తంచేసింది. ట్రస్ట్ ప్రతినిధులు ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబు నాయుడుతో ఇటీవల భేటీ అయ్యారు. ఉన్నత విద్యాప్రమాణాలు సాధిస్తున్న ప్రైవేట్ యూనివర్సిటీలలో ఈ ట్రస్ట్ యూనివర్సిటీ దేశంలోనే ముందున్నది. ప్రభుత్వం సహకరిస్తే అమరావతిలో అతి పెద్ద క్యాంపస్ ఏర్పాటు చేయడానికి సిద్ధంగా వున్నట్లు మాతా అమృతానందమయి ట్రస్ట్ ప్రతినిధులు ముఖ్యమంత్రికి వివరించారు.

అమరావతిలో ఈ ట్రస్ట్ ఆధ్వర్యంలో యూనివర్సిటీ ఏర్పాటుకు అవసరమైన భూమిని కేటాయించేందుకు ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు సమ్మతించారు. త్వరలోనే ఈ యూనివర్సిటీపై తగు విధాననిర్ణయం తీసుకుంటామని ముఖ్యమంత్రి వారికి హామీ ఇచ్చారు. మాతా అమృతానందమయి గొప్ప మానవతావాదని, అందువల్ల ఈ ట్రస్ట్‌తో కలిసి పనిచేసేందుకు తమ ప్రభుత్వం సిద్ధంగా వున్నట్లు ముఖ్యమంత్రి భరోసా ఇచ్చారు.

అమరావతిలో నెలకొల్పదలచిన అమృత యూనివర్సిటీ పరిధిలో ఒక హాస్పిటల్‌తో పాటు మెడికల్, ఇంజినీరింగ్, ఆర్ట్స్, సైన్స్ కోర్సులు ఉంటాయి. మొత్తం రెండు దశలలో నెలకొల్పే ఈ యూనివర్సిటీలో తొలిదశ కింద 18 వేల మంది విద్యార్థులు, రెండో దశ పూర్తయితే మరో 25 వేల మంది విద్యార్థుల వంతున మొత్తం 43 వేల మంది చదువుకోవడానికి అవకాశం లభించనున్నది.

❖

చంద్రన్న రైతు క్షేత్రాలతో సతత హరితాంధ్ర



2016-17లో 185.66 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల ఆహార ధాన్యాలను ఉత్పత్తి సాధించాలన్న లక్ష్యంతో చంద్రన్న రైతు క్షేత్రాల పథకాన్ని అమలు చేస్తున్న ప్రభుత్వం.

వ్యవసాయాన్ని లాభసాటిగా మార్చడానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం నడుంబిగించింది. రైతులకు ఆర్థిక లబ్ధి కలిగించి, వారిని పొలం బాట పట్టేలా కార్యాచరణ రూపొందించింది.

చంద్రన్న రైతు క్షేత్రాల పేరుతో అన్ని రకాల పంటల్లోనూ అధిక దిగుబడులు పెంచడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కార్యక్రమాన్ని రూపొందించింది. ఇందుకోసం రైతులకు సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని అందించడం, పంటల ప్రాధాన్యతను వివరించడం చందన్న రైతు క్షేత్రాల (సీఆర్ కేఎస్) ముఖ్యోద్దేశం. ఈ పథకం ద్వారా వేర్వేరు పంటలు సాగు చేసే సమయంలో ఆయా పంటలకు వివిధ దశల్లో రైతులకు సలహాలు, సూచనలు అందజేస్తూ ఉత్పాదకత పెంపుదలకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కృషి చేస్తోంది.

5,500 ప్రదర్శనా క్షేత్రాల ఏర్పాటు...

చంద్రన్న రైతు క్షేత్రమంటే నూతన క్షేత్ర ప్రదర్శనా ప్రణాళిక. ఈ పథకంలో భాగంగా రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 2016-17లో 5500 చంద్రన్న రైతు క్షేత్రాలను ఏర్పాటు చేయాలని లక్ష్యంగా నిర్ణయించుకున్నారు. 2015-16లో 4,899 క్షేత్రాలను ఏర్పాటు చేశారు. 2014-15లో 3,500 ప్రదర్శనా క్షేత్రాలు ఏర్పాటు చేశారు. ఈ క్షేత్రాల్లోనే కాకుండా అన్నదాతలకు వారి పొలాల్లోనే శిక్షణ ఇస్తూ, ఉత్తమ వ్యవసాయ, యాజమాన్య పద్ధతులను అనుసరించేలా చేస్తున్నారు. దీనివల్ల పెట్టుబడి ఖర్చు తగ్గడమే కాకుండా ఉత్పత్తి కూడా పెరుగుతుంది. సిఆర్‌కెఎస్ పథకం కింద ప్రభుత్వం రూ. 27.50 కోట్లు వెచ్చిస్తోంది. ఈ మొత్తంతో రాష్ట్రంలో సాగు విస్తీర్ణం పెంచడంతో పాటు తక్కువ ఖర్చుతో అధిక దిగుబడి సాధించేలా కృషి చేస్తోంది. ఇందుకు కోసం గ్రామ స్థాయిలో ఎంపీఈవో, ఎఈవో, మండల స్థాయిలో ఎంఏవో, డివిజన్ స్థాయిలో ఏడీఏ (ఆర్) రైతులకు శిక్షణ ఇవ్వనున్నారు. హెక్టారుకు 5 వేల రూపాయలు చొప్పున రైతులకు సబ్సిడీగా అందజేయనున్నారు. సాగులో పచ్చిరొట్ట ఎరువులు, వేపపిండి, వేప నూనె, జీవకారకాలు, జీవన ఎరువుల వినియోగంతో పాటు పంట కోత ప్రయోగం, వీడియో రికార్డింగ్, క్షేత్ర దినోత్సవ నిర్వహణకు ఈ మొత్తాన్ని వినియోగించాల్సి ఉంటుంది. సిఆర్‌కెఎస్ అమలులో భాగంగా ఇప్పటికే ఖరీఫ్‌కు సంబంధించి లబ్ధిదారుల ఎంపిక పూర్తయింది. వారికి శిక్షణలు, విత్తనాలు, ఇతర సామాగ్రి కూడా అందజేయడం జరిగింది. సాగులో ఖర్చు తగ్గుదలకు అధిక ప్రాధాన్యమిస్తున్నారు. సమగ్ర పోషక ఎరువులను మాత్రమే వినియోగించేలా చూస్తున్నారు. తప్పనిసరి పరిస్థితులో అంటే మొక్కల సంరక్షణకు మాత్రమే క్రిమి సంహారక మందులు వినియోగించాల్సి ఉంటుంది. అదీ కూడా అధికారుల పర్యవేక్షణలో మాత్రమే. రబీకి సంబంధించి అక్టోబర్ 15లోగా లబ్ధిదారుల ఎంపిక పూర్తి చేయాల్సి ఉంది.

185.66 లక్షల టన్నుల ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తే లక్ష్యం..

2015-16 నాటికి రాష్ట్రంలో ఖరీఫ్, రబీలో కలిపి 28 రకాల పంటలను 62.21 లక్షల హెక్టార్ల విస్తీర్ణంలో పండించారు. వీటిలో 61 శాతం మేర ఖరీఫ్‌లోనూ, 39 శాతం రబీలోనూ పంటలు సాగు చేశారు. ఇలా 2015-16లో 136.07 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తిని సాధించారు. చందన్న రైతు క్షేత్రాల ద్వారా ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరంలో సాగు విస్తీర్ణం పెంచడంతో పాటు పంటల దిగుబడి కూడా పెంచాలని ప్రభుత్వం వ్యవసాయాధికారులకు దిశానిర్దేశం చేసింది. ఇందులో భాగంగా 2016-17లో 185.66 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల ఆహార ధాన్యాలను ఉత్పత్తి సాధించాలని లక్ష్యం విధించింది. అంటే గతేడాది కంటే ఈ ఏడాది 49.59 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు అధికమన్నమాట. ఈ పెరుగుదల పంటల వారీగా చూస్తే వరిలో 28 శాతం, మొక్కజొన్నలో 48 శాతం, అపరాల్లో 37 శాతం, నూనె గింజల్లో 29 శాతంగా ఉంది.

ఏయే జిల్లాకు ఎంతెంత...

సాగు విస్తీర్ణం పెంచడంతో తక్కువ పెట్టుబడితో అధిక దిగుడులు సాధించడానికి చంద్రన్న రైతు క్షేత్రాలు ఎంతగానో ఉపయోగపడుతున్నాయి. ఈ పథకం కింద రూ. 27.50 కోట్లు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వెచ్చిస్తోంది. జిల్లాల వారీగా ఈ మొత్తాన్ని వినియోగిస్తోంది. దీనిలో భాగంగా శ్రీకాకుళం జిల్లాకు రూ. కోటి 15 లక్షలు, విజయనగరానికి రూ. కోటి 29 లక్షలు, విశాఖపట్నం జిల్లాకు రూ. కోటి 36 లక్షలు ప్రభుత్వం కేటాయించింది. అలాగే, తూర్పు గోదావరికి రూ. కోటి 79 లక్షలు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాకు రూ.కోటి 87 లక్షలు, కృష్ణా జిల్లాకు రూ. 2.09 లక్షలు అందజేస్తోంది. గుంటూరుకు రూ.2.66 కోట్లు, ప్రకాశం జిల్లాకు రూ.2.51 కోట్లు, నెల్లూరుకు రూ.కోటి 62 లక్షలు, కర్నూలు జిల్లాకు రూ.4.09 కోట్లు ఇస్తోంది. అనంతపురం జిల్లాకు రూ.3.62 కోట్లు, కడపకు రూ.కోటి 66 లక్షలు, చిత్తూరు జిల్లాకు రూ.కోటి 77 లక్షలు వెచ్చిస్తోంది.

❖


నవ్యాంధ్రప్రదేశ్‌లో విమాన ప్రయాణికుల సంఖ్య రోజురోజుకూ పెరుగుతోంది.

రద్దీ కానున్న నవ్యాంధ్ర గగనం

త్వరలో 'ఎయిర్ పోర్టు అథారిటీ ఆఫ్ ఆంధ్రప్రదేశ్'!

విమానాశ్రయాల విస్తరణకు కార్యాచరణ ప్రణాళిక

నవ్యాంధ్రప్రదేశ్‌లో విమానాశ్రయాలను విస్తృతంగా ఏర్పాటు చేయాలన్న లక్ష్యంతో కొత్తగా 'ఎయిర్ పోర్టు అథారిటీ ఆఫ్ ఆంధ్రప్రదేశ్' పేరుతో ఒక ప్రత్యేక సంస్థను నెలకొల్పాలని ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబు నాయుడు నిర్ణయించారు. విమానాశ్రయాల అభివృద్ధి, కొత్త విమానాశ్రయాల ఏర్పాటు, డొమెస్టిక్ సర్వీసుల పెంపు వంటి బాధ్యతలను ఈ అథారిటీకి అప్పగించాలని భావిస్తున్నారు. ఈ సంస్థ ఏర్పాటుకు అవసరమైన ప్రక్రియను మొదలు పెట్టేందుకు కసరత్తు చేస్తున్నారు.

భోగాపురం, దగదర్తి, ఓర్వకల్లు, నాగార్జున సాగర్, దొనకొండలలో కొత్తగా ఐదు విమానాశ్రయాలు ఏర్పాటు చేయడానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు. భోగాపురం, దగదర్తి, ఓర్వకల్లు విమానాశ్రయాలను గ్రీన్ ఫీల్డ్, అంటే సరికొత్త విమానాశ్రయాలుగా నిర్మించనున్నారు. దొనకొండ, నాగార్జున సాగర్, బొబ్బిలి విమానాశ్రయాలను బ్రౌన్ ఫీల్డ్, అంటే పాత విమానాశ్రయాలను అభివృద్ధి చేయనున్నారు. పుట్టపర్తిలో ప్రస్తుతం ఉన్న విమానాశ్రయంలో రాత్రి పూట కూడా ల్యాండింగ్ సదుపాయాన్ని కల్పించనున్నారు. దాంతోపాటు అక్కడ ఫ్లయింగ్ అకాడమీని ఏర్పాటు చేయనున్నారు.

విజయవాడ, తిరుపతి, రాజమండ్రి విమానాశ్రయాలను శరవేగంగా విస్తరించేందుకు కృషి జరుగుతోంది. గన్నవరం విమానాశ్రయ విస్తరణ పనులు ఇప్పటికే శరవేగంగా జరుగుతున్నాయి. ఇక్కడ నుంచి విదేశాలకు కూడా విమాన సర్వీసులు నడపడానికి అధికారులు ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారు. రాష్ట్రానికి కేంద్ర బిందువుగా, రాజధాని అమరావతికి అతి సమీపంలో ఉండటంతో దీనికి మరింత ప్రాధాన్యత పెరిగింది.

నవ్యాంధ్రప్రదేశ్‌లో నానాటికీ పెరుగుతున్న విమాన ప్రయాణికుల సంఖ్యతో పాటు పారిశ్రామికాభివృద్ధి, మౌలిక సదుపాయాలు, భవిష్యత్ అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని ప్రతి జిల్లాకు ఒక్కో విమానాశ్రయం ఏర్పాటు చేయాలని ముఖ్యమంత్రి యోచిస్తున్నారు. తన సంకల్పాన్ని కార్యరూపంలో పెట్టేందుకు చకచకా అడుగులు వేస్తున్నారు.

రాష్ట్రంలో ఇప్పటికే విశాఖపట్నం, కృష్ణా, తూర్పుగోదావరి, చిత్తూరు, అనంతపురం జిల్లాలలో విమానాశ్రయాలు ఉన్నవిషయం తెలిసిందే. కాగా బ్రిటీష్ కాలంలో ఏర్పాటైన ప్రకాశం జిల్లా దొనకొండ, కడపలోని విమానాశ్రయాలను పునరుద్ధరించనున్నారు. విజయనగరం జిల్లాలో విమానాశ్రయాల నిర్మాణానికి స్థల సేకరణ జరుగుతోంది. మిగిలిన జిల్లాలలో కూడా ప్రాధాన్యతాక్రమంలో విమానాశ్రయాలను ఏర్పాటు చేయడానికి ముఖ్యమంత్రి చర్యలు చేపట్టారు. అవసరమైతే మినీ విమానాలు నడిచే విధంగా చిన్నపాటి విమానాశ్రయాలను నిర్మించాలని నిర్ణయించారు.

విద్య, వైద్యం, పారిశ్రామిక రంగాల అభివృద్ధితోపాటు విదేశీ పర్యాటకులను ఆకర్షించేందుకు ఈ విమానాశ్రయాల అవసరం ఎక్కువగా వుంటుంది. అభివృద్ధి చెందిన ప్రాంతాలను గుర్తించే మార్గాదర్శకాలలో విమానాశ్రయాల సౌకార్యానికి ప్రాధాన్యం వుంటుంది. మౌలిక సదుపాయల కల్పనలో విమానాశ్రయాలదే ప్రధాన భూమిక. పౌర విమానయాన రంగంలో 2022 నాటికి నవ్యాంధ్రను పెట్టుబడుల గమ్యస్థానంగా అభివృద్ధి చేయాలన్న ధ్యేయంతో ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు ప్రణళికాబద్ధంగా పనిచేస్తున్నారు. ఈ లక్ష్యాన్ని సాధించాలంటే తొలుత పౌర విమానయాన రంగం అభివృద్ధి చెందాలి. దాని నిర్వహణ పబ్లిక్-ప్రైవేట్ భాగస్వామ్యంలో ఉండాలి. రాష్ట్రంలో ఎంపిక చేసిన పట్టణాలకు విమాన సర్వీసులు అందుబాటులో ఉండాలి. తద్వారా సమతుల్య అభివృద్ధికి మార్గం కల్పించాలని ముఖ్యమంత్రి లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నారు.

రాష్ట్రంలో విమాన ప్రయాణీకుల సంఖ్య గణనీయంగా పెరుగుతోంది. 2014-15లో నవ్యాంధ్ర నుంచి 2,33,617 మంది ప్రయాణికులు రాకపోకలు సాగిస్తే, 2015-16 లో ఆ సంఖ్య 3,96,579 మందికి చేరుకుంది. అలాగే 2014-15లో 5,386 విమానాలు రాకపోకలు సాగించగా, 2015-16లో ఆ సంఖ్య 7,596 కు చేరుకుంది. ఇప్పుడు కొత్త సర్వీసులను కూడా ప్రారంభించారు. రోజుకు 16 గంటల పాటు అంటే, ఉదయం 6.45 గంటల నుంచి రాత్రి 9.55 గంటల వరకు విమాన సేవలు అందించేందుకు అధికారులు ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారు.

రాష్ట్రంలో విమాన ప్రయాణ రంగంలో గత ఏడాది అంటే 2015-16లో గణనీయమైన పురోగతి నమోదైంది. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా వైమానిక రంగం 59 శాతం వృద్ధిని సాధించగలిగింది. తిరుపతి విమానాశ్రయంలోనే 49 శాతం మేరకు వృద్ధి రేటు పెరిగింది. రాజమండ్రి నుంచి 39శాతం, విశాఖపట్నం నుంచి 62, విజయవాడ నుంచి 75 శాతం పెరిగింది. దేశం మొత్తం మీద విమాన ప్రయాణాలు 17 శాతం పెరిగితే, మన రాష్ట్రంలో మాత్రం ఏకంగా 59 శాతం పెరుగుదల నమోదైంది. విశాఖ విమానాశ్రయం నుంచి దేశంలోని ప్రధాన నగరాలతోపాటు విదేశాలకు కూడా విమాన సర్వీసులు నడుపుతున్నారు. తిరుపతి, విజయవాడ నుంచి కూడా అంతర్జాతీయ విమాన సర్వీసులు నడిపేందుకు కార్యాచరణ ప్రణాళికలు సిద్ధం చేస్తున్నారు.

❖

ఒక్కొక్క ఇటుక పేర్చుకుంటూ...



ప్రజారాజధాని అమరావతికి రూపు రేఖలు కల్పించి, నగర నిర్మాణానికి బృహత్తర ప్రణాళికలు రచించి, ఎన్నో వ్యయప్రయాసలకు ఓర్చి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక్కొక్క అడుగూ వేస్తున్న వైనమిది.

అమరావతి రాజధాని నగర నిర్మాణాన్ని ప్రతిపాదించిన నాటి నుంచీ ఇప్పటిదాకా ఎన్నో మైలురాళ్లను దాటాం. వాటి పరిణామ క్రమాన్ని ఒకసారి చూద్దాం.

కృష్ణా తీరంలో కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాల నడుమ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజధాని నగరం నిర్మించాలని శాసనసభలో 2014 సెప్టెంబరు 3న తీర్మానించిన నాటి నుంచి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ దిశగా ఎన్నో చర్యలు తీసుకుంది. బాలారిష్టాలను దాటుకుని, సీడ్ క్యాపిటల్ నిర్మాణానికి రంగం సిద్ధం చేస్తోంది.

తొలుత ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజధాని ప్రాంత అభివృద్ధి ప్రాధికార సంస్థ (ఏపీసీఆర్‌డీఏ)ను 2014 డిసెంబరు 30వ తేదీన ప్రత్యేక చట్టం ద్వారా ఏర్పాటు చేసింది. 2015 జనవరి 1న ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజధాని నగర భూ సమీకరణ విధానం విధి విధానాలను ప్రకటించింది. ప్రజారాజధాని అమరావతి నిర్మాణానికి అవసరమైన 33 వేల ఎకరాల భూమిని దేశంలోనే వినూత్నమైన భూసమీకరణ విధానంతో రెండు నెలల కాలంలోనే ఫిబ్రవరి 28 నాటికి రైతుల నుంచి స్వచ్ఛందంగా సమీకరించింది.

భూసమీకరణ విధానంలో భూములిచ్చిన రైతులకు ప్రభుత్వ హామీ మేరకు నూతన రాజధాని నగరంలో స్థలాలు తిరిగి ఇచ్చే ప్రక్రియ ప్రారంభమైంది. నేలపాడు గ్రామంలో రైతులకు ప్లాట్ల కేటాయింపు ప్రక్రియ విజయవంతంగా పూర్తయ్యింది. రాజధానిలోని మరో 6 గ్రామాల్లో భూసమీకరణ పథకం లేఅవుట్ల ముసాయిదా ప్రకటనలు విడుదల చేయడం జరిగింది. అన్ని రాజధాని గ్రామాల్లో రైతులకు ప్లాట్ల కేటాయింపు ప్రక్రియ త్వరలోనే పూర్తి చేసేందుకు ప్రభుత్వం వేగంగా చర్యలు తీసుకుంటోంది.

భూసమీకరణలో భూములిచ్చిన 24 వేల మంది రైతులకు వార్షిక కౌలు నిమిత్తం 2015-2016 గానూ రూ. 129 కోట్లు చెల్లించారు. 2016-2017 సంవత్సరానికి వార్షిక కౌలును పది శాతం పెంచి మొత్తం రూ.148 కోట్లను కేటాయించి, చెల్లించేందుకు చర్యలు తీసుకున్నారు. రాజధాని ప్రాంతంలో భూమిలేని 18,206 నిరుపేద కుటుంబాలకు నెలకు రూ.2,500 చొప్పున పింఛను చెల్లిస్తున్నారు. రాజధాని నగర పరిధిలో నిరుద్యోగ యువతకు నైపుణ్యాభివృద్ధి శిక్షణ ఇచ్చి ఉద్యోగావకాశాలు కల్పిస్తోంది ప్రభుత్వం. ఎన్టీఆర్ క్యాంటీన్లు, ఎన్టర్‌ప్రెన్యూర్ డెవలప్‌మెంట్, రుణ ఉపశమనం, ఉపాధి పనులు, ఉచిత విద్య, వృద్ధులకు ఆశ్రమ వసతి, ఆరోగ్య సేవ, తదితర సామాజికాభివృద్ధి కార్యక్రమాల ద్వారా రాజధాని నగర పరిధిలోని గ్రామస్థుల కోసం సంక్షేమ కార్యక్రమాలు చేపడుతోంది.

బృహత్ ప్రణాళికలు సిద్ధం

రాజధాని ప్రాంత, నగర, సీడ్ కేపిటల్ బృహత్ ప్రణాళికలను సింగపూర్ ప్రభుత్వం అందజేసింది. 217 చ.కి.మి. విస్తీర్ణంతో అమరావతిని ప్రపంచ శ్రేణి నగరంగా అభివృద్ధి చేయడానికి అవసరమైన సవివర ముసాయిదా బృహత్ ప్రణాళికను, రాజధాని ప్రాంతాన్ని 8603 చ.కి. వరకు విస్తరించి, దాని అభివృద్ధికి ముసాయిదా బృహత్ ప్రణాళికలను 2015 డిసెంబరు 26న ప్రజల ముందు ఉంచింది ప్రభుత్వం. ప్రజల నుంచి వచ్చిన సూచనలు, అభ్యంతరాలను పరిశీలించి 2016 ఫిబ్రవరి 22న రాజధాని నగర తుది బృహత్ ప్రణాళికను ప్రకటించారు.

2015 జూన్ 6న తాళ్లాయపాలెం దగ్గర రాజధాని భూమి పూజ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించడం జరిగింది. 2015 అక్టోబరు 22న ప్రధాన మంత్రి నరేంద్ర మోదీ చేతుల మీదుగా ఉద్దండరాయుని పాలెం దగ్గర రాజధాని శంకుస్థాపన కార్యక్రమం జరిగింది.

ప్రజారాజధాని అమరావతి పరిధిలో 35 లక్షల జనాభా నివాసానికి అనుగుణంగా మొత్తం 15 లక్షల ఉద్యోగావకాశాలు కల్పించే లక్ష్యంగా 6 లక్షల నివాసిత కుటుంబాలు ఉండే విధంగా ప్రణాళిక రూపొందించారు. నవనగరాలు, ప్రభుత్వ, ఆర్థిక, విజ్ఞాన, ఆరోగ్య, న్యాయ, పర్యాటక, క్రీడా, ఎలక్ట్రానిక్స్, మీడియా సిటీలతో ప్రజారాజధాని అద్భుతంగా రూపొందించే విధంగా ప్రణాళికలు రూపొందించారు.

వెలగపూడిలో ఈ ఏడాది ఫిబ్రవరి 17న ప్రభుత్వ

> రాజధాని అమరావతి నగర లక్ష్యాలకు అనుగుణంగా ప్రణాళికాబద్ధంగా ఉపాధి అవకాశాలు, ఇళ్ల నిర్మాణం, మెరుగైన జీవన స్థితిగతులు, ప్రపంచ స్థాయి మౌలిక సదుపాయాలు, శుభ్రత మరియు పర్యావరణ పరిరక్షణ, వారసత్వ సంపద సంరక్షణ – ఈ లక్ష్యాలతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ముందుకు సాగుతోంది.

భవనాల సముదాయ నిర్మాణానికి శంకుస్థాపన జరిగింది. 45 ఎకరాల విస్తీర్ణంలో రూ. 220 కోట్లతో ప్రభుత్వ భవనాల సముదాయ నిర్మాణం చేపట్టడం జరిగింది. అంతర్గత పనులకు రూ.180 కోట్లు, బాహ్య మౌలిక సదుపాయాలకు రూ.130 కోట్లతో పనులు చేపట్టారు. ఏప్రిల్ 26న లాంఛనంగా ప్రభుత్వ భవనాల సముదాయాన్ని ప్రారంభించడం జరిగింది. ప్రభుత్వ యంత్రాంగం మొత్తం అమరావతి నుంచి పరిపాలన అందించే వేదికగా ప్రభుత్వ భవనాల సముదాయాన్ని అనతి కాలంలోనే పూర్తి చేశారు. రూ.242.3 కోట్ల వ్యయంతో, 18.3 కి.మి. పొడవున రాజధాని నగర సరిహద్దు నుంచి ఉండవల్లి వరకూ ఆరు గ్రామాలను కలుపుతూ నిర్మాణం చేపట్టే సీడ్ యాక్సెస్ రోడ్డుకు జూన్ 25న వెంకటపాలెం దగ్గర శంకుస్థాపన జరిగింది. త్వరలో మాస్టర్ ఆర్కిటెక్టును ఎంపిక చేసి అత్యుత్తమ డిజైన్లతో రాజధాని నిర్మాణం చేపట్టే దిశగా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటోంది.

ఆర్థికాభివృద్ధికి చర్యలు

ఆంధ్రప్రదేశ్ నూతన రాజధాని అమరావతిలో ఆర్థికాభివృద్ధి కొరకు ప్రభుత్వం అనేక చర్యలు తీసుకుంటోంది. రాజధాని అభివృద్ధి కొరకు సింగపూర్, జపాన్, చైనా, రష్యా, యునైటెడ్ కింగ్‌డమ్ తదితర దేశాలతోనూ, రాష్ట్రాలతోనూ వాణిజ్యం, పెట్టుబడులు, ఉమ్మడి సంస్థలు, శాస్త్ర, సాంకేతిక పరిజ్ఞానం, పర్యాటకం, మౌలిక సదుపాయాలు, పట్టణ ప్రణాళికలు, స్మార్ట్ నగరాలు, సంప్రదాయేతర ఇంధన వనరులు, విద్య, సాంస్కృతిక రంగాలు, యువజన వ్యవహారాలు, పర్యావరణం, ప్రజా వైద్యం, రవాణా వ్యవస్థలు, సామాజిక సంక్షేమం మొదలైన రంగాలలో పరస్పర సహకారం కొరకు ఒప్పందాలు చేసుకున్నారు. రాజధాని సీడ్ ప్రాంత అభివృద్ధి కొరకు సింగపూర్ ప్రభుత్వ సంస్థల ప్రతిపాదనలపై స్విస్ ఛాలెంజ్ విధానంలో అత్యంత పారదర్శకంగా పోటీ ప్రతిపాదనలను ఇ–ప్రొక్యూర్‌మెంట్ విధానం ద్వారా ఆహ్వానించారు. స్విస్ ఛాలెంజ్ విధానంలో రాజధాని అభివృద్ధి కోసం మాస్టర్ డెవలపర్ ఎంపిక పూర్తిచేసి తదుపరి సీడ్ ప్రాంత నిర్మాణ ప్రక్రియను ప్రారంభించడానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు.

గన్నవరం ఎయిర్‌పోర్టు సుందరీకరణ

రాజధాని ప్రాంతంలో అభివృద్ధి చర్యల్లో భాగంగా గన్నవరం ఎయిర్‌పోర్ట్ సుందరీకరణ చేశారు. జాతీయ రహదారి మధ్యలో, ఇరువైపులా పచ్చని మొక్కలతో హరిత వనాన్ని ఏర్పాటు చేశారు.. అదేవిధంగా గుంటూరు వైపు, ఇబ్రహీంపట్నం వైపు కూడా జాతీయ రహదారికి మధ్యలో, ఇరువైపులా గ్రీనరీ అభివృద్ధికి చర్యలు చేపట్టారు. రాజధానిలో కీలక ప్రాంతమైన విజయవాడలో ట్రాఫిక్ రద్దీని తగ్గించేందుకు రెండు జాతీయ రహదారులను అనుసంధానిస్తూ రూ. 122 కోట్లతో నిర్మించిన ఇన్నర్ రింగ్ రోడ్డును ఇటీవలే ప్రారంభించి, ప్రజలకు అందుబాటులోకి తీసుకువచ్చారు.

❖

ఒప్పంద, పొరుగు సేవల ఉద్యోగులకు శుభవార్త

రూ.12 వేల నుంచి రూ.17,500 వరకు వేతనాల పెంపు

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఒప్పంద, పొరుగుసేవల (కాంట్రాక్టు, ఔట్‌సోర్సింగ్) ఉద్యోగుల వేతనాలు పెరిగాయి. ఏళ్ళ తరబడి 'గొర్రెకు బెత్తెడు తోకన్నట్లు' తక్కువ వేతనాలతో సతమతమవుతున్న ఒప్పంద, పొరుగుసేవల ఉద్యోగులకు ఊరట కలిగిస్తూ ఏపీ ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుంది. 2016 ఆగస్టు ఒకటి నుంచి ప్రభుత్వ శాఖల్లో పనిచేస్తున్న ఒప్పంద, పొరుగుసేవల ఉద్యోగుల వేతనాలు పెంచుతూ ఆగస్టులో ఆర్థికశాఖ ఉత్తర్వులు విడుదల చేసింది. ఆగస్టు నుంచి వీరికి తాజా వేతనాలు వర్తింపజేస్తున్నారు. సెప్టెంబరులో చెల్లింపులు ప్రారంభమవుతాయి. ఈ మేరకు ఆర్థిక శాఖ ప్రత్యేక ప్రధాన కార్యదర్శి అజేయకల్లాం ఉత్తర్వులు ఇచ్చారు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ప్రభుత్వ ఉద్యోగులతో పని చేస్తూ అరకొర వేతనాలతో ఇబ్బందులు పడుతున్న ఒప్పంద, పొరుగుసేవల ఉద్యోగుల ఆవేదనను అర్థం చేసుకున్న ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబునాయుడు వారి వేతనాల పెంపునకు చర్యలు తీసుకున్నారు. ప్రభుత్వం ఇచ్చిన ఉత్తర్వుల మూలంగా 50 వేల మంది పొరుగు సేవల ఉద్యోగులు ప్రయోజనం పొందనున్నారు. మూడు కేటగిరీలుగా చేసి వేతనాలు పెంచడం వల్ల ఎక్కువ మందికి ప్రయోజనం కలుగుతోందని ఉద్యోగ సంఘాలు హర్షం వ్యక్తం చేస్తున్నాయి.

- మొదటి కేటగిరీ ఉద్యోగులకు రూ.17,500 వేతనంగా నిర్ణయించారు. సీనియర్ అసిస్టెంట్, స్టెనో, అక్కౌంటెంట్, ట్రాన్స్‌లేటర్, డేటా ప్రాసెసింగ్ ఆఫీసర్ ఈ కోవలోకి వస్తారు. ఇదే స్థాయి ఇతర ఉద్యోగులందరికీ వర్తిస్తుంది.
- రెండో కేటగిరీ కింద జూనియర్ అసిస్టెంట్ స్థాయిలో రూ.15,000 వేతనంగా నిర్ణయించారు. డ్రైవర్, జూనియర్ స్టెనో, టైపిస్టు, టెలిఫోన్ ఆపరేటర్, స్టోర్ కీపర్, ఫోటోగ్రాఫర్, డేటా ఎంట్రీ ఆపరేటర్, డేటా ప్రాసెసింగ్ అసిస్టెంట్, ఎలక్ట్రీషియన్, మెకానిక్, ఫిట్టర్, లైబ్రేరియన్, ల్యాబ్ అసిస్టెంట్, ఫిల్మ్ లేదా ఆడియో విజువల్ ఆపరేటర్, సూపర్‌వైజర్...ఈ తరహా అన్నింటికీ.
- మూడో కేటగిరీ కింద రూ.12,000 వేతనంగా నిర్ణయించారు. ఆఫీస్ సబార్డినేట్, వాచ్‌మెన్, మాలి, కమాటి, కుక్, చౌకీదారు, ల్యాబ్ అటెండెంట్, దఫేదార్, జమేదార్, లిఫ్టు ఆపరేటర్ తదితర పోస్టులు వస్తాయి.

పొరుగు సేవల ఉద్యోగాలను అందించే ఏజన్సీలకు సంబంధించి తదితర అంశాల్లోను నిబంధనలు మార్పు చేశారు. క్యాటరింగ్, సెక్యూరిటీ, హౌస్‌కీపింగ్ వంటి వాటిని సంబంధిత ఏజన్సీకి పరిమిత కాలానికి ఒప్పంద ధర ప్రకారం అప్పగిస్తారు. ఇందులో మొత్తం ఆ పనిని లెక్కలోకి తీసుకుంటారు. ఈ ఉద్యోగులను అందించే ఏజన్సీయే వారి కమిషన్ 5 శాతం మించకుండా, ఒప్పంద ఉద్యోగుల ఈఎస్ఐ, ఈపీఎఫ్ వంటి చెల్లింపులు వారే భరించేలా అన్ని కలిపి టెండర్ దాఖలు చేయాల్సి ఉంటుంది. వీరి ఒప్పందం 3 ఏళ్ల కాల పరిమితికి మించకూడదు. అలాగే రూల్ ఆఫ్ రిజర్వేషన్ పాటించేలా చూసుకోవాల్సిన బాధ్యత ఆయా విభాగాధిపతులదే అని కూడా నిబంధనల్లో స్పష్టంగా పేర్కొన్నారు.

పొరుగు సేవల ఉద్యోగులకు వేతనాలు పెంచుతూ ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు జారీ చేయడంపై ఉద్యోగ సంఘాల నేతలు ఏపీ ఎన్జీవోల సంఘం అధ్యక్షుడు అశోక్‌బాబు, ప్రధాన కార్యదర్శి చంద్రశేఖర్‌రెడ్డిలు,రెవెన్యూ ఉద్యోగుల సంఘం అధ్యక్షుడు బొప్పరాజు వెంకటేశ్వర్లు ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడుకు కృతజ్ఞతలు తెలిపారు.

❖

అమరావతి సమీపంలో మరో ప్రతిష్టాత్మక ప్రాజెక్టు



ముక్త్యాల టూరిజం ప్రాజెక్టు నమూనాముక్త్యాల టూరిజం ప్రాజెక్టు నమూనా

ముక్త్యాలకు మణిహారంగా 'తెలుగు వైభవం' పేరిట ఆంధ్ర సంస్కృతికి అద్దం పట్టే నదీముఖ పర్యాటక కేంద్రాన్ని అభివృద్ధి చేసేందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒప్పందం కుదుర్చుకొంది. ఈ ప్రాజెక్టులో బొటానికల్ గార్డెన్స్, స్టార్ హోటల్, కన్వెన్షన్ సెంటర్, ఆధ్యాత్మిక కేంద్రం మొదలైన వాటిని అభివృద్ధి చేస్తారు.

కొత్త రాజధాని అమరావతికి సమీపంలో మరో ప్రతిష్టాత్మక ప్రాజెక్టు ఏర్పాటుకు అడుగులు పడ్డాయి. కృష్ణాజిల్లా జగ్గయ్యపేటకు సమీపంలోని ముక్త్యాల గ్రామం దగ్గర 310 ఎకరాలలో ఏర్పాటవుతున్న ఇంటిగ్రేటెడ్ మెగా టౌన్‌షిప్ అమరావతికి ప్రత్యేక ఆకర్షణ కానున్నది. దీనికి సంబంధించి రూ.218 కోట్ల వ్యయంతో 48.57 ఎకరాలలో నదీ అభిముఖంగా నెలకొల్పుతున్న 'ఇంటిగ్రేటెడ్ మెగా టూరిజం ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్ డెవలప్‌మెంట్ ప్రాజెక్టు' ఏర్పాటు కోసం ఏపీ పర్యాటక శాఖతో జీఅండ్‌సీ గ్లోబల్ కన్సార్షియం అవగాహన ఒప్పందం చేసుకుంది. 'టూరిజం డెస్టినేషన్ డెవలప్‌మెంట్ ప్రాజెక్టు' గా కృష్ణా, పాలేరు నదులు కలిసే ప్రదేశంలో ఏర్పాటవుతున్న ఈ ఇంటిగ్రేటెడ్ టౌన్‌షిప్‌లో 'తెలుగు వైభవం' పేరిట ఆంధ్ర సంస్కృతికి అద్దం పట్టే హస్తకళల గ్రామాన్ని అభివృద్ధి చేస్తారు. హైదరాబాద్‌లోని రాజస్థాని డోలారీధని తరహాలో తెలుగు సంప్రదాయ వంటకాలతో కూడిన ఫుడ్-ఎంటర్‌టైన్‌మెంట్ పార్కులను ఏర్పాటుచేస్తారు. చెంతనే వున్న ట్యాంక్‌బండ్‌పై తెలుగు వైభవ మూర్తుల విగ్రహాలను నెలకొల్పి దాన్ని ప్రసిద్ధ విహారస్థలిగా రూపొందిస్తారు. యువజనుల కోసం ఫిష్ డెక్స్, అడ్వెంచర్ స్పోర్ట్స్, గోల్ఫ్ కోర్స్, స్కిల్ డెవలప్‌మెంట్ సెంటర్, వెల్‌నెస్ సెంటర్, అమ్యూజ్‌మెంట్ థీమ్ పార్క్, సీనియర్ సిటిజెన్స్ కోసం ఆశ్రమం, బొటానికల్ గార్డెన్స్, స్టార్ హోటల్, వివిధ కార్యక్రమాలు నిర్వహించుకునేందుకు వీలుగా కన్వెన్షన్ సెంటర్, ఆధ్యాత్మిక కేంద్రాలు ఏర్పాటుచేస్తారు. హైదరాబాద్ నుంచి ముక్త్యాలకు జాతీయరహదారి మార్గంలో రెండు గంటల సమయం పడుతుందని, ఇక్కడి నుంచి జల రవాణా సదుపాయాలు ఏర్పాటు చేయడం ద్వారా అమరావతికి 45 నిమిషాల్లో చేరుకునే వీలుందని జీఅండ్‌సీ గ్లోబల్ కన్సార్షియం వ్యవస్థాపక అధ్యక్షుడు ఏవీఆర్ చౌదరి చెప్పారు. ఈ ప్రాజెక్టు ద్వారా పదివేల మందికి ఉద్యోగ, ఉపాధి అవకాశాలు దక్కనున్నాయి.

కృష్ణా పుష్కరాల కోసం జీఅండ్‌సీ సంస్థ ముక్త్యాల కృష్ణానది దగ్గర ప్రత్యేకంగా ఘాట్‌ను అభివృద్ధి చేసింది. లక్షమంది రోజూ పుష్కర స్నానాలు చేసేందుకు వీలుగా ఘాట్ దగ్గర టాయిలెట్స్, ఇతర సదుపాయాలు కల్పించారు. 70 ఎకరాల స్థలంలో 7 వేల వాహనాలు పార్కింగ్ చేసుకునేందుకు ఏర్పాట్లు చేశారు.

హైదరాబాద్ పౌరులకు కూడా ఈ ప్రాజెక్టు అందుబాటులోకి రానుండటంతో విహార, వినోద, విజ్ఞాన కేంద్రంగా ఆకర్షించనుంది. హైదరాబాద్ నుంచి ఉదయమే బయల్దేరి మధ్యాహ్నం తిరిగి వెళ్లిపోయేందుకు వీలుగా ఈ ఘాట్ సౌకర్యంగా వుంటుందని జీఅండ్‌సీ ప్రతినిధులు చెప్పారు. ❖

మన డ్వాక్రా సంఘాల మహిళలు అంతర్జాతీయ చిత్రపటంలో చోటు సంపాదించుకోబోతున్నారు. వారు ఉత్పత్తి చేస్తున్న వస్తువులు మన రాష్ట్రానికే కాదు. దేశ విదేశాలకూ విస్తరించబోతున్నాయి.

డ్వాక్రా ఉత్పత్తులకు ఈ-రెక్కలు

అంతర్జాతీయ విపణి వీధిలో డ్వాక్రా మహిళ



అమెరికాలో ఉన్న వాళ్లు కొండపల్లి బొమ్మలు కొనుక్కోవాలంటే.. విమానం ఎక్కి విజయవాడ రానవసరం లేదు. జస్ట్ ఒక్క క్లిక్ చేస్తే చాలు కోరుకున్న బొమ్మలు వాళ్ల ముంగిటకే వచ్చి పడతాయి. వీణ కొనుక్కోవాలంటే. బొబ్బిలి వెళ్లనవసరం లేదు.. ఈ కామర్స్ వెబ్ సైట్స్ ఓపెన్ చేసి, ఒక్క క్లిక్ కొడితే చాలు. విజయనగరం నుంచి అందమైన వీణ మీరెక్కడున్నా అడుగు బయట పెట్టకుండానే సొంతం చేసుకోవచ్చు. మన డ్వాక్రా సంఘాల మహిళలు అంతర్జాతీయ చిత్రపటంలో చోటు సంపాదించుకోబోతున్నారు. వారు ఉత్పత్తి చేస్తున్న వస్తువులు మన రాష్ట్రానికే కాదు. దేశ విదేశాలకూ విస్తరించబోతున్నాయి.

ఇన్నాళ్లూ ఆంధ్రప్రదేశ్ కే పరిమితమైన డ్వాక్రా సంఘాల ఉత్పత్తులు, ఇకపై రాష్ట్రాలు, దేశాల సరిహద్దులు దాటి వెళ్లబోతున్నాయి. డ్వాక్రా మహిళల ఉత్పత్తులకు అంతర్జాతీయస్థాయి మార్కెట్ కల్పించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేస్తున్న యత్నాలు ఓ కొలిక్కి వస్తున్నాయి. ఈ కామర్స్ వెబ్‌సైట్లతో ఆన్‌లైన్ వ్యాపారం విస్తరించాక.. ప్రపంచంలోని ఏ మూలన ఉండే ఉత్పత్తులైనా, ఇంట్లో కూర్చునే తెప్పించుకోవడం సులువైపోయింది. సరిగ్గా ఇదే అంశాన్ని ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం రాష్ట్రంలోని స్వయం సహాయక సంఘాల మహిళల అభివృద్ధికి వినియోగించుకోవాలని భావించింది.

రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఉన్న 80 లక్షల మంది డ్వాక్రా సంఘాల మహిళలు ప్రయోజనం పొందేలా.. వారి ఉత్పత్తులకు ఆన్‌లైన్ మార్కెటింగ్ కల్పించాలని నిర్ణయించింది. దీనిద్వారా డ్వాక్రా సంఘాల ఖ్యాతి అంతర్జాతీయమవడంతో పాటు, వారి ఉత్పత్తులకు కూడా మంచి మార్కెట్ సమకూర్చినట్లవుతుంది. ఇందుకోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఓ ప్రణాళిక రచించింది. దీని ప్రకారం రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా పేరున్న కొన్ని ప్రముఖ ఉత్పత్తులను ప్రాథమికంగా ఎంపిక చేసి, వాటిని ఆన్‌లైన్‌లో విక్రయానికి ఉంచాలని నిర్ణయించింది. ఇందుకోసం ప్రముఖ ఈ-కామర్స్ సంస్థ ఫ్లిప్‌కార్ట్‌తో ఒప్పందం కుదుర్చుకుంది. దీని ప్రకారం, ఎంపిక చేసిన డ్వాక్రా సంఘాల మహిళలతో జిల్లా సమాఖ్యలుగా రిజిస్టర్ చేయించి, వారికి మూడు నెలల శిక్షణ ఇప్పిస్తోంది. విజయవాడ, విశాఖపట్నం నగరాల్లో స్టాక్ పాయింట్లు ఏర్పాటు చేస్తోంది. దాదాపు 1200 ఉత్పత్తులను ఫొటో షూట్ కూడా చేసింది. వీటికి బ్రాండ్‌నేమ్‌లు పెట్టి, విక్రయానికి సిద్ధం చేస్తోంది. ఉత్పత్తుల డిజైన్, మార్కెటింగ్ అంశాలపై అధికార యంత్రాంగం విస్తృత సమాలోచనలు జరుపుతోంది. దీంతోపాటు ఈ ఉత్పత్తుల విక్రయానికి స్నాప్‌డీల్, ఫ్లిప్‌కార్ట్ వంటి ఈ-కామర్స్ సంస్థలతో సంప్రదింపులు జరుపుతోంది.

వన్ గ్రామ్ గోల్డ్ ఉత్పత్తులకు ప్రసిద్ధి చెందిన మచిలీపట్నం నుంచి ఆభరణాలు, కొండపల్లి బొమ్మలు, కలంకారీ ఉత్పత్తులు, పశ్చిమగోదావరిలో డిజైన్లకు పేరున్న లేస్ ఉత్పత్తులను విజయవాడ స్టాక్ పాయింట్ ద్వారా విక్రయించాలని అధికారులు నిర్ణయించారు. అలాగే తూర్పుగోదావరి జిల్లా మండపేటలో ప్రసిద్ధి చెందిన చేనేత వస్త్రాలు, విజయనగరం జిల్లా బొబ్బిలి వీణ, విశాఖపట్నం ఏటి కొప్పాక బొమ్మలు, అరకు వెదురు ఉత్పత్తులు, శ్రీకాకుళం జూట్ ప్రొడక్ట్‌లను విశాఖ స్టాక్ పాయింట్ ద్వారా అమ్మకానికి పెడతారు. వీటితో పాటు వివిధ ప్రాంతాల్లో ప్రసిద్ధి చెందిన ఉత్పత్తులను కూడా ఈ స్టాక్ పాయింట్లకు తరలించి. ఆన్ లైన్ మార్కెటింగ్‌తో లాభాలు కళ్లజూసేలా ప్రభుత్వం పథకాలు రూపొందిస్తోంది. ఇందుకోసం అవసరమైన డిజైన్, మార్కెటింగ్ నైపుణ్యాల కోసం నేషనల్ ఇనిస్టిట్యూట్ ఆఫ్ డిజైన్(నిఫ్ట్), టూరిజం, పలు మేనేజ్ మెంట్ సంస్థలతో పాటు, గూగుల్, టాటా సంస్థలతో కూడా సంప్రదింపులు జరుపుతోంది. దేశ వ్యాప్తంగా ప్రారంభంలో కోటి రూపాయల ఖరీదైన 1200 ఉత్పత్తులను అమ్మకానికి పెట్టాలని భావిస్తున్న ప్రభుత్వం.. వచ్చే మూడేళ్ల కాలంలో ఉత్పత్తుల సంఖ్యను 15 వేలకు పెంచి ఆదాయాన్ని కూడా భారీగా పొందాలని చూస్తోంది.

విజయవాడ స్టాక్ పాయింట్

వన్ గ్రామ్ గోల్డ్ ఆభరణాలు (మచిలీపట్నం)

కొండపల్లి బొమ్మలు (కృష్ణా జిల్లా)

కలంకారీ (కృష్ణా జిల్లా)

లేస్ (పశ్చిమగోదావరి) శారీ క్లస్టర్ (మండపేట, తూర్పుగోదావరి)

విశాఖపట్నం స్టాక్ పాయింట్

బొబ్బిలి వీణ (విజయనగరం)

ఏటికొప్పాక బొమ్మలు (విశాఖపట్నం)

వెదురు ఉత్పత్తులు (అరకు)

జూట్ (శ్రీకాకుళం)

– సమాచార శాఖ రీసెర్చ్ & రిఫరెన్స్ వింగ్

అమరావతి మెడలో నవ నగర మణిహారం

మాస్టర్ ప్లాన్ సిద్ధం



- అంతర్జాతీయ ఆర్కిటెక్ట్‌లతో ప్లాన్లు
- త్వరలో భవన నిర్మాణాలకు 'స్విస్ ఛాలెంజ్' టెండర్లు

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజధాని అమరావతి మాస్టర్ ప్లాన్ సిద్ధమైంది. తుళ్లూరు, తాడేపల్లి, మంగళగిరి, మండలాలలోని 25 రెవెన్యూ గ్రామల (29 గ్రామాలు) పరిధిలో 217.23 చదరపు కిలోమీటర్ల విస్తీర్ణంలో ఎక్కడ ఏమి నిర్మించాలనేది ఈ మాస్టర్ ప్లాన్‌లో పొందుపరిచారు. చారిత్రకంగా నాగరికత వెలసిల్లిన ప్రాంతాలు, నగరాలు అన్నీ నది ఒడ్డునే ఉన్నాయి. ఇప్పుడు మనకు నది ఒడ్డున ఇంతటి విశాల నగర నిర్మాణం జరగడం ఆంధ్రుల అదృష్టం. అమరావతి మహానగరంలో అంతర్భాగంగా 9 నగరాలు నిర్మిస్తారు. అమరావతి లోపల చుట్టూ ఈ నవ నగరాలు ఓ మణిహారంలా ఉంటాయి. క్రమశిక్షణకు, పారదర్శకమైన పాలనలో పేరుగాంచిన సింగపూర్ ప్రభుత్వం అమరావతి నిర్మాణానికి అవసరమైన మాస్టర్ ప్లాన్‌ను రూపొందించి గత మే నెలలో ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడుకు అందజేసింది. ప్రపంచ శ్రేణి నగరంగా అభివృద్ధి చేయడానికి అనువుగా దీనిని తయారు చేశారు. రాజధాని అంటే కేవలం పరిపాలనకే పరిమితం కాకుండా ఆర్థిక, సామాజిక, విద్య, వైద్యం, పరిశోధన, పర్యాటకం, ఆతిథ్యం, కళలు, సాంస్కృతిక, వాణిజ్య, సాంకేతిక కార్యకలాపాలకు ముఖ్య కేంద్రంగా నిలవాలన్నది సీఎం చంద్రబాబు నాయుడి ఆకాంక్ష. ఇవన్నీ వస్తే ఉపాధి అవకాశాలు వాటంతట అవే వస్తాయి.

వాస్తవానికి విభజన జరగడంతో రాష్ట్రం అనేక సవాళ్లను ఎదుర్కొంది. ఇంకా ఎదుర్కొంటూనే ఉంది. అయినా రాజధాని నిర్మించుకోవడం రాష్ట్రం తక్షణ కర్తవ్యం. ప్రణాళిక ప్రకారం రాజధాని నిర్మించుకునే అవకాశం కొద్ది మందికి మాత్రమే వస్తుంది. అటువంటి అవకాశం మనకు వచ్చింది. అంతర్జాతీయ స్థాయిలో అత్యంత ఆధునికంగా నిర్మించిన నగరాల సరసన నిలిచేవిధంగా దీనిని నిర్మించతలంచారు చంద్రబాబు నాయుడు. అందుకే దేశంలోనే కాకుండా ప్రపంచంలోని అనేక ప్రముఖ నగరాలను సందర్శించి, అక్కడి కట్టడాలను పరిశీలించారు. మన దేశంలోని గాంధీనగర్, జైపూర్, నయారాయ్ పూర్, ఛండీగఢ్, అమెరికా రాజధాని వాషింగ్టన్ డిసి, ఆస్ట్రేలియాలోని కాన్ బెర్రా, బ్రెజిల్ లోని బ్రాసిలియా, మలేషియాలోని పుత్రజయ, కిజకిస్తాన్ రాజధాని ఆస్థానా వంటి నగరాలను సీఎం స్వయంగా సందర్శించారు. అక్కడి కట్టడాలను వీక్షించారు. ఈ నగర ప్లాన్లను అన్నింటిని క్షుణ్ణంగా పరిశీలించారు. వీటిలో కొన్ని వాటర్ ఫ్రంట్ నగరాలు, మరికొన్ని గ్రీన్ ఫీల్డ్ ప్లాన్డ్ నగరాలు ఉన్నాయి. ఆయా నగరాలలో కార్యకలాపాలను, ప్లాన్లను పరిశీలించిన తరువాత అమరావతి మహానగరంలో అంతర్భాగంగా 9 నగరాలుగా నిర్మించాలని నిర్ణయించారు. 1. ప్రభుత్వ పరిపాలన నగరం 2. న్యాయ నగరం 3. ఆర్థిక నగరం 4. విజ్ఞాన నగరం 5. ఎలక్ట్రానిక్స్ నగరం 6. ఆరోగ్య నగరం 7. ఆటల నగరం 8. మీడియా నగరం 9. పర్యాటక నగరం. దేశ,విదేశాలలో పలు నగరాలను చూసి, వాటి స్ఫూర్తితో ఈ విధంగా ప్రత్యేక నగరాలు నిర్మించాలన్న నిర్ణయానికి చంద్రబాబు వచ్చారు. అంతేకాకుండా కట్టడాలన్నీ మన సంస్కృతి ప్రతిబింబించే విధంగా ఉండాలన్న అభిప్రాయంతో ఉన్నారు. అంతర్జాతీయ స్థాయిలో ఆయా రంగాలకు సంబంధించిన అత్యంత ఆధునిక వసతులతోపాటు విద్య, వైద్యం, సాంకేతిక, రవాణా సౌకర్యాలన్నీ ఈ

నగరాలలో అందుబాటులో ఉంటాయి. వివిధ అంశాలకు సంబంధించి 9 నగరాలు నిర్మించినప్పటికీ అన్ని నగరాలలో ఆయా అంశాలు అందుబాటులో ఉంటాయని పురపాలక శాఖ మంత్రి నారాయణ స్పష్టం చేశారు. విశాలమైన రోడ్లు, వాటిలో సైకిల్ ట్రాక్‌లు, పచ్చదనం పరిచినట్లు పచ్చికబయళ్లు, పూల మొక్కలు, చల్లదనాన్ని ఇచ్చే చెట్లు, ఫౌంటెన్లు.... ఇలా అందమైన ఓ సుందర నగరం ఏర్పడుతుంది. ఈ నగరాలను కలుపుతూ మెట్రో రైలు మార్గం నిర్మిస్తారు.

ప్రస్తుతానికి సింగపూర్ ప్రభుత్వం మాస్టర్ ప్లాన్ అందించినప్పటికీ, ఈ 9 నగరాలలో నిర్మించే భవనాలకు సంబంధించిన ప్లాన్లను ఆమోదించవలసి ఉంది. ఆయా భవనాల ఆకృతులు రూపొందించవలసిందిగా అంతర్జాతీయ ఆర్కిటెక్ట్‌ను ప్రభుత్వం కోరింది. మలేషియాకు చెందిన ప్రముఖ నిర్మాణ సంస్థ హ్యారిస్ గ్రూప్ కంపెనీల చైర్మన్ హ్యారిస్ గత నెలలో అమరావతి రాజధానిలో వివిధ భవనాల కోసం రూపొందించిన ఆకృతులను సీఎం చంద్రబాబు నాయుడుకు పవర్ పాయింట్ ప్రజెంటేషన్ ద్వారా చూపించారు. వివిధ దేశాలలో పలు ప్రాజెక్టులకు రూపకల్పన చేసిన అనుభవం ఉన్న ఈ సంస్థ రాజధానిలో నిర్మించే ట్విన్ టవర్స్‌కు సంబంధించి పలు నమూనాలు చూపించింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ సంస్కృతి, చరిత్ర, కళలు, బౌద్ధిజం.. మొదలైన అంశాలు ప్రతిబింబించేవిధంగా వాటిని రూపొందించారు. అయితే సీఎం వాటిని ఖరారు చేయలేదు. మరి కొందరు అంతర్జాతీయ ఆర్కిటెక్ట్‌లు రూపొందించిన ప్లాన్లను కూడా చూసి, ఉత్తమమైన వాటిని ఎంపిక చేయాలన్న ఆలోచనతో సీఎం ఉన్నారు. ప్లాన్లు ఖరారైన తరువాత, నగరాల నిర్మాణానికి ప్రభుత్వం 'స్విస్ ఛాలెంజ్' విధానంలో టెండర్లను పిలుస్తుంది. ఇప్పటికే రాజధానిలో కొన్ని రోడ్ల నిర్మాణానికి టెండర్లు పిలిచారు. మరికొన్ని రోడ్ల నిర్మాణానికి త్వరలో టెండర్లు పిలవనున్నట్లు సీఆర్డీఏ ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరీ అజయ్ జైన్ చెప్పారు. రోడ్ల నిర్మాణం జరిగి, భవనాల నిర్మాణం కూడా మొదలైతే ఈ ప్రాంతంలోని స్థలాలకు మంచి ధరలు వచ్చే అవకాశం ఉంది. ఆ విధంగా ల్యాండ్ పూలింగ్ లో భూములు ఇచ్చి, ప్లాట్లు పొందిన రైతులు లాభపడే అవకాశం ఉంది. ఇదంతా జరగడానికి రెండు మూడేళ్ల సమయం పడుతుందని జైన్ చెప్పారు. విజయవాడ, గుంటూరుల నుంచే కాకుండా రాయలసీమ, ఉత్తరాంధ్ర నుంచి కూడా అమరావతికి అనుసంధానం చేస్తూ ఆరు లైన్ల రోడ్లు నిర్మిస్తారు. రాజధాని అమరావతి అభివృద్ధి కోసం సింగపూర్, జపాన్, చైనా, రష్యా, యునైటెడ్ కింగ్ డమ్ తదితర దేశాలతోనూ, అంతర్జాతీయ వ్యాపార సంస్థలతోనూ వాణిజ్యం, పెట్టుబడులు, ఉమ్మడి సంస్థలు, శాస్త్ర, సాంకేతిక పరిజ్ఞానం, పర్యాటకం, మౌలిక సదుపాయాలు, పట్టణ ప్రణాళికలు, స్మార్ట్ నగరాలు, సంప్రదాయేతర ఇంధన వనరులు, విద్య, వైద్యం, పర్యావరణం, రవాణా వ్యవస్థలు, సామాజిక సంక్షేమం మొదలైన రంగాలలో పరస్పర సహకారం కొరకు ప్రభుత్వం ఒప్పందాలు చేసుకుంది. ఇంకా చేసుకుంటూనే ఉంది. ఈ 9 నగరాల నిర్మాణం పూర్తి అయితే మహాఅద్భుతంగా అమరావతి మహానగరం రూపుదిద్దుకుంటుందని చెప్పడంలో ఎటువంటి సందేహం అవసరంలేదు.

– సమాచార శాఖ రీసెర్చ్ & రిఫరెన్స్ వింగ్

చంద్రబాబుకు రాష్ట్రపతి ప్రశంసలు

- ❖ అందరూ మీలా పనిచేస్తే చాలు..
- ❖ మీది సానుకూల దృక్పథం



రాష్ట్రపతి ప్రణబ్‌ముఖర్జీ ఏపీ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు పనితీరుపై ప్రశంసలు కురిపించారు. గతంలోనూ, ఇప్పుడూ అనేక అంశాలలో ఆయన చూపిన చొరవను రాష్ట్రపతి మెచ్చుకున్నట్లు పత్రికాకథనాలు తెలిపాయి.

"మీరు ప్రతి అంశంలో సానుకూల దృక్పథంతో ఉంటారు. అందరు ముఖ్యమంత్రులు మీలా పనిచేస్తే దేశం అభివృద్ధి దిశలో దూసుకెళ్తుంది. రాజకీయ నాయకులు ఎన్నికల సమయంలో తప్ప మిగతా సమయంలో అభివృద్ధిపై దృష్టి పెట్టాలి. ఆ విషయంలో అందరికంటే మీరు ముందుంటారు" అని ప్రణబ్‌ముఖర్జీ చంద్రబాబును ఉద్దేశించి పేర్కొన్నారు.

ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు తెదేపా ఎంపీలతోపాటు రాష్ట్రపతిని ఆగష్టు 5న కలిశారు. ఆయనకు శాలువాకప్పి, పుష్పగుచ్ఛం అందించి కృష్ణా పుష్కరాలకు రావాలంటూ ఆహ్వానించారు. ఎంపీలతో కలిసి ఆయనతో కొద్దిసేపు చర్చించారు. ఈ సందర్భంగా ప్రణబ్ ముఖర్జీ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు పనితీరును మెచ్చుకున్నట్లు తెలుస్తోంది. "నీటి సమస్య తీర్చేందుకు నదుల అనుసంధానం ప్రధాన మార్గం. ఆర్థిక వ్యవస్థ మెరుగు పడటానికీ దోహదం చేస్తుంది. మీరు పరిమిత సమయంలోనే పట్టిసీమను బాగా పూర్తి చేశారు" అని రాష్ట్రపతి ప్రశంసించినట్లు తెలిసింది. గతంలో ముఖ్యమంత్రి ఉన్నప్పుడు అమెరికా అధ్యక్షుడు బిల్‌క్లింటన్ నుంచి అభినందనలు పొందిన విషయాన్ని గుర్తుచేస్తూ అదేమీ చిన్న విషయం కాదనీ, అది అందరికీ మార్గదర్శకం అని వ్యాఖ్యానించినట్లు సమాచారం. ఈ సందర్భంగా.. దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థ, తాను ఆర్థికమంత్రిగా ఉన్నప్పటి పరిస్థితులను ప్రణబ్ నెమరేసుకున్నట్లు తెలిసింది. ప్రపంచ రాజకీయ పరిస్థితులు, అమెరికాకు కాబోయే అధ్యక్షులు వంటి అంశాలపైనా చర్చించినట్లు తెలుస్తోంది. విభజన తర్వాత రాష్ట్రం ఎదుర్కొంటున్న ఆర్థిక ఇబ్బందుల్ని ముఖ్యమంత్రి రాష్ట్రపతి దృష్టికి తీసుకెళ్లినట్లు సమావేశంలో పాల్గొన్న ఎంపీలు పేర్కొన్నారు. రాష్ట్రంలో పరిస్థితులు, ప్రత్యేక హోదాపై మనోభావనల్ని వివరించినట్లు సమాచారం. సీఎం వచ్చినప్పుడే కాకుండా ఎంపీలు అప్పుడప్పుడు వచ్చి తనను కలవొచ్చని ప్రణబ్‌ముఖర్జీ చెప్పినట్లు తెలుస్తోంది. ❖





విశ్వక్రీడా గగనంలో తూరుపు సింధూరం

దేశ సంస్కృతి ఎన్నడూ కాదొక స్థిరబిందువు..... అనేక నదీనదాలు అదృశ్యంగా సంగమించిన అనంత సింధువు- అన్నారొక కవి. భారత బ్యాడ్మింటన్ సంచలనం, జగజ్జెట్టీల విశ్వ వేదిక మీద ఎగిరిన మన జయకేతనం - పూసర్ల వెంకట సింధుని ముంచెత్తుతున్న ప్రశంసల పరంపరలో పై కవితా పంక్తుల స్ఫూర్తి సంపూర్తిగా ప్రతిఫలించింది. రియో ఒలంపిక్స్ ఆవరణలో మన మువ్వన్నెల జెండాని సింధు సగర్వంగా ఎగరేసినప్పుడు, 125 కోట్ల మంది భారతీయుల కుల, మత, వర్గ, వర్ణ, ప్రాంత, భాషా భిన్నత్వాలన్నీ సామూహిక అభినందనలై ఏకమయ్యాయి. నవ్యాంధ్రప్రదేశ్ తాత్కాలిక రాజధాని, శతాబ్దాల ఆంధ్ర జాతి మహోజ్వల చరిత్రకి ఆలవాలమైన మన బెజవాడలో మన ఆంధ్రుల ఆడపడుచు సింధుకు మన ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబు నాయుడి చేతుల మీదుగా జరిగిన ఘన పౌరసన్మానంలో జాతిజనుల ఏకత్వమంతా లక్ష గొంతుకల అనేకత్వమై ఆకాశమంటింది.

"రియో ఒలంపిక్స్ బ్యాడ్మింటన్ లో పివి సింధు రజత పతకం సాధించింది" అన్న ఈ వాక్యం ఒకానొక సమాచారం కాదు; నవ్యాంధ్ర వర్తమాన, భవిష్యత్ క్రీడాచరిత్రకి నాంది వాచకం. బ్యాడ్మింటన్ లో దేశానికి తొలి రజతం అందించడం, ఒలింపిక్స్ లో రజతం గెలిచిన తొలి భారత మహిళగా గణుతికెక్కడం ఇది సింధు లిఖించిన నేటి చరిత. వందమంది సింధులు తయారయ్యే ప్రేరణ కలిగించడం రేపటి భవిత.

నేడు- రేపు మాత్రమే కాదు, దీనికి ఘనమైన గతం కూడా ఉందని సింధు, ఆమె కోచ్ పుల్లెల గోపీచంద్ తమకు జరిగిన ఆత్మీయ సన్మాన సభలో అన్నారు. ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రిగా చంద్రబాబు నాయుడు గోపీచంద్ బ్యాడ్మింటన్ అకాడమీకి అయిదు ఎకరాల భూమి కేటాయించి, విత్తనం నాటడమే నిన్నటి నిశ్శబ్ద చరిత్ర. ఆ విత్తనం నేడు ఒలింపిక్స్ రజత ఫలాన్ని అందించింది.

కరణం మల్లీశ్వరి, గోపీచంద్, సానియా మీర్జా, హంపి లాంటి ఎందరో క్రీడాకారులకు ఎనలేని ప్రోత్సాహం అందించి, మంచి మౌలిక వసతులతో కూడిన క్రీడామైదానం గచ్చిబౌలిలో నిర్మించి, జాతీయక్రీడలు, ఆఫ్రో-ఆసియన్ క్రీడలు నిర్వహించి గొప్ప క్రీడాస్ఫూర్తి రగిలించారు ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు. తాజాగా, సింధుకు రూ.3కోట్లు, గోపీచంద్‌కు రూ.50లక్షలు, బ్యాడ్మింటన్ సంచలనం కిడాంబి శ్రీకాంత్‌కు రూ.25లక్షల చెక్కులను చంద్రబాబు అందజేశారు. అలాగే అమరావతిలో 1000 గజాల ఇంటి స్థలం కేటాయింపు పత్రాలను సింధుకు అందించారు. వీటికి కొనసాగింపుగా, అమరావతి క్రీడానగరంలో బ్యాడ్మింటన్ అకాడమీకి 15ఎకరాల స్థలం, అవసరమైన ప్రభుత్వ గ్రాంటు అందిస్తామని కూడా ముఖ్యమంత్రి ప్రకటించారు.

అమరావతిలో అంతర్జాతీయ విద్యా సంస్థలు

చంద్రబాబు చొరవతో చకచకా అనుమతులు
స్థలాలు కేటాయింపులో ముందడుగు



నవ్యాంధ్రప్రదేశ్ నూతన ప్రజా రాజధాని అమరావతి నగరం అతిత్వరలో విజ్ఞాన సమాజానికి వేదిక కాబోతోంది. విద్యార్థుల విజ్ఞానాన్ని ఉత్తమ ప్రమాణాలతో పెంపొందించేందుకు వీలుగా అంతర్జాతీయ స్థాయికి చెందిన పలు ఉన్నత విద్యా సంస్థలు అమరావతిలో కొలువుదీరబోతున్నాయి.

అమరావతి అంటే విద్య, వైద్యం, ఆరోగ్యం, వినోదం, పరిశ్రమలు అన్నీ కలబోతగా ఉండాలన్న ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు ఆశయదిశగా ప్రభుత్వం వడివడిగా అడుగులు వేస్తోంది. అమరావతిలో నిర్మించతలపెట్టిన విద్యా సంస్థలకు భూములు కేటాయించేందుకు రాష్ట్ర మంత్రిమండలి ఆమోదం తెలిపింది. దీంతో ఆయా విద్యాలయాలకు భూకేటాయింపులపై సీఆర్డీఏ తన కసరత్తు కసరత్తు ముమ్మరం చేసింది.

అమరావతిలో కొత్తగా నిర్మించనున్న విద్యా సంస్థల ఏర్పాటుకు సంబంధించి రాష్ట్రప్రభుత్వం మొత్తం 455 ఎకరాల భూమిని ఇదివరలోనే కేటాయించింది. ఈ విద్యా సంస్థల ఏర్పాటుకు కావాల్సిన స్థలాలను పరిశీలించాల్సిందిగా రాజధాని ప్రాంత అభివృద్ధి ప్రాధికార సంస్థ (సీఆర్డీఏ)ను ప్రభుత్వం ఆదేశించింది. విద్య, వైద్యానికి సంబంధించి జాతీయ, అంతర్జాతీయ సంస్థలను నెలకొల్పాలని పట్టుదలతో ఉన్న ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు అందుకు తగ్గట్టుగానే ఆచితూచి అడుగులు వేస్తున్నారు. ఉద్యోగ అవకాశాలతోపాటు, ఇతర పరిశ్రమలు అమరావతికి తరలివచ్చే విధంగా ఒక దీర్ఘకాలిక బృహత్తర కార్యాచరణ ప్రణాళికను కూడా ప్రభుత్వం సిద్ధం చేస్తోంది. ఇప్పటికే అధికారులు భూముల కేటాయింపునకు సంబంధించి రాజధాని ప్రాంతంలో విస్తృత సర్వేలు నిర్వహించారు. అమరావతిలో క్యాంపస్‌లు ఏర్పాటు చేయడానికి ఆరు సంస్థలకు భూములను ప్రభుత్వం అనేక షరతులకు లోబడి కేటాయించింది.

రాజధానిలో కొత్త విద్యాసంస్థలు

ప్రతిష్టాత్మకమైన ఇండో-యూకే హెల్త్ సంస్థకు 150 ఎకరాలు, వెల్లూరు ఇన్ స్టిట్యూట్ ఆఫ్ టెక్నాలజీకి 200 ఎకరాలు, నేషనల్ ఇన్ స్టిట్యూట్ ఆఫ్ డిజైన్ కు 50 ఎకరాలు, తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం మరియు ఏపీ మానవ అభివృద్ధి వనరుల కేంద్రానికి 25 ఎకరాల వంతున భూములు కేటాయించారు. సెంట్రల్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ టూల్ డిజైన్‌కు ఐదు ఎకరాల స్థలం కేటాయించారు.

కేంద్రం సంస్థలకు భూములు

ఆంధ్రప్రదేశ్ నూతన రాజధాని అమరావతిలో కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేయదలచిన ఏ సంస్థకైనా భూములను ఉచితంగా భూమి కేటాయించాలని ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నిర్ణయించారు. ఇప్పటికే రాష్ట్రంలోని పలు ప్రాంతాల్లో విద్యా సంస్థలు ప్రారంభిస్తున్న కేంద్ర ప్రభుత్వానికి, కొత్త రాజధానిలో కూడా కీలక ప్రాంతాల్లో భూములు కేటాయించేందుకు ప్రభుత్వం ముందుకు వచ్చింది. వీటితోపాటు రాజధాని ప్రాంతంలో ఏర్పాటు చేస్తున్న ఇతర విద్యా సంస్థల నుంచి ఎకరా భూమి రూ.50 లక్షల రూపాయల చొప్పున వసూలు చేయాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది.

తొలిదశలో ఆరు సంస్థలకు భూకేటాయింపులు

అమరావతి నూతన రాజధానిలో భూకేటాయింపులకు సంబంధించి ఏర్పాటైన మంత్రుల బృందం ఇచ్చిన పలు సూచనలకు లోబడి ఆయా విద్యా సంస్థలకు భూములు కేటాయిస్తున్నారు. మొత్తం 11 సంస్థలు రాజధానిలో సంస్థల ఏర్పాటుకు ప్రతిపాదనలు సమర్పించగా, ఇప్పటి వరకు 6 ప్రతిపాదనలకు ప్రభుత్వం అనుమతిచ్చింది. ఇండో-యూకే హెల్త్ సంస్థ, వెల్లూరు ఇన్ స్టిట్యూట్ ఆఫ్ టెక్నాలజీకి భూకేటాయింపు విషయమై ప్రభుత్వం కొన్ని షరతులు విధించింది. పేదలకు

ఇప్పటికే అధికారులు భూముల కేటాయింపునకు సంబంధించి రాజధాని ప్రాంతంలో విస్తృత సర్వేలు నిర్వహించారు. అమరావతిలో క్యాంపస్‌లు ఏర్పాటు చేయడానికి ఆరు సంస్థలకు భూములను ప్రభుత్వం అనేక షరతులకు లోబడి కేటాయించింది.

సేవచేయడం, పెద్ద ఎత్తున ఉద్యోగాలు, విద్యావకాశాలు కల్పించాలని ఆయా సంస్థలను కోరింది..

అమరావతిలో పలు సంస్థల ఏర్పాటుకు అనుమతులు పొందిన సంస్థలు పూర్తి స్థాయిలో కార్యాచరణ సాగిస్తేనే వారికి ప్రభుత్వం ముందుగా హామీ ఇచ్చినట్టుగా భూకేటాయింపులు చేస్తుంది. ఉదాహరణకు ఇండో-యూకే సంస్థకు 150 ఎకరాల భూమి కేటాయించినప్పటికీ, తొలివిడతలో 50 ఎకరాలు మాత్రమే కేటాయిస్తారు. తదనంతర దశల్లో మిగిలిన వంద ఎకరాలభూమిని అప్పగిస్తారు. అమరావతిలో నిర్మించే ఆసుపత్రిలో 20 శాతం బెడ్లను దారిద్ర్య రేఖకు దిగువన వుండే వారికి ఉచితంగా అందించాల్సి ఉంటుంది.

పరిసర ప్రాంతాల్లోని ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాల పనితీరును మెరుగుపరిచేందుకు తగ్గ సూచనలు చేయడంతోపాటు, నాణ్యమైన వైద్యసేవలు అందించేందుకు ఈ సంస్థలు ప్రభుత్వంతో భాగస్వామి కావాల్సి ఉంటుంది. రెండో దశ పెట్టుబడులు పెట్టిన తర్వాత మాత్రమే అంబులెన్స్ సర్వీసులు, క్లినికల్ వైద్య పరీక్షలు నిర్వహించుకోడానికి అనుమతిని మంజూరు చేస్తారు.

ఇండో-యూకే హెల్త్ సంస్థ తరహాలోనే వెల్లూరు ఇన్ స్టిట్యూట్ ఆఫ్ టెక్నాలజీకి భూకేటాయింపు చేశారు. వీఐటీకి కేటాయించిన 200 ఎకరాల భూమిలో తొలిదశలో వంద ఎకరాల భూమి మాత్రమే బదలాయిస్తారు. తొలి దశలో ఐదేళ్లలో 18 వేల మంది విద్యార్థులు వీఐటీ క్యాంపస్ లో చదవాల్సి ఉంటుంది. వీటితోపాటు ఆయా సంస్థలు ఎవరితో భాగస్వామ్యం చేసుకుంటున్నాయి, వాటి వల్ల యువతకు ఎంత మేరకు ఉపాధి అవకాశాలు లభిస్తున్నాయి, ఏయే అంశాలను బోధిస్తున్నారు, ఎలాంటి ఫెసిలిటీలు కల్పిస్తున్నారన్న అంశాలను ప్రభుత్వం బేరీజు వేసుకొని తదుపరి కేటాయింపులు చేస్తుంది. ముందుగా అనుకున్న విధంగా కాకుండా కంపెనీలు వ్యవహారశైలి ఉంటే భూకేటాయింపులపై అప్పటి పరిస్థితులకు అనుగుణంగా నిర్ణయం తీసుకునే వెసులుబాటు ప్రభుత్వానికి ఉంటుంది.

భూములు కేటాయించిన సంస్థలకు స్థలాలను పరిశీలించాల్సిందిగా మౌలిక వసతుల మంత్రిత్వశాఖ కేపిటల్ రీజియన్ డెవలప్ మెంట్ అథారిటీ(సీఆర్డీఏ)ని కోరింది. రాజధానికి రానున్న అన్ని రకాల సంస్థలకు ధర, తగిన ప్రదేశాల్లో కేటాయింపు విషయంలో సీఆర్డీఏ అన్ని రకాల సంస్థలపట్ల ఒకే విధమైన ప్రణాళికలతో ముందడుగేస్తుంది. కొత్తగా ఏర్పాటు కానున్న విద్యా సంస్థలతో అమరావతి విద్యాకేంద్రంగా భాసిల్లనుంది. చైనా, రష్యా, సింగపూర్ తో సహా పలు అంతర్జాతీయ స్థాయి యూనివర్శిటీలు, విద్యా సంస్థలు ఏర్పాటు చేయాల్సిందిగా సీఎం విదేశీ పర్యటనల్లో కోరారు. ఇప్పటికే పలు అంతర్జాతీయ విద్యా కేంద్రాలతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అవగాహన సైతం కుదుర్చుకున్న విషయం విదితమే.

❖

అమరావతి
అభివృద్ధికి ప్రపంచబ్యాంకు అండ

రుణ సహాయం అందించేందుకు ముందడుగు
తొలి విడతలో 30శాతం నిధులు ఇవ్వడానికి సమ్మతి

అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలతో కొత్తగా నిర్మించబోతున్న నవ్యాంధ్రప్రదేశ్ నూతన రాజధాని అమరావతి అభివృద్ధికి ప్రపంచబ్యాంకు అండగా నిలవడానికి సంసిద్ధమైంది. రాజధాని నిర్మాణానికి అవసరమైన మౌలిక సదుపాయాల కల్పన, వరద నియంత్రణ-నిర్వహణ, రోడ్ల వ్యవస్థ అభివృద్ధి తదితర ప్రాజెక్టులకు అవసరమైన నిధులు రుణం రూపంలో సమకూర్చేందుకు ప్రపంచబ్యాంకు ముందుకు వచ్చింది. పవిత్రమైన కృష్ణా పుష్కరాలు ప్రారంభమైన సందర్భంలో ప్రపంచబ్యాంకు నిధులివ్వడానికి సమ్మతించడం శుభపరిణామం.

అమరావతి సస్టయినబుల్ కేపిటల్ సిటీ డెబలప్‌మెంట్ ప్రాజెక్టు (ఏఎస్‌సీసీడీపీ) పేరుతో సీఆర్‌డీఏ తయారు చేసిన ప్రాజెక్టు కాన్సెప్ట్ నోట్ (పీసీఎన్) కు కూడ ఆమోదం తెలిపింది. ఆగస్టు నెల రెండోవారంలో ప్రపంచబ్యాంకు ప్రతినిధి బృందం అమరావతి ప్రాంతంలో రెండోవిడత పర్యటించింది. ఈ పర్యటన పూర్తయిన తర్వాత ప్రపంచబ్యాంకు ప్రతినిధిబృందం సీఆర్‌డీఏ అధికారులతో ప్రత్యేకంగా భేటీ అయింది. ఈ సందర్భంగా అమరావతి రాజధాని అభివృద్ధికి అవసరమైన రుణ పరపతి సదుపాయం కల్పిస్తామని భరోసా ఇచ్చింది.

ఏఎస్‌సీసీడీపీ ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి అవసరమైన రుణంలో 30శాతం నిధులను వెంటనే విడుదల చేయడానికి ప్రపంచబ్యాంకు సుముఖత వ్యక్తం చేసింది. తక్షణమే వివరణాత్మక నివేదిక (డీటెల్డ్ ప్రాజెక్ట్ రిపోర్ట్ - డీపీఆర్)ను తమకు సమర్పించాలని ఆ బృందం సీఆర్‌డీఏ అధికారులను కోరింది.

సీఆర్‌డీఏ అధికారులతో భేటీ అయిన అనంతరం ప్రపంచబ్యాంకు ప్రతినిధిబృందం సారథి కేశవన్ మాట్లాడుతూ అమరావతి అభివృద్ధికి అయ్యే మొత్తం వ్యయంలో తొలివిడత రుణంగా ఇవ్వనున్న ముప్పై శాతం నిధులను 2017-18 ఆర్థిక సంవత్సరంలో వినియోగించుకునేలా చర్యలు తీసుకుంటున్నట్లు తెలిపారు. ఇందుకు అనుగుణంగానే కార్యాచరణ ప్రణాళిక రూపొందించామన్నారు. మళ్లీ తమ బృందం వచ్చే అక్టోబర్ నెలలో పర్యటించనున్నదని తెలిపారు.

సీఆర్‌డీఏ కమిషనర్ డా.శ్రీధర్ మాట్లాడుతూ అమరావతిలో చేపట్టనున్న ప్రాజెక్టు పనుల్లో ప్రధానంగా పర్యావరణ పరిరక్షణకు, పారదర్శకతకు అత్యంత ప్రాధాన్యం ఇవ్వనున్నట్లు తెలిపారు. ప్రపంచబ్యాంకు సహకారంతో వీలైనంత త్వరగా రాజధాని అభివృద్ధి జరిగేలా కృషి చేయనున్నట్లు ఆయన చెప్పారు.

❖

ఆదర్శ నియోజకవర్గంగా కుప్పం

4 ఏళ్లలో 16 నూతన పరిశ్రమలను తీసుకురావడమే లక్ష్యం
ప్రజల సహకారాన్ని కోరిన ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు



కుప్పం పట్టణంలో 50 కోట్లతో నూతనంగా ఏర్పాటు చేసిన షాహీ వస్త్ర పరిశ్రమకు ప్రారంభోత్సవం చేసిన ముఖ్యమంత్రి

ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు రెండు రోజులు కుప్పంలో విస్తృతంగా పర్యటించారు. నియోజకవర్గ ప్రజలతో మమేకమయ్యారు. వివిధ వర్గాల విన్నపాలు విన్నారు. ఈ ప్రాంత అభివృద్ధికి చేపట్టిన చర్యలను వివరించారు.

సొంత నియోజకవర్గం కుప్పంలో ఆగస్టులో రెండు రోజులపాటు నిర్వహించిన పర్యటనలో పలు కార్యక్రమాలతో ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబు నాయుడు తీరికలేకుండా గడిపారు. కుప్పానికి విచ్చేసిన ఆయనకు స్థానిక ప్రజాప్రతినిధులు, కార్యకర్తలు, మహిళలు, విద్యార్థులు ఘనం స్వాగతం పలికారు. ఈ పర్యటనలో ఆయన పలు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు శంకుస్థాపన చేశారు. వనం-మనం కార్యక్రమంలో భాగంగా మొక్కలు నాటారు. హంద్రీ-నీవా పనులు పరిశీలించారు. విద్యార్థులతో మాట్లాడారు. సాంకేతికతను అందిపుచ్చుకోవాలని సూచించారు. కమతమూరు, సానుగుట్టపల్లిలో రైతు కోసం, చంద్రన్న బీమా పథకం అవగాహన కార్యక్రమాల్లో పాల్గొన్నారు. నియోజకవర్గ ప్రజల విన్నపాలను విన్నారు.

ముఖ్యమంత్రిగా బాధ్యతల నిర్వహణలో రాజధాని అమరావతిలో ఉన్నప్పటికీ, తననింత వాడిని చేసిన కుప్పం నియోజకవర్గం అభివృద్ధిపై ఆయనకున్న ప్రత్యేక ఆసక్తి ఈ పర్యటనలో వెల్లడైంది. నియోజకవర్గం పర్యటించినంత సేపూ ప్రజలతో ఆత్మీయంగా సంభాషించారు. సమస్యలు ప్రస్తావించిన వారితో ఓపికగా మాట్లాడారు. అందరి దగ్గరి నుంచి వినతిపత్రాలు స్వీకరించారు.

ఆకాశమే మీ హద్దు

నేటి పోటీ ప్రపంచంలో రాణించాలంటే విద్యార్థులు సాంకేతికతకు పెద్ద పీట వేయడంతో పాటు నూతన ఒరవడి సృష్టించాలని, ఆలోచనలకు ఆకాశమే హద్దుగా ముందుకు సాగాలని ముఖ్యమంత్రి అభిలషించారు. కుప్పం ఇంజినీరింగ్‌కళాశాలలో విద్యార్థులతో ముఖాముఖి నిర్వహించి పలు సూచనలు చేశారు. నేడు ఇంటి వద్ద నుంచే సాంకేతికతను వినియోగించే సౌలభ్యం ఏర్పడింది. స్మార్ట్‌ఫోన్ ద్వారా యంత్రాలను నియంత్రించే వసతి సమకూరింది. విద్యార్థులు ఇలాంటి కొత్త కొత్త ప్రయోగాలతో సమాజ శ్రేయస్సుకు ఉపయోగపడాలి. విద్యార్థులు కనిపెట్టే ప్రతి ప్రయోగం సమాజానికి ఉపయోగపడేలా ఉండాలి. దాన్ని రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఉపయోగించి అభివృద్ధికి తోడ్పాటు అందించాలి, అని విద్యార్థులను చైతన్యపరిచారు. మొక్కల పరిరక్షణ, ఆవశ్యకతపై యువతను చైతన్యపరిచారు. యువత

పరిశ్రమల ఏర్పాటుకు ఎంతో మంది ఔత్సాహికులు, ప్రముఖ కంపెనీల ప్రతినిధులు ముందుకొస్తున్నారు. ఈ సమయంలో అందుబాటులో ఉన్న వనరులను సద్వినియోగం చేసుకొని పరిశ్రమలు ఏర్పాటు చేయాలి. అవసరమైన సౌకర్యాలన్నీ కల్పిస్తాం. 24 గంటలూ అందుబాటులో ఉంటాం. తద్వారా కుప్పంతో... సహా జిల్లాను పారిశ్రామిక హబ్‌గా తీర్చిదిద్దనున్నాం.

వినూత్న ఆలోచనలతో ముందుకు అడుగిడాలన్నారు. ఇప్పటి నుంచి సరికొత్త ప్రయోగాలకు శ్రీకారం చుట్టాలని అభిలషించారు.

స్థానికంగా పరిశ్రమల ఏర్పాటుకు ప్రభుత్వం చేపట్టిన సంస్కరణలను వివరించారు. ఈ ఏడాది చివరి నాటికి కుప్పం పట్టణాన్ని బహిరంగ మలమూత్ర విసర్జన రహిత పట్టణంగా తీర్చిదిద్ది రాష్ట్రానికి ఆదర్శంగా నిలుస్తామని ప్రకటించారు. చిరుద్యోగులు, కార్మికుల సౌకర్యార్థం ఇక్కడ ఈఎస్ఐ ఆసుపత్రిని ఏర్పాటు చేసేందుకు చర్యలు తీసుకుంటామని తెలిపారు.

ఏడాదికి నాలుగు పరిశ్రమలు

కుప్పం పట్టణంలో 50 కోట్లతో నూతనంగా ఏర్పాటు చేసిన షాహీ వస్త్ర పరిశ్రమకు ముఖ్యమంత్రి ప్రారంభోత్సవం చేశారు. ఈ సందర్భంగా మాట్లాడుతూ, "జిల్లాలో నూతన పరిశ్రమల ఏర్పాటుతో ఉపాధి అవకాశాలకు తెరతీశాం. చిన్నపెద్ద కంపెనీలు తరలివస్తున్నాయి. మరింతగా పారిశ్రామికవేత్తలను ప్రోత్సహించేందుకు చర్యలు తీసుకొంటున్నాం. ఇప్పటికే సింగిల్‌డెస్క్ విధానాన్ని అమల్లోకి తెచ్చాం. తద్వారా అనుమతులు త్వరితగతిన ఇస్తున్నాం. కార్మికులకు బీమా సౌకర్యాన్ని కూడా కల్పించాం. ఆధునాతన సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని వినియోగించుకొని పరిశ్రమల ఏర్పాటుకు ముందుకు రావాలి. కంపెనీల ఏర్పాటుకు భూసేకరణ సహా ఇతరత్రా అనుమతులకు కొన్ని శక్తులు అడ్డుపడుతున్నాయి. వాటిని పట్టించుకోవాల్సిన అవసరం లేదు," అని ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు స్పష్టం చేశారు.

"పరిశ్రమల ఏర్పాటుకు ఎంతో మంది ఔత్సాహికులు, ప్రముఖ కంపెనీల ప్రతినిధులు ముందుకొస్తున్నారు. ఈ సమయంలో అందుబాటులో ఉన్న వనరులను సద్వినియోగం చేసుకొని పరిశ్రమలు ఏర్పాటు చేయాలి. అవసరమైన సౌకర్యాలన్నీ కల్పిస్తాం. 24 గంటలూ అందుబాటులో ఉంటాం. తద్వారా కుప్పంతో... సహా జిల్లాను పారిశ్రామిక హబ్‌గా తీర్చిదిద్దనున్నాం. శాంతిపురం, చంద్రగిరి, ఏర్పేడు ప్రాంతాల్లో 3 పరిశ్రమలు రానున్నాయి. ఇప్పటి నుంచి 3 నెలలకు ఒకటి చొప్పున, ఏడాదికి 4, 4 ఏళ్లలో 16 నూతన పరిశ్రమలను తీసుకురావాలి. ఇదే మీకు డెడ్‌లైన్" అని జిల్లా కలెక్టర్ సిద్దార్థజైన్‌కు ముఖ్యమంత్రి దిశానిర్దేశం చేశారు.

పల్లె జనంతో మాటామంతీ

కమతమూరు గ్రామంలో మండుటెండలో పూరంతా కలియదిరిగారు. దారి పొడవునా ప్రజలకు అభివాదం చేస్తూ, గ్రామాభివృద్ధిని వీక్షిస్తూ, పేరుపేరునా పలకరిస్తూ ముందుకుసాగారు. తాను రాష్ట్రానికి ముఖ్యమంత్రినే అయినా.. కుప్పానికి, ఇక్కడి ప్రజలందరికి శాసనసభ్యుడినేనని గుర్తు చేశారు. బెల్టుషాపులపై దాడి చేయాలని మహిళలకు ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు సూచించారు. నియోజకవర్గ ప్రజలకు వెన్నంటి ఉంటానని అభయమిచ్చారు. చంద్రన్నబీమా పథకం లబ్ధిదారులతో మాటామంతీ నెరిపారు. అక్కడి నుంచి శాంతిపురం మండలంలోని జల్లిగానిపల్లి, తుమ్మిసి, నడింపల్లి, చిన్నారిదొడ్డి, పెదబొమ్మనపల్లి గ్రామాల్లో పర్యటించారు. అక్కడ పార్టీ ముఖ్యనేతల కుటుంబాలను పరామర్శించారు. సౌర విద్యుత్తు ప్లాంటును పరిశీలించారు. అనంతరం పీఈఎస్‌వైద్యకళాశాల వార్షికోత్సవంలో పాల్గొని భావి వైద్యులకు మార్గదర్శనం చేశారు. మొక్కలు నాటి రేపటి తరాలను ఆనందంగా ఉంచేలా చూడాలని కోరారు. ప్రతిభ కనపరిచిన విద్యార్థులను అభినందించారు. తుదిగా పారిశ్రామికవేత్తలతో సమావేశమై అభివృద్ధి అంశాలపై సమీక్షించారు.

అభివృద్ధిపై సీఎం దిశానిర్దేశం

ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు రెండు రోజులు కుప్పం పర్యటనలో భాగంగా పలు శంకుస్థాపనలు చేపట్టారు. ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనార్టీ, కాపు కార్పోరేషన్‌ల ద్వారా 2,046 మంది లబ్ధిదారులకు రూ.19.04 కోట్ల రుణాలను పంపిణీ చేశారు. పశు సంవర్ధక శాఖ ఆధ్వర్యంలో పాడి పశువుల వైద్యసేవలకు గాను సంచార వైద్యశాలలను ప్రారంభించారు. భవననిర్మాణ కార్మికులకు చంద్రన్న బీమా పత్రాలను పంపిణీ చేశారు. వివిధ బ్యాంకుల ద్వారా 263 స్వయం సహాయక సంఘాలకు మంజూరైన రూ.12.35 కోట్ల రుణపత్రాలను పంపిణీ చేశారు. స్థానిక రైతులకు కోట్ల రూపాయల రుణమాఫీ పత్రాలను పంపిణీ చేశారు. ఎన్టీఆర్ భరోసా పథకం కింద 5 వేల మంది లబ్ధిదారులకు ఒక్కొక్కరికి రూ.5 వేలు విలువ చేసే చెక్కులను పంపిణీ చేశారు. సంచార వైద్యశాలను ప్రారంభించారు. కుప్పం ప్రజల నుంచి 670 వినతి పత్రాలను స్వీకరించారు. ఈసందర్భంగా ఆయన మాట్లాడుతూ, "స్మార్ట్ కుప్పం అభివృద్ధిలో భాగంగా మరిన్ని పథకాలను చేపట్టాలి. ప్రభుత్వం చేపడుతున్న అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు ప్రజలకు అందేలా చూడాలి. ప్రజల అలవాట్లలో మార్పు తీసుకొస్తూ ఆరోగ్యంపై అవగాహన కల్పించాలి. యువతకు, రైతులకు అవగాహన తరగతులను నిర్వహించాలి. ఆర్థిక సాయం కోరిన బాధితులకు తక్షణం సాయం అందించాలి," అని అధికారులను ఆదేశించారు. స్మార్ట్ కుప్పం నిర్మాణంలో భాగంగా ఏ పంచాయతీకాపంచాయతీ స్పష్టమైన ప్రణాళికలు రచించుకోవడం ద్వారా రెండంకెల అభివృద్ధి కోసం లక్ష్యాలు నిర్దేశించుకుని సాధనకు అవసరమైన కృషి చేయాలన్నారు. విద్య, వైద్య రంగాల్లో వెనుకబడిన తనాన్ని పోగొట్టడానికి అధికారులు, ప్రజాప్రతినిధులు కలిసికట్టుగా పనిచేయాలన్నారు. వంద శాతం అక్షరాస్యత సాధించాలన్నారు. అభివృద్ధి అంటే రోడ్లు భవనాల నిర్మాణమే కాదు వ్యక్తి తలసరి ఆదాయం, తద్వారా కుటుంబ ఆదాయం పెంచుకునే ఆర్థికాభివృద్ధే నిజమైన అభివృద్ధి అని సూచించారు. చిన్నారిదొడ్డి గామాన్ని ఓడీఎఫ్ కింద ప్రకటించారు. చిన్నారిదొడ్డి గ్రామాన్ని ఆదర్శవంతంగా తీర్చిదిద్దడానికి గ్రామస్తుల సహకారం ఎంతైనా ఉందన్నారు. హంద్రీ–నీవా కాలువ పనులను ఒక యజ్ఞంలాగా తీసుకుని ముందుకు సాగుతున్నామని జల్లిగానిపల్లె వద్ద సాగుతున్న పనులను పరిశీలించిన సందర్భంగా ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు పేర్కొన్నారు. డిసెంబరు మొదటి వారంలోపు హంద్రీ–నీవా ద్వారా నియోజకవర్గంలోని ప్రజలందరికీ తాగునీరు, సాగు నీరు అందించడానికి ప్రజల సహకారం అవసరమన్నారు. కుప్పం నియోజకవర్గంలోని శాంతిపురం మండలంలో గ్రీన్ హౌస్ కింద 70 శాతం, స్వచ్ఛ భారత్ మిషన్ కింద మరుగుదొడ్లు పనులు, పంట సంజీవని కింద మండలంలో 80 శాతం పనులు పూర్తి చేయడం శుభపరిణామమన్నారు.

❖

పౌరసరఫరాల శాఖలో అవినీతికి, దుర్వినియోగానికి తావులేకుండా పంపిణీ వ్యవస్థను ప్రభుత్వం పటిష్టం చేసింది. ఇందుకు సాంకేతికతను విరివిగా వినియోగించింది. ఈ నేపథ్యంలో రేషన్ డీలర్లకు మార్జిన్ పెంచుతూ, వారి ప్రయోజనాలను కూడా కాపాడింది.



పౌరసరఫరాల వ్యవస్థ పటిష్ఠతతో మెరుగైన ఫలితాలు

మార్జిన్ పెంపుతో రేషన్ డీలర్లకు గరిష్ట ప్రయోజనం

ఆంధ్రప్రదేశ్ రేషన్ డీలర్ల ప్రయోజనాలను కాపాడేందుకు ప్రభుత్వం నడుం బిగించింది. మార్జిన్ మూడున్నర రెట్లు పెంచుతూ ఏపీ ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయం డీలర్లలో ఆనందోత్సాహాలకు నాందిపలికింది. క్వింటాల్ బియ్యంపై మార్జిన్ రూ.20 నుంచి రూ.70కి పెంపుతో రేషన్ డీలర్లలో సంతృప్తి వ్యక్తమవుతోంది.

ఇన్నాళ్ళూ అస్తవ్యస్తంగా ఉన్న పౌరసరఫరాలశాఖను, ప్రజాపంపిణీ వ్యవస్థను ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం గాడిలో పెట్టడంపై దృష్టి సారించింది. అందుకు పౌర సరఫరాల వ్యవస్థలో సాంకేతికకు పెద్దపీట వేసింది. రేషన్ కార్డులకు ఆధార్ అనుసంధానం చేసింది. తద్వారా బోగస్ కార్డులను ఏరివేయడం సులభమయింది. ఫలితంగా రేషన్ పంపిణీలో పారదర్శకత పెరిగి అక్రమాలకు అడ్డుకట్టపడటంతోపాటు ముఖ్యంగా రేషన్ దుకాణాల్లో పంపిణీ చేసే నిత్యావసర సరుకులు అసలైన లబ్ధిదారులకు చేర్చడంలో ప్రభుత్వం సఫలీకృతమైంది. సాంకేతికత అమలులో ఇ-పోస్ ప్రధానమైనది. ఇ-తూకం యంత్రాలు, ఎండ్ టు ఎండ్ కంప్యూటరైజేషన్, సప్లైచైన్ మేనేజ్‌మెంట్‌లో కూడ జీపీఎస్ వంటి సాంకేతిక విధానాల అమలుతో ప్రజాపంపిణీ వ్యవస్థను మెరుగైన ప్రజాసంక్షేమం దిశగా నడిపిస్తోంది. ఇటీవల ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడు జరిపిన సర్వేలో ఇ-పోస్ పట్ల దాదాపు 93 శాతం పైగా సంతృప్తి వ్యక్తం చేయడం విశేషం.

టెక్నాలజీని పటిష్ఠంగా అమలు చేయడం వల్ల, ఎక్కడా అవినీతికి, దుర్వినియోగానికి ఆస్కారం లేకుండా పోయింది. ఈ నేపథ్యంలో రేషన్ డీలర్లు తమ కమిషన్ పెంచాలని ప్రభుత్వాన్ని అభ్యర్థించారు. వీటన్నింటినీ పరిగణలోకి తీసుకున్న పౌరసరఫరాలశాఖ మంత్రి పరిటాల సునీత ఈ విషయాన్ని ముఖ్యమంత్రి దృష్టికి తీసుకెళ్ళారు.

మంత్రులతో ఉపసంఘం

డీలర్ల మార్జిన్ పెంపు విషయమై ఆర్థిక మంత్రి యనమల రామకృష్ణుడు, పౌరసరఫరాలశాఖ మంత్రి పరిటాల సునీత, వ్యవసాయశాఖ మంత్రి ప్రత్తిపాటి పుల్లారావు, మహిళా,శిశు సంక్షేమ శాఖ మంత్రి పీతల సుజాత, విద్యాశాఖ మంత్రి గంటా శ్రీనివాసరావులతో కూడిన ఉపసంఘం ఏర్పాటు చేసింది. మార్జిన్ పెంపు, డీలర్ల సమస్యలపై చర్చించి నిర్ణయం తీసుకోవాలని ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు మంత్రివర్గ ఉపసంఘాన్ని ఆదేశించారు. డీలర్ల సమస్యలు తెలుసుకునేందుకు మంత్రి పరిటాల సునీత స్వయంగా వారితో పలుమార్లు సమావేశమై సమస్యలు అడిగి తెలుసుకొన్నారు. వారికి న్యాయం చేసేలా మంత్రివర్గ ఉపసంఘంలో పలు ప్రతిపాదనలు పరిశీలించారు. పిదప మార్జిన్ పెంపుపై ముఖ్యమంత్రికి తమ సిఫారసులతో కూడిన ప్రతిపాదనలను నివేదించారు. ఉపసంఘం ఇచ్చిన సిఫారసులకు ముఖ్యమంత్రి ఆమోదం తెలపడంతో ఆమేరకు జులై 26వ తేదీన జరిగిన కేబినెట్ సమావేశంలో నిర్ణయం తీసుకొన్నారు.

ఎన్.ఎఫ్.ఎస్.ఏ. ప్రకారం గరిష్ఠంగా ప్రయోజనం కలిగించారు. బియ్యంపై రెండున్నర రెట్లు అనగా ప్రస్తుతం క్వింటాల్ బియ్యంపై ఇస్తున్న మార్జిన్ రూ.20 నుండి రూ. 70లకు, గోధుమపై మూడున్నర రెట్లు అనగా రూ.13 నుండి రూ. 70 లకు డీలర్ల మార్జిన్స్ పెంచుతూ ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుంది. ఒక్క బియ్యపు గింజైనా ప్రక్కదారి పట్టకుండా నిరుపేదలందరికీ నిత్యావసర సరకులు పూర్తి స్థాయిలో అందాలన్న ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వం సాంకేతికతను వినియోగించడం, ఇ-పోస్ విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. పోర్టబిలిటీ ద్వారా అర్హులైన కార్డుదారులు రాష్ట్రంలో ఏ జిల్లాలోనైనా రేషన్ సరకులు తీసుకునే అవకాశాన్ని కూడ కల్పించి ఏపీప్రభుత్వం తన పాలనా విశిష్టతను చాటుకుంది. దేశంలోని పౌరసరఫరాల వ్యవస్థకు రాష్ట్ర పౌరసరఫరాల శాఖ మార్గదర్శిగా నిలిచింది.

మార్జిన్ పెంపుపై డీలర్ల హర్షం

మార్జిన్ పెంపు నిర్ణయం తమకు సంతోషదాయకంగా ఉందని ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబుకు, పౌరసరఫరాలశాఖ మంత్రి సునీతకు 13 జిల్లాల డీలర్లంతా కృతజ్ఞతలు తెలిపారు. డీలర్ల మార్జిన్ పెరిగిన దరిమిలా ఎలాంటి అక్రమాలకు తావు లేకుండా, ప్రజాపంపిణీ వ్యవస్థ పనిచేసే అవకాశం ఏర్పడింది.

– నెట్టెం ప్రతాప్
మీడియా లైజన్ ఆఫీసర్, పౌరసరఫరాలశాఖ

గౌతమీపుత్ర శాతకర్ణి మేరునగధీరుడు

శాతవాహన రాజుల్లోనూ, చక్రవర్తుల్లోనూ గౌతమీపుత్ర శాతకర్ణి మేటి అని చెప్పుకోవచ్చు. తండ్రి శివస్వాతి కాలంలోనూ, అంతకుముందు గెలిచిన భూభాగాలను శక క్షాత్రపులు ఆక్రమించారు. దాదాపు 16 సం॥లపాటు పరాధీనమైన శాతవాహన రాజ్య భాగాలను ఎలాగైనా దక్కించుకోవాలనుకొని, సైనిక దళాలను పటిష్ట పరచి, అర్థబలాన్ని చేకూర్చుకొని యుద్ధాలకు సన్నద్ధుడై పశ్చిమ, మధ్యమ,

ఉత్తర వైపు రాజులను జయించి, దక్షిణాన కడలూరు దగ్గర నుంచి ఉత్తరాన విదిశకు పైభాగాన ఉన్న కుకుర వరకూ, తూర్పున మహేంద్రగిరి నుంచి పశ్చిమాన బనవాసి వరకూ మూడు సముద్రాలు ఎల్లలుగా గల భూభాగాన్ని జయించి త్రిసముద్ర తోయపీత వాహనుడన్న బిరుదును పొందాడు. అంతేకాదు, పరవారణ విక్రముడనీ, శత్రుభయంకరుడనీ, సమరశిరసివిజితరిపు సంఘాతుడుగా శ్లాఘించబడినాడు. విద్వత్తు కలిగిన బ్రాహ్మణుల కుటుంబాలను పోషించి, బ్రాహ్మణీయ సంప్రదాయాలైన త్రివర్గ పురుషార్థాల పట్ల శ్రద్ధ వహించి, ఏకబ్రాహ్మణుడనీ, ఆగమ నిలయుడనీ కీర్తి గడించాడని ప్రముఖ చరిత్రకారుడు బి.ఎస్.ఎల్. హనుమంతరావు గౌతమీపుత్ర శాతకర్ణి వ్యక్తిగత ఔన్నత్యాన్ని చక్కగా అంచనా వేశారు.

గౌతమీపుత్ర శాతకర్ణి ఉదార స్వభావం కలవాడు. పరమత సహనంలో సాటిరాని వాడు. బ్రాహ్మణులకు విరివిగా దానాలు చేసి వస్త్రావాసాలు గడపడానికి నాసిక్ దగ్గర గుహలను తొలిపించి బౌద్ధ భిక్షువులకు దానం చేశాడు. అంతేకాదు, అతని కుమారుడైన వాసిష్ఠీపుత్ర పులుమావికి, విదేశీయులైన, శకజాతికి చెందిన రాజకుమారినిచ్చి, పెండ్లి జరిపించిన సమతామూర్తి. అప్పుడు ప్రారంభమైన శక, శాతవాహనుల కలయిక, అటుతరువాత శాలివాహన శక సం॥ ప్రారంభమై భారతదేశ చరిత్రలో ఒక కొత్త శకానికి నాంది పలకటానికి దారి చూపింది. వర్ణాలు సంకరం కాకుండా నిలువరించటం, పరిపాలనలో భాగమైందేమోగానీ, వ్యక్తిగతంగా అన్ని జాతులవారినీ, వర్ణాలవారినీ, మతాలవారినీ సమదృష్టితో చూశాడు.

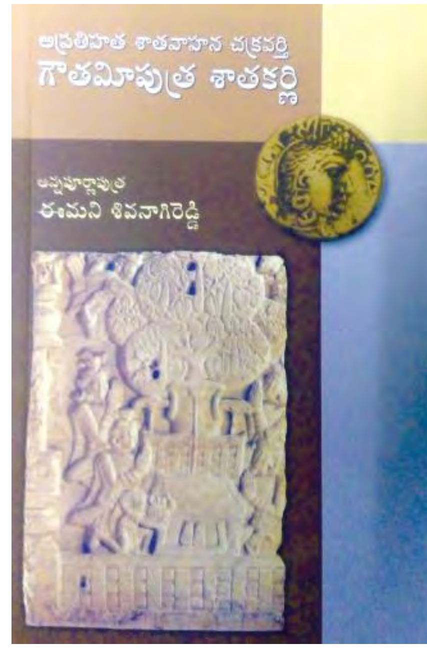
విక్రమ పరాక్రమాలను కళ్ళారా చూచిన తల్లి గౌతమీ బలసిరి, గౌతమీ పుత్ర శాతకర్ణిని రామునితోనూ, కేశవునితోనూ, అర్జునునితోనూ, భీముడులాంటి ఇతిహాస పురుషులతోనూ పోల్చింది. యుద్ధ విద్యల్లో ఆరితేరి, ఎదురులేనివాడై ఏకధనుర్ధరు (ధనుస్సుతో బాణాలు ఎక్కుపెట్టడంలో పోటీలేనివాడు) డనీ, ముఖాముఖి యుద్ధాల్లో సాటిలేనివాడై ఏకశూరు (ఆ కాలంలో ఉన్న ఒకే ఒక శూరుడు, వీరుడు)డనీ పేరుగాంచాడు. ముందుగా జంబూద్వీప దక్షిణ ప్రాంతంపై విజయం సాధించి దక్షిణాపథపతి (ఆ రోజుల్లో దక్షిణ భారతదేశాన్ని దక్షిణాపథమని పిలిచేవారు) గా పిలువబడినాడు.

తన తాతల కాలంనుంచి శత్రువులుగా ఉన్న పశ్చిమ శకక్షాత్రప క్షహరాట వంశానికి చెందిన నహపాణుని, అతని అల్లుడైన రుషభదత్తుని ఓడించటమేకాక వారిని సంహరించి, ఆ వంశాన్ని నిర్మూలించి, క్షహరాట వంశ నిరవ శేషకర అని కీర్తించబడినాడు. శకులే కాదు, విదేశీయులైనా ఈ దేశంలోని భూభాగాల్ని ఆక్రమించి అధికారం అనుభవిస్తున్న గ్రీకులైన యవనులను, పార్థియనులను, పల్లవులను మట్టుపెట్టి శక యవన పల్లవనిసూదనుడనిపించుకున్నాడు. విదేశీ రాజులే కాదు, కయ్యానికి కాలుదువ్వి, జయించి, కవ్విస్తూ, విర్రవీగుతున్న ఇరుగు పొరుగు క్షత్రియులను జయించి, వారి గర్వమణచి, క్షత్రియదర్పమాన మర్ధనుడని కొనియాడబడినాడు.

మాతృస్వామ్య వ్యవస్థకు ఆద్యుడు

శాతవాహన రాజులు / చక్రవర్తుల్లో తల్లిపేరు మీదుగా పిలువబడిన గౌతమీపుత్రశాతకర్ణి తల్లి గౌతమీ బలసిరి, తన చిన్నతనం నుండి తండ్రి శివస్వాతికి పాలనలో సహకరించటం చూడటమే కాక, తను సింహాసనమెక్కినప్పట్నించి దాదాపు 18 సం॥ల దాకా పాలనలో భాగస్వామిగా ఉండి రాజ్యాన్ని నడిపించటంలో సహకరించింది. తల్లి నుంచి రాజనీతి, పరిపాలనలో మెలకువలు నేర్చుకొన్న గౌతమీపుత్ర శాతకర్ణి, ఆమె పట్ల గల కృతజ్ఞతా పూర్వక గౌరవానికి గుర్తుగా తన పేరు ముందు తల్లి పేరైన 'గౌతమి'ని చేర్చుకున్నాడు.

గౌతమీపుత్ర శాతకర్ణి తన పేరుకు ముందు తల్లి పేరును జోడించిన తరువాత వివిధ రాజవంశాల్లో అదే ఒరవడి కొనసాగింది. శాతవాహన వంశానికి చెందిన మాఢరీపుత్ర శకసేన, వాసిష్టీపుత్ర పులుమావి, గౌతమీపుత్ర శ్రీయజ్ఞ శాతకర్ణిలు, పేర్లకు మహారఠి వంశానికి చెందిన కోసికీపుత విష్ణుదత (భజగుహ నం.6), కొసికీపుతమితదేవ అతని కొడుకు వాసిష్ఠీపుత్ర సోమదేవ (కార్లేగుహ. 18) మరియు గోతిపుత అగిమిత్రనక (కార్లే గుహ. 2), మహాభోజవంశానికి చెందిన కొచిపుత వెలిదత (కుడ గుహ. 16), రాజవెజ వంశానికి చెందిన వచ్ఛిపుతమగిల (పిటల్‌ఖొరగుహలు 5-7) అనే రాజులు, ప్రముఖులు తమపేర్లకు ముందు తల్లి పేరును జోడించుకొని గౌతమీపుత్ర శాతకర్ణిని అనుసరించినట్లు పశ్చిమ భారతంలోని వివిధ (బ్రాకెట్లలో సూచించిన) గుహల్లోని క్రీ.శ. 1-2 శతాబ్దాల నాటి ప్రాకృత శాసనాలు తెలియజేస్తున్నాయి.



అప్రతిహత శాతవాహన చక్రవర్తి

గౌతమీపుత్ర శాతకర్ణి

అన్నపూర్ణాపుత్ర ఈమని శివనాగిరెడ్డి

వెల: 99, ప్రతులకు: యస్.ఆర్. బుక్‌లింక్స్, దానయ్య వీధి, మాచవరం, విజయవాడ-4.

ఫోన్: 94919 62759.

(ప్రముఖ పురాతత్త్వ శాస్త్రవేత్త డాక్టర్ ఈమని శివనాగిరెడ్డి గౌతమీపుత్ర శాతకర్ణిపై రచించిన 'అప్రతిహత శాతవాహన చక్రవర్తి ' గ్రంథం ఇటీవల విడుదలైన సందర్భంగా, ఆ గ్రంథంలోని ఒక అధ్యాయం ప్రచురిస్తున్నాం.)



- డా ఈమని శివనాగిరెడ్డి - స్థపతి

అనంతపురంలో కొత్త ట్రిపుల్ ఐటీ

- వచ్చే ఏడాది అనంతపురంలో కొత్త ట్రిపుల్ ఐటీని ప్రారంభిస్తామని రాజీవ్‌గాంధీ వైజ్ఞానిక సాంకేతిక విశ్వవిద్యాలయం (ఆర్‌జీయూకేటీ) కులపతి రాజిరెడ్డి అన్నారు. కడప జిల్లా ఇడుపులపాయ ట్రిపుల్ ఐటీలో జరిగిన 70వ స్వాతంత్ర్య దినోత్సవ వేడుకల్లో పాల్గొని మాట్లాడారు. రాష్ట్రంలోని నాలుగు ట్రిపుల్ ఐటీల్లో 1600 రెగ్యులర్ అధ్యాపక, అధ్యాపకేతర సిబ్బంది నియామకాల కోసం చర్యలు చేపట్టినట్టు చెప్పారు.

రాజకీయ విశ్వవిద్యాలయం

- దేశంలో ఎక్కడా లేని విధంగా విశాఖ నగరంలో 150ఎకరాల స్థలంలో రాజకీయ (పొలిటికల్) విశ్వవిద్యాలయం రాబోతోందని మంత్రి గంటా శ్రీనివాసరావు తెలిపారు. పెందుర్తి ప్రభుత్వ జూనియర్ కళాశాలలో నిర్మించిన నూతన భవన సముదాయం ప్రారంభోత్సవం, పులగవానిపాలెంలో నిర్మించనున్న పాలిటెక్నిక్ కళాశాల శంకుస్థాపన కార్యక్రమాల్లో మంత్రి మాట్లాడారు.

ఐటీ ఉత్పత్తుల కేంద్రంగా ఏపీ

- ఆంధ్రప్రదేశ్‌ను ఐటీ రంగంలో అగ్రస్థానంలో నిలిపేందుకు కేంద్ర ప్రభుత్వం కృషి చేస్తోందని కేంద్ర ఎలక్ట్రానిక్స్, ఐటీ శాఖ మంత్రి రవిశంకర్‌ప్రసాద్ తెలిపారు. తిరుపతిలో ఆంధ్రప్రదేశ్, తెలంగాణ రాష్ట్రాల ఐటీ శాఖ అధికారులతో ఆయన సమావేశం నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా మాట్లాడుతూ ఎలక్ట్రానిక్స్ వస్తువుల తయారీ రంగంలో ఆంధ్రప్రదేశ్‌ను తెలంగాణతో సమానంగా తీసుకురావడానికి కృషి జరుగుతోందని వెల్లడించారు. అనంతపురం, చిత్తూరు జిల్లాలోని శ్రీసిటీలతో పాటు ఐదు ఎలక్ట్రానిక్స్ తయారీ క్లస్టర్ల ఏర్పాటుకు తుది అనుమతులు ఇచ్చినట్లు తెలిపారు. తిరుపతి పరిధిలో త్వరలో రూ.80 కోట్లతో 30 కంపెనీలను ఏర్పాటు చేయనున్నట్లు తెలిపారు.

ఓబీసీ కేంద్ర జాబితా

- ఆంధ్రప్రదేశ్ విభజన నేపథ్యంలో కేంద్ర ఓబీసీ జాబితాను కేంద్ర ప్రభుత్వం సవరించింది. ఇదివరకు ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఉన్న బీసీకులాలను ఆంధ్రప్రదేశ్, తెలంగాణలకు వేర్వేరుగా ప్రకటించింది. జస్టిస్ ఈశ్వరయ్య నేతృత్వంలోని జాతీయ వెనుకబడిన తరగతుల సంఘం చేసిన సిఫార్సులకు ఆగస్టు 3వ తేదీన ప్రధానమంత్రి నేతృత్వంలో జరిగిన మంత్రివర్గ సమావేశం ఆమోదముద్ర వేసింది. ఇదివరకున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ జాబితాలో 35 సవరణలు చేసింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ జాబితా నుంచి వరుస సంఖ్య 56, 80, 98, 100, 107, 110, 111 కింద ఉన్న ఏడు కులాలను పూర్తిగా తొలగించింది. కొత్తగా శ్రీకాకుళం జిల్లా నుంచి సామంతులను వరుస సంఖ్య 112 కింద కేంద్ర జాబితాలో చేర్చింది. ఇక మీదట కేంద్ర ప్రభుత్వ విద్యా, ఉద్యోగావకాశాల్లో ఈ జాబితాను ప్రామాణికంగా తీసుకోనున్నారు. అదే విధంగా ప్రస్తుతం వెనుకబడిన తరగతులకు అందుతున్న సంక్షేమ పథకాలకు వీరు అర్హులుకానున్నారు. ముస్లిం రిజర్వేషన్ల అంశం కోర్టులో పెండింగ్‌లో ఉండటంతో ఆ కులాలను ఇందులో చేర్చలేదని బీసీ కమిషన్ వర్గాలు వెల్లడించాయి.

ఆవంత్స సోమసుందర్ అస్తమయం

- తూర్పుగోదావరి జిల్లా పిఠాపురానికి చెందిన ప్రముఖ కవి, అభ్యుదయ వాది, విమర్శకుడు ఆవంత్స సోమసుందర్ (92) మృతి చెందారు. 1924 నవంబరు 18న తూర్పుగోదావరి జిల్లా శంఖవరంలో జన్మించిన ఆయన వామపక్ష ఉద్యమంలో చురుగ్గా పాల్గొన్నారు. 1979లో అత్యంత ప్రతిష్ఠాత్మకమైన సోవియట్ ల్యాండ్ పురస్కారం పొందారు. రాజా-లక్ష్మి ఫౌండేషన్ పురస్కారం, పొట్టి శ్రీరాములు పురస్కారం, గౌరవ డాక్టరేట్, 2008లో ఎన్టీఆర్ జాతీయ సాహితీ పురస్కారాన్ని అందుకున్నారు. ఆయన రచించిన 'వజ్రాయుధం' అంతర్జాతీయ స్థాయిలో కీర్తి ప్రతిష్ఠలు సంపాదించి పెట్టింది.

రాజధాని నిర్మాణాలపై కేసు కొట్టివేత

- ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజధాని అమరావతిలో అక్రమాలు చోటు చేసుకున్నాయని, కేంద్ర దర్యాప్తు సంస్థతో దర్యాప్తు చేసేలా ఆదేశాలివ్వాలంటూ దాఖలైన ప్రజాహిత వాజ్యం (పిల్)ను సుప్రీంకోర్టు తోసిపుచ్చింది. రాజధాని నిర్మాణంలో అధికారులు అవకతవకలకు పాల్పడటం సహా వేలాది పంట భూములను వినియోగిస్తున్నారంటూ పాత్రికేయుడు ఏబీకే ప్రసాద్, వి.వి.రమణమూర్తి, న్యాయవాది శ్రవణ్‌కుమార్‌లు దాఖలు చేసిన పిటిషన్‌ను ప్రధాన న్యాయమూర్తి జస్టిస్ టీఎస్ ఠాకూర్ నేతృత్వంలోని ధర్మాసనం విచారణ చేపట్టింది. 'వారు రాజధాని నిర్మించాలనుకుంటున్నారు, మీరు ఆపాలని అనుకుంటున్నారా' అని ధర్మాసనం ప్రశ్నించింది. మీ వాదనలు వినలేమంటూ పిటిషన్‌ను తోసిపుచ్చింది.

భారతీయ విద్యాభవన్ ఛైర్మన్

- హైదరాబాద్‌లోని భారతీయ విద్యాభవన్‌కు ఛైర్మన్‌గా ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ మాజీ ప్రధానకార్యదర్శి, ఏపీ బ్రాహ్మణ కార్పొరేషన్ ఛైర్మన్ ఐవైఆర్ కృష్ణారావు నియమితులయ్యారు. ఈ మేరకు భారతీయ విద్యాభవన్ ఒక ప్రకటన విడుదల చేసింది.

కరవు భత్యం మంజూరుకి అంగీకారం

- రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు ఒక కరవు భత్యం (డీఏ) ఇచ్చేందుకు ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు అంగీకారం తెలిపారు. విజయవాడలోని సీఎం క్యాంపు కార్యాలయంలో ముఖ్యమంత్రిని ఏపీ ఎన్జీవో నాయకులు అశోక్‌బాబు, చంద్రశేఖర్‌రెడ్డి తదితరులు కలిసి ఉద్యోగులకు రావల్సిన రెండు డీఏల మంజూరుపై విజ్ఞప్తి చేశారు. త్వరలో జరిగే కేబినెట్‌లో చర్చించి ఒక డీఏ ఇచ్చేందుకు ముఖ్యమంత్రి అంగీకారం తెలిపారు. అలాగే ప్రభుత్వ రంగ సంస్థల ఉద్యోగులు, గురుకులాల ఉద్యోగులకు పీఆర్‌సీ అమలు కావడం లేదనే విషయాన్ని ఆయన దృష్టికి ఎన్జీవో నేతలు తీసుకువెళ్లారు. పీఆర్‌సీ అమలుకి చర్యలు చేపడతామని సీఎం హామీ ఇచ్చారు.

డిజిటల్ తరగతి గదుల ఏర్పాటు

- ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ సభాపతి డాక్టర్ కోడెల శివప్రసాదరావు అమెరికా పర్యటన నేపథ్యంలో 2 వేల డిజిటల్ తరగతి గదుల ఏర్పాటుకు ప్రవాసాంధ్రులు ముందుకొచ్చారు. రూ.10 కోట్ల మేర ఆర్థికంగా సహకారం అందించనున్నారని సభాపతి కార్యాలయం తెలిపింది. ఈ మొత్తాన్ని త్వరలోనే సేకరించి ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడుకు అందజేయనున్నట్లు అమెరికాలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేక ప్రతినిధి కోమటి జయరాం తెలిపారని వెల్లడించింది.

విద్యుత్ వ్యవస్థ బలోపేతం

- ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో రూ.4,204 కోట్లతో విద్యుత్ రంగాన్ని బలోపేతం చేయబోతున్నారు. ఇందులో సుమారు రూ.2,700 కోట్లు ప్రపంచ బ్యాంకు రుణం కాగా మిగిలిన మొత్తాన్ని విద్యుత్ పంపిణీ సంస్థలు పెట్టుకోవలసి ఉంది. ప్రపంచ బ్యాంకు రుణం ఇవ్వడానికి అంగీకరించిన నేపథ్యంలో తాజాగా పర్యావరణ, సామాజిక ప్రభావ నివేదిక సిద్ధమైంది. ఆ నివేదిక ప్రకారం విద్యుత్ సరఫరా వ్యవస్థ (ఏపీట్రాన్స్‌కో)కు రూ.682 కోట్లు వినియోగించనున్నారు. విద్యుత్ పంపిణీ వ్యవస్థకు రూ.3,522 కోట్లు నిర్దేశించారు.

పునరుత్పాదక ఇంధన వనరుల వర్సిటీ

- ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని అనంతపురంలో పునరుత్పాదక ఇంధన వనరుల జాతీయ విశ్వవిద్యాలయం ఏర్పాటు కాబోతోంది. ఈ వర్సిటీ మౌలికవసతులకు రూ.250 కోట్ల వరకూ ఇవ్వడానికి కేంద్రం సంసిద్ధత వ్యక్తంచేసింది. నిర్వహణకు మరో రూ.200 కోట్లు ఇచ్చే అవకాశముంది. విశ్వవిద్యాలయానికి కనీసం 500

ఎకరాలు కావాలని అంచనా. అనంతపురం సమీపంలోని పూడేరు వద్ద ప్రభుత్వం ఇందుకు స్థలం కేటాయించనున్నట్లు సమాచారం.

విజయవాడ మెట్రోకు 100 కోట్లు

- విజయవాడ మెట్రో రైలు ప్రాజెక్టుకు అవసరమైన భూసేకరణ కోసం ప్రభుత్వం రూ.100 కోట్లను విడుదల చేసిందని అమరావతి మెట్రో రైలు కార్పొరేషన్ (ఏఎంఆర్సీ) ఎండీ ఎన్.పి.రామకృష్ణారెడ్డి తెలిపారు. ప్రాజెక్టు పరిధిలో మొత్తం 75 ఎకరాల సేకరణకు రూ.458 కోట్లు అవసరం కాగా, దశలవారీగా నిధులు విడుదల చేస్తారన్నారు. భూసేకరణను నాలుగు నెలల్లో పూర్తిచేస్తామన్నారు. మెట్రోకు రూ.7,212 కోట్లు అవసరం కాగా కేంద్రం 20 శాతం, రాష్ట్రం 20 శాతం, జపాన్ ఇంటర్నేషనల్ కోఆపరేషన్ ఏజెన్సీ (జైకా) 60 శాతం నిధులు సమకూర్చనుందన్నారు. జైకా ఇప్పటికే అధ్యయన నివేదిక పూర్తిచేసిందని, నాలుగైదు నెలల్లో ఒప్పందం కుదుర్చుకోనుందన్నారు.

50 నియోజకవర్గాల్లో క్రీడా మైదానాలు

- క్రీడలను ప్రోత్సహించే చర్యల్లో భాగంగా రాష్ట్రంలోని మొత్తం 175 నియోజకవర్గ కేంద్రాల్లోనూ క్రీడా ప్రాంగణాలను నిర్మించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కార్యాచరణ సిద్ధం చేసింది. సరికొత్త (గ్రీన్‌ఫీల్డ్) స్టేడియాలను ప్లేఫీల్డ్ పేరుతో ఏర్పాటు చేయాలని నిర్ణయించింది. ఈ ఏడాదే రెండు విడతల్లో 50 నియోజకవర్గాల్లో ఈ మైదానాల ఏర్పాటుకు రంగం సిద్ధం చేస్తున్నారు. ఒక్కో ప్లే ఫీల్డుకు రూ.2 కోట్లు కేటాయిస్తున్నారు. ప్రభుత్వ జూనియర్ కళాశాలలు, ఉన్నత పాఠశాలల ఆవరణల్లోనే వీటిని నిర్మించనున్నారు. వచ్చే రెండేళ్లలో మొత్తం రాష్ట్రమంతా వీటి నిర్మాణం పూర్తి చేయాలని నిర్ణయించారు.

ఫిష్ లాండింగ్ కేంద్రం

- తూర్పుగోదావరి జిల్లా అంతర్వేదిపల్లిపాలెంలో రూ.22.38 కోట్లతో ఫిష్ లాండింగ్ కేంద్రాన్ని నిర్మించనున్నారు. తొలుత రూ.16.98 కోట్లతో దీన్ని నిర్మించాలని ప్రతిపాదించారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం తన వాటాగా రూ.16.78 కోట్లు (75 శాతం) ఇవ్వడానికి ముందుకు రావడంతో సవరించిన అంచనాలను ఆమోదిస్తూ ప్రభుత్వం ఉత్తర్వు జారీ చేసింది. 25 శాతం వాటా కింద రాష్ట్రం రూ.5.59 కోట్లు సమకూర్చాల్సి ఉంటుంది.

ఇచ్ఛాపురపు రామచంద్రం కన్నుమూత

- ప్రముఖ రచయిత ఇచ్ఛాపురపు రామచంద్రం (75) కన్నుమూశారు. రామచంద్రం సుమారు 500కు పైగా కథలు, కథానికలు, రేడియోనాటికలతో గుర్తింపు పొందారు. వివిధ భాషల్లోని పలు గ్రంథాలను తెలుగులోకి అనువదించారు. వాటిలో సహస్ర శిరచ్ఛేద అపూర్వ చింతామణి, భట్టి విక్రమార్క, కాశీమజిలీ కథలు, విచిత్ర కాశీ రామేశ్వర మజిలీ కథలు ఉన్నాయి. సినిమాలకు కూడా కథలు అందించారు.

పురావస్తు మ్యూజియంల అభివృద్ధి

- రాష్ట్రంలోని వివిధ ప్రాంతాల్లో ఉన్న పురావస్తు మ్యూజియాల్లో అభివృద్ధి పనులు చేపట్టేందుకు ప్రభుత్వం రూ.3 కోట్లు కేటాయించింది. ఈ మేరకు పాలనాపరమైన అనుమతులనిస్తూ ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. చిత్తూరు జిల్లా కుప్పం మండలంలోని కంగుండి కోట అభివృద్ధికి రూ.కోటి, విశాఖపట్నం తొట్లకొండలో బౌద్ధసన్యాస సముదాయ పనులకు రూ.65 లక్షలు, విజయవాడలోని బాపు మ్యూజియంలో పింగళి వెంకయ్య గ్యాలరీ, విశాఖ బావికొండలో బౌద్ధ సన్యాస సముదాయ అభివృద్ధికి రూ.50 లక్షలు చొప్పున, పశ్చిమగోదావరి జిల్లా ఏలూరులో జిల్లా పురావస్తు మ్యూజియం పనుల పూర్తికి రూ.35 లక్షలు కేటాయించినట్లు ఉత్తర్వుల్లో పేర్కొన్నారు.

రహదారి భద్రత నిధి

- రహదారి ప్రమాదాలను నిరోధించేందుకు రాష్ట్రానికి రహదారి భద్రత నిధిని కేటాయించేందుకు కేంద్రం సుముఖత వ్యక్తం చేసిందని రవాణాశాఖ కమిషనర్ ఎన్ బాలసుబ్రహ్మణ్యం చెప్పారు. రోడ్డు ప్రమాదాల నివారణ కోసం దేశవ్యాప్తంగా ఒక విధానం, ప్రణాళిక లేకపోవడాన్ని గుర్తించిన కేంద్రం సంయుక్త కార్యాచరణ కోసం సమాయత్తమవుతున్నట్లు చెప్పారు. ఈ క్రమంలోనే భద్రత నిధిని కేటాయించేందుకు అంగీకరించిందన్నారు. ఈ నిధికింద రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా ఈ ఏడాది మొదటిసారిగా రూ.300 కోట్లను రవాణాశాఖకు కేటాయించిందన్నారు. రాష్ట్రంలో సరుకు రవాణా డ్రైవర్లకు శిక్షణ, పరిశోధన కేంద్రం (ఐడీటీఆర్) ఏర్పాటుకు కేంద్రం రూ.18 కోట్లు మంజూరు చేసిందన్నారు.

సాగర విశ్వవిద్యాలయం ఏర్పాటు

- ప్రభుత్వ, ప్రైవేట్ భాగస్వామ్య పద్ధతి (పీపీపీ)లో మత్స్య, సాగర విశ్వవిద్యాలయం ఏర్పాటుకు సంబంధించి ప్రభుత్వ వాటా ఎంత అనే విషయాన్ని తేల్చేందుకు ప్రణాళిక మండలి ఉపాధ్యక్షుడు కుటుంబరావు సారథ్యంలో ప్రభుత్వం కమిటీని నియమించింది. ఈ కమిటీలో ఆయనతోపాటు ఆర్థికశాఖలోని పీపీపీ నిపుణుడు డి.షాలెం రాజు, మౌలికవసతుల సంస్థకు చెందిన కన్సల్టెంట్ శరత్ సభ్యులుగా ఉంటారు.

ఉచిత మోకీలు మార్పిడి శస్త్రచికిత్సలు

- ఒకే రోజు 10 మంది రోగులకు ఉచితంగా మోకీలు మార్పిడి శస్త్రచికిత్సలు నిర్వహించడంతో గుంటూరు సర్వజనాసుపత్రి (జీజీహెచ్) ఖ్యాతి ప్రపంచస్థాయికి చేరిందని ఎముకలు, కీళ్ల శస్త్రచికిత్స నిపుణుల సంఘం (ఐ.ఓ.ఎ) జాతీయ అధ్యక్షుడు డాక్టర్ సుధీర్‌కపూర్ అన్నారు. ఎముకలు, కీళ్ల, శస్త్రచికిత్స నిపుణుల సంఘం పిలుపుతో 'బోన్ అండ్ జాయింట్' వారోత్సవాల్లో భాగంగా జీజీహెచ్‌లో 10 మందికి ఉచితంగా మోకీలు మార్పిడి శస్త్ర చికిత్సలు చేశారు. తెల్లవారుజామున 5 గంటలకు శస్త్రచికిత్సలు ప్రారంభం కాగా మధ్యాహ్నం విజయవంతంగా ముగిశాయి. బీఎంఆర్ ఆసుపత్రుల వైద్యుడు బూసిరెడ్డి నరేంద్రరెడ్డి ఈ శస్త్రచికిత్సలకు అయ్యే ఖర్చు భరించడంతోపాటు, స్వయంగా ఆయన కూడా శస్త్రచికిత్సలు చేశారు. దేశంలో ఏ ప్రభుత్వం ఒకే రోజు 10 మందికి మోకీలు మార్పిడి శస్త్రచికిత్సలు చేయలేదని సుధీర్ కపూర్ అన్నారు.

చంద్ర చంద్రశేఖర్ ఆజాద్ అస్తమయం

- కమ్యూనిస్టు పార్టీ అగ్రనేత చంద్ర రాజేశ్వరరావు కుమారుడు చంద్ర చంద్రశేఖర్ ఆజాద్ విజయవాడలో ఓ ప్రైవేటు ఆసుపత్రిలో మృతి చెందారు. ఆయన వయస్సు 77 ఏళ్లు. ఆయనకు భార్య, ఇద్దరు కుమారులు ఉన్నారు. కృష్ణా జిల్లా దివి ప్రాంతం మంగళాపురం వీరి స్వగ్రామం. తండ్రి రాజేశ్వరరావు, తల్లి సావిత్రమ్మల కమ్యూనిస్టు ఉద్యమ ప్రభావం ఆయనపై ఉంది. విద్యావంతుడైన ఆజాద్ కొంతకాలం వ్యవసాయం చేసి తరువాత పార్టీ కార్యక్రమాల్లో పాల్గొన్నారు.

స్వచ్ఛాంధ్ర కార్పొరేషన్‌కు రూ.24 కోట్లు

- స్వచ్ఛభారత్ మిషన్ కార్యక్రమంలో భాగంగా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని అన్ని నగర పంచాయతీలు, పురపాలక సంఘాల్లో ఖర్చు చేసేందుకు గాను స్వచ్ఛాంధ్ర కార్పొరేషన్‌కు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రూ.24.18 కోట్ల నిధులు మంజూరు చేసింది. సామర్థ్యాల పెంపు, ప్రజా చైతన్యం తదితర కార్యకలాపాల కోసం సంబంధిత నిధులను కేటాయించింది. ఈ మేరకు రాష్ట్ర పురపాలక, పట్టణాభివృద్ధి శాఖ ముఖ్య కార్యదర్శి ఆర్ కరికల్ వలవన్ ఉత్తర్వులు జారీ చేశారు.

అరవై ఏళ్ల చికిలింత చిగురు... సంపంగి గుబురు

'చిరంజీవులు' చిత్రం విడుదలై అరవై సంవత్సరాలు దాటినా ఈ చిత్రాన్ని చిరంజీవిని చేసింది మాత్రం సంగీత సాహిత్యాలే. మల్లాది రామకృష్ణశాస్త్రి, ఘంటసాల అజరామరం చేశారీ చిత్రాన్ని.



మన నిత్య జీవితంలో జరిగిన యధార్థ సంఘటనా అనేంత వాస్తవ ధోరణిలో ఒక చిత్ర కథాంశం వెండితెరమీద 'చిరంజీవులు' (15.08.1956 విడుదల) చిత్రంగా రూపొందింది. ఇదొక సున్నితమైన వేదనాభరిత ప్రేమకథాచిత్రం. విధిలీలలు, దైవ నిర్ణయాలు ఇంత కఠినంగా కూడా ఉంటాయా అని ఆశ్చర్యపడి, పాత్రలపై తెలియని సానుభూతిని పెంచుకుని కన్నీటి పర్యంతం అవుతారు. ఈ చిత్రంలోని పాత్రలను చూస్తూ ప్రేక్షకులు తామే పాత్రల్లోకి వెళ్లిపోయి, తెలియని సహానుభూతులను పొందుతారనడంలో సందేహం లేదు.

'లైలామజ్ను', 'దేవదాసు', 'అనార్కలి'ని చూసిన తెలుగు వారికి ఇదొక నూతన ప్రయోగంగా అనిపిస్తుంది. ఈ మూడు చిత్రాలకు ప్రజా బాహుళ్యంలో కర్ణాకర్ణిగా కావాల్సినన్ని కథలున్నాయి. చాలావరకు ఇవన్నీ నవలలు, నాటకాలు ద్వారా ప్రజలకు తెలుసు. ప్రచారమూ పొందాయి. చిత్రాలుగా వచ్చి వెండితెరను సుసంపన్నం చేశాయి. కానీ 'చిరంజీవులు' చిత్రకథ రెండు హిందీ సినిమాల్లోని ప్రధానాంశాలను మేళవించి పూర్తిగా తెలుగుదనం ఉట్టిపడేలా, తెలుగు నుడికారం, పాటలలో మాటలలో ప్రతిబింబిస్తుండేలా పకడ్బందీగా తయారుచేశారు.

హిందీలో వచ్చిన 'మేలా' (1948), 'దీదార్' (1951).. ఈ రెండు చిత్రాల కలయికగా తీర్చిదిద్దారు. 'మేలా' అంటే జాతర, తిరునాళ్లు, ఉత్సవం, తీర్థం. 'దీదార్' అంటే ముందుచూపు, దృష్టి అనే అర్థాలున్నాయి. పైన చెప్పిన మూడు చిత్రాల ముగింపు విషాదమే. కానీ ఈ 'చిరంజీవులు' చిత్రం ముగింపులో ఒక తెలియని నూతనత్వం.. తెలియని ఆవేదన విభిన్నంగా ఉంటాయనేది అందరికీ తెలిసిందే.

ఇవన్నీ పక్కకు పెడితే 'చిరంజీవులు' చిత్రం విడుదలై అరవై సంవత్సరాలు దాటినా ఈ చిత్రాన్ని చిరంజీవిని చేసింది మాత్రం సంగీత సాహిత్యాలే. మల్లాది రామకృష్ణశాస్త్రి, ఘంటసాల అజరామరం చేశారీ చిత్రాన్ని. అరవై ఏళ్లు పండుగ చేసుకుంటున్న ఈ చిత్రంలోని కొన్ని పాటల గురించి ఈ సందర్భంలో ముచ్చటించుకుందాం.

ఈ చిత్రంలో మొత్తం డజను పాటలున్నాయి. కథాంశాన్ని సమగ్రంగా చేతిలోకి తీసుకున్న మల్లాది ప్రతి పాటకు, ప్రతి మాటకు అమరత్వాన్ని కలిగించారని ఘంటాపథంగా చెప్పవచ్చు. సంగీత సారధ్యం వహించిన ఘంటసాల పాటలకు శాశ్వత స్మరణత్వాన్ని కలిగించారు. ఈ చిత్ర సంగీత సాహిత్యాలు సువర్ణానికి సువాసన.

మొదటి పాట 'రామనామమను మిఠాయి ఇదిగో రండి సుజనులార!' నాయికా నాయకుల బాల్యాన్ని, వారి కుటుంబ నేపథ్యాలను పరిచయంచేసిన పాట ఇది. చిన్న ఎన్.టి.ఆర్. (మోహన్), బాల జమున (శారద), మోహన్ తండ్రి రామదాసు (బి.ఎన్.ఆర్) మిఠాయిలు తయారుచేసి అమ్ముకునే చిరు వ్యాపారి. శారద తండ్రి రాయుడు (సి.ఎస్.ఆర్.) బడిపంతులు.

ఈ చిత్రంలో మొత్తం డజను పాటలున్నాయి. కథాంశాన్ని సమగ్రంగా చేతిలోకి తీసుకున్న మల్లాది ప్రతి పాటకు, ప్రతి మాటకు అమరత్వాన్ని కలిగించారని ఘంటాపథంగా చెప్పవచ్చు. సంగీత సారధ్యం వహించిన ఘంటసాల పాటలకు శాశ్వత స్మరణత్వాన్ని కలిగించారు.

తండ్రి వ్యాపారానికి తోడుగా మోహన్, పక్కింటి అమ్మాయి శారద బాల్య నేస్తాలుగా ఉంటూ రామదాసుతో పాటు ఈ పాటలో కనిపిస్తారు. రామనామం మిఠాయిలాంటిదని రామదాసుచేత (పేరుకు తగ్గట్లు) మల్లాది ఈ పాటలో తీయని తెలుగు వంటకాలన్నీ రామనామంతో జతచేసి రసభరితం చేశారు. కోవ కజ్జికాయ, హల్వా, జిలేబి, కొబ్బరిలౌజు, రవపకోడి, కారప్పూస, బూందీ, లడ్డూ, రవ్వలడ్డూ.. ఇలా ఆ కాలంలో తెలుగిళ్లలో చవులూరించే అన్నిటినీ అమ్ముకుంటూ పాట సాగుతుంది. మాయామర్మాలు, వంకర పోకడలు లేని మంచి రోజులు, మనుష్యుల్ని ప్రేమించే రోజులు. అనవసర ప్రకటనలు, అసత్య ప్రచారాలు, ఆర్భాటాలు లేని నిజాయితీ రోజులు. ప్రచారాలలో భగవన్నామం, వస్తు తయారీలో నిజాయితీ, కొంచెం వ్యాపార ధోరణి, కష్టపడి సంపాదించే తత్వం, చిన్న పెద్ద అందరినీ బంధుత్వాలు కలుపుకుంటూ, ఎంతో ఆత్మీయ పలకరింపులతో వీధులలో తిరుగుతూ మిఠాయిలు అమ్మటం ఈ పాట నేపథ్యం. మాధవపెద్ది సత్యం, జమునారాణి, కె.రాణి గాత్రాలలో ఈ పాట మిఠాయి తీపిని అందించాయి. సాధారణంగా ఇలాంటి జానపద ధోరణి గీతాలకు మధ్యమావతి వంటి రాగాలను ఎంపిక చేస్తారు. కానీ ఘంటసాల ప్రతిభకు తార్కాణంగా ఈ పాటను 'ఖరహర ప్రియరాగం'లో స్వరపరచారు. తెరపై మాస్టర్ బాబ్జీ (ప్రముఖ హిందీ నటి రేఖ అన్న), బేబి శశికళలపై చిత్రీకరించారీ పాటను. శశికళ ఈ చిత్రం ద్వారానే వెండితెరకు పరిచయమయ్యారు. 'అలవారి అబ్బాయి అంటు నాటంగ/ కలవారి అమ్మాయి పూయించు పూలు' ఇది రెండో పాట.

ఇంట్లో పెద్దవాళ్లు చేసే పనులన్నింటినీ చిన్నపిల్లలు వీలు దొరికినపుడల్లా తమకు చేతనైనంతగా అనుకరణ చేస్తూ ఆనందపడిపోతుంటారు. అది పెళ్లయినా, పేరంటం, పండుగ, వ్యవసాయం పనులైనా సరే వాళ్ల స్థాయిలో వాళ్లు పెద్దరికం తెచ్చుకుని చిట్టిపొట్టి చేతులతో ఘనంగా చేస్తుంటారు.

ఈ చిత్ర నాయకా నాయికలు మోహన్, శారదల బాల్యక్రీడలలో ముఖ్యమైనది బొమ్మరిల్లు, బొమ్మల పెళ్లిళ్లు, పిచ్చుకగూళ్లు.. ఇలా ఎన్నో ఆటపాటలతో బాల్యం ప్రారంభం అవుతుంది. అలుపెరుగని అమాయకపు మనసులు, అంతలోనే ఆపాదించుకున్న పెద్దరికాలు అన్నీ ఎలా ఉంటాయో తెలియాలంటే ఈ పాటను వినాల్సిందే, వెండితెరపై చూడాల్సిందే. ఈ పాటలో మల్లాది తేటతెనుగు పదాలు ఎంత సొగసుగా ఉంటాయో చూడండి. ఎంచక్క ఎంచక్క అంటూ పాట ఎంతో చక్కగా సాగుతుంది. చెమ్మచెక్క, ఒప్పుల కుప్పా, కలకండముక్క, సీమబాదంపప్పు అంటూ కమ్మగా వీనులవిందుగా సాగిపోతుంది ఈ పాట. ఒక సన్నివేశానికి ఇదీ సాహిత్య ప్రకటన అని తెలియచేయడం మల్లాదికి తెలిసిన విధం అభినందనీయం. అలాగే అక్షరాలపై స్వరసంతకం చేసిన ఘనత ఘంటసాల మాస్టారుదే. జమునారాణి, కె.రాణి గాత్రాలు చిన్నపిల్లలకు చక్కగా ఒదిగిపోయి పాటకు నవ్యత్వం, జీవత్వం కలిగించాయి. ఈ పాట వింటుంటే 'దేవదాసు' చిత్రగీతాల ప్రభావం వినిపిస్తుంది. 'మాకు అలాగే కావాలి' అనే దర్శక నిర్మాతల కళాతృష్ణ కావచ్చు, సి.ఆర్. సుబ్బురామన్‌పై ఘంటసాలకున్న గురుభక్తి ఇందుకు కారణం కావచ్చు.

'దేవదాసు'చిత్ర నిర్మాత డి.ఎల్. నారాయణ, దర్శకుడు వేదాంతం రాఘవయ్యలే ఈ చిత్ర దర్శక నిర్మాతలు కూడా. మరి ఆనాటి ప్రభావం దీనిపై పడకుండా ఎలా ఉంటుంది?

మారని ప్రేమా మల్లెలమాలా

ఎదురయ్యేనూ రా నెచ్చెలీ ॥ మార ॥

మనసైన పాటా – మారని పాట

వినిపించేవా నా నెచ్చెలీ ॥ మన ॥

దీనిని సాకీ అనాలా? పాట అనాలా? అని సంగీత ప్రక్రియలు తెలిసిన వారికి కొంత సందేహం కలగవచ్చును. పాట అనుకుంటే ఇదే పల్లవి అవుతుంది. ఈ పల్లవే సినిమా ముగిసేలోపుగా నాలుగైదుసార్లు వినిపిస్తుంది. చిన్ననాటి స్మృతులను గుర్తుకు తెచ్చుకుంటూ పసి హృదయాలలోని చిలిపి పనులు కొనసాగిస్తూ హీరో హీరోయిన్లుగా ఎదుగుతూ పాడుకునే పాట ఈ సాకీ. బాలమోహన్, బాల శారదలు పెద్ద వారవుతుండగా ఈ సాకీ విన్పిస్తుంది. చెక్కుచెదరని వాళ్ల ప్రేమ మల్లెల మాలలా గుబాళిస్తుందని 'రా నెచ్చెలీ' అంటూ సాగిపోతుంది. ఈ పల్లవిని ఘంటసాల శివరంజని రాగంలో స్వరపరిచి పి.లీల గాత్రంతో కలిపారు. ఆనందకర, ఉత్సాహవంతమైన రాగంలో స్వరపరిస్తే ఇదిమంచి ప్రణయ గీతం అవుతుంది. అలా చేస్తే కథాంశంలోని సారాంశం పలచబడిపోతుంది. భావికాలాన్ని, ప్రణయ ముగింపుని అన్యాపదేశంగా సరిగపదస స్వరాలలో 'శివరంజని'లో అందించడంలో స్వరకర్త పరిణతికి అద్దం పడుతుంది. ప్రేక్షకులకు ఏమాత్రం భావుకత, రసదృష్టి, ఊహాత్మకత ఉన్నా ఇది జరగబోయే విషాదానికి సూచనగా అర్థం అవుతుంది. దర్శక నిర్మాతలు, రచయిత, స్వరకర్త, గాయనీ గాయకుల సమిష్టి ప్రతిభకు నిదర్శనం ఈ ప్రయోగం. ఈ పాట సినిమాలో ఎప్పుడు వస్తుందో ఊహించలేం. పాట వచ్చిన వెంటనే గతంలోకి వెళ్లి కథాగమనం గుర్తుకువచ్చి, తెలియని వేదనని పొందుతున్నా చెప్పలేని ఆనందంతో ముందుకు సాగుతుంటాం. ఈవిధంగా ఈ పల్లవి అనబడే సాకీ కథలో నిమగ్నమైన ప్రేక్షకుల ప్రాణాల్ని మెలిపెడుతున్నట్లు ఉంటుంది. ఇలాంటి ప్రయోగాలు తప్పనిసరి అని కూడా అన్పించి, బాధే సౌఖ్యమనే భావన రానీవోయ్ అనే 'దేవదాసు' మాట గుర్తుకువచ్చి మనసు వేదనా తీరాలలో తచ్చాడుతుంది. ఈ పల్లవిని పదేపదే సీడీలలో రివైండ్ చేసుకుని వినే శ్రోతలు వేలసంఖ్యలో ఈనాటికీ ఉన్నారు. ఈ పల్లవి కోసం ఒకేరోజు నాలుగు ఆటలు సినిమా చూసిన వాళ్లెందరో ఆరోజుల్లో.

'అల్లవాడే – రేపల్లె వాడే

అల్లిబిల్లి పిల్లంగ్రోవి పాట కాడే సయ్యాటకాడే' ॥ అల్ల ॥

ఇది చిత్రంలో నాలుగో పాట. మామూలు మనుషులందరిదీ ఈక్ష.. కానీ కవుల కలంలో మనసు అది ఉత్ప్రేక్ష. బాహ్య చక్షువులతో సూర్యాస్తమయం చూసిన వారికి సూర్యగోళం భూమి నుండి కిందికి జారుతున్నట్లు కన్పిస్తుంది. కానీ ఆ పరిస్థితి కవి మనసులో రవిబింబం మాతృఒడిలోకి వెళ్తున్నట్లు, ఆ సమయంలో రవి హృదయాన్ని కవి మరోవిధంగా చూసి స్పందిస్తాడు. దీన్నే ఉత్ప్రేక్ష అంటారు. కథాంశంలోని పాత్రల పేర్లు తెలిసిన కవికి ఇటువంటి ఉత్ప్రేక్ష కలిగి అందరికన్నా ముందుగా ఒక ముఖ్య సంగతి బుద్ధికి,

చెంపకు చారడేసి కన్నులు, చిన్నదాని సిగలో రేకలు, గువ్వకన్ను రైకమీద చుక్కలు, వన్నెలు, చిన్నెలు, పైరగాలి, చిలుకు ముగ్గులు, చిలిపి సిగ్గులు, మరు మల్లెల దొంతరలు పైరుగాలి - చెంగావి చెంగు - రిమరిమలు - ఘుమఘుమలు పాలవెన్నెలలు, మురిపాల వెన్నెలలు.. ఇలాంటి పదాలతో ఎంత చక్కగా సాగుతుందో ఈ పాట.



స్ఫురణకు వచ్చి పదాలను తెచ్చుకునే ఉపజ్ఞ కలుగుతుంది. ఇవన్నీ మల్లాది వారికి నూటికి నూరు శాతం ఉన్నాయనడానికి ఈ చిత్రంలోని పాటలు, మాటలు ఉదాహరణగా చెప్పుకోవచ్చు. కథానాయకుడి పేరు మోహన్ కాబట్టి. కొంటె కృష్ణుడే స్ఫురణకు వచ్చి, గోపవనిత, గోపాలుని ప్రణయాన్ని గీతంగా మలచారు. వయసు పెరిగి యవ్వనంలో అడుగుపెట్టే జంటకు కొంటె తలంపులు, చిలిపి చేష్టలు సహజం. వీటిని కథానాయికచేత చెప్పించిన మల్లాది మధురమైన తెలుగుపదాలు చూడండి - సయ్యాటలు, అల్లిబిల్లి పిల్లంగ్రోవి, పాటకాడు, సయ్యాటకాడు, నీటుకాడు, తెరచాటుకాడు, వాలారు చూపుల వన్నెకాడు, వన్నె చిన్నవాడు, నీలాటి రేవులు ఏలేవాడు, గానాల తేనెలు చిందువాడు, కనువిందు వాడు, మాటకాడు, మోమాటకాడు, మనవాడు, అందాల వాడు అంటూ గంపలతో మాటల మరుమల్లెల దొంతరలు ఏర్చికూర్చి ఆవిష్కరించారు.

వీటికి ప్రతి సమాధానంగా కథానాయకుడు 'ఓ..', ఓ..' అంటూ బదులిస్తాడు. ఇలాంటి రస ప్రయోగాలు మన తెలుగు సినిమా పాటలలో వినిపిస్తుంటాయి. కథానాయకుడు ఒక ఆలాపనతో మొదలు పెట్టెడితే, తర్వాత కథానాయిక పాటను కొనసాగిస్తుంది. మరలా కథానాయకుడి గాత్రం వినిపించదు.

'ఓహో.. ఓహో.. వినిపించని రాగాలే' (చదువుకున్న అమ్మాయిలు, దాశరథి, ఎస్. రాజేశ్వరరావు) పాటను ఈ కోవకు ఉదాహరణగా చూపించవచ్చు.

శారద (జమున) తన స్నేహితురాళ్లతో కలసి మంచినీళ్ల చెరువు దగ్గరకు వచ్చి ఈ పాట పాడుతుంది. దూరంగా మోహన్ (ఎన్.టి.ఆర్.) మొక్కలకు నీళ్లు పోస్తూ ఓ.. ఓ.. అంటూ మధ్యలో ఈ రాగాలాపన చేస్తాడు. పి.లీల, ఘంటసాల గాత్రాలతో సాగిన ఈ దివ్య 'మోహన' గీతాన్ని ముగ్ధ'మోహన' రాగంలో ఘంటసాల స్వరపరచి సందర్భాన్ని, శ్రోతల హృదయాన్ని సమ్మోహపరిచారు.

చికిలింత చిగురు - సంపంగి గుబురు

చినదాని మనసూ చినదాని మీద మనసూ.. ఈ పాటలోని ప్రతి పదాన్ని వర్ణిస్తూ రాసినా ఇంకా ఏదో రాయాలని అనిపిస్తుంది. ఎంత రాసినా ఇంకా ఏదో మిగిలే ఉంటుందనీ అనిపిస్తుంది. మొత్తం పాటంతా అవలోకనం చేయగలిగితే రసపిపాసులు ఈ పాటమీద పరిశోధనా గ్రంథాన్ని సమర్పించవచ్చు. చిన్న చిన్న పాటలతో పెద్దపీట.. పెద్ద పెద్ద భావాలతో ఒక చిన్న పాట.. చివరగా అక్షరానికి పెద్దపీటలా అన్పిస్తుంది. సంక్షిప్తంలో ఎంతో నిక్షిప్తమైన విషయ విస్తారం గల వీనుల విందైన పాట.. పదాలన్నిటినీ వరుసగా రాసుకుంటే పారిజాత తల్పంలా ఉంటుంది. పదాలకు స్వరాలను జతపరిస్తే పాలరాతి శిల్పాలు కూడా నోరు విప్పి మాట్లాడతాయన్నట్లు అనిపిస్తుంది.

చికిలింత అంటే ఒకరకమైన గరిక. దాని చిగురు అంటే మరింత లేతగా ఉంటుంది. అలాగే ఒక సంపంగి చాలు గుబాళింపు కోసం. అలాంటి సంపంగి గుబురు ఇంక మరెంత పరిమళమో? ఈ రెండూ కలసినదే చిన్నదాని మనసు. అలాంటి చినదాని మీద మనసు అని చెప్పడం.. ఎంత భావుకత, ఎంత లలిత భావన? ఆవిధంగా మనసైన చినదానికి కనుసైగ మీద మనసు అని కథానాయిక బదులు ఇవ్వడంలో చిలిపితనం, కొంటెతనం, కవ్వింపు అన్నీ కలసిన శబ్దరమణీయం అని చెప్పుకోవాలి. చరణాలలోని పదాలు ఎంత లలితంగా, వేగంగా సాగుతాయో పాట స్వరకల్పనలోనూ అవే రసానుభూతులు తనివితీరా విన్పిస్తాయి. చెంపకు చారడేసి కన్నులు, చిన్నదాని సిగలో రేకలు, గువ్వకన్ను రైకమీద చుక్కలు, వన్నెలు, చిన్నెలు, పైరగాలి, చిలుకు ముగ్గులు, చిలిపి సిగ్గులు, మరు మల్లెల దొంతరలు పైరుగాలి - చెంగావి చెంగు - రిమరిమలు - ఘుమఘుమలు పాలవెన్నెలలు, మురిపాల వెన్నెలలు.. ఇలాంటి పదాలతో ఎంత చక్కగా సాగుతుందో ఈ పాట.

ప్రతి పదం చెవికి రసభరితంగా వినిపిస్తూ, ఒక చక్కని వేగంతో, నేపథ్య సంగీతంతో అన్నీ సమపాళ్లలో కుదిరిన హుషారైన గీతమిది. నిండైన యుగళగీతం. పాటలోని హుషారు, వయసు జోరు జోడుగుర్రాల్లా సరితూగే ఉయ్యాలలా ఉంటుంది. హరికాంభోజి, శంకరాభరణం రాగాల మిశ్రమంలో ఘంటసాల, పి.లీల గాత్రాల నుండి జాలువారిన తేటతెనుగు చిలిపి లిపి ఈ పాట. తెలుగు పదాల నుడికారాన్ని, వయ్యారాలను, సోయగాలను ఒడిసిపట్టి అందించిన నిండైన పాట.

ఇలా చెప్పుకుంటూ పోతే నిడివి సరిపోదు. ఈ చిత్రంలోని ప్రతి పాటా ఓ అమృతభాండమే. 'మిగిలింది నేనా', 'మనసు నీదే మమత నాదే', 'ఎందాక ఎందాక', 'తెల్లవారవచ్చే', 'కనుపాప కరువైన' వంటి పాటలన్నీ ఈ చిత్రాన్ని చిరంజీవిని చేశాయి. ఈనాటికీ పలు సంగీత కార్యక్రమాలలో గాయనీ గాయకులకు బతుకు తెరువును కల్పిస్తున్న పాటలివి.

- డా. కంపల్లె రవిచంద్రన్

ఆగస్టు నెల సంచికలో "వెండితెరపై నిరుపమాన ఆంధ్రక్షాత్రం- బొబ్బిలియుద్ధం" వ్యాస రచయిత- డా. కంపెల్ల రవిచంద్రన్. రచయిత పేరు ప్రచురించకపోయినందుకు క్షంతవ్యులం

- ఎడిటర్

కథాశిల్పం !





'ఇండియన్ మ్యూజియం' అంటే ఎవరూ చెప్పరు. 'జాదుఘర్' అంటే ఎవరైనా చూపిస్తారు. కోల్‌కతాలోని పార్క్ స్ట్రీట్, నెం.1, చిరునామాలోని 'ది ఇండియన్ మ్యూజియం' బ్రిటిష్ పాలిత భారత దేశంలో తొలి మ్యూజియం. 1841లో మల్టీపర్పస్ మ్యూజియం (బహుళార్థ సాధక ప్రదర్శనశాల)గా స్థాపించారు. ఆసియా-పసిఫిక్ తీర దేశాల కళాసంపదకూ ఇది ఖజానా. ఏసియాటిక్ సొసైటీ ఆఫ్ బెంగాల్ అపురూపంగా లాలించిన ఊయల. భారతీయుల కళలు, వారసత్వ సంపద గురించి ప్రపంచానికి, అంతకంటే ముఖ్యంగా భారతీయులకు తెలియజెప్పి, చైతన్యులను చేసిన కేంద్రం.

బ్రిటిష్ పాలిత భారతదేశంలోని శిల్పాలన్నిటినీ ముందుగా ఇక్కడకు చేర్చేవారు. క్యాటలాగ్‌లు తయారు చేసేవారు. ఇక్కడకు చేరిన శిల్పాల ప్రాధాన్యతను, సంఖ్యను బట్టి వివిధ ప్రాంతాలకు తరలించేవారు. వెన్నమీగడల వంటి కళాసంపదను ఇంగ్లండ్‌కు తరలించారు. కొన్నిటిని ఇక్కడ ఉంచారు. మిగిలిన వాటిని భద్రపరచేందుకు భారతదేశంలోని వివిధ సంబంధిత ప్రాంతాలలో మ్యూజియంలను స్థాపించారు. ఆయా కళాఖండాలను అక్కడకు పంపేవారు. ఇండియన్ మ్యూజియం అనే తల్లి వేరునుంచి దాదాపు 400 మ్యూజియంలు భారతదేశంలో ఏర్పడ్డాయి.

ఇండియన్ మ్యూజియంకు చేరిన కళాసంపదను చూసి మూర్ఛనలు పోయిన వ్యక్తి ఇ.బి.హావెల్. ఇంగ్లండ్‌లోని బెర్క్ షైర్‌లో (1896 – 1934) లో జన్మించిన హావెల్, కలకత్తా స్కూల్ ఆఫ్ ఆర్ట్‌కు ప్రిన్సిపాల్‌గా ఇండియాకు వచ్చారు. గ్రీన్, రోమన్ ఆర్ట్‌ల కంటె అత్యున్నత కళాసంపద భారతీయులకు ఉందని, తులనాత్మక పరిశీలనతో గ్రంథాలను రచించారు. వివిధ ప్రాంతాలకు, కాలాలకు చెందిన కళాత్మక వస్తువులను ఉదహరిస్తూ, వాటిని సృజించిన కళాకారుల ప్రతిభను వివరిస్తూ 'ఇండియన్ స్కల్ప్చర్ అండ్ పెయింటింగ్' అనే పుస్తకాన్ని 1908లో రాసారు. హావెల్ అంతరంగాన్ని ఆనందపు అలలతో ఉక్కిరి బిక్కిరి చేసిన కళాత్మక వస్తువుల్లో 'అమరావతి ఆర్ట్' ముఖ్యమైనది! అమరావతి ఆర్ట్ ఇక్కడకు ఎలా చేరింది?

అమరావతిలోని దీపాలదిన్నెను 1798లో కల్నల్ మెకంజీ ఈస్టిండియా కంపెనీ ఉద్యోగిగా తొలిసారి దర్శించారు. ఇరవయ్యేళ్ల తర్వాత మార్చి 1816లో సర్వేయర్ జనరల్ ఆఫ్ ఇండియా హోదాలో రెండవసారి దీపాలదిన్నె వచ్చారు. వెంటతీసుకుని వచ్చిన డ్రాఫ్ట్ మెన్‌లతో అక్టోబర్ 1917 వరకూ ఏడాదిపైగా ఇక్కడ మకాం వేసారు. దీపాలదిన్నెలో సేకరించిన శిల్పాలకు నకళ్లను డ్రాయింగ్‌ల రూపంలో తీయించి మచిలీపట్నం ఓడరేవు ద్వారా కలకత్తా (కోల్‌కతా) పంపారు. కలకత్తాలో ఆర్టిస్టులు ఆయాశిల్పాల డ్రాయింగులను మరలా రూపొందించి ఇంగ్లండ్‌లోని బ్రిటిష్ లైబ్రరీకి పంపారు. ఈ విధంగా, ఇండియన్ మ్యూజియంకు అనేక శిల్పాలు చేరాయి.

కలకత్తా మ్యూజియంలో ఇప్పటికీ మిగిలిన అద్భుతమైన ఒకానొక అమరావతి శిల్పం గురించి మనం ప్రస్తావించుకుంటున్నాం. 2 అడుగుల 9 అంగుళాల ఎత్తు, 7 అడుగుల 4.25 అంగుళాలు వెడల్పు గల పల్నాడ్ మార్బుల్‌పై రెండువేల సంవత్సరాల క్రితం అమరావతి శిల్పులు రూపొందించిన రిలీఫ్ ఇది. రాతిలోంచి మన ముందుకు వచ్చినట్లుగా ఉంటే శిల్పాన్ని రిలీఫ్‌గా వ్యవహరిస్తారు. ఈ రిలీఫ్‌లో ప్రత్యేకత నెరేషన్. శిల్పంలోని ఆకృతులు కదలనట్లుగా ఉండడాన్ని స్టాటిక్ స్కల్ప్చర్ అంటారు. ఆకృతులు కదులుతూ ఒకానొక సన్నివేశాన్ని చెప్పేవాటిని నెరేటివ్ స్కల్ప్చర్స్, నెరేటివ్ రిలీఫ్స్ అంటారు. అమరావతి ఆర్ట్, నెరేటివ్ రిలీఫ్‌కు ఈ కళాత్మక దృశ్యం ఒక ఉదాహరణ! 1819 ఏప్రెల్ 22న ఇండియన్ మ్యూజియంలో నజ్‌బుల్లా అనే అనే చిత్రకారుడు అమరావతి రిలీఫ్‌కు రేఖాచిత్రం రూపొందించారు.

దీర్ఘచతురస్రాకారపు ఒకే రిలీఫ్‌లో మూడు ఫ్రేం (పలక)లలో కథనం ఉంది. మొదటి ఫ్రేం లో ప్రభువు సేవకులతో, ఆంతరంగికులతో విరాజమానులై ఉన్నారు. రెండవ ఫ్రేంలో నృత్యకారులు, సంగీతకారులు, సహాయకులు, రూపక ప్రదర్శనకారులు తమతమ సరంజామాతో కదలబారుతున్నారు. వీరు రాజాస్థానంలో రాజుగారిని అలరించి రాణిగారిని వినోదింపజేయడానికి వెళ్తున్నారు అనే కంటిన్యుటీ కన్పిస్తోంది. అందరూ మహోత్సాహంతో కదులుతున్నట్లు వారి హావభావాలు తెలియజేస్తున్నవి. 'ఇంతసేపా రావడానికి' అని రాణిగారి పరిచారకులెవరో అడిగినట్లు, 'ఇదిగో వచ్చేశాం', అంటున్న ముద్రలో ఒక వ్యక్తి, వేణువు ఊదుతూ ఒకరూ, ఇప్పటి వీణకు పూర్వరూపమైన తంత్రీవాద్యాన్ని మీటుతూ మరొకరూ, ప్రదర్శనకు అవసరమైన ఏనుగుతో మరికొందరు కోలాహలంగా ఉన్నారు. 'కథాప్రదర్శనకు అవసరమైన కళాత్మక వస్తువులతోవిచ్చేస్తున్నారు' అని రాణిగారికి చెబుతున్నట్లుగా మూడవ ఫ్రేంలో పరిచారిణుల హావభావాలు. ఆ పైనాన్ని ఫ్రేంలోంచి కిందకు దిగుతోన్న చిన్ని ఏనుగు ద్వారా చూపి, శిల్పులు మనలను ఆశ్చర్యపరుస్తున్నారు. పైథాగరస్ (క్రీ.పూ 569-475) చేతిలోని తంత్రీవాద్యం, అమరావతి ఆర్ట్‌లోని తంత్రీవాద్యం దాదాపు ఒకటే సుమా అని మనకు స్ఫురిస్తుంది. ఈ కథాశిల్పం ఒక విశ్వనాదాన్ని దర్శించిన రిలీఫ్‌ను ఇస్తోంది!

- పున్నా కృష్ణమూర్తి
7680950863

జగమెరిగిన జంధ్యానికి జాతివివక్షలేల?

సుశ్రుతుడి ఉపనయన సంస్కరణ



బుద్ధుడి బోధనల ప్రభావాన కావచ్చు, సంస్కర్త హృదయం వలన కావచ్చు, మనుషుల్ని విడదీసే మత విధానాలపట్ల వ్యతిరేకత వలన కావచ్చు, లౌకిక విద్యల్ని మతం లోంచి వేరు చేయాలని సుశ్రుతుడు గట్టి ప్రయత్నమే చేసినట్టు "శూద్ర శిష్యోపనయనం" అధ్యాయంలో మనకు కనిపిస్తుంది.

ఉపనయనం అంటే దీక్ష ఇవ్వటం. దీక్ష అనేది ఒక గొప్ప కార్యానికి ఉపక్రమించే నిర్ణయం. ఈ దీక్షని గురువు శిష్యుడికి ఇస్తున్నాడు. ఆ శిష్యుడు శూద్రుడైనా సరే గురువు ఉపనయనం చేసి దీక్ష ఇవ్వాలంటాడు ఆచార్య సుశ్రుతుడు. "శిష్యుడి ఉపనయనం (దీక్ష) గురించి తెలియజేస్తుంది కాబట్టి ఇది 'శిష్యోపనీయ అధ్యాయం'. భగవాన్ ధన్వంతరి చెప్పిన సూత్రం ఇది!" అంటూ సుశ్రుత సంహిత సూత్ర స్థానం రెండవ అధ్యాయం ఇలా ప్రారంభం అవుతుంది.

క్రీ.పూ. 600–1000 మధ్య కాలంలో ఆచార్య సుశ్రుతుడు జీవించి ఉంటాడని భావిస్తున్నారు. బుద్ధుడికి ఈయన సమకాలికుడు కావచ్చు. బౌద్ధం ప్రభావం కూడా ఆయన పైన ఉండవచ్చు. తాను కాశీరాజైన 'దివోదాస ధన్వంతరి' శిష్యుడిగా సుశ్రుతుడు చెప్పుకున్నాడు.. అధర్వణ వేదంలో కూడా సుశ్రుతుడి ప్రస్తావన కనిపిస్తుంది. ఆయుర్వేదం అధర్వణ వేదానికి ఉపవేదం. అధర్వణవేదం ఎక్కువగా శాస్త్ర సాంకేతిక రంగాలకు చెందిన అంశాలకు సంబంధించినదిగా వేదవిదులు భావిస్తారు. సుశ్రుతాచార్యుడు అధర్వణ వేదకాలం నాటి ప్రాచీనుడే!

బుద్ధుడి బోధనల ప్రభావాన కావచ్చు, సంస్కర్త హృదయం వలన కావచ్చు, మనుషుల్ని విడదీసే మత విధానాలపట్ల వ్యతిరేకత వలన కావచ్చు, లౌకిక విద్యల్ని మతం లోంచి వేరు చేయాలని సుశ్రుతుడు గట్టి ప్రయత్నమే చేసినట్టు ఈ "శూద్ర శిష్యోపనయనం" అధ్యాయంలో మనకు కనిపిస్తుంది. భారత దేశంలో విద్య రెండు రకాలుగా కనిపిస్తుంది. మొదటిది లౌకిక విద్య. ఇది కుల, వర్ణ భేదాల కతీతంగా (సెక్యులర్) మనుషులందరూ నేర్వదగింది. రెండవది మతపరమైన (రెలిజియస్) విద్య. దానికి మతాలు, కులాలు వర్ణభేదాలు, అంటరాని తనం, స్త్రీ పురుష వ్యత్యాసాలతో సహా సమస్త అడ్డుగోడలూ ఉంటాయి.

"విశ్వామిత్ర సుతం శిష్య మృషిం సుశ్రుత మన్వశాత్", "విశ్వామిత్ర సుతాం శ్రీమాన్ సుశ్రుతః" అనే సుశ్రుత సంహిత లోని వాక్యాలు సుశ్రుతుడు విశ్వామిత్రుడి పుత్రుడని చెప్తున్నాయి.

శాస్త్రాలకు మంత్రాలతో సంబంధం లేదనీ, విద్యారంభ ఉపనయనాలకు మంత్రం అవసరం లేదనీ, ద్విజత్వం (రెండోసారి పుట్టే అర్హత) లాంటి అంశాలతో లౌకిక విద్యారంభ ఉపనయనానికి సంబంధ లేదనీ సుశ్రుతుడి అభిప్రాయంగా కనిపిస్తుంది.

మహాభారతం అనుశాసన పర్వంలో విశామిత్రుడి వంద మంది కొడుకుల్లో శ్యామ, గార్గి, జాబాలితో పాటు సుశ్రుతుడు కూడా ఉన్నాడని ఉంది. మెంత్తం మీద వీళ్ళంతా సమకాలికులైన సంస్కర్తలు. ఆచార్య నాగార్జునుడు సుశ్రుత సంహితను సంస్కరించి, ఆ గ్రంథానికి పెంపుగా 'సుశ్రుత సంహిత ఉత్తర తంత్రం' రచించటాన్ని బట్టి సుశ్రుతుడు నిస్సందేహంగా నాగార్జునుడి కన్నా చాలా పూర్వుడని తేల్తోంది.

ఆర్యులు తొలినాళ్ళలో మ్లేఛ్ఛుల కన్నా భిన్నమైన వ్యక్తులుగా కనిపించటానికి యజ్ఞోపవీత ధారణ చేశారు. కాలక్రమాన ఆర్యేతర సంస్కృతులకు చెందిన ప్రజలు చేరుతూ రావటంతో ఆర్య సమాజం విస్తరించింది. అది నాలుగు వర్ణాల వ్యవస్థకు దారి తీసింది. ఆ నాలుగో వర్ణం వారికన్నా అధికృత చాటుకోవటానికి మొదటి మూడు వర్ణాల వారూ యజ్ఞోపవీత ధారణ కొనసాగించారు. బ్రాహ్మణ క్షత్రియుల మధ్య సుదీర్ఘకాలం ఆధిపత్య పోరు జరిగింది. ఆ తర్వాత బ్రాహ్మణాధికృత బలపడింది. క్షత్రియులు రెండవ స్థానంలోనూ వైశ్యులు మూడవ స్థానంలోనూ నిలబడ్డారు. ఈ నేపథ్యంలో సంఘంలో వ్రేళ్ళూనుకున్న వర్ణవ్యవస్థ పెడదారిన పడుతున్న దశలో సుశ్రుతాచార్యుడు వైద్యవిద్యను అన్నికులావారికీ సమాన గౌరవంతో అందించేందుకు చేసిన ప్రయత్నమే ఈ అధ్యాయం.

సుశ్రుతుడి సూత్రాలలో మనం అధ్యయనం చేయాల్సిన అంశాలు కొన్ని ఉన్నాయి.

1. ఏ వర్ణానికి లేదా కులానికి చెందిన వాడైనా సరే వైద్య విద్యను అభ్యసించటానికి వస్తే, అతనికి వైద్య గురువు ఉపనయనం చేశాకే విద్యను నేర్పాలి. ఉపనయనం అయినవాడు విద్యార్థిగా వచ్చినా అతనికి మళ్ళా ఉపనయనం చేయాల్సిందే. విద్యార్థుల మధ్య ఉపనయనం అయిన వారూ, ఆ అర్హత లేనివారు అనే భేదాలు తలెత్తే ప్రమాదం ఉంటుంది కాబట్టి, "మళ్ళీ ఉపనయనం" అనే సిద్ధాంతం తెచ్చాడాయన.
2. అనుపనీతుడు అంటే ఉపనయనం చేయించుకునే అర్హత లేని శూద్ర విద్యార్థికి కూడా విద్యారంభ ఉపనయనం చేయాలన్నాడు.
3. "మన్త్ర వర్జమనుపనీత మధ్యాపయేదిత్యేకే" విద్యారంభ ఉపనయనం మంత్రంతో పని లేకుండా, జంధ్యం అవసరం లేకుండా జరగాలి. మూడు వర్ణాల వారికే పరిమితమైన మంత్రం, జంధ్యంతో కూడిన ఉపనయనాన్ని సుశ్రుతుడు లౌకిక విద్యలు నేర్పేందుకు ఉపయోగించదలచ లేదు. శూద్రులతో సహా అన్ని వర్ణాల వారికీ మంత్రరహిత, యజ్ఞోపవీత రహిత ఉపనయనం చేసి విద్యారంభ దీక్ష ఇవ్వాలని గురువులకు సూచించాడు.
4. స్త్రీలకు వైద్య విద్య నేర్పరాదనే నియమం ఎక్కడా లేదు కాబట్టి, విద్యార్థినులు కూడా ఈ మంత్ర రహిత, యజ్ఞోపవీత రహిత ఉపనయనానికి అర్హులేనని అర్థం చేసుకోవాలి.
5. సుశ్రుతుడు వైద్యక గురువు కాబట్టి, వైద్య విద్యకోసం వచ్చే విద్యార్థికి ఉపనయనం తప్పని సరి అని చెప్పాడు. ఇదే సూత్రం అన్ని లౌకిక విద్యలకూ వర్తిస్తుంది. ఈ విద్యారంభ దీక్షను సుశ్రుతుడు 'ప్రతిజ్ఞాసూత్రం' అన్నాడు.
6. మనిషి, వ్యాధి, ఔషధం, క్రియాకాలం ఈ నాల్గింటినీ (పురుషాది చతుష్టయం) బోధించే శాస్త్రానికి విద్యార్థి యొక్క వర్ణం లేదా కులంతో పనిలేదన్నది ఇందులో సూక్ష్మం! విద్యార్థిగా వచ్చిన వ్యక్తి స్త్రీయా పురుషుడా అనే చర్చతో కూడా నిమిత్తం లేదు. ఏ విద్యార్థి అయినా ఉన్నత విద్య లేదా వృత్తి విద్య నేర్పబోయే ముందు తప్పనిసరిగా తాను తన విద్యను లోకహితానికి, పరహితానికీ మాత్రమే వినియోగిస్తానని విద్యార్థి ప్రతిజ్ఞ చేయటమే ఈ ఉపనయన విధి.

శాస్త్రాలకు మంత్రాలతో సంబంధం లేదనీ, విద్యారంభ ఉపనయనాలకు మంత్రం అవసరం లేదనీ, ద్విజత్వం (రెండోసారి పుట్టే అర్హత) లాంటి అంశాలతో లౌకిక విద్యారంభ ఉపనయనానికి సంబంధ లేదనీ సుశ్రుతుడి అభిప్రాయంగా కనిపిస్తుంది. సుశ్రుతుడు అనుసరించిన ఈ మార్గం వైదిక ధర్మాలకు నూరుశాతం వ్యతిరేకమైనదే! శూద్రుడికి ఉపనయనం అంటే ఆనాటి వర్ణవ్యవస్థలో అది తీవ్రమైన అంశమే!

సుశ్రుతుడు మంత్రాన్ని, యజ్ఞోపవీతాన్ని రద్దుచేసి అన్ని కులాలవారికీ విద్యారంభ ఉపనయనం చేయాలనటం అయన సంస్కర్త హృదయాన్నే చాటుతుంది.

వేద విద్యల సంగతి అలా ఉంచితే వైద్యం లాంటి లోకోపకారక, లౌకిక విద్యలు జన సామాన్యానికి చేరువ కావాలంటే వైద్యుడికి కులపరమైన ఆధిక్య భావన ఉండకూడదని ఈ ఉపనయన తర్కం స్పష్టం చేస్తోంది. వైద్యవిద్యార్థికి నిబద్ధత కావాలి, సోషల్ కమిట్ మెంట్ అనేది ముఖ్యం. మతదృష్టిలోంచి ఇవతలకు వస్తేనే వైద్యం పరిపూర్ణంగా నిర్వహించ గలుగుతాడు. అందుకే, ఉపనయనం చేసి, ఆత్మన్యూనతా భావం లోంచి బయటకు తెచ్చి, సామాజిక బాధ్యతను ప్రతిజ్ఞ చేయించి వైద్యం నేర్పించాలన్నాడు సుశ్రుతుడు.

ఉపనయనం విద్యారంభానికి ప్రతీక అయితే, స్నాతకం విద్య ముగింపుకు ప్రతీక. ఈ యుగంలోనూ, అన్ని విద్యలూ నేర్చిన విద్యార్థులకు పట్టాలిచ్చే కార్యక్రమాన్ని ఇప్పుడు మన విశ్వవిద్యాలయాలు 'స్నాతకోత్సవం' అంటున్నారు. అన్ని మతాలవారూ ఈ స్నాతక వ్రత వేడుకలలో పాల్గొని, స్నాతకు లౌతున్నారు కదా!. సుశ్రుతుడి పద్ధతిలో విద్యారంభ ఉపనయనాన్ని కూడా అలాంటి మతాతీతమైన అంశంగానే భావించాలి.

ప్రతి విద్యాలయంలోనూ ప్రతిజ్ఞా విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టటం అవసరం. దానికి ఉపనయనం అనే పేరు అభ్యంతరం అయితే సుశ్రుతుడే "ప్రతిజ్ఞాసూత్రం" అనే నామాంతరాన్ని సూచించాడు. మన విద్యా వ్యవస్థకు ప్రతిజ్ఞా సూత్రాల్లోని సూక్ష్మం అవగతమైతే మంచిదే!

– డా. జి వి పూర్ణచందు

తొలగిపోతున్న తెలుగు పదాలు

అంపుదోడు

అంపుదోడు (అంపు + తోడు) అంటే ఎవరినైనా ఎక్కడికైనా పంపేటప్పుడు ప్రయాణమై పోయేవారికి తోడుగా అంపబడినవాడు.



అంబష్ఠుడు

అంబష్ఠుడు అంటే సామాన్యార్థంలో క్షురకుడు (మంగలి) అని. ఒక బ్రాహ్మణుడికి, వైశ్య స్త్రీకి పుట్టినవాడు అంబష్ఠుడని 'మనుస్మృతి 10.8 లో పేర్కొనబడింది. ('బ్రాహ్మణాద్ వైశ్యకన్యాయామమ్బష్ఠో నామ జాయతే'). అంతే కాదు. 'సూతానామశ్వసారథ్యమంబష్ఠానాం చికిత్సనమ్' (సూతుడికి గుర్రాల రథానికి సారథ్యం వహించడం, అంబష్ఠుడికి వైద్య చికిత్సలు చేయడం విధులుగా) 'మనుస్మృతి 10.47 పేర్కొంది. అంబష్ఠ దేశం అంటే తక్షశీలకు తూర్పున ఉన్న ప్రస్తుత పాకిస్థాన్‌లోని లాహోర్ జిల్లా ప్రాంతం. అనాదిగా మన ప్రాంతంలో మంగలివారు వైద్య చికిత్సలు చేసేవారు. వడ్డీ వ్యాపారులు మొదటగా మన ప్రాంతానికి ఒడ్డె లేక వడ్డె దేశాన్నుంచి వచ్చినందున వారికి వడ్డీ వ్యాపారులనే పేరు స్థిరపడినట్లు, మొదటి మంగళ్ళు అంబష్ఠ దేశాన్నుంచి వచ్చినందున అంబష్ఠులు అంటే మంగలివారు అని స్థిరపడి ఉంటుంది.

అంబరు

అంబరు లేక అంబరము అనేది ఒక సుగంధ ద్రవ్యం. దీనిని ఆంగ్లంలో ambergris అనే పేరుతో వ్యవహరిస్తారు. స్పెర్మ్ వేల్ (Sperm Whale) అనబడే తిమింగలం పేగులలో తయారయ్యే 'యాంబర్ గ్రిస్' అనే ఈ చిక్కటి ద్రవం గట్టిపడి తునకల్లా అవుతుంది. బూడిదరంగులో ఉండే ఈ తునకలను వెచ్చచేస్తే పరిమళం ఇస్తాయి. మైనంలాగా ఉండే అంబరు తునకలు ఉష్ణప్రాంత సముద్రాల నీటిలో తేలుతూ దొరుకుతాయి. అంబరును సుగంధద్రవ్యాల పరిశ్రమలో ఉపయోగిస్తారు. ఇక లేత పసుపు లేక ఎరుపు లేక గోధుమ రంగులో లభించే ఒక పారదర్శక శిలాజపు రెసిన్ (Fossil Resin) ని కూడా ఆంగ్లంలో amber పేరుతో పిలుస్తారు. అది వేరు. పాలిష్ పెడితే తళతళా మెరిసిపోయే ఈ రెసిన్‌ని ఆభరణాల తయారీలో వాడతారు. సంస్కృతంలో దీనిని 'తృణమణి' అంటారు. అయ్యలరాజు నారాయణామాత్యుడు రాసిన 'హంస వింశతి' ఐదవ ఆశ్వాసంలోని ఈ కింది పద్యం చూడండి. గీ. చారు శ్రీ గంధ మగరు కేసరి కదంబ, మంబరు పునుంగు జవ్వాది హరిణమదము, బుక్క యత్తరు గోవ గంబూర బోలు, చట్ట కలపంబు పన్నీట చాది పూసి. ఈ చక్కటి పద్యంలో అలనాటి సుగంధ ద్రవ్యాలనన్నింటినీ ఒక్కచోట ప్రస్తావించాడు కవి. చారు శ్రీ గంధము (శ్రేష్ఠమైన, ఒప్పిదమైన సిరి చందనము); అగరు (చందనములలో ఒక రకం. దీనినే అగరువు అనీ, అగురు అనీ, అగలు అనీ కూడా అంటారు. తిన్నడి గ్రామమైన ఉడుమూరులోని ప్రజలు అగరు క్ష్మారుహముల అంటే అగరు చెట్ల కలపనే వంట చెరకుగా వినియోగించేవారని 'కాళహస్తి మాహాత్మ్యము' కావ్యంలో ధూర్జటి పేర్కొన్నాడు); కేసరి



అంటే సామాన్యార్థంలో అకరు లేక అకరువు లేక పుష్పంలోని కింజల్కము (the filament) అని అర్థం. అయితే కుంకుమ పువ్వు అనే సుగంధ ద్రవ్యాన్ని కూడా కేసరి అంటారు. దీనినే సంస్కృతంలో 'కుంకుమమ్', 'కాశ్మీరజమ్' అని కూడా అంటారు. ఆంగ్లంలో దీనిని Saffron అంటారు. కష్మీర్ లో సాగుచేసే Crocus sativus అనే శాస్త్రీయ నామం కల ఒక మొక్క నీలిరంగు పుష్పాలలోని ఎర్రటి కీలములు, కీలాగ్రములను సేకరించి, సుగంధ ద్రవ్యంగా ఉపయోగిస్తారు. దానినే కుంకుమ పువ్వు అంటారు ; కదంబము అంటే మృగనాబి (కస్తూరి మృగం– Musk Deer– నుంచి లభించే కస్తురి లేక కస్తూరి అనే సుగంధద్రవ్యం – Musk) మొదలైన వాటిని పన్నీటితో కలిపి చేసే ఒక పరిమళ ద్రవ్యం; అంబరు; పునుగు అంటే పునుగు పిల్లి లేక మార్జారిక (Civet Cat) అనే జంతువు నుంచి సేకరించే సుగంధద్రవ్యం. దీనినే జవాది, జవాజి, జవ్వాజి, జవ్వాది, సంకు మదము అనే పలు పేర్లతో పిలుస్తారు. 'జగడపు చనవుల జాజర' అంటూ సాగే అన్నమాచార్యుని సంకీర్తనలో వేంకటపతికి అతి ఇష్టమైన సంకుమదము గురించిన ప్రస్తావన ఉంది. వేంకటేశ్వరునికి నిత్యం చేసే అలంకరణలలో సంకుమదం అలదడం కోసం తిరుమల కొండలమీద పునుగు పిల్లుల్ని ప్రత్యేకంగా పెంచుతారు. హరిణమదము అంటే ఇర్రి లేక కురంగము అని పిలువబడే కస్తూరి మృగం నుంచి సేకరించే కస్తూరి అనే సుగంధ ద్రవ్యం. బుక్క, బుక్కా లేక బుక్కాయి అంటే వివిధ పరిమళ ద్రవ్యాలు కలిపి చేసిన ఒక పొడి. దీనినే పిష్టాతకము లేక పటవాసకము అని కూడా అంటారు. ఈ పొడిని బట్టి సుగంధద్రవ్యాలు అమ్మేవాడిని (Perfumer) బుక్కా వాడు అంటున్నారు. అత్తరు అంటే పుష్పాల సారంతో తయారుచేసే సుగంధ తైలం. గోవ గంబూరము అంటే మనోజ్ఞమైన కర్పూరము. చట్టము అన్నా పునుగు చట్టము అన్నా పునుగు పిల్లి శరీరంలో ఉండే ఒక గ్రంథి లేక సంచి. దీనిని పిండి, పునుగు అనే సుగంధ ద్రవ్యాన్ని సేకరిస్తారు. కలపము అంటే పరిమళ ద్రవ్యాలను చేర్చి కలిపిన చందనము. చాదుట అంటే గట్టి లేక చిక్కటి పదార్థాన్ని మేనికి రాయడానికి అనువుగా పలుచన చేయడం. చట్ట కలపమును (పునుగు కలిపిన చందనాన్ని) పన్నీరులో పలుచనచేసి రాశారట.

అంగ మొల–అంగ మొల వేలుపు

అంగమొల (అంగము + మొల) అంటే వస్త్రహీనమైన మొల. దీనినే దిశ మొల, దిస్స మొల, దిస మొల అని పలు విధాలుగా వ్యవహరిస్తున్నారు. అంగమొల వేలుపు అంటే వస్త్రహీనమైన దేవుడు. శివుడు. దిక్కులే

అంబరము (వస్త్రము) గా కలవాడు కనుక వస్త్రహీనుడైనవాడిని 'దిగంబరుడు' అని అంటారు. శివుడికి అందుకే దిగంబరుడు, అంగ మొల వేలుపు, దిస్స మొల వేల్పు, దిస మొల వేల్పు అనే పేర్లు వచ్చాయి.

అంతర పల్లటీ

పల్లటీ అంటే పారావతము (పావురము). అంతర పల్లటీ (అంతరము+ పల్లటీ) అంటే ఒక రకం పావురం. Pigeon లేక Dove. ఈ పదానికి బ్రౌన్



నిఘంటువు the Pigeon called Tumbler అని అర్థం ఇచ్చింది. కొలంబిడే (Columbidae) కుటుంబానికి చెందిన తెల్లని లేక బూడిద వర్ణపు పావురాలలో పిల్లిమొగ్గలు వేసే ఒక రకం ఈ అంతర పల్లటీ (Tumbler) అనే పావురం.

అంబారు పిదుజు

పశువుల శరీరం మీద పట్టి నెత్తురు పీల్చే గోమారి వంటి పరాన్నజీవి. దీనినే 'అంబారు పిఱుజు' అనీ 'అంబారు పిదుదు' అనీ కూడా అంటారు.

అంబేద

అంబే + పేద. దిట్టతనము లేనివాడు. అదృష్టుడు, అమాయకుడు, మెత్తటివాడు.

A Simpleton తగినంత మనోస్థైర్యం లేనివాడు. ఈ ప్రయోగం చూడండి.' ఏవేవో చెప్పి నన్ను బెదరగొట్టాలని చూస్తున్నావేమో ! ఇక్కడంత అంబేదలెవరూ లేరు.'

అంశుకము

ఉత్తరీయము లేక సన్న వస్త్రాన్ని అంశుకము అంటాం. ఏదైనా వస్త్రాన్ని కూడా అంశుకము అనడం ఉంది.

అంశుమంతుడు

సూర్యుడు. 'అంశుమాన్' అనే సంస్కృత శబ్దాన్నుంచి ఇది ఏర్పడింది. 'భగవద్గీత' లోని విభూతి యోగంలో అన్నింటిలోనూ శ్రేష్ఠమైనవి తానేనని చెపుతూ శ్రీకృష్ణుడు 'ఆదిత్యానామహం విష్ణు ర్జ్యోతిషాం రవి రంశుమాన్' అంటాడు. (పన్నెండు మంది ఆదిత్యులలో నేను విష్ణువును. ప్రకాశించే వాటిలో అత్యంత ప్రకాశవంతుడైన సూర్యుడిని) --



భగవద్గీతా 10-21. సూర్యుడిని అంశుమాలి అనికూడా అంటారు. అంశుమంతుడు అనే సూర్యవంశపు రాజు కూడా ఉన్నాడు. అతడు దిలీపుడి తండ్రి. భగీరథుడి తాత. అంశుమంతుడు అంటే ధనవంతుడు అనే వాడుక కూడా ఉంది.

అంశుమతి

ముయ్యాకు పొన్న మొక్కను అంశుమతి అంటారు. ఈ మొక్క వేళ్ళ కషాయాన్ని ఆయుర్వేద వైద్యంలో కీళ్ళవాతం, ఉబ్బసం, గుండె జబ్బులు, మూల వ్యాధి (Piles) మొదలైన వాటి నివారణకు ఉపయోగిస్తారు. పాపిలియొనేసీ (Papilionaceae) కుటుంబానికి చెందిన ఈ మొక్క శాస్త్రీయ నామం సూడార్త్రియా విసిడా (Pseudarthria viscida)

అంసము

అంసము అనేది అంశము అనే పదానికి వికృతి. అంశము అనే కాక ఈ పదానికి ఎద్దు మూపురము (కకుదము) లేక మూపు అనే అర్థమూ ఉంది.

అంసలుడు

సంస్కృతంలో 'ఆమిషము' అంటే మాంసము అని అర్థం. దాన్నుంచి బలిసినవాడిని 'ఆమిషలుడు' అనడం మొదలైంది. అదే రూపాంతరం చెంది అంసలుడు అయింది. బలిసినవాడిని మాంసలుడు అనడమూ ఉంది.

అక

అక అనే పదం అక్కకు రూపాంతరం. ధూర్జటి రచించిన 'శ్రీ కాళహస్తి మాహాత్మ్యము' కావ్యంలో తిన్నడు శివుడిని తన ఉడుమూరుకు విచ్చేయమని వేడుకుంటూ, అక్కడ తన చిన్నక (చిన్నక్క), పెద్దక (పెద్దక్క) పలు వంటకాలు కారు కమ్మగా వండిపెడతారని ఊరిస్తాడు. పూజ్యురాలైన స్త్రీని కూడా 'అక' అనడం ఉంది.

అకట

'అకట' అన్నా 'అకటా' అన్నా 'అక్కటా' అన్నా 'అయ్యో !' అనే అర్థం. Alas ! O ! What a pity !

అకము

అకము అంటే నొప్పి, బాధ అనే కాక దుఃఖము, పాపము అనే అర్థాలూ ఉన్నాయి.

స్వర్గానికి నాకము అనే పేరు ఉంది కదా ! అది ఈ 'అకము' శబ్దం నుంచి ఏర్పడినదే. పాపము, దుఃఖము, నొప్పి, బాధ లేనిచోటు (న+ అకము) 'నాకము' అనబడింది.

అక్కజము

అక్కజము అంటే 'ఆశ్చర్యము' అని అర్థం. 'పాండురంగ మాహాత్మ్యము' లోని సుశర్మోపాఖ్యానంలో సుశర్మ అనేవాడు చేసిన అసంఖ్యాకమైన పాపాలను చిత్రగుప్తుడు తన చిట్టాలో జాగ్రత్తగా రాసిపెట్టుకుంటాడు. అయితే ఓ సారి సుశర్మ పండరీపురంలోని పద్మ తీర్థంలో స్నానం చేసి, ఆ నీటిని ఒక గుక్కెడు తాగాడట. కారణంగా అతడి ఖాతాలోని పాపాలన్నీ మటుమాయమైపోయాయట! దాంతో చిత్రగుప్తుడు ఈ విషయాన్ని ఆశ్చర్యంగా యముడికి విన్నవించే ఈ చక్కటి పద్యం చూడండి.

ఉ. దక్కగ వ్రాసితిన్ మును పటమ్మున యందు సుశర్మ పాపముల్ ;

లెక్క యెరుంగ రాదు లవలేశము వానికి ; నట్టి వ్రాతయం

దక్కజ మిప్పుడొక్కటియు నక్షర రూపము లేదు దేవ! నేడక్కడితంబు గట్టియిడినట్టుల యున్నది కప్పుదేరుచున్. (పాం. మా. 5- 80)

దక్కగా రాయడం అంటే స్థిరంగా నిలిచి ఉండేట్లు రాయడం. కడితము లేక పటము అనేది కాగితం కనుగొనక ముందు గుడ్డ మీద ఒకపక్క నల్లటి రంగుపూసి రాయడానికి వాడిన గుడ్డ కాగితం. గట్టి ఇడటం అంటే ఒకసారి వాడిన పటానికి నల్లని రంగురాసి, తిరిగి రాసుకొనడానికి సిద్ధం చేయడం. సుశర్మ పాపాలు రాసిన కడితముపైన ఒక్క అక్షరమూ కనపడకపోగా, అది కొత్తదానిలా కప్పుదేరుతూ (తళతళా నల్లని రంగుతో మెరుస్తూ) ఉన్నదట.

అక్కజము అనే పదానికి అధికము, అశక్యము అనే అర్థాలు కూడా ఉన్నాయి.



- ముత్తేవి రవీంద్రనాథ్

స్థూలంగా



స్వచ్ఛ ఆంధ్ర – స్వచ్ఛ భారత్

స్వచ్ఛ ఆంధ్రప్రదేశ్ మిషన్ సాధించిన లక్ష్యాలు

- బహిరంగ మలవిసర్జన నిర్మూలనలో భాగంగా వ్యక్తిగత మరుగుదొడ్లకు రూ. 15వేలు, సామాజిక మరుగుదొడ్ల నిర్మాణానికి సంబంధించి ఒక్కో సీటుకు రూ. 65వేల వంతున మంజూరు చేస్తున్నారు.
- ఈ పథకం ద్వారా ఇంతవరకు రూ. 1,28,226 వ్యక్తిగత మరుగుదొడ్ల నిర్మాణం పూర్తి అయింది. 1,73, 754 వ్యక్తిగత మరుగుదొడ్లు మంజూరు చేశారు.
- ఈ పథకం ద్వారా 3681సీట్ల సామాజిక మరుగుదొడ్లు, 2039సీట్ల ప్రజా మరుగుదొడ్లు నిర్మించారు.
- విశాఖపట్నం, తిరుపతి, గుంటూరు, అనంతపురము, తాడేపల్లిగూడెం, కడప, మచిలీపట్నం, విజయనగరం, కర్నూలు, నెల్లూరు మొదలైన పట్టణాలలో చెత్త నుంచి విద్యుత్ ఉత్పత్తి చేసే పరిశ్రమలను నెలకొల్పేందుకు పీపీపీ పద్ధతి ద్వారా డెవలపర్స్‌కు అనుమతులు ఇచ్చారు. దీని ద్వారా 63 యుఎల్ బిలలో (పట్టణ స్థానిక సంస్థలు) 4975 టీపీడీ (టన్స్ పర్ డే) చెత్త ప్రాసెస్ చేయడంద్వారా విద్యుత్ ఉత్పత్తి అవుతుంది.
- మిగిలిన 47యుఎల్ బిలలో (పట్టణ స్థానిక సంస్థలు) చెత్త నుంచి కంపోస్ట్ తయారీ కేంద్రాలను నిర్మించి, తద్వారా 1465 టీపీడీ (టన్స్ పర్ డే) చెత్తను ప్రాసెస్ చేయడానికి రిక్వెష్ట్ ఫర్ ప్రపోజల్ ను పిలిచారు.
- స్వచ్ఛ ఆంధ్ర కార్పోరేషన్ ద్వారా విశాఖపట్నంలోని కాపులప్పాడు, విజయవాడ నగరపాలక సంస్థ పరిధిలోని అజిత్ సింగ్ నగర్‌లో ప్రస్తుతం ఉన్న వ్యర్థ పదార్థాలను డంపింగ్ యార్డులను పునరీకరించడానికి, బయోమైనింగ్ పద్ధతిలో మార్చడానికి పబ్లిక్, ప్రైవేట్ భాగస్వామ్య పద్ధతిలో నిర్మించడానికి రిక్వెస్ట్ ఫర్ ప్రపోజల్ పిలిచారు.
- స్వచ్ఛ ఆంధ్ర కార్పోరేషన్ ద్వారా విశాఖపట్నం, విజయవాడ నగరాలలో సి&డి (కన్‌స్ట్రక్షన్ అండ్ డిమాలిషన్) వ్యర్థ పదార్థాలను సరైన పద్ధతిలో నిర్వహించడానికి పబ్లిక్, ప్రైవేట్ భాగస్వామ్య పద్ధతిలో సి&డీ వ్యర్థ పదార్థాల ప్రాజెక్ట్‌కు ఆర్ఎఫ్‌పీ పిలిచారు.

మహాత్మా గాంధీ 150వ జయంతికి నివాళిగా చేపట్టిన "స్వచ్ఛ భారత్" కార్యక్రమాన్ని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రతిష్టాత్మకంగా అమలు చేస్తోంది. జాతీయ స్థాయిలో పది మంది ముఖ్యమంత్రులతో కూడిన ఉప సంఘానికి నవ్యాంధ్ర ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబు నాయుడును కన్వీనర్ గా ప్రధాని మోదీ నియమించడం తెలుగుప్రజలంతా గర్వించదగిన విషయం. ఈ ముఖ్యమంత్రుల ఉపసంఘంలో ఆంధ్రప్రదేశ్, బీహార్, హర్యానా, కర్నాటక, మహారాష్ట్ర , సిక్కిం, మిజోరాం, పశ్చిమబెంగాల్, ఉత్తరాఖండ్, డిల్లీ మొదలైన పది రాష్ట్రాల ముఖ్యమంత్రులు ఉన్నారు.

ఈ ఉపసంఘం కన్వీనర్‌గా వ్యవహరిస్తున్న చంద్రబాబునాయుడు దేశ వ్యాప్తంగా "స్వచ్ఛ భారత్" కార్యక్రమాన్ని విజయవంతంగా నిర్వహించడంలో పాత్ర పోషించారు. ఎప్పటికప్పుడు ముఖ్యమంత్రులతో సంప్రదింపులు జరుపుతూ అన్ని రాష్ట్రాల ప్రజలలో చైతన్యం తేగలిగారు. సొంత రాష్ట్రమైన నవ్యాంధ్రలో కూడా "స్వచ్ఛ ఆంధ్ర – స్వచ్ఛ భారత్" నినాదంతో పట్టణ, గ్రామీణ ప్రాంతాల ప్రజలను చైతన్యం చేయ గలిగారు. ఎంతో మార్పు తీసుకురాగలిగారు.



కాలమే సకలం

ఋణం ఏర్పడటానికి, రుణం తీరటానికి కారణం తరుణమే.

తరుణమంటే సరైన సమయం. ఏదైనా పని కావటానికి, కాకపోవటానికీ కాలమే కారణం. అటువంటి కాలాన్నే తరుణం అంటాం. అనుకున్నది అనుకున్నట్లు జరగగానే అదృష్టంగా భావిస్తాం. జరగకపోతే ప్రారబ్ధమంటాం. అనుకోనిది మంచైనా చెడైనా జరిగితే ఆశ్చర్యం, ఆనందం, ఆవేదన వంటి అనేక స్థితులు మనల్ని ముంచెత్తుతయ్.

తప్పించుకుందామన్నా తప్పనిదే తరుణం. అందుకే మనం కాలాధీనులం. కాలం మనల్ని వెళ్లబుచ్చుతూనే ఉంటుంది. అజ్ఞానం, అవిద్యల కారణంగా చాలా పనులు మనమే చేశామని, మనమే చేసుకోలేక పోయామని అనుకుంటుంటాం. ఏమీ తెలియనివాడికీ, అన్నీ తెలిసిన వాడికీ ఎన్నో విషయాలు జరిగిపోతుంటయ్. వాటిలో వారి ప్రమేయం ఏమీ ఉండదు. అనుకున్నవేమీ జరగకపోవటానికి, అనుకోనివి జరగటానికి కారణం, కాలమే!

జరుగుతున్నవేవీ అవి జరుగుతున్నంతసేపూ అర్థంకావు. కారణం మనసుకు తోచదు. తట్టదు. కాలం కొంత గడిచిన తరువాత, విషయాలు స్పష్టమౌతున్నపుడు కాల మహిమ అర్థమై ఆలోచన ప్రారంభమౌతుంది. కాల ప్రభావమూ వెంటనే అనుభవంలోకి రాదు. జరుగుతున్నదంతా కాల గమనంగా భావించగలిగితే ఆశ, నిరాశల ప్రభావం మందగిస్తుంది. ఆపై స్పష్టత ఏర్పడి, దేనినైనా అంగీకరించగల మానసిక పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది.

అంగీకరించటంలోనే సగం విజయం యిమిడి ఉంటుంది. ఆచరించటంలో జయాపజయాలు అమరి ఉంటయ్.

నిజానికి మానవజన్మ ఏర్పడటానికీ, కాలమే కారణం, అనేక జన్మల చివరలోనే మానవుడికి జ్ఞానాభిలాష కలుగుతుందంటాడు గీతాబోధకుడు. అంటే, ఇంతకు ముందే వాడు ఎన్నో జన్మలు గడచి వచ్చాడని అర్థం.

శ్రీరామ జననానికి, కాంతార వాసానికి, కాంతా వియోగానికి కాలమే కారణం. తరుణం ఆసన్నమయితేగాని రావణ వధ జరగలేదు.

శ్రీకృష్ణాగమనానికి, ఆయన మహా పరినిర్వాణానికి, ఎందరెందరో తారణానికి, తరుణమే కారణం.

ప్రతి అవతారానికీ, వెనక్కి తిరిగిచూస్తే, కారణం ఉంది. ప్రతి అవతరణకూ పరమార్థం ఉంది. ఆయా దేశకాల, పరిస్థితులను అనుసరించి, జాతిని ధర్మమార్గంలో నడిపించటం ప్రధానమైతే, దానితోపాటు మనిషికి కావలసిన అవసరాలను ఒక వంక తీరుస్తూనే, మరొక వంక అధ్యాత్మ సాధన వైపు నడిపించటం అసలు విషయం.

డొక్క నింపకుండా వేదాంతం బోధించటం అమానుషం. అది నిత్యతరుణం. అవసరమున్న వాడు, ఆపన్నుడు, అర్థి, అర్థార్థి, ఆ విధంగా ప్రతి వ్యక్తికీ సరైన సమయమే కాలం ఇచ్చే వరం.

దీపం చుట్టూ వెలుగున్నా, దీపం కింద ఎప్పుడూ చీకటే.

ప్రాప్తమున్న వాడికి వెలుగును కలిమిగా పొందటం కాల ప్రసాదమే. కాలాంతరంలో చీకట్లో ఉన్నవాడూ ఏదో ఒకనాడు వెలుగులోకి రాక తప్పదు. కాస్త ముందూ, వెనకా! ఇది తప్పనిసరి. దీని పేరే తరుణం.

తాటక సంహారంతో తామస సంహారం జరిగినా,

అహల్యా శాపవిమోచనంతో, రజో సంహారం జరిగినా,

సీతా కళ్యాణంలో సత్వం సంపూర్ణంగా ఆవిష్కృతమైనా,

తండ్రికి బదులుగా జటాయువుకు అగ్ని సంస్కారం చేయవలసి వచ్చినా,

సీతా వియోగం సంభవించినా,

తిరిగి మహావియోగం కలిగినా,

రామచంద్రుడి విషయంలో జరిగినదంతా తరుణ ప్రభావమే.

ధర్మబద్ధులైన పాండవులు అధర్మ ద్యూతంలో ఓడి, అరణ్యంపాలు కావటం కాల ప్రభావమే. అజ్ఞాత వాసమంతా కాలానుశాసనమే.

లోకరీతిలో సాగే చదువు, పారలౌకిక విద్యావిలాసం, సాధనలేని సాధ్యాలు, అతికించుకోని సిద్ధులు, సహజ అతిమానుషస్థితీ, జీవకారుణ్యం, వైరాగ్యవైభోగం.... ఇవన్నీ తరుణాధీనాలే! అంతెందుకు అవతార మూర్తుల రాక, పోకలు, వారి కార్య కలాపాలు, వారి మహత్వ, పటుత్వ భాగ్యాలు, వారి వ్యక్త అవ్యక్తాలు, చివరకు వారి జీవనశైలి, జీవన గమనాలు, అన్నీ కాలాధీనమే!

ఏదైనా జరగవలసి ఉన్నపుడు అనేక కారణాలు తోస్తయ్. జరగనపుడు ఏ కారణమూ తోచదు. తోచినా, తోచకపోయినా జరిగేది ఆగదు. ఇది కాలమహిమే.

కంటికి కనిపిస్తున్నవన్నీ కాలానికి లోబడినవే. అవతారమూర్తులు అందుకు భిన్నం కాదు.

- వి.యస్.ఆర్. మూర్తి
ఆధ్యాత్మిక శాస్త్రవేత్త

గోదారీ గట్టుందీ...



దాట్ల దేవదానం రాజు

తూర్పుగోదావరి జిల్లా పిఠాపురంలో 1954 మార్చి 20న పుట్టిన దాట్ల దేవదానం రాజు కవిగా, కథకులుగా గుర్తింపు పొందారు. 'దాట్లదేవదానం రాజు కథలు', 'యానాం కథలు' పేర్లతో రెండు కథా సంపుటాలు, రెండు దీర్ఘ కవితలు, ఆరు కవితా సంపుటాలు వేశారు. 'యానాం చరిత్ర' పేరుతో చరిత్రపుస్తకం వెలువరించారు. అనేక పురస్కారాలు అందుకున్నారు. ప్రస్తుతం యానాంలో ఉంటున్న దాట్ల గురించి మరో కథకుడు వేంపల్లె షరీఫ్ ఇలా అంటాడు:

"దాట్ల దేవదానం రాజు– ఒక సరిహద్దు ప్రాంతం నుంచి తెలుగు సాహిత్యంలో వినిపిస్తున్న కథా కవిత గొంతుక. సరళమైన ఆయన గొంతుకలో ఒక నిక్కచ్చితనం వుంటుంది. సాదాసీదా బాధలుంటాయి. సామాన్యుడి గోడు వుంటుంది"

కథ రాద్దామని కూర్చుంటామా ఒకోసారి ఊహించని విధంగా కొన్ని పాత్రలు ప్రవేశిస్తాయి. నివారించలేం. అట్లాంటిదే నేనీ కథలోకి జొరపడటం. ముందు అనుకోలేదు. తర్వాత ఇలా అయితేనే కథను మరింత దృశ్యమానం చేయొచ్చనిపించింది.

గోదారి ఏటుగట్టు మీద నడక ప్రారంభించాను. మలి సంధ్యలో సూర్యుడు కాస్తంత పెద్దదిగా కనిపిస్తున్నాడు పడమర దిక్కున. చెదిరిపోయిన మేఘాల మధ్య వింత కాంతులీనుతున్నాడు. ఇంకెంతసేపు? గోదారిలోకి దిగి పోతాడు.

చెవులు విశాలం చేసుకున్నాను, నిశ్శబ్దంలోంచి ఏదైనా శబ్దం జారిపడుతుందేమోనని. గలగల సవ్వడే కాలం కదులుతుందనడానికి గుర్తు. పిట్టల కిలకిలారావాలు కూడా వినిపించడం లేదు. మాటలేనితనం కూడా అడవిలో ఏడుపు లాంటిదే. అరె...గట్టు దిగువున రాంపు దగ్గర గుంపుగా జనసమూహం. గొడవపడుతున్నట్టున్నారు. అసంకల్పితంగా కాళ్ళు అటు దారి తీసాయి. గుంపు లోంచి లోపలికి దృష్టి సారించాను. ఏమీ కనపడటం లేదు. కాలి వేళ్ళపై నిలబడి పొడవు తక్కువగా ఉన్న వాడి భుజాల మీదుగా చూసాను. అక్కడి దృశ్యం...

ఇరవై ఏళ్ళుంటాయేమో. మోకాలి దగ్గర చిరిగిన జీన్స్. నిజంగా చిరిగిన బాపతు కాదు. ఫాషన్ కోసం చింపినది. నిర్లక్ష్యంగా చూస్తున్నాడు. మోకాలిపై తల వాల్చి ఏడుస్తూ కూర్చున్న అమ్మాయి మరో వైపు కనిపించింది. అందంగానే ఉంది. ఎక్కడో చూసినట్టు జ్ఞాపకం. పరిచిత ముఖం. అవును...ఎవరి కోసమో ఎదురుచూస్తున్నట్లుగా గట్టు మీద పెద్ద చింతచెట్టు కింద చప్టాపై కూర్చుని ఉన్నప్పుడు...అలాగే ఆ మధ్య కోరింగ అభయారణ్యం విహారానికెళ్ళినపుడు ఏకాంత ప్రదేశంలో జంటగా కనిపించాడు. సరిగ్గా గమనించలేదు. బహుశా వీడితోనే కాబోలు.

కుర్రాడి కంటే కుర్రదాని వయసు కాస్త ఎక్కువే ఉంటుంది. అయినా ఆకర్షణకు వయసుకూ సంబంధం ఏమిటి? ఆ కుర్రాడి గురించి కూడా ఇంతకుముందు కొంతవరకు తెలుసు. వాడు బైక్ మీంచి పదిసార్లయినా పడుంటాడు. చాలసార్లు చేతులూ కాళ్ళూ విరిగాయి. తల్లి దండ్రుల మాట వినడు. ఎప్పుడు ఎలాంటి ఆపద తెచ్చుకుంటాడోనని నిత్యం భయపడుతూ ఉంటారు వాళ్ళు. ఏం అఘాయిత్యం చేస్తాడోనని వాడి మాట కాదనరు. ఒకసారి ఊరు విడిచిపోయాడు, ఏ.టి.ఎం కార్డుతో. తనకోసం వెదికితే చచ్చిపోతానని బెదిరించే కాగితం ఇంట్లో ఉంచి వెళ్ళిపోయాడు. వాడు ఇబ్బంది పడకూడదని అకౌంట్‌లో సొమ్ము జమ చేసేవారు.

పక్కనున్న వాడిని నెమ్మదిగా అడిగాను, ఏమిటి సంగతని. అపుడు తెలిసింది విషయం. పాత కథే. ఇంటి దగ్గర నచ్చ చెప్పలేని వైఫల్యమే. ఈ జన్మలో ప్రాణాలు తీసుకుని మరో జన్మలో కలిసి బతుకుదామనుకున్నారట. మహోధృతంగా ప్రవహిస్తున్న వరద గోదారిలో దూకితే సరిపోతుందని భావించారట. అక్కడున్నవాళ్ళు ముందుగా పసికట్టడం వల్ల వాళ్ళ ప్రయత్నాలు ఫలించలేదు.

చివాట్ల పర్వం మొదలైంది. గట్టిగా మందలించేవాడొకడు...కొట్టబోయేంత దూకుడుతో మరొకడు...తత్త్వం బోధిస్తున్నట్టు ఇంకొకరు...బతికి సాధించే దిశగా వ్యక్తిత్వ వికాసం ఉపన్యాసంతో మరొకరు... పాఠాలు చెబుతున్నారు. అక్కడ్నుంచి కదిలాను.

ఏటుగట్టు నడక సాగించాను. కొంతదూరం వెళ్ళానో లేదో అడ్డంగా పామొకటి చర్రుమని పాక్కుంటూ ఎడమవైపు చిన్న పొదలోకి వెళ్ళిపోయింది. వెళుతూ వెళుతూ నా వల్ల ఏమైనా ఆపద ఉందేమోనని ఒకసారి వెనక్కి తిరిగి చూసింది. ప్రమాదకరమైన వ్యక్తి కాదని గ్రహించి కాబోలు పొదలోకి దూరింది. గట్టు మీద చెట్ల సందడి తక్కువే. విచక్షణారహితంగా కొట్టి పారేసారు. పాతేవారు లేరు. గట్టు ఒంటరిదై పోయింది.

వరద గోదారి. గాభరా పుట్టిస్తున్నది. ఊరు మీద విరుచుకుపడుతుందేమోనని భయంగా ఉంది.

లంకల్లోని పశువుల్ని తోలుకొచ్చి ఏటిగట్టు మీద కట్టుకర్రలకు కట్టేసారు. దారి కూడా విడవలేదు. చెల్లాచెదురుగా ఎండుగడ్డి...కాళ్ళతో తొక్కేసిన పేడ...ధారలుగా కావిరి రంగులో మూత్రం...కొమ్ములతో కుమ్ముకుంటూ పశువులు. వాటిని కట్టడానికి మరో చోటు లేదు. ఏటుగట్టే గతి.

ఒకామె దబ్బపండు ఛాయ. మిలమిల మెరిసిపోతూంది. చేతిలో పూజాద్రవ్యాల సజ్జ. నుదుట సాయం సంధ్యలోని సూర్యుడిలా బొట్టు. ఎర్రటి జాకెట్టు...పసుపు రంగు చీర. మహోధృతంగా ప్రవహిస్తున్న గోదారికి అభిముఖంగా చేతులు జోడించి నిలుచుంది. కళ్ళు మూసుకుంది. పెదాలు కదులుతున్నాయి. శబ్దం బయటకు వినబడటం లేదు. గుసగుసలుగా గాలి చేసే వింత ధ్వనిలా ఉంది. అగరొత్తులు వెలిగించింది. కొబ్బరికాయ కొట్టింది. పక్కన పదేళ్ళ మనుమడు నుంచుని చూస్తున్నాడు ఆమె చేస్తున్న పనిని. శ్రద్ధగా గమనిస్తున్నాడు. కాసేపు ఆవిడ ముఖం కేసి మరి కొంతసేపు గోదారి కేసి చూస్తున్నాడు.

"తల్లీ...గోదారమ్మా...శాంతించు... నీ పొంగు తగ్గించు. నువ్వు తలుచుకుంటే ఊళ్ళూ ఏర్లూ ఏకమౌతాయి. వద్దు తల్లీ...కనికరించు. కరుణ చూపించు. మాకేదో గూడుంది. గూడు లేని వారెందరో...వాళ్ళందరూ రోడ్డు పాలవుతారు. నువ్వు ఆగ్రహిస్తే నిలువ నీడ ఉండదు. దయతో గమ్మున



సంద్రంలో లీనమైపో తల్లీ...” అని నమస్కారాలు చేస్తూంది.

“దూకుడు తగ్గించమనా...పోకిరీ వేషాలెయొద్దనా...అడుగుతున్నావు...నానమ్మా...” మనమడు అంటున్నాడు. ఔరా...ఆ వయసుకే ఎంతటి సినీ పరిజ్ఞానం ?

పరుల శ్రేయస్సు కోసం ప్రార్థన చేస్తున్న ఆమె మనమడి మాటలు పట్టించుకోలేదు. మనమడి చేత కూడా బలవంతంగా దండాలు పెట్టించింది. పవిత్ర భావంతో పదే పదే గోదావరిని చూస్తూ గుండెల మీద చేతులతో హత్తుకుంటూ వెళ్ళిపోయింది.

అల్లంత దూరాన ఒంటరిగా చెట్టు. చెట్టు పెద్దదే. శాఖోపశాఖలుగా విస్తరించినదే. చానాళ్ళ క్రితం కురిసిన వర్షాలకు ఈదురు గాలులకు తూర్పు వైపు కొమ్మలు విరిగిపడ్డాయి.

దగ్గరగా వెళ్ళి నిలబడి చూస్తున్నాను. చెట్టు చుట్టూ అనేక జ్ఞాపకాలు. బాల్యం తాలూకు మెరుపులు. ఆడి పాడిన నీడల చెట్టు. బోసిపోయి కళ తప్పినట్టుగా ఉంది. చెట్టు కొమ్మ మీద పిట్ట...

గోదారీ గట్టుందీ...గట్టు మీద చెట్టుందీ...చెట్టు మీద పిట్టుందీ...పిట్ట మనసులో ఏముందీ?

ఒకటే అన్వేషణ. పట్టుకోవాలిపుడు. పిట్ట మనసులో ఏముందో తెలుసుకోడానికి ఎన్ని దారులున్నాయో...అన్నీ వెదకాలి. చెవులు గింగుర్లెత్తుతున్నాయి. ఏనాటిదో ఆ పాట ఆపాతమధురంగా హాయిగా వినబడుతూంది.

ఒక పక్క గోదారి. మరో పక్క చెట్టు. ఇంకో వైపు మరుపు పొరల్లోంచి దూసుకొచ్చిన పాట.నన్ను ఉక్కిరిబిక్కిరి చేస్తూంది.

పాట లోతుల్లో ప్రశ్నలే ప్రశ్నలు. ఇపుడు కొత్తగా తగులుతున్నాయి. లోపల దాగిన సత్యాన్ని శోధించమంటూన్నది. చిన్నప్పట్నుంచీ ఎన్ని సార్లు వినలేదు? ఎప్పుడూ లేంది ఇప్పుడేంటిలా?

పిట్ట మనసు చాల గుట్టు. తేలిగ్గా దొరకదు. చేజిక్కించుకోవాలి. తల నిమరాలి. గుప్పెటలో పట్టుకుని రెక్కలు దువ్వుతూ శరీర కంపనాల బట్టి మనసు చదవాలి. లేదా పక్షి భాషలో మాట్లాడాలి...ఇదంతా సాధ్యమేనా?

పక్షులు, జంతువుల భాష నేర్చుకుని వాటి అంతరంగాల్ని గ్రహించగలిగితే గమ్మత్తుగా ఉంటుంది. జానపద కథలు గుర్తుకొస్తున్నాయి. మన స్థితికి అవి జాలిపడటం లేదా రాబోవు రోజుల్లో జరిగే సంఘటనలు వాటి ద్వారా ముందుగా తెలుసుకోవడం వంటి విషయాలు వింతగానే ఉంటాయి. ఆ కథల్లో ఉన్న గొప్పతనం అదే.

ఎదురుగా నిండు గర్భిణీలా గోదారి. ఉధృతంగా...సుడులు తిరుగుతూ...అపార జలనిధి. ప్రతి నీటిచుక్క అమృతబిందువే. జీవధాతువుల్ని ఎగేసి మొలకెత్తించే స్వచ్ఛ జలమే. రైతుకు ప్రాణదానం ఇచ్చే సంజీవిని.

ఎన్నాళ్ళ క్రితమో వాన కురిసి అలసిపోయిన మేఘాలు ప్రసుతం అతీగతీ లేదు. కనిపించని దూరాల్లో విశ్రాంతి తీసుకుంటున్నాయి. మేఘాలెప్పుడూ అసహనంతో బాధపడతాయేమో. లేకపోతే ఋతువుల ప్రకారం వానలు కురియడానికి ఏమిటి ఇబ్బంది? ఎగువ కొండల్లో కురియడం వల్ల ఇపుడీ వరద కల్లోలం. ఏటుగట్టు అంచుకు నీరు...ఇంకా ఇంకా పెరిగితే బలహీనంగా ఉన్న గట్టు

ఇంత పెద్ద పెట్టున జీవజలం వృధాగా సముద్రం పాలవ్వడం చూడలేకపోతున్న నీ దిగులు ఎందరికో పాఠం కావాలి. పట్టిసీమల చేవ నలుదిసలా పరివ్యాప్తమవ్వాలి...అంతే కదా. పిట్ట ఎగిరింది అనంత ఆకాశం లోకి. మనసు కనిపెట్టిన ధీరోదాత్తులకు రెక్కలు జోడించి వందనం చేసింది.

చీలికల్లోంచి నీటి జాడలు...
ఊరుతూ...ఊరుతూ...అకస్మాత్తుగా పెదలుగా విరిగి పడితే ఊరు మీద విరుచుకుపడటం ఖాయం. ముంచెత్తితే ఏముంది? బీభత్స రస ప్రధానమైన వాస్తవం. అంతా సర్వనాశనం. మళ్ళీ శూన్యం నుంచే ప్రయాణం సాగించాలి.

గోదారి మీద నావలు తిరగడం లేదు. ప్రస్తుతం వేట నిషిద్ధం. ప్రమాద సూచికగా జెండా ఎగరవేత...హెచ్చరికలు జారీ. ఎవరి బాధ్యతలు వారివి.

నిర్మల గోదావరి ఎంత అందంగా ఉండేది? ఎంత బతుకు భరోసా ఇచ్చేది? పైన జట్టు కట్టుకున్న పిట్టల గుంపు. గొప్ప క్రమశిక్షణతో ఎగురుతుండేవి. వాయుదళ విన్యాసాల్లా ఆకాశంలో గిరికీలు కొట్టేవి. మరల ఒకే వరసలో బారులు తీరి... ధనుస్సు ఆకారంలో ఎక్కడా సడలకుండా ఒకే వేగంతో ఎగరడం వాటికి ఎవరు నేర్పారు? కంటి చూపు ఆనేంత వరకూ అదే దృశ్యం కనిపించేది.

తీరాన గుంజలకు కట్టేసిన వేట నావలు...రాత్రంతా ఊయలలూగుతూ అలాగే ఉండిపోతాయా? హోరు వర్షంలో వీధి కాలవలో వదిలిన కాగితం పడవల్లా గల్లంతవుతాయా? ఏమో...రాత్రి గడిస్తేనే గానీ చెప్పలేం.

చెట్టు కొమ్మ మీద పిట్ట చూస్తూంది, తల అటూ ఇటూ తిప్పుతూ. తను కూర్చున్న కొమ్మ గట్టిగానే ఉంది. గాలిలోంచి కొట్టుకొచ్చే సన్నని గానానికి చిరు సవ్వడితో వాయిద్య సహకారం అందిస్తున్నట్లుగా ఆకులు గలగలలాడుతున్నాయి. పక్క వాయిద్యంగా పారే నీటి చప్పుళ్ళు.

పిట్ట తదేకంగా అలాగే చూస్తూంది, మనసులో ఏదో గింజుకుంటున్నట్టు. కలవరపడుతున్నట్టుగా తల అవిరామంగా అటూ ఇటూ తిప్పుతూనే ఉంది. నిశ్చలంగా ఉండలేక పోతూంది. ఎవరికోసమో ఎదురుచూస్తూంది...కాదు ఎదురుచూడటం కాదేమో. ఆందోళన...ఆతృత...నైరాశ్యం...అన్నీ ఒక చోటే కలిసినట్టుగా.

దూరంగా ప్రవాహంలో పుల్లలు కొట్టుకొస్తున్న దృశ్యం... ఎగిరెళ్ళి...నీటిని ముద్దాడి...తేలి వస్తున్న చిన్న చిన్న చిదపలుపై వాలి కాసేపు ఉల్లాసంగా వాటి కూచుని పయనించి ...రెక్కల్ని అల్లార్చి...అదొక ఆటగా మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ...తిరిగి చెట్టు కొమ్మకు చేరింది. గాలి గట్టిగా వీస్తూంది...

ఉన్నట్టుండి పిట్ట కళ్ళ నుండి ఏకధారగా నీరు...నెమ్మదిగా భారంగా రెప్పలు తెరుస్తూ మూస్తూంది. అంతరంగంలో ఏదో చెప్పుకోలేని బాధ. బహుశా గత రాత్రి ప్రమాదవశాత్తు ఏ వేటగాడికో చిక్కి తోడు కోల్పోయిందా? అంతే అయ్యుంటుంది.

క్షణంలో నా అంచనా తప్పయ్యింది. మరో పిట్ట చెంత చేరింది. ఒకళ్ళనొకళ్ళు ఓదార్చుకుంటున్నట్లుగా ముక్కులు రాసుకుంటున్నాయి, బాధ పంచుకుంటున్నట్లు. కావాలిపుడు పిట్ట భాష. వేదనల రహస్యం విప్పి...లోలోపలికి తొంగి చూసే భాష కావాలి.

అలాగే నిలబడి పరిశీలనగా గమనిస్తున్నాను.

పిట్టలు మాట్లాడుకుంటున్నాయి కిలకిలమని. తమకే తెలిసిన భాషలో ఊసులాడుకుంటున్నాయి. తోడుగా వచ్చిన పిట్ట ఆకర్షించడానికి అందమైన మాటలు చెబుతుందేమో. వాలుగా తల పెట్టి చూస్తూంది. ప్రేమగా దగ్గరకు చేరింది. సంభాషణల సారాంశం తెలియదు. ఇష్టాయిష్టాలు తెలియవు. అభిరుచులు తెలియవు. ఏం అభిప్రాయ భేదాలొచ్చాయో తెలియదు గానీ విచిత్రంగా కాసేపటికే జంట విడిపోయింది

తోడు కోసం వచ్చిన పిట్ట ముక్కుతో నెత్తిన మొట్టినట్లు కొట్టి ఎగిరిపోయింది. పిట్ట మళ్ళీ ఒంటరిదైంది. దిగులుగా ఆకాశం కేసి చూస్తూంది. దాని ప్రతిబింబాన్ని గోదారిలో చూస్తూంది. అకస్మాత్తుగా ఎగిరింది.

గోదారి ప్రవాహానికి సమాంతరంగా ఎగురుతూ ఉవ్వెత్తున ఎగసిపడుతున్న అలకు ఎదురెళ్ళి మునకేసి తిరిగి గట్టు వైపుకు తిరిగింది. చెట్టు కొమ్మ మీదకు కాదు. అవతల వైపు ఎండిన చేలలో వాలింది. రెక్కల్ని విదిల్చింది. మొక్కలు జల్లులతో ఉలిక్కిపడ్డాయి.

పిట్ట మళ్ళీ మళ్ళీ గోదారిలో మునకేయడం చేలోకి రావడం వింతగా ఉంది. ఇంతకీ పిట్ట చేస్తున్న పని ఏమిటి?

అమితాశ్చర్యానికి గురయ్యాను. నాలుగైదు సార్లు అదే పని చేసి యథాస్థానం కొమ్మ మీదకు వచ్చి కూర్చుంది.

ప్రవాహాన్ని కళ్ళు విప్పదీసి చూస్తూంది. ఇటు వైపు తిరిగి నీటికోసం ముఖం వాచిన చేనును చూస్తూంది. ఇక లాభం లేదు. దాని పరిస్థితిని కవిహృదయంతో వీక్షించాలి. ఒకలా చెప్పాలంటే పరకాయ ప్రవేశం చేయాలి. ఆత్మవేదనను బాహ్యప్రపంచానికి చాటాలి. ప్రయోజనాలు ముఖ్యం. వృధా ఎక్కడున్నా నివారించాలి. గింజ దక్కితే గింజ పండినట్లే. నినాదాలు ఒట్టినే పోవు. చైతన్యాన్ని కలిగించి తీరుతాయి.

ఆలోచనలు నన్ను నిలువనీయడం లేదు. ఆఖరికి కనిపెట్టేసాను.

ఇపుడు నా కంటికి రామాయణంలో వారధి కట్టడంలో సాయపడిన ఉడతలా కనిపించింది పిట్ట.

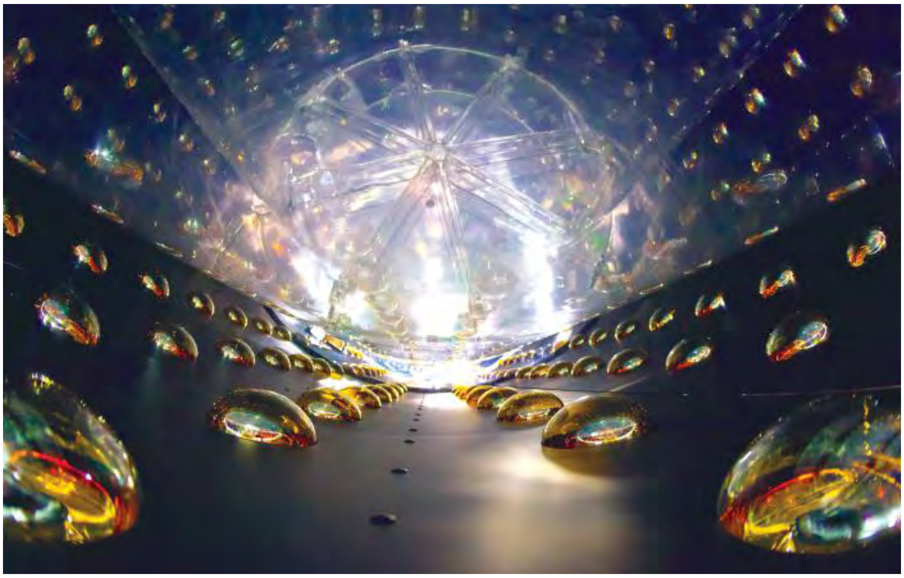
ఓయీ ...పిట్టా...బూడిద రంగుల వన్నెదానా... పసుపుపచ్చని కనులదానా..
గుప్పెడంతదానివి...నీకెన్ని ఆలోచనలు..ఎంత వేదనాంతరంగం...ఉబుసుపోని మాటలతో వృధా దృక్కులతో కాలయాపన చేసేవాళ్లకు మించిన బుద్ధి నీది. మేలు కోసం తపించి సమాజ శ్రేయస్సు కోరే నిజమైన సేవకురాలివి...పర్యావరణ విధ్వంసంతో ఒకటొకటిగా కూలిపోతూ...

నేలతల్లి ఆత్మక్షోభను పట్టించుకునే నాధుడే కరువైనాడు. పిట్ట కొంచెం మేథ ఘనం అన్నట్టు నీ ఆలోచనాధోరణి అర్థమైందిలే. .నీవు చూస్తున్న అపార జలప్రవాహం...పసిడి కంకులు రాసులయ్యే వేళ...జీవధాతువుల మట్టి నిగారింపుతో సోయగాలు పోయే వేళ...అడ్డు కట్టలు కట్టి నిలవరించలేకపోయిన బేలతనం...నిజంగా హర్షించదగింది కాదు. మనిషి తలచుకుంటే సాధించలేనిది లేదు. ఆధునిక సాంకేతిక బలం ఎన్ని అవరోధాల్నైనా అధిగమించగలదు.

పిట్ట...వన్నెల దొరసానీ...నీ గాథ పరితప్త హృదయ వేదన తెలిసిందిలే. ఇంత పెద్ద పెట్టున జీవజలం వృధాగా సముద్రం పాలవ్వడం చూడలేకపోతున్న నీ దిగులు ఎందరికో పాఠం కావాలి. పట్టిసీమల చేవ నలుదిసలా పరివ్యాప్తమవ్వాలి...అంతే కదా.

పిట్ట ఎగిరింది అనంత ఆకాశం లోకి. మనసు కనిపెట్టిన ధీరోదాత్తులకు రెక్కలు జోడించి వందనం చేసింది. గోదారీ గట్టుందీ...గట్టు మీద చెట్టుందీ...చెట్టు మీద పిట్టుందీ...పిట్ట మనసులో రైతు సౌభాగ్యం ఉంది. సిరి లొలికించే ఆకుపచ్చని మడులున్నాయి. రాసుల రాసులైన ధాన్యం గాదులున్నాయి.

– దాట్ల దేవదానం రాజు



న్యూట్రినోలు – విశేషాలు

మూలకాల పరమాణు కేంద్రకాల్లో న్యూట్రాన్లు, ప్రొటాన్లు అనే ప్రాథమిక కణాలు ఉంటాయి. న్యూట్రినోలు కూడా ఈరకం పరమాణు కణాలే. న్యూట్రినోలకు ఎటువంటి విద్యుదావేశం ఉండదు. ఇవి అధిక మొత్తంలో సూర్యుడి నుండి, సూపర్ నోవాల నుండి ఉత్పత్తి అవుతాయి. ఇవి కాంతి వేగంతో సమానంగా ప్రయాణిస్తాయి.

న్యూట్రినోలకు గణనంలోకి తీసుకోదగిన బరువు ఉండదు. పైగా విద్యుదావేశం ఉండకపోవడం వల్ల టన్నులకొద్దీ పరిమాణంగల ఘన పదార్థాలలోకి వాటిలోని పదార్థ కణాలను ఢీకొట్టకుండా చొచ్చుకు పోగలుగుతాయి.

న్యూట్రినోలకు కనుక విద్యుదావేశం ఒకవేళ కలిగి ఉంటే అవి పదార్థంలో చొచ్చుకు వెళ్లే ముందు దానిలో వ్యతిరేక విద్యుదావేశం గల కణాలను ఆకర్షించి ఢీకొనడం జరుగుతుంది.

ఇతర ఏ పరమాణు కణాలతో ఎటువంటి సంబంధం లేకపోవడం వలన వీటి ఉనికిని కొన్ని దశాబ్దాలపాటు ఎవరూ గుర్తించలేకపోయారు. మామూలుగా అయితే పరమాణు కణాలను అవి ఇతర కణాలతో కలిసి ఉండడం లేదా ఢీకొనడం లాంటి చర్యల ద్వారా గుర్తిస్తారు.

న్యూట్రినోలు ఏ పదార్థంలోకైనా నేరుగా చొచ్చుకుపోయే శక్తి కలిగి ఉండడం వల్ల న్యూట్రినోల ద్వారా ఇతర కేంద్రక కణాల అధ్యయనం కొంత సులభమవుతోంది.

ఫలించని ప్రయత్నాలు

సూర్యుడి నుండి ఉత్పత్తి అయ్యే శక్తిలో ఉప ఉత్పత్తులుగా (బై ప్రోడక్ట్స్) కొన్ని రేణువులు ఉంటాయి. వీటినే న్యూట్రినోలుగా చెబుతారు. వీటి ఆచూకీ ఇంతవరకు దొరకలేదని శాస్త్రవేత్తలు వాటి ఉనికిని గుర్తించే ప్రయత్నాలు ప్రారంభించారు. ఇవి సూర్యుడి అంతర్భాగంలో పలు కారణాల వల్ల రూపొందుతాయి. 1968 నుండి వీటిని గుర్తించే ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి.

ఆరోజుల్లో బ్రూక్ హావెన్‌కు చెందిన శాస్త్రవేత్త వీటికోసం దక్షిణ డకోటా లోని ఒక బంగారు గనిలో ప్రయత్నాలు చేశాడు. న్యూట్రినోలు భూమిలోంచి కూడా ప్రయాణించగలవు. అసలు సంగతి ఏమిటంటే ఎటువంటి డిటెక్టర్‌కూ అవి ఆచూకీ చిక్కవు.

అయితే రెండు ప్రొటాన్ల సంయోగం వల్ల ఉత్పత్తి అవుతున్న అనేకానేకమైన న్యూట్రినోలను గుర్తించడానికి తగినట్లుగా ఈ డిటెక్టర్లు ఉండడం లేదనే భావన ఏర్పడింది.

ఈ న్యూట్రినోలను గుర్తించేందుకు అమెరికా, రష్యా దేశాలు సంయుక్తంగా కాకసస్ పర్వతశ్రేణుల్లో భాక్సన్ అబ్జర్వేటరీలో 30 టన్నుల గాలియమ్‌తో డిటెక్టర్‌ను ఏర్పాటు చేశారు. ఇది న్యూట్రినోల ఉనికిని గుర్తిస్తుందని అనుకున్నారు. కానీ ఇది గుర్తించలేకపోయింది.

ఎన్నో ఆశలు పెట్టుకుని, ఎంతెంతో వ్యయంతో చేసిన పరిశోధనలు కూడా ఒక్కొక్కసారి ఆశించిన ఫలితాలు ఇవ్వకపోవచ్చు.

న్యూట్రినోలకు బరువు ఉందా?

న్యూట్రినోలకు కూడా బరువు ఉందని చెప్పడానికి తమ దగ్గర తగినన్ని ఆధారాలు ఉన్నాయని జపాన్, అమెరికా శాస్త్రవేత్తలు ప్రకటించారు.

న్యూట్రినోలు ఉప పరమాణు పదార్థాలు. పదార్థ భౌతిక సిద్ధాంతాల ప్రకారం వీటికి బరువు ఉండదు. ఈ కొత్త నిర్ధారణ ఫలితంగా ఖగోళ భౌతిక శాస్త్రానికి సంబంధించిన విషయాల్లో, విశ్వం బరువును నిర్ధారించే విషయంలో మార్పులు చోటు చేసుకోవచ్చు. విశ్వంలో 'మిస్సింగ్ మాస్'ను కనుగొనడానికి ఇది ఉపయోగపడవచ్చు.

జపాన్‌లోని ఇకెనా పర్వతాల వద్ద 'సూపర్ కామియోకాండె' అనే నీటి ట్యాంక్‌ను ఉపయోగించి రెండేళ్లపాటు చేసిన ప్రయోగాల్లో ఈ విషయం నిర్ధారణ అయింది.

చెరెనోకోవ్ రేడియేషన్

50 వేల టన్నులు ఉండే ట్యాంకును భూమిలోపల వెయ్యిమీటర్ల లోతున ఉంచి ప్రయోగాలు చేస్తారు. అన్ని పదార్థాల లోంచి దూసుకుని పోయే న్యూట్రినోలు ఎప్పుడైనా ఎలక్ట్రాన్‌లను ఢీకొడితే వచ్చే పరిణామాలను పరిశీలించడానికి ఈ ప్రయోగాలు చేశారు.

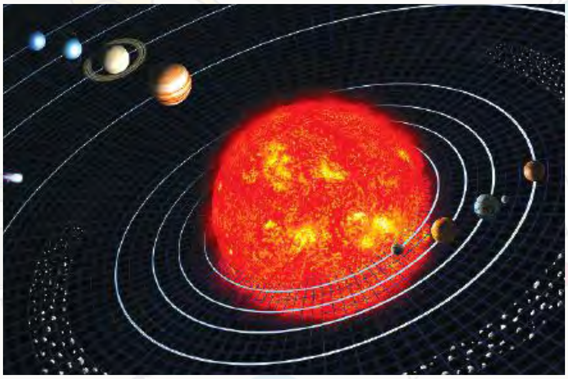
న్యూట్రినో ఎలక్ట్రాన్‌తో ఢీకొడితే కాంతి వెలువడుతుంది. ఈ కాంతినే చెరెనోకోవ్ రేడియేషన్ అంటారు. 13 వేల కాంతి డిటెక్టర్‌లను ఉపయోగించి పరిశోధకులు ప్రయోగాలు చేశారు. ఎలక్ట్రాన్ న్యూట్రినో, మ్యూ న్యూట్రినో, టేన్యూట్రినో అనే మూడు రూపాల్లో ఉండే న్యూట్రినోలు అడపా దడపా ఒక రూపం నుండి మరొక రూపానికి మార్పు చెందుతున్నాయని జపాన్, అమెరికా శాస్త్రవేత్తల బృందం కనుగొంది. బరువు ఉన్న పదార్థాలే రూపాంతరం చెందుతాయనే సూత్రం ప్రకారం న్యూట్రినోలకు బరువు ఉన్నట్లే లెక్క అని తేల్చిచెప్పారు.

తొలిసారిగా

1931లో తొలిసారిగా ఆస్ట్రియా భౌతిక శాస్త్రవేత్త ఓల్ఫ్ గ్యాంగ్ పౌలి న్యూట్రినోల ఉనికిని ఊహించాడు. 1956లో అమెరికాకు చెందిన శాస్త్రవేత్తలు ఫ్రెడ్రిక్‌రీన్స్, డాక్టర్ క్లైడ్‌కోవాలు న్యూట్రినోలను కనుగొన్నారు. అప్పటి నుండి వీటిని భారరహిత కణాలుగానే శాస్త్రవేత్తలు పరిగణిస్తూ వచ్చారు.

1997లో వీటికి బరువు ఉందని బ్రిటన్, అమెరికా శాస్త్రవేత్తలు సిద్ధాంతీకరించారు. ఆ విషయం 1998లో రుజువు చేశారు.

– 'సైన్సు చక్రవర్తి' సి.వి. సర్వేశ్వర శర్మ



కదలకుండా నిల్చుంటే... మన వేగం ఎంత?

“ఏరా బెల్లంకొట్టిన గుం(డ్రాయిలా అలా వుండిపోయావేం?” అని తిట్టాడు తాతయ్య సన్నీగాడ్ని.

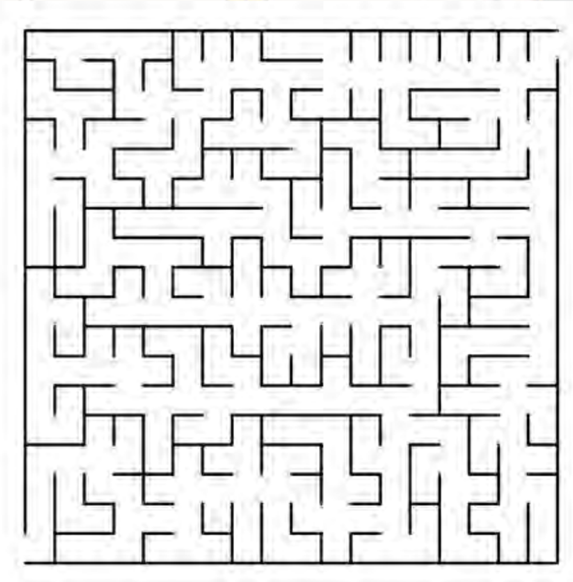
“అంటే ఏమిటి తాతయ్యా?” అడిగాడు సన్నీ.

“ఆ అడగటం కూడా చూడు నిమ్మకి నీరెత్తినట్టు ఎంత తాపీగా, ఉదాసీనంగా, మందెమేలంగా, ఒట్టి జడభరతుడిలా...”

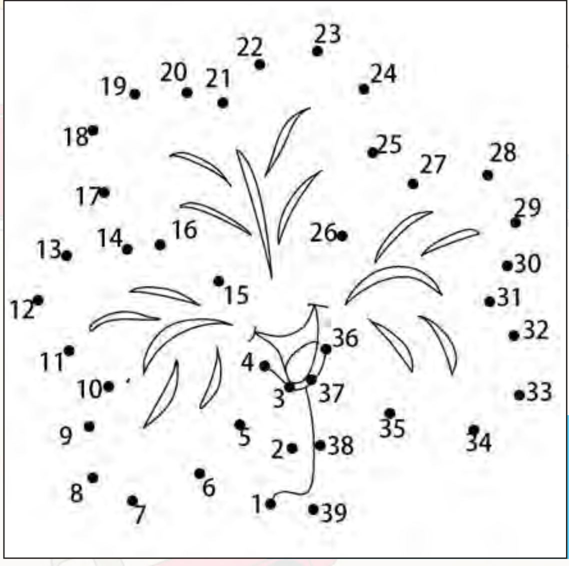
“నీకు తెలిసిన తెలుగంతా ఒకే రోజు... నా ఒక్కడి మీదే వాడెయ్యొద్దు తాతా! నీ ఉద్దేశంలో నెను కదలక మెదలక బద్ధకంగా పడి ఉన్నాననేనా? కదలకుండా ఉండటం నాకే కాదు, ఈ భూమ్మీద ఏ ప్రాణికీ సాధ్యంకాదు తెలుసా? అవునులే, నీకెలా తెలుస్తుంది, నీకు సైన్స్ తెలియదు కదా...”

“ఒరేయ్! తాతకి దగ్గులు నేర్పిస్తున్నావా? హనుమంతుడి ముందు కుప్పిగంతులా...”

“నీ తెలుగు ఆపి, సైన్స్ తెలియదని ఒప్పుకో తాతయ్యా! సూర్యునిచుట్టూ భూమి గంటకు 67 వేల మైళ్ళ వేగంతో, తిరుగుతుంది, అందులో మనం వున్నాం. పాలపుంత చుట్టూ సూర్యగోళం గంటకు 13 లక్షల మైళ్ళ వేగంతో తిరుగుతుంది. మనమూ అందులో భాగమే. ఎప్పుడూ ఇంత వేగంగా కదులుతూ ఉండే నన్ను, నన్నే కాదు, ఎవర్నైనా ‘మన్ను తిన్న పాము’ అనడం చాలా తప్పు!”– చెప్పాడు సన్నీ



దారి కనుక్కోండి



చుక్కలు కలపండి

చిన్నారి ‘చిత్రం’

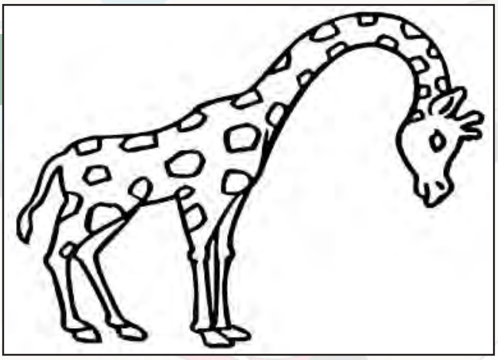


పల్లికల లక్ష్మీ అనూహ్య
6వ తరగతి, అభ్యుదయ స్కూల్, బొబ్బిలి



చిన్నారుల పెయింటింగ్స్‌ను apchiefeditor@gmail.comకు ఈ మెయిల్ చేస్తే ప్రచురిస్తాం.

రంగులు వేయండి



జయాపజయాలు నిర్ణయించేది మనమే





మన ఆలోచనలు మన ప్రవర్తనను తీర్చిదిద్దుతుంటాయి. మనం బలంగా నమ్మే విశ్వాసాలు మన ప్రవర్తనను శాసించుతుంటాయి. ఎప్పటికప్పుడు మన ఆలోచనలు సరైనవో కావోనని సమీక్షించుకుంటుంటాము. వాటిని సరిచేసుకోవడానికి, ఇంకా ఉన్నతంగా రూపొందించుకోవడానికి నిరంతరం ప్రయత్నిస్తుంటాము. కాని విశ్వాసాల విషయంలో అటువంటి ప్రయత్నం చేయము. అవన్నీ పూర్తిగా సరైనవేనని, వాటిని సమీక్షించరాదని, వాటిని మరో ఆలోచన లేకుండా అమలు చేయడం మినహా మరో గత్యంతరం లేదని భావిస్తుంటాము. అంతేకాదు, తమ తమ అనుభవాల ద్వారా, అవి అసలుసిసలు నిజాలుగా తేలాయని, అందువలన ఆయా విశ్వాసాలను జీవితాంతం ఆచరిస్తామని చెబుతుంటాము.

రాఘవరావుకు ఎంతోకాలం నుండి ఎదురు చూస్తున్న ఉద్యోగానికై, ఇంటర్వ్యూకు రమ్మని పిలుపు వచ్చింది. ఈ ఇంటర్వ్యూలో తాను నెగ్గాలని దేముళ్లందరినీ ప్రార్థించాడు. ఇంట్లో అందరి ఆశీస్సులు తీసుకున్నాడు. ప్రొద్దున్నే అన్ని గుళ్లకు వెళ్లి వచ్చాడు. మంచి దుస్తులు ధరించి, ఈ ఉద్యోగం తనకు తప్పకుండా వస్తుందన్న విశ్వాసంతో ఇంటినుండి బయటకు వచ్చి, మోటారు సైకిలు స్టార్టు చేశాడు. ఇంతలో ఎదురుగా ఒక పిల్లి వచ్చింది. పిల్లి ఎదురు వస్తే, తాను కోరిన పని జరగదని అతను గాఢంగా విశ్వసిస్తాడు. తనకు ఉద్యోగం రాదన్న భావన అతడిని విచలితుడుని చేసింది. మోటారు సైకిలుపై బయలుదేరాడు గాని, అతను సరిగ్గా దాన్ని నడపలేక త్రోవలో ఒక ఆక్సిడెంటు చేయబోయి తప్పించుకున్నాడు. తాను ఉద్యోగం ఆశిస్తున్న కార్యాలయానికి అతను జేరాడే తప్ప, అతనికి మనస్సు మనస్సులో లేదు. ఇంతకుముందు, వాళ్లే యే ప్రశ్నలు అడగవచ్చో, వాటికి ఏయో సమాధానాలు చెప్పాలో అనేకసార్లు మననం చేసుకున్నాడు. కాని ఇప్పుడవేవీ జ్ఞాపకం రావడం లేదు. లోపల ఇంటర్వ్యూకి వెళ్లినప్పుడు ఇతను ప్రతి ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పడానికి తడబడ్డాడు. తన జీవితంలో ఎన్నడూ ఇంతగా తడబడ లేదని అతను వచ్చేప్పుడు అనుకున్నాడు. అతను భయపడ్డట్లే అతనికి ఉద్యోగం రాలేదు. దీనికంతటికీ మూలకారణం అతనికి ఎదురుపడ్డ పిల్లి అని అతను సహజంగానే విశ్వసించుతాడు. రాఘవరావుకు ఉద్యోగం రాకపోవడానికి, యాదృచ్ఛికంగా ఎదురైన పిల్లికి అసలు సంబంధమేమిటి? నిజం చెప్పాలంటే ఎటువంటి సంబంధం లేదు. ఇతనికున్న మూఢనమ్మకం పూర్తిగా హేతువిరుద్ధమైనది. అసంబద్ధమైనది. అయితే అతనికున్న మూఢనమ్మకమే ఎలా నిజమైంది? అతను ఒక మూఢనమ్మకాన్ని ఆచరించడం వాస్తవం. ఆ నమ్మకం అతని ఆలోచనాధోరణిని పూర్తిగా ప్రభావితం చేసిందన్నది అసలుసిసలు వాస్తవం. అతని ఆలోచనాధోరణిలో తనకు పరాజయం ఎదురవుతుందన్న భావన బలంగా గూడు కట్టుకోవడం వలన, దానిని త్రోసిపుచ్చడానికి అతనెటువంటి ప్రయత్నమూ చేయలేదు. ఫలితంగా అతను ఇంటర్వ్యూకు వెళ్లినప్పటి నుండి విఫలమయ్యే అభ్యర్థిగానే ప్రవర్తించాడు. అతను భయపడ్డట్లే ప్రతికూల ఫలితం ఎదురయ్యింది. అసలీ మూఢ నమ్మకాలు సరైనవాకావా అన్నది అప్రస్తుతం. వాటిని నమ్ముతున్నప్పుడు, అవి ఆలోచనలను ప్రభావితం చేస్తాయి. ఆలోచనలకనుగుణంగానే మన ప్రవర్తన రూపుదిద్దుకొంటుంది గనుక మనకు సంభవించే విజయం కాని, వైఫల్యం గాని మన ఆలోచనలకు అనుకూలంగానే వుంటుంది.

సందీప్ కంప్యూటర్ రంగంలో అతి నిపుణుడు. ఒక పెద్ద సాఫ్ట్‌వేర్ కంపెనీలో అతను పనిచేస్తున్నాడు. తాను స్వయంగా ఒక కంపెనీ పెట్టాలని అతను అనుకొంటున్నాడు. కాని అందుకు తగిన ప్రయత్నాలు మొదలు పెట్టలేదు. తన దగ్గర తగిన పెట్టుబడిలేదు. తమకున్న ఇల్లు, పొలాలు మొత్తం అమ్మితే రెండు కోట్ల వరకూ రావచ్చు. కాని తన చెల్లెళ్ల పెళ్లి చేయాలి. ఒకవేళ తనకు నష్టం వచ్చి పెట్టిన పెట్టుబడి కోల్పోతే తమ కుటుంబం బజారున పడాల్సివుంటుందని అతను భయపడేవాడు. అతనికి వరుసకు మేనమామ సతీష్ ఎప్పుడో అమెరికాలో వైద్యవృత్తిలో స్థిరపడ్డాడు. డాక్టర్‌గా వుంటూ అతను రియల్ ఎస్టేట్ వ్యాపారం ద్వారా వేలాదికోట్లు సంపాదించాడని అందరూ అనుకునే వారు. సందీప్ అతన్ని ఇండియా వచ్చినప్పుడు కలిశాడు. తాను అనుకొంటున్న ప్రణాళిక చెప్పాడు. అయిదు కోట్ల పెట్టుబడి వుంటే అద్భుతాలు చేయవచ్చని అన్నీ వివరించి చెప్పాడు. సతీష్ అంతా విని, తాను ఓ పదికోట్లు పెట్టుబడి పెట్టడానికి ఇంకో సంవత్సరం సమయం కావాలని, ఈ మధ్యలో ఒక బ్యాంకులో ఉన్నతాధికారితో మాట్లాడతానని చెప్పి, అతను తాను అమెరికా నుండి ప్రక్క ప్రక్క సీట్లో వచ్చామని చెప్పి, అతని విజిటింగ్ కార్డు ఇచ్చి కలవమని, ప్రాజెక్టు రిపోర్టు వివరంగా ఇవ్వమని చెప్పాడు.

ఒక పది రోజుల తరువాత సందీప్ వివరంగా ఒక రిపోర్టు తయారుచేసి బ్యాంక్ జనరల్ మేనేజర్ దగ్గరకు వెళ్లి, ఫలానా వ్యక్తి ఆయనను కలవమన్నాడని చెప్పాడు. సతీష్‌ను ఆయన గుర్తు చేసుకోలేకపోయాడు. అయినా సందీప్ చెప్పిందంతా వివరంగా విన్నాడు. ఆయన పెద్ద ఎత్తున పెట్టుబడి పెట్టబోతున్నాడని సందీప్ చెప్పాడు. సందీప్ ను ఈ వ్యవహారాలు చూసే అధికారి వద్దకు పంపాడు.

అతను బ్యాంకుకు అన్ని వివరాలు అందించడానికి రెండు నెలల సమయం పట్టింది. ఇతను తన ఉద్యోగంలో ఆదా చేసిన డబ్బు, తన కుటుంబ సభ్యుల దగ్గర వున్నది తీసుకొని తన పెట్టుబడిగా పెట్టాడు. ఈ మధ్య కాలంలో తనకు పరిచయమున్న కంపెనీల దగ్గరకు వెళ్లి తాను స్వయంగా ఓ సాఫ్ట్‌వేర్ కంపెనీ పెట్టబోతున్నానని చెప్పగానే వారంతా ఇతనికి తమ పనులు అప్పగించడానికి సంతోషంగా ముందుకు వచ్చారు. మధ్యమధ్యలో అమెరికాలోని సతీష్‌కు ఫోను చేసి కొత్త పరిణామాలను వివరించేవాడు. అతను దేనికీ వెనుకాడవద్దని, ఎంత పెట్టుబడైనా తాను పెట్టగలనని చాల ధృఢంగా చెప్పేవాడు.

బ్యాంకు ఇచ్చిన రుణం, ముందునుండీ ఎంతో ప్రోత్సాహకరంగా సాగుతున్న ఆర్డర్ల వలన సందీప్ కంపెనీకి అనుకోని లాభాలు వచ్చిపడసాగాయి. ఇతనికి అదనపు పెట్టుబడి అవసరమే లేకపోయింది. ఆ తరువాత కొన్ని రోజులకు, రియల్ ఎస్టేట్ రంగంలో సతీష్ పూర్తిగా నష్టపోయి, దివాళా తీసాడని విని సందీప్ నిర్ఘాంతపొయ్యాడు. కేవలం అతను అందించిన ప్రోత్సాహం, పెట్టుబడి పెడతానన్న హామీ సందీప్‌లో అమిత ఆత్మవిశ్వాసాన్ని నెలకొల్పాయి. ఆ ఆత్మవిశ్వాసమే అతని విజయానికి మూలం.

– సి నరసింహారావు
మనోవైజ్ఞానిక విశ్లేషకులు



అన్వేషణ

వయసుడగని జ్ఞాపకానివై
కమ్ముకుంటావు
నిన్నటి మురిపాల నెమరువేతనౌతాను
ఎడతెగని దుఃఖపుటేరులోనే జీవన
యానం
అందులో మునకలతో అలసి...
సొలసిపోతాను
నిద్రలేని రాత్రిళ్లలో నీ తలపుల
సుగంధం
పక్కకి ఒత్తిగిల్లే తగిలే నీ చెలిమి
పరిమళం
రాష్ట్రాలు దాటి, వేల మైళ్ల దూరంలో
కూడా వ్యాపిస్తోందా సౌరభం!
దిగ్గునలేచి చూస్తే నిరాశ లాంటి నిజం-
చుట్టుపక్కల నేను తప్ప మరో
మానవప్రాణి లేదు కదా!
వారణాసిలోనే నీ ఆత్మీయగంధానికి
పిండం విడిచానే...
గయలో కూడా తిలతర్పణం చేశానే
అది ఆమె శేముషీ నెత్తావి కాదు కదా!
ఏమిటా సురభిళ సందేశం?
తొందరగా నన్ను దివికి రమ్మని
సంకేతమా?
పిల్లల్ని అశ్రద్ధ చెయ్యవద్దని
హెచ్చరింపా?
చనిపోయిన వారి ఆత్మలకు అంత శక్తి,
అంత:శక్తి ఉంటాయా?....
ఆగలేకపోతున్నాను, ఆత్మహత్య
చేసుకోలేకపోతున్నాను.
ప్రతిరోజూ ఈ పద్నాలుగేళ్లుగా
బడిగంట, గుడిగంటల్లా
హెచ్చరికలెందుకు...
ఒక్కసారి కనిపించవా? ప్రియా
ఆత్మగానైనా, ప్రేతాత్మగానైనా!

(పధ్నాలుగేళ్ళుగా నేను అనుభవిస్తున్న నా వియోగవేదనకి అక్షర రూపం)



– సకలాభక్తుల కృష్ణమూర్తి

మారణహోమం కోరవెప్పుడూ

వెలుగులు చిమ్ముతూ
వేడుక పంచుతున్న
కూడళ్లు ఒక్కసారిగా
మసిబారిపోతున్నాయి

దిరిసెన పువ్వుల్లా విరిసిన
మనుష్యులు
రక్తపుష్పాలై
నేలకొరిగిపోతున్నారు

ప్రపంచాన్ని భయపెడుతున్నది
భూతాపం ఒక్కటే కాదు
ఉగ్రవాద భూతం కూడా

రక్తంతో తడిసిన చరిత్రపుటలు
పాఠం చెబుతున్నా
వినని కర్కశుల కోసం
ఆయుధాల అన్వేషణ
కొనసాగుతోందిప్పుడు

మతగ్రంథాలు
మమతానుబంధాలు
మారణహోమం కోరవెప్పుడూ

– కొప్పర్తి వసుంధర



మై నేమ్ ఈజ్ బాండ్!



జేమ్స్‌బాండ్ చిత్రాలు ఎన్ని వచ్చినా ఈసారి కొత్తగా రాబోయే 'డబుల్-వొ-సెవెన్' ఎలాంటి సాహసాలు చేస్తాడో, ఎన్ని వింతలు చూపిస్తాడో అని ప్రపంచవ్యాప్తంగా సినిమా ప్రేక్షకులు ఎదురు చూస్తూనే ఉంటారు. జేమ్స్‌బాండ్ పాత్ర ధరించిన వారిలో ముఖ్యులైన షాన్ కానరీ, రోజర్‌మూర్, పియర్స్ బ్రాస్నన్, డేనియల్ క్రేగ్‌వంటి వారు ఇతర చిత్రాల్లో ఎంత బాగా నటించి, మెప్పించినా ప్రేక్షకులకు మాత్రం వాళ్లు జేమ్స్‌బాండ్‌గానే గుర్తుండిపోతారు. ఇంతగా ఆకర్షించే ఆ పాత్రను సృష్టికర్త ఇయాన్ ఫ్లెమింగ్ (1908-1964) ఎలా రూపొందించారు? అంటే ఆయన మొదట్లో నేవీలో ఇంటిలిజెన్స్ ఆఫీసర్‌గా పనిచేశారు. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధ సమయంలో గూఢచారులు ఎలా పనిచేస్తారని దగ్గరగా చూశారు. పైగా ఇయాన్ ఫ్లెమింగ్ అన్నగారు పీటర్ ఫ్లెమింగ్ కూడా ఇంటిలిజెన్స్ విభాగంలో నార్వే, గ్రీస్ దేశాల్లో పనిచేసి, కొన్ని సాహసాలు చేశాడు. ఈ అనుభవాలన్నీ ఇయాన్ ఫ్లెమింగ్ తను ఊహించిన గూఢచారి పాత్ర రూపకల్పనకు బాగా దోహదం చేశాయి. ఇక జేమ్స్‌బాండ్ అనే పేరు ఆయనకు ఎలా తట్టిందంటే పక్షులపై పరిశోధన చేసే ఆర్నిథాలజిస్ట్ ఒకరు 'బర్డ్స్ ఆఫ్ ద వెస్టిండీస్' అనే పుస్తకం రాశారు. ఆ సబ్జెక్ట్ మీద ఆసక్తి ఉన్న ఇయాన్ ఫ్లెమింగ్ ఆ పుస్తకం చదువుతూ, ఆ పుస్తక రచయిత జేమ్స్‌బాండ్ పేరుకు ఆకర్షితులయ్యారు. వెంటనే ఆయనను సంప్రదించి 'నా కథానాయకుడికి మీ పేరు పెట్టుకుంటాను. అనుమతివ్వండి' అంటే ఆయన సంతోషంగా అంగీకరించారు. అలా ఇయాన్ ఫ్లెమింగ్ సృష్టించిన నవల ఆధారంగా తయారైన చిత్రం 'డాక్టర్ నో' (1962)తో మొట్టమొదటిసారిగా జేమ్స్‌బాండ్ ప్రేక్షకుల ముందుకు వచ్చాడు. అప్పటి నుంచి వాళ్ల మనసుల్లో అసాధారణమైన ముద్ర వేశాడు.

నిర్మాతలు ఎలా ఉండాలి?

నిర్మాత, దర్శకులు తమ సినిమాకు నాయికా నాయకులను, తక్కిన ముఖ్య నటవర్గాన్ని ఎంపిక చేసుకోవడం ఆనవాయితీ. ఒకప్పుడు అలాగే ఉండేది. ఇప్పుడూ అలాగే ఉందని చాలామంది అనుకుంటూ ఉంటారు. కానీ భారీ చిత్రాల విషయంలో అయితే తారాబలానికి విశేష ప్రాధాన్యం ఉన్న ఈరోజుల్లో సమీకరణలు మారిపోయాయి. ఎలా అంటే తనకు నచ్చిన దర్శకుడు తనకు నచ్చే కథను తీసుకొస్తే హీరోగారే తన చుట్టూ తిరిగే నిర్మాతల్లో ఒకరిని ఎంపిక చేసుకుని, షూటింగ్‌కు కావలసిన డేట్స్ ఇస్తారు. ఆవిధంగా సదరు నిర్మాతను ధన్యుణ్ని చేస్తారు. మరి ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో ఒకనాటి అనుభవజ్ఞులైన నిర్మాతలు ఇప్పుడు ఈ పద్ధతిలో సినిమా తీయడానికి ఎందుకు ముందుకొస్తారు? ఆ రోజుల్లో క్రమశిక్షణ ఎలా ఉండేదంటే విజయా ప్రొడక్షన్స్ వారు తమ తొలి చిత్రం 'షావుకారు'ను తమిళంలో తీయాలని సంకల్పించారు. దర్శకులు బి.నాగిరెడ్డిగారు (నిర్మాతల ద్వయం నాగిరెడ్డి - చక్రపాణిలో ఒకరు) 'షావుకారు' ద్వారా శంకరమంచి జానకిని తెలుగు తెరకు పరిచయం చేసినట్లుగా ఈ తమిళ చిత్రం ఎంగవీట్టు పెణ్ (అంటే మా ఇంటి అమ్మాయి అని అర్థం) ద్వారా నిర్మలను తమి చిత్రరంగానికి పరిచయం చేయాలనుకున్నారు. అప్పటికి ఆమె వయసు 18 సంవత్సరాలు.



మలయాళంలో 'భార్గవి నిలయం' అనే చిత్రంలో ప్రేమ్‌నజీర్ సరసన హీరోయిన్‌గా నటించిన అనుభవం ఉంది. ఒక పెద్ద సంస్థలో హీరోయిన్‌గా పరిచయం అవుతున్నాననే సంతోషంతో తొలి రోజున మేకప్ వేసుకుని సెట్‌లోకి వెళ్లింది నిర్మల. ఆ చిత్రంలో ఆమెకు మామగారి పాత్రలో ఎస్‌వి రంగారావు నటిస్తున్నారు. ఆయన నిర్మలను చూడగానే ఈ అమ్మాయేంటి ఇంత సన్నగా ఉంది. ఈ పాత్రకేం సరిపోతుంది వద్దు.. వద్దు.. మార్చండి ఆ కె.ఆర్. విజయను పెట్టండి అన్నారు అందరూ గట్టిగా వినేలా. (అప్పటికి కెఆర్ విజయ వర్ధమాన తార) వెంటనే నిర్మల మేకప్ రూమ్‌కు వెళ్లి ఏడుస్తూ కూర్చుంది. వచ్చిన మంచి అవకాశం చేజారిపోయిందనే బాధతో. అప్పుడు విజయా అధినేత నాగిరెడ్డి స్వయంగా వచ్చి ఈ రోజుకు షూటింగ్ ప్యాకప్ చేసేస్తున్నా. మళ్లీ కబురు చేస్తాం అని ఆమెను ఊరడించారు. మర్నాడు ఆమెకు షూటింగ్ ఉందని పిలుపు వచ్చింది. ఏం జరిగి ఉంటుందా అని నిర్మల ఆశ్చర్యంతో ఆమె మేకప్ వేసుకుని సెట్‌లోకి వెళితే అక్కడ మామగారి స్థానంలో ఎస్‌వి రంగారావుకు బదులుగా ఎస్.వి. సుబ్బయ్య అనే క్యారెక్టర్ యాక్టర్ ఉన్నారు. అంటే హీరోయిన్‌కు అభ్యంతరం చెప్పినందుకు నిర్మాతలు ఎస్.వి.ఆర్.నే తీసేసి తమ క్రమశిక్షణ అంటే ఏమిటో నిరూపించారు. ఆ నిర్మలే నేటి నటి, ప్రసిద్ధ దర్శకురాలు 'విజయ'నిర్మల.

మాధురీదీక్షిత్ గుర్తించిన హీరో

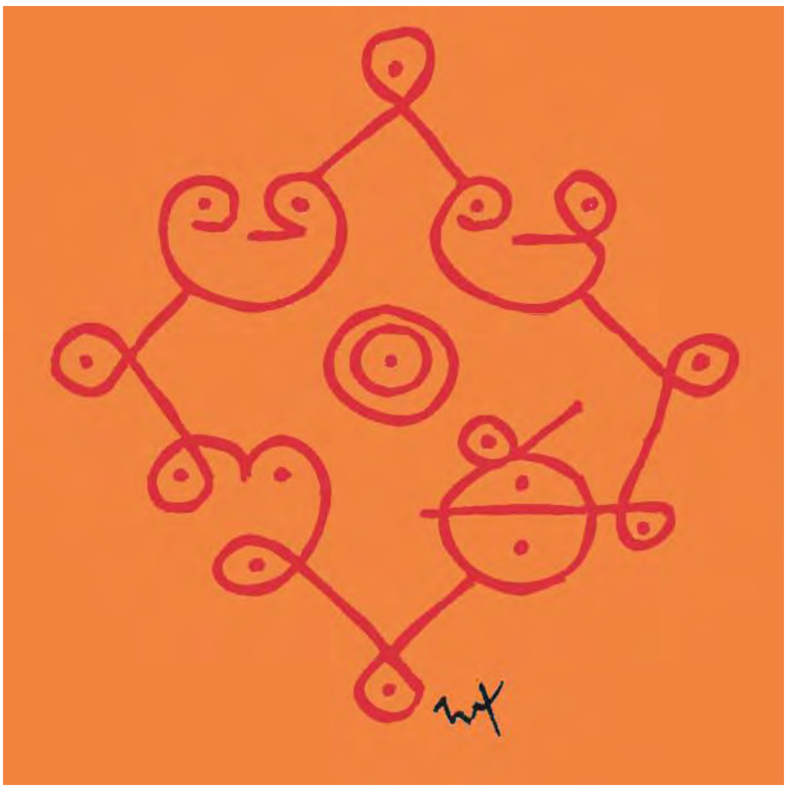
తాజాగా 'మొహంజదారో' లాంటి భారీ హిందీ ప్రయోగాత్మక చిత్రంతో ప్రేక్షకుల ముందుకు వచ్చిన అగ్ర హీరో హృతిక్ రోషన్ - నటుడు, నిర్మాత రాకేష్ రోషన్ కొడుకే అయినా హృతిక్ తొలిరోజుల్లో తండ్రి నుంచి తగిన ప్రోత్సాహం లభించేది కాదు. అందుకు కొన్ని కారణాలు ఉన్నాయి. హృతిక్ కుడి చేతికి రెండు బొటనవేళ్లు ఉంటాయి. చదువుకునే రోజుల్లో సహ విద్యార్థులు అతన్ని చూసి భయపడేవారు. పైగా అతనికి నత్తి సమస్య ఉండేది. తర్వాత స్పీచ్ థెరపీతో దాన్ని అధిగమించాడు. వెన్నునొప్పి మరో సమస్య. అందుకే హీరో కావాలనుకున్న అతన్ని ముందుగా అసిస్టెంట్ డైరెక్టర్‌ని చేసి, చిత్ర నిర్మాణం గురించి తెలుసుకోమని సూచించాడు తండ్రి రాకేష్ రోషన్. ఆయన చెప్పినట్లుగానే హృతిక్ అసిస్టెంట్ డైరెక్టర్‌గా పనిచేస్తూ ఒకోసారి హీరోలకు కాఫీ, టీలు అందించడం, స్టూడియో ఫ్లోర్‌ను శుభ్రం చేయడం వంటి పనులకు కూడా వెనకాడే వాడు కాదు. అయితే తన తండ్రికి తెలియకుండా తన పోర్ట్‌ఫోలియో (వివిధ రకాల గెటప్స్, భంగిమలు, ఇతర వివరాలు)లను ప్రముఖ దర్శకులకు పంపిస్తూ తనకు నటించే అవకాశం ఇమ్మని కోరుతూ ఉండేవాడు. ఒకరోజు స్టూడియోలో ఉన్న మేకప్ రూమ్‌లో హృతిక్ అద్దం ముందు ఒంటరిగా నిలబడి ఎవరివో డైలాగులు చెబుతూ సీరియస్‌గా నటనను ప్రాక్టీస్ చేస్తుంటే అనుకోకుండా అటువైపు వచ్చిన నటి మాధురీదీక్షిత్ అతని ఉత్సాహాన్ని, నటనా ప్రతిభను చూసి ఆశ్చర్యపోయింది. అప్పుడే ఆమె తనకున్న చనువుకొద్దీ రాకేష్ రోషన్‌తో గట్టిగా



చెప్పింది. మీ ఇంట్లోనే ఇంత మంచి హీరోను పెట్టుకుని, బయటి హీరోలతో ఎందుకు సినిమాలు తీస్తున్నారు? అని. అలా 'కహోనా ప్యార్‌హై' చిత్రం ద్వారా అతను మొదటిసారి హీరోగా పరిచయమయ్యాడు. ఇంతకీ ఈ కండల హీరోకి తొలిరోజుల్లో బాడీబిల్డింగ్‌లో శిక్షణ ఇచ్చింది ఎవరో కాదు మరో సూపర్ హీరో సల్మాన్‌ఖానే. పట్టుదల ఉంటే మైనస్ పాయింట్స్‌ను కూడా ప్లస్‌గా మలచుకుని, పైకి రావచ్చని నిరూపించిన సూపర్‌హీరోల్లో హృతిక్ రోషన్ ఒకరు.

– బి.కె. ఈశ్వర్

తెలుగుకు ప్రాచీన ప్రాభవం



- ప్రాచీన హోదా కల్పనపై అభ్యంతరాల తోసివేత
- మద్రాస్ హైకోర్టులో వీగిపోయిన వాజ్యం

ఆ సరస్వతి రూపు ప్రత్యక్ష మొనరించు ప్రథమ భాష.... నన్నయాదుల నుం నవయుగ కవి దాకా ఆత్మశక్తిని గూర్చు అమృత భాష– అంటూ కవిసమ్రాట్ విశ్వనాథ సత్యనారాయణ కీర్తించిన, ".... సుందర తెలుంగు నిళ్ పాట్టి శైత్తు.." అని తమిళ మహాకవి సుబ్రహ్మణ్య భారతి పొగడిన, తేనెలొలుగు మన తెలుగు భాషకు ప్రాచీన గౌరవం ఖాయమయ్యింది. తెలుగుకు కేంద్రప్రభుత్వం ఎన్నడో ప్రాచీన హోదా కల్పించింది. ప్రాచీన హోదా కల్పిస్తూ కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని సవాలు చేస్తూ దాఖలైన పిటిషన్‌ను ఇటీవల మద్రాస్ హైకోర్టు తోసిపుచ్చడంతో తెలుగు 'ప్రాచీన' హోదాకు ఉన్న అడ్డంకులు తొలిగిపోయాయి.

"పిటిషనర్ అభ్యంతరాలతో మేం ఏకీభవించడం లేదు. ఒక భాష ప్రాధాన్యం ఇతర భాషల అభివృద్ధి లేదా పతనంపైన ఆధారపడి ఉండదు. ఆయా భాషల అభివృద్ధి, ప్రాధాన్యం అనేది ఆ భాష వాడుక, భాష, కళల్లో దాని సృజనాత్మకత మీదనే ఆధారపడి ఉంటుంది," అని మద్రాస్ హైకోర్టు కరాఖండిగా తేల్చి చెప్పింది. తెలుగు, కన్నడ, మలయాళం, ఒడియా భాషలకు ప్రాచీన హోదా కల్పించే విషయంలో తాము జోక్యం చేసుకోలేమని నిర్ద్వంద్వంగా ప్రకటించింది. మద్రాస్ హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి జస్టిస్ సంజయ్ కిషన్ కౌల్, న్యాయమూర్తి జస్టిస్ ఆర్ మహదేవన్‌లతో కూడిన ప్రథమ ధర్మాసనం ఈ చరిత్రాత్మక నిర్ణయం వెల్లడించింది.

పూర్వాపరాలేమంటే...

2004 సెప్టెంబరు 17న దక్షిణాది భాషల మధ్య చిచ్చు రగిలేలా ఆనాటి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒక వివాదాస్పద నిర్ణయం తీసుకుంది. అఖండ భారత దేశం అనేక భాషలు అనేక సంస్కృతులు ఉన్నప్పటికీ, తమిళ భాష ఒక్కటే దేశంలో ప్రాచీన భాష అని ప్రకటించింది. ఈ కేంద్ర ప్రభుత్వ నిర్ణయం దేశభాషల మధ్య, ముఖ్యంగా ద్రావిడ భాషల మధ్య చిచ్చు రగిల్చినట్టయ్యింది. తమిళం సహా విశిష్ట ప్రాచీన సంపన్నత (క్లాసికల్) కలిగిన ఇతర దేశభాషలను ఆ నిర్ణయం అవమానించినట్టయ్యింది.

కేంద్రంలో అధికారంలో ఉన్న కూటమికి రాజకీయ ప్రయోజనాల కోసం ముందుగా కొంత కసరత్తు జరిగింది. కేంద్ర సాహిత్య అకాడెమీ (న్యూఢిల్లీ), భారతీయ భాషా సంస్థ (సి.ఐ.ఐ.ఎల్ –మానసగంగోత్రి, మైసూరు)లకు సంయుక్త బాధ్యత అప్పగిస్తూకేంద్ర ప్రభుత్వం ఒక నిపుణల కమిటీని నియమించింది. ఈ కమిటీ సూచించిన మేరకు తమిళ భాషకు క్లాసికల్ హోదా ఇస్తున్నట్టు ప్రకటించారు. నిజానికి ఈ కమిటీని తమిళానికి క్లాసికల్ హోదా ఇవ్వవచ్చునా లేదా అనే అంశాన్ని పరిశీలించటానికి మాత్రమే వేశారు. పరిశీలనకు కొన్ని మార్గదర్శక సూత్రాలను రూపొందించే బాధ్యతను అంతర్జాతీయ భాషావేత్త కీ.శే. ఆచార్య భద్రిరాజు కృష్ణమూర్తిగారికి అప్పగించారు. భద్రిరాజువారు రూపొందించిన ప్రమాణార్హతల్లో 4 అంశాలున్నాయి. కనీసం 1500–2000 సంవత్సరాల ప్రాచీన శాసనాధారాలు, చారిత్రకాధారాలు కలిగి ఉండటం, జాతి వారసత్వ సంపదగా గుర్తింపు పొందిన సాహిత్యాధారాలు ఉండటం, ఇతర భాషల అనువాదాలు కాకుండా, స్వకీయమైన ప్రాచీన విశిష్ట

భద్రిరాజువారు తెలుగు కన్నడ, మళయాల భాషలు మూడూ క్లాసికల్ ప్రతిపత్తిని పొందటానికి అర్హమైనవనీ, సంస్కృత ప్రభావాన్ని సాకుగా చూపి ఈ భాషలకు క్లాసికల్ స్టేటస్ నిరాకరణ తగదనీ. తమిళం సహా అన్ని దేశీయ భాషలమీద సంస్కృత ప్రభావం ఉన్నదనీ కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఒక నోట్ పంపారు.

సాహిత్య రచనలు కలిగి ఉండటం, ఒకవేళ మధ్యలో ఆ భాష కొంత ఒడిదుడుకులకు లోనయినప్పటికీ ప్రాచీన కాలంలో ప్రగతి కలిగి ఉంటే అది విశిష్ట ప్రాచీన సంపన్న భాషగా గుర్తింపు పొందవచ్చునని భద్రిరాజువారు ప్రమాణార్హతలు నిర్ణయించారు. భద్రిరాజువారి సూచనలుగానే వీటిని మినిట్స్'లో రికార్డ్ చేశారు. ఆయన ఎర్లీ టెక్స్ట్స్ అనే పదాన్ని వాడటం ద్వారా, 1500-2000 ఏళ్ళక్రితమే రూపొంది ఉన్నాయని నిరూపించే అవకాశం తెలుగు కన్నడ భాషలకు కలిగే అవకాశాన్నిచ్చారు.

2004 సెప్టెంబరు 17న కేంద్ర క్యాబినెట్ ఈ తీర్మానాన్ని ఆమోదించింది. అయితే భద్రిరాజువారు ఇచ్చిన మొదటి ప్రమాణార్హత లోని 1500-2000 సంవత్సరాలను 1000 సంవత్సరాలకు కుదించి 2004 అక్టోబర్ 12న గెజిట్ నోటిఫికేషన్ వెలువరించింది. వెయ్యేళ్ళ ప్రమాణార్హత ప్రాతిపదిక అయితే, ఒకటి రెండు మినహాయించి, ఇంచుమించు దేశభాషలన్నింటికీ ఇది వర్తిస్తుంది. అందుకని నాటి తమిళనాడు ముఖ్యమంత్రి 27-1-2005న కేంద్రానికి ఒక లేఖ వ్రాస్తూ వెయ్యేళ్ళ ప్రమాణార్హతను 2000 సంవత్సరాలకు కుదించ వలసిందిగా కోరారు. అలాగే సంస్కృతాన్ని కూడా క్లాసికల్ భాషగా గుర్తించాలని కోరారు. కేంద్రం ఆ మేరకు సంస్కృతాన్ని గుర్తించింది. ప్రపంచ క్లాసికల్ భాషల్లో ఒకటైన సంస్కృతానికి కేంద్ర గుర్తింపు ఇలా లభించింది. ఇవన్నీ తెలుగు, కన్నడ ప్రజలకు తీవ్ర ఆగ్రహాన్ని కలిగించాయి. తెలుగు నేలమీద అప్పటికే వ్రేళ్ళూనుకుంటున్న తెలుగు భాషోద్యమం ఈ అంశాన్ని తీవ్రంగా పరిగణించింది. తెలుగు భాషోద్యమ సమాఖ్య, కృష్ణాజిల్లా రచయితల సంఘం భాషోద్యమంలో పాల్గొంటున్న ఇంకా అనేక సంస్థలు తెచ్చిన వత్తిడి ఫలితంగా నాటి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక లక్ష్యసాధన సమితి (టాస్క్'ఫోర్స్)ను నియమించింది. మండలి బుద్ధప్రసాద్ (రాష్ట్రమంత్రి), ఆచార్య యార్లగడ్డ లక్ష్మీప్రసాద్ (రాష్ట్ర హిందీ అకాడెమీ అధ్యక్షులు), డా. ఏబికె ప్రసాద్, డా.ఆవుల మంజులత (తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం వైస్ ఛాన్సలర్) డా. జె ప్రతాపరెడ్డి (తెలుగు అకాడెమీ సంచాలకులు), ఆనాటి మంత్రి ఎం సత్యన్నారాయణ రావు గార్లతో ఈ లక్ష్య సాధన సమితిని నియమించారు,

ఈ కమిటీ ఆనాటి కేంద్రమంత్రులు పురందేశ్వరి, దాసరి నారాయణరావు, జైపాల్ రెడ్డి గార్ల ద్వారా నాటి ప్రధాని శ్రీ మన్మోహన సింగ్'ను కలిసి తెలుగు భాషకు క్లాసికల్ హోదాను ప్రకటించవలసిందిగా అభ్యర్థించారు. డా. ఆర్వియస్ సుందరం, డా జివి పూర్ణచందు, యస్ గంగప్ప, డా. ఎబికె ప్రసాద్ ప్రభృతులు తెలుగు భాష ప్రాచీనతను చాటే ఆధారాలను అందించారు. డా. లక్ష్మీప్రసాద్ హిందీ అకాడెమీ ద్వారా డా. జివి పూర్ణచందు 'తెలుగే ప్రాచీనం' గ్రంథాన్ని హిందీలోకి "తెలుగు హీ ప్రాచీన్ హై" పేరుతో అనువదింపచేసి అందరికీ అందించారు. నాటి ద్రావిడ విశ్వవిద్యాలయ ఉపకులపతి ఢిల్లీలో తెలుగు కన్నడ బాషల ప్రాచీనత పైన ఒక సదస్సు నిర్వహించారు. భద్రిరాజువారు తెలుగు కన్నడ, మళయాల భాషలు మూడూ క్లాసికల్ ప్రతిపత్తిని పొందటానికి అర్హమైనవనీ, సంస్కృత ప్రభావాన్ని సాకుగా చూపి ఈ భాషలకు క్లాసికల్ స్టేటస్ నిరాకరణ తగదనీ. తమిళం సహా అన్ని దేశీయ భాషలమీద సంస్కృత ప్రభావం ఉన్నదనీ కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఒక నోట్ పంపారు.

ఈ లోగా గాంధీ అనే తమిళ న్యాయవాది నాటి నిపుణుల కమిటీలో తెలుగు, కన్నడ భాషలకు చెందిన వారు సభ్యులుగా ఉన్నారని, ఇప్పుడు అదే సభ్యులు తమ తెలుగు కన్నడ భాషలకు క్లాసికల్ హోదాని ఎలా ప్రతిపాదిస్తారంటూ, హైకోర్టులో ఒక ప్రజాప్రయోజన వ్యాజ్యం వేశారు. తెలుగు కన్నడ రాష్ట్రాలలో అలజడులు తీవ్రం కావడం, రాజకీయ వత్తిడి పెరగడంతో న్యాయ నిపుణుల సలహా కోరారు. న్యాయ నిపుణులు ఇది తెలుగు కన్నడ రాష్ట్రాలకు, కేంద్రానికి సంబంధించిన అంశం అనీ, ఇందులో మూడో రాష్ట్రానికి జోక్యం అనవసరం అనీ తేల్చి చెప్పడంతో 2008 అక్టోబర్ 31న నాటి కేంద్ర మంత్రిణి అంబికా సోనీ తెలుగు కన్నడ భాషలకు క్లాసికల్ హోదా ప్రకటించారు. మద్రాస్ కోర్టు కేసు తేలిన తరువాత, కేంద్ర క్యాబినెట్ ఆమోదం తరువాత ఇది అమల్లోకి వస్తుందన్నారు. 2009 సార్వత్రిక ఎన్నికల తుది ఫలితాలు వెలువడటానికి ఒకరోజు ముందు జరిగిన అత్యవసర క్యాబినెట్ సమావేశంలో తెలుగు కన్నడ భాషలకు క్లాసికల్ ప్రతిపత్తి నిర్ణయం ఆమోదించబడింది. ఇంక మిగిలిన అడ్డంకి చెన్నై కోర్టు కేసు ఒకటే!



నాటి ఆంధ్రప్రదేశ్ అధికార భాషాసంఘం, కృష్ణా జిల్లా రచయితల సంఘం సహకారంతో చెన్నై హైకోర్టులో కేసును ఎదుర్కొంటున్న కర్ణాటక న్యాయవాది ధనుంజయ సూచన మేరకు సుప్రీం కోర్టులో కేసు వేయటం జరిగింది. డా.ఎబికె. గుత్తికొండ సుబ్బారావు, డా. జివి పూర్ణచందు కక్షిదారులుగా ఉన్నారు. ప్రకాశం జిల్లా రచయితల సంఘం పక్షాన బి హనుమారెడ్డి కూడా ఇందులో చేరారు. అనేక వాయిదాల తర్వాత, చెన్నై హైకోర్టు తీర్పు మీకు వ్యతిరేకంగా వస్తే అప్పుడు ఈ కేసుని పరిశీలిస్తామని సుప్రీం కోర్టు వ్యాఖ్యానించింది.

ఆ దశలో నాటి ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి కొణిజేటి రోశయ్య జోక్యం చేసుకుని రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే ఈ కేసును ఎదుర్కుంటుందని నిర్ణయించారు. 2010లో ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంస్కృతిక శాఖ పక్షాన చెన్నై కోర్టు ఈ కేసులో ఇంప్లీడ్ అయ్యారు. చెన్నైకి చెందిన డా. తూమాటి సంజీవరావు వ్యక్తిగతంగా ఈ కేసులో చేరారు. అనాటి నుండీ అనేక విచారణలు, వాయిదాలతో నడిచిన ఈ కేసుకు 2016 ఆగష్టు 7న విముక్తి లభించింది.

ప్రముఖ భాషావేత్త ఆలివర్ వెండెల్ హోమ్స్ చెప్పిన మాటలతో (ప్రతీ భాష ఒక దేవాలయం. దాన్ని మాట్లాడే ఆత్మ అందులో ఉంటుంది) ఈ కేసును మేం ముగిస్తున్నాం' అంటూ తీర్పును ముగిస్తూ ధర్మాసనం పిటిషన్ను తోసిపుచ్చింది.

❖

కొత్తపుస్తకం

సరళ వచన తరళ విజయమ్

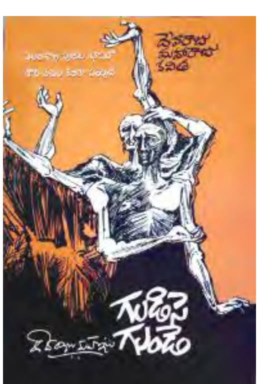


జయమ్, నాయని కృష్ణమూర్తి
పేజీలు: 425, వెల: రూ. 250/-, విజయవాణి ప్రింటర్స్, చౌడేపల్లి, చిత్తూరు జిల్లా, ఆంధ్రప్రదేశ్

వందల వేల సంవత్సరాలుగా భారత జన సామాన్యంలో ప్రచారంలో ఉన్న మహాభారత మూలకథ జయసంహితను అరవై ఐదేళ్ల వయసులో నాయని కృష్ణమూర్తి పరిశీలించి, పరిశోధించి ఎంతో శ్రమించి నాలుగు వందల ఇరవై ఐదు పేజీల్లో జయమ్ పేరుతో తెలుగులోకి అనువదించడం నిజంగా ఒక సాహసకృత్యమే. ఆంగ్ల, సంస్కృత భాషల్లో సైతం మహాభారత మూలరూపమైన జయసంహితను గురించిన సమాచారం స్వల్పాతి స్వల్పమే. నిజానికి కౌరవులకు, పాండవులకు మధ్య క్రీస్తుపూర్వం 950 ప్రాంతంలో నడిచిన చిన్న తగాదాకు సంబంధించిన పూర్వాపరాలు బాగా తెలిసిన కృష్ణద్వైపాయనుడనే పారాశర్యవ్యాసుడు 'జయము' అనే పేరుతో వ్రాసిన కథే మహాభారతానికి మూలమని ప్రముఖ మహాభారత పరిశోధకులంటారు. 'జయము'ను రాసిన వాడు పారాశర్య వ్యాసుడేనని మహాభారతంలోని శ్లోకాలు ఘంటాపథంగా చెబుతున్నాయి. కృష్ణ ద్వైపాయనుడు వాల్మీకిలాగా సామవేద ప్రోక్త కాదు. సామవేద ప్రవర్తకుడు (ప్రచారం చేసేవాడు మాత్రమే) జయసంహితలో 8800 శ్లోకాలున్నాయి. మహాభారతంలోని ప్రథమ శ్లోక అంతిమ పాదంలోనూ (తతోజయ ముదీరయేత్) స్వర్గారోహణ పర్వంలోనూ జయ శబ్దం ఉన్నదనీ ఇది వ్యాసకృతమైన జయంలోని ఆది పర్వంలో 'ఉపరిచరుని' కథతో ప్రారంభమై స్త్రీపర్వంతో ముగించారని భారత విమర్శకుల ఉవాచ. మొట్టమొదటి ఇతిహాసము జయమే. నిజానికి జయమ్ నుంచి సమకాలీన మహాభారత వృద్ధి వికాసాలను పరిశీలిస్తే ఇది అనేక కాలాల్లో అనేకమంది చేత రాయబడి ఉంటుందని చరిత్రకారుల అంచనా. మహాభారతంపై పరిశోధన జరిపిన చరిత్రకారులంతా నేడు ప్రచారంలో వున్న మహాభారతం మూల భారతం కాదని చెప్పడం విశేషం. తాత్విక, శాస్త్రీయ పరిభాషలోని కాలానికి అతీతంగా అనేక తరతరాలను నిర్విరామంగా ఆకర్షిస్తూ వస్తున్న మహాభారత మూలకథ జయమ్‌ను అత్యంత సరళంగా సాఫీగా చిన్నపిల్లలు సైతం చదవగలిగేలా రాశారు నాయని కృష్ణమూర్తి, మహాభారతంలోని అద్భుతంగా పౌరాణీకరించిన అంశాలన్నీ అత్యంత సాధారణంగా కొండకచో మనం ఊహించని విధంగా ఉంటాయి మూలకథలో. ఇందుకు మనం ఆశ్చర్యపోవాల్సిన అవసరమూ లేదు. 'జయ'గ్రంథ స్వభావమే అది. తమకు తెలిసిన/ చదివిన/ విన్న/ చూసిన మహాభారతంతో పోల్చుకుంటూ జయమ్‌ను చదవడం వల్ల ప్రయోజనం ఉండదు. ఇదొక స్వతంత్ర మూలకథ అనే స్పృహతో చదివితే అందులోని ఆనందాన్ని ఆస్వాదించగలం. ఈ మూలకథ 8,800 శ్లోకాల రూపంలో సమకాలీన మహాభారతంలో వున్నదే. మహాభారత మూలకథకు నాయిని కృష్ణమూర్తి అద్భుతమైన, ఆసక్తికరమైన నవలా రూపం ఇచ్చారు. మూలకథలోని ఖాళీలను పూరిస్తూ మహాభారత స్ఫూర్తి దెబ్బతినకుండా 'పర్వ'లోని విచ్చలవిడి సృజనాత్మకతను అత్యంత గౌరవపూర్వకంగా సులభ శైలిలో క్రమబద్ధీకరించారు. మహాభారత ప్రతిపాదిత శాస్త్రీయత దాని తాలూకు కార్యాకరణ సంబంధాలు ప్రాసంగికతకు ఎక్కడా విఘాతం కలగకుండా మూలకథను నవలీకరించడంలో రచయిత అసాధారణమైన ప్రతిభ చూపడం మనల్ని ఆశ్చర్యానికి లోనుచేస్తుంది. వాస్తవానికి వాదాల బరిలో కూరుకుపోక మునుపు తెలుగు సాహిత్యం బహుముఖానంగా తన సృజనాత్మక అంతః ప్రవంతిని స్వేచ్ఛగా వ్యక్తపరిచేది. ఇటువంటి నవలలు సాహిత్య సేంద్రియతను పరిపుష్టం చేసి నిస్సారానికి సారమిస్తాయి. ఒకటో రెండో భారతీయ భాషల్లో మినహా మిగిలిన వాటిలోనూ భారత మూలకథ 'జయమ్' అనువాదం కాలేదు. ఆ మేరకు తెలుగులోకి రావడం హర్షణీయం. వ్యాఖ్యానాలూ, ఉపాఖ్యానాలూ లేకుండా ఒకానొక కాలానికి సంబంధించిన పరంపరాగత జన శ్రుతిని పక్కన మనిషి కథ చెబుతున్నట్టుగా అనిపించే / వినిపించే వాక్ నవల ఇది. విపరీతమైన శ్రమ, కాలమూ, పరిశోధన, ధన వ్యయమూ లేనిదే ఇటువంటి నవలలు సాధ్యం కావు, నిజానిక ఆధ్యాత్మిక సంస్థలు, విశ్వ విద్యాలయాలు నెత్తికెత్తుకోవాల్సిన ఈ పరిశోధనలను ఏళ్ల తరబడి కొనసాగించి దానికి నవలా రూపమిచ్చిన నాయని కృష్ణమూర్తి కృషి తెలుగు సాహితీ చరిత్రలో చిరస్మరణీయమవుతుంది. విడవకుండా వేగంగా చదివించే శైలిలో కొనసాగే ఈ భారత మూలకథ మహాభారత భక్తుల కోసం మాత్రం కానేకాదు. కేవలం మహాభారత నిజమైన ప్రేమికులకు, అభిమానులకు మాత్రమే.

– డా. లెనిన్ ధనిశెట్టి

మాండలిక కవితకి వెన్నెల స్నానం



గుడిసె గుండె, డా. దేవరాజు మహారాజు
వెల: 60 పేజీలు: 66
ప్రతులకు: అన్ని ప్రముఖ పుస్తక కేంద్రాలు.

డా. దేవరాజు మహారాజు గుడిసె గుండె తెలంగాణా మాండలికంలో వచ్చిన తొలి కవితా సంపుటి. ఇది పురుడు పోసుకొని 42 ఏళ్లయ్యింది. కొత్త నుడువులతో తెలంగాణ ఆవిర్భావం తర్వాత మళ్లీ వెలుగు చూసింది. మాటని పొందికగా ఇష్టపడి రాస్తారు డా. దేవరాజు. చెప్పదలిచింది నిర్దిష్టంగా, నిర్భయంగా సామాన్య వాచ్య భాషలో రాస్తారు. వ్యర్థ పదాలకు ఆయన కవిత్వంలో తావు లేదు. ఏ ప్రాంతానికైనా ఆ ప్రాంతం భాషా, మాండలికాలు పూజ్యనీయాలు. వాటి వల్ల భాష భావాలు విస్తృతంగా విశ్వసమాజానికి చేరువౌతాయి. ఈ అంతఃసూత్రాన్ని నూటికి నూరుపాళ్ళు నిజం చేశారు డా. దేవరాజు ఈ కవితా సంపుటిలో.

ఇందులోని మాండలికం పాఠకులని చదివింపజేస్తుంది. ఆలోచింపజేస్తుంది. దాచుకొని పదిమందితో పంచుకునేలా చేస్తుంది. "అప్పిచ్చువాడు.... ఎప్పుడు నెడతెగక పారు ఏరు..." అన్న సుమతి శతకకారుని భావజాలాన్ని బతుకుకి అన్వయిస్తూ పారేయేరు కవితలో ఇలా అంటాడు– "లోకమైనా బత్కయినా " కవిత్వమైనా/ ఏటో పారె నీళ్లోల్లనే– ఏదైనా/ ఏ కాలంలో నీల్లొస్తే/ గా నీల్లే ముంచ్కదాగ్తం గదా" (పారేయేరు). ఈ పంక్తుల్లోని భావం– కొన్ని వేల ఏళ్ల నాడు ప్రారంభమైన నదీలోయ నాగరికతకి అద్దం పడ్తుంది.

ఈ కవితా సంపుటిలో విశేష పదప్రయోగాలు కవి సందర్భ శుద్ధికి ఉదాహరణలుగా నిలుస్తాయి. ఉదాహరణకు– బొగ్గుల పువ్వులు. కాగా, ఉగాదుర్కొచ్చింది కవిత ఈ కవితా సంపుటికే తలమానికం. "...కాలం పకారం నడుత్తానమని/ కందకంల పడేటోల్ల లేపి/ దెబ్బలకు మందు రుద్దేదుకొచ్చింది.." అంటాడు కవి. మరొక కవిత బతుకు కొస లో అసమానతలు లేని సహృదయ

సంస్కారం గల అమరపురిగా కాష్టవనాన్ని వర్ణించారు డా. దేవరాజు. వ్యంగ్యాన్ని శక్తిమంతంగానూ, మాండలిక భాషను సౌందర్యవంతంగానూ ప్రయోగించిన డా. దేవరాజు తెలంగాణా మాండలిక కవిత్వ ఆవిర్భావానికి ఆద్యులు. దానికి నిదర్శనం ఈ గుడెసె గుండె కవితా సంపుటి.

– డా. నోరి రాజేశ్వరరావు

తెల్లదొరలను ఢీకొన్న 'పాలెగాడు'



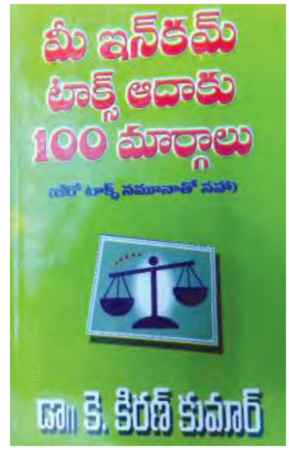
'పాలెగాడు'
ఉయ్యాలవాడ నరసింహారెడ్డి పోరాటగాథ
రచన: ఎస్.డి.వి. అజీజ్
వెల: రూ. 150/-, పేజీలు: 180
ప్రతులకు: అన్ని ప్రముఖ పుస్తక కేంద్రాలు

చారిత్రక విశేషాల ఆధారంగా రచనలు చేయడమంటే ఒకవిధంగా కత్తిమీద సామే. అందులోనూ ఎవరో చెప్పగా విన్న కథలు, సంఘటనలు లేదా అవిశ్వసనీయమైన ఆధారాలనుబట్టి కథలు, నవలలు రాస్తే ఆ తర్వాత పండితుల వద్ద నుంచి అక్షింతలు పడే అవకాశం ఉంది. ఉదాహరణకు అష్టదిగ్గజాలు అల్లసాని పెద్దన, అయ్యలరాజు రామభద్రుడు, తెనాలి రామకృష్ణుడు, ధూర్జటి, నంది తిమ్మన, పింగళి సూరన, భట్టుమూర్తి, మాదయగారి మల్లన అందరూ శ్రీకృష్ణ దేవరాయల కాలంలో ఉన్నారని 'తెనాలి రామకృష్ణ' సినిమా తీశారు. అదేవిధంగా 'భువన విజయం' పేరుతో అష్టదిగ్గజాల సాహిత్య సమ్మేళనాలు నేడు కూడా సాంస్కృతిక ప్రదర్శనల్లో చోటు చేసుకుంటాయి. కానీ ఆ ఎనిమిది మంది కవులూ ఒకే కాలానికి చెందిన వారు కాదని కందుకూరి వీరేశలింగం వంటి ప్రముఖ సాహిత్యకారులు, పరిశోధకులు నిర్ధారించిన తర్వాత కూడా అదే ధోరణి కొనసాగడం విడ్డూరం. అలాగే తాజ్‌మహల్ ఎవరు కట్టించారంటే షాజహాన్ కట్టించాడని ఏ విద్యార్థిని అడిగినా చెబుతాడు. మరి ముంతాజ్ మీద షాజహాన్‌కు ఎందుకంత ప్రేమో పరిశోధించి ఒక నవల రాయాలని ఓ రచయిత రంగంలోకి దిగారు. తీరా లోతుగా పరిశోధిస్తే అసలు తాజ్‌మహల్‌ను కట్టింది షాజహాన్ కానేకాదని తేలింది. అలా ఉంటుంది మనపై చరిత్రకారులు 'రుద్దే' చరిత్ర.

అయితే ఎస్‌డివి అజీజ్‌గారు రాసిన ఈ 'పాలెగాడు' చారిత్రక నవల చదివాక, ఆయన ఉయ్యాలవాడ నరసింహారెడ్డి పోరాటగాథను (1805-1847) అనేక విశ్వసనీయమైన ఆధారాలను అనుసరించే రాశారని అనిపిస్తుంది. ఈ మహావీరుడు 1846లో బ్రిటిష్‌వారిపై తిరగబడ్డాడు. ప్రజల్లో స్వాతంత్ర్య పిపాసను రేకెత్తించాడు. 1839లో బ్రిటిష్ వారిని ఎదిరించిన ధీశాలి గులాం రసూల్‌ఖాన్ ప్రస్తావన కూడా ఈ నవలలో ఉంది. ఇటువంటి మహనీయుల వీరగాథలను మన చరిత్రకారులు గుర్తించక పోవడం, వారి గురించి నేటి తరంలో చాలా మందికి తెలియకపోవడం విచారకరం. అజీజ్‌గారు ఆ లోటు తీరేలా చరిత్ర పట్ల, తెలుగు వీరుల పట్ల అభిమానంతో అన్ని వివరాలూ సేకరించి ఆసక్తిదాయకమైన నవలగా రూపొందించడం ప్రశంసనీయం. ఇటువంటి విశేష రచనలు మరికొన్ని వెలుగులోకి వస్తే అందరికీ స్ఫూర్తిదాయకంగా ఉండడమే కాకుండా, 'ముందుమాట'లో డా॥ కొండవీటి వెంకటకవి చెప్పినట్లు 'పాఠకులు మాతృభూమిపై మమకారాన్ని పెంచుకో'గలుగుతారు. ఈ నవలలో కర్నూలు గురించిన విశేషాల ప్రస్తావన, ఉయ్యాలవాడకు సంబంధించిన కొన్ని ముఖ్య ఛాయాచిత్రాలు పొందుపరచడం విశేషం.

– బి.కె. ఈశ్వర్

స్వీకారం



మీ ఇన్‌కమ్ టాక్స్ ఆదాకు 100 మార్గాలు
డా.కె.కిరణ్ కుమార్
వెల : రూ 100/-
పేజీలు : 160
ప్రతులకు : శ్రీ వైభవ పబ్లికేషన్స్, విద్యానగర్, హైదరాబాద్. ఫోన్: 9494700022

మేటికవుల కొక్క ఆటవెలది
చేగిరెడ్డి వెంకటరెడ్డి
వెల : 50/-
పేజీలు : 76
ప్రతులకు : చేగిరెడ్డి చంద్రశేఖర రెడ్డి, మహదేవపురం, అర్థవీడు మండలం, ప్రకాశం జిల్లా.





అష్టాదశ పురాణములు
యం.వి.నరసింహారెడ్డి
వెల : 300/-
పేజీలు : 295
ప్రతులకు : కౌస్తుభ తెలుగు పండిత శిక్షణా కళాశాల, ఇ.నెం.1-1-145, సరస్వతీనగర్, జగిత్యాల, తెలంగాణ రాష్ట్రం.

మందార మకరందాలు
డి.రాములు
వెల : 60/-
పేజీలు : 80
ప్రతులకు :
డి.రాములు, 24 సి-3-22, మంచినీళ్ళతోట, పత్తేబాద్, ఏలూరు.



శ్రీరమణీయం



మరుపురాని పండగ

ఆనాటి ఆ దేవుడికి ఎలాంటి రంగులు, హంగులు ఉండేవి కావు. మూసలో బంకమట్టిని కూర్చి వాటిని తయారు చేసేవారు. మహా అయితే కళ్లకి రెండు ఎర్ర గురిగింజల్ని పొదిగే వారు. మేమే వినాయకుడికి గొడుగు తయారు చేసేవాళ్లం. 'కొండంత దేవుడికి కొండంతా పత్రా' అని సామెత.

వినాయకుడు ఆదిదేవుడు ముఖ్యంగా పిల్లల దేవుడు. తుండము, ఏకదంతమును, తూరపు బొజ్జయు.. అంటూ ఇష్టంగా వర్ణించి కోరిన విద్యలకెల్ల ఒజ్జయై యుండెడి ఓయి గణాధిపా నీకు మొక్కెదన్ అని పిల్లలు ప్రార్థిస్తారు. వినాయక చవితి ఎప్పటికీ మర్చిపోలేని పండగ. అందులో పూజ వుంది, విజ్ఞానం వుంది, వినోదం వుంది. ఇంట్లో అమ్మ శ్రావణ శుక్రవార పేరంటాలు పూర్తి చేసుకుంటూ వుండగానే, పిల్లలు వినాయక పండగ గురించి కలలు కనడం మొదలు పెడతారు. జతగాళ్లు కలిసినపుడల్లా పత్రి గురించి, పూల గురించి చర్చ నడుస్తుంది.

పండగ రోజు పొద్దున్నే బయలుదేరి, పెద్ద పెద్ద సంచులతో బయలుదేరడం ఏనాటి మాటో అయినా నిన్న మొన్నటిదిగా అనిపిస్తుంది. మల్లి, గోపి, సూరి వాళ్లంతా ఎక్కడున్నారో?! అందరూ గుర్తొస్తారు. కొందరికి చెట్లెక్కే కళ కోతులను మించి ఉండేది. నేరేడు, మారేడు చెట్లు కనిపించగానే వాడు కొమ్మల్లో కనిపించే వాడు. ఇంకా అందినంత వరకు, ఆఖరికి చిటారు కొమ్మలక్కూడా వెళ్లి దళాలుగా కోసి పడేసే వాడు. అందరం పోగేసి, వాడు కూడా దిగొచ్చాక వాటిని సమభాగాలుగా పంచుకునే వాళ్లం. మురళి వెలగచెట్టు ఎక్కడంలో ఎక్స్‌పర్ట్. నిజంగానే కోతిలా కొమ్మలకి వేలాడేవాడు. వెలక్కాయలు కోయడం చాలా కష్టం. మేం చెట్టు కింద నించి కాయల ఆచూకీ చెబుతుండే వాళ్లం. అందినంత వరకు వెలక్కాయల్ని దులిపేసేవాడు. పంపిణీ అయిపోయాక మామిడితోటకి మళ్లేవాళ్లం. మామిడాకులు ఎన్ని తెంపినా తక్కువే అనిపించేది. దేవుడి తలమీది పాలవెల్లి నించి ఇంటి గుమ్మాలదాకా మామిడి తోరణాలనే కదా కడతాం. వినాయక చవితి తరుణంలో మామిడి చెట్లు పూతా పిందె లేకుండా రికామీగా ఉంటాయి. అందుకని చెట్లెక్కినా, రెమ్మలు విరిచినా ఎవరూ ఏమీ అనరు.

ఈ సమయంలో చిత్తడి వానలు పడుతూ ఉంటాయి. పత్రి కోసం వెళ్లి వానలో తడవడం కూడా ఒక సరదా. బురద కాళ్లతో చెట్లెక్కడం, పాకడం చాలా కష్టం. అందుకే సూరిని కొమ్మ మీద కూచోపెట్టి, దోసిళ్లతో నీటిగుంటల్లో నీళ్లు తెచ్చి వాడి కాళ్లు కడిగేవాళ్లం. మా బృందంలో రాజు మంచి ఈతగాడు. మా వూరి పెద్ద చెరువుని అవలీలగా ఈదగలడు. చెరువు మధ్యలో ఎర్రకలువలు దేవుడి కోసమే అన్నట్టు విచ్చుకుని, అలలమీద కదుల్తూ కనిపించేవి. రాజు కలువల్ని తూడులతో సహా తెస్తుంటే ఎదురెళ్లి అందుకొచ్చేందుకు యిద్దరుండే వారు. నాలుగైదుసార్లు వెళ్లి పాపం అందరికీ కనీసం తలో నాలుగు పూలు వచ్చేలా రాజు కష్టపడే వాడు. పూలతో పాటు తామరాకులు తెచ్చేవాడు. అసలు తామరాకులు ఎంత బాగుంటాయో!

వానలో తడిసి మంచి ముత్యాలు పూసినట్టుంటుంది డొంకమీది పచ్చిక. జాగ్రత్తగా వారగా కూచుని లేలేత గరికని అందరం భక్తి ప్రపత్తులతో తుంచే వాళ్లం. కొందరికి నక్షత్రాల్లాంటి గడ్డిపూలు కూడా దొరికేవి. అక్కడే అత్తిపత్తి మొక్కలు కనిపించేవి. అవి చూస్తుండగానే ముడుచుకు పోయేవి. ఎన్నిసార్లు చూసినా అది ఎప్పటికీ ఒక విచిత్రమే. "టచ్ మి నాట్" ముట్టుకుంటూనే కాదు, చప్పట్లు కొట్టినా కేకపెట్టినా భయంతో ముడుచుకు పోతుంది. "నేనసలు నా చిన్నప్పుడు దీన్నంతగా పట్టించుకోలేదురా. లేకపోతే మొక్కలకి ప్రాణం ఉంటుందని నేనే కనిపెట్టి చెప్పేవాడ్ని" అని ప్రతి పండక్కి మల్లి అంటుండే వాడు. తర్వాత పెద్దవాడై మల్లి మంచి చదువు చదివి అమెరికా వెళ్లిపోయాడు. అక్కడ ఇంకా పై చదువులు చదివాడు. కంప్యూటర్ విద్యలో ఆరితేరి, ఒక విలువైన సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని వెలికి తీశాడట. మల్లి చిన్నప్పటి మాటల్ని, వినాయక చవితిని గుర్తు చేసుకుంటూ ఉంటాం.

డొంకల మీద మొగలి పొదలుండేవిగాని వాటి జోలికి వెళ్లాలంటే భయం వేసేది. అందులో మిన్నాగులు వుంటాయట. అక్కడక్కడ కనిపించే పల్లేరుకాయల్ని, తేలుగొండి కాయల్ని సేకరించి, వేరే సంచిలో వాటిని ఉమ్మడి సొత్తుగా జాగ్రత్త చేసేవాళ్లం. మా చిన్నతనంలో కొన్ని నమ్మకాలుండేవి. వినాయకుడి పూజచేసి, ఓపికకొద్దీ గుంజీలు తియ్యాలి. తప్పులు క్షమించి చదువు బాగా యిస్తాడని నమ్మకం. ఆరోజు పెద్దవాళ్లతో పిల్లలు తిట్లు తినాలి. అలా తిన్న తిట్లు మంచి దీవెనలుగా పనిచేస్తాయట. అందుకని ముళ్లుండే పల్లేరుకాయల్ని, తేలుగొండి కాయల్ని సంపాయించి, వాటిని ఎక్కడోక్కడ పెద్దల మీద ప్రయోగించే వాళ్లం. వాళ్లు నోరు చేసుకుని తిడితే సంబరపడే వాళ్లం! వినాయకుడికి 21 రకాల ఆకులతో పూజ చెయ్యాలని చిన్నప్పుడే మాకు తెలుసు. పల్లెటూరులో పుట్టి పెరిగిన వాళ్లకి యివన్నీ కొట్టిన పిండి. జిల్లేడు ఆకులు, జిల్లేడు పూలు చాలా బాగుండేవి. అవి దేవుడికి చాలా యిష్టంట. వానాకాలంలో పున్నాగలు పూసి రాల్తాయి. పారిజాతాన్ని కదిపితే ఘుమఘుమలాడుతూ కావాల్సినన్ని పూలు. వెలగ పళ్లు ఏనుగుకి యిష్టం కాబట్టి గజముఖునికి సమర్పించడం ఆచారం అయింది. ఉత్తరేణికి భలే గిరాకీ. పల్లెటూళ్లలో పళ్లు తోమే పుల్లగా ఉత్తరేణిని వాడేవారు. ఉత్తరేణిని తాకితే నాలుగు గింజలనైనా చేతికి అంటిస్తుంది. దాన్ని వొరు-సుకుంటూ వెళ్లే పశువుల కాళ్లకి ఉత్తరేణి గింజల్ని పట్టిస్తుంది. అవి దూరంగా పోయి వాటిని దులుపుకుంటాయి. అక్కడ మళ్లీ ఉత్తరేణి మొలుస్తుంది. బళ్లో పాఠాల్లో బీజవ్యాప్తి గురించి చదువుకునే రోజులవి. తేలుగొండి, ఉత్తరేణి నైజం గురించి మాకు తెలిసినంత క్షుణ్ణంగా బస్తీపిల్లలకు తెలిసే అవకాశం లేదు.

మా చిన్నప్పుడు పూజ వినాయకుడ్ని బజార్లో కొనడం మాకు తెలియదు. వ్యవసాయ పనిముట్లు చేసే వడ్రంగి కూర్మయ్య బంకమట్టి వినాయకుడి బొమ్మల్ని లేత మామిడాకులలో పెట్టుకుని ఇంటింటికీ తెచ్చి పెట్టేవారు. అమ్మ పళ్లెంలో బియ్యం పోసుకుని, దానిమీద తమలపాకులు పరిచి, ఆ మట్టి ప్రతిమని భద్రంగా తీసుకునేది. ప్రతిమ తెచ్చిన వారికి బియ్యంతోపాటు తాంబూలం పళ్లు భక్తిగా యిచ్చేవారు. ఆనాటి ఆ దేవుడికి ఎలాంటి రంగులు, హంగులు ఉండేవి కావు. మూసలో బంకమట్టిని కూర్చి వాటిని తయారు చేసేవారు. మహా అయితే కళ్లకి రెండు ఎర్ర గురిగింజల్ని పొదిగే వారు. మేమే వినాయకుడికి గొడుగు తయారు చేసేవాళ్లం. 'కొండంత దేవుడికి కొండంతా పత్రా' అని సామెత. కానీ వినాయకుడిని పత్రితో పూలతో పూజించి ముంచెత్తే వాళ్లం. ఎంత సంతృప్తి! ఎంత ఆనందం! పూజ తర్వాత, ఎప్పుడో సాయంత్రమో, మర్నాడో దేవుడికి వుద్వాసన చెప్పించే వాళ్లు. తట్టలో దేవుడ్ని, పత్రిని పూలని తీసుకెళ్లి పొలంలో ఒక మూల పెట్టేసి వచ్చేవాళ్లం. భాద్రపదంలో పండగ వేళకి వరిచేలు కొంచెం దుబ్బులు చేసి చిక్కగా పచ్చగా వుంటాయి. మట్టి ప్రతిమ మట్టిలో కలిసిపోతుంది.

పిల్లలందరికీ ఒక ఉత్సాహం. బోలెడు చదువు వచ్చేస్తుందని నమ్మకం. బడిలో కూడా వారం రోజులపాటు యివే కబుర్లు. ఆమధ్య ఒకసారి మల్లి ఫోనులో దొరికాడు. కబుర్లన్నీ అయాక, మాటలు చిన్ననాటి అత్తిపత్తి మీదకు మళ్లాయి. "ఔను, నేను కనిపెట్టింది టచ్ మి నాట్ కాన్సెప్ట్‌కి సంబంధించిందే. కంప్యూటర్ దగ్గరకు వేరే వాళ్లొస్తే, అది ముడుచుకు పోతుంది" అంటూ నవ్వాడు మల్లి.

– శ్రీరమణ

చిత్రమాలిక







ఛాయాచిత్రం 1: గోదావరి అంత్య పుష్కరాలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఘనంగా నిర్వహించింది... అంత్య పుష్కరాల సందర్భంగా రాజమండ్రిలో గోదావరికి హారతి పడుతున్న దృశ్యం.

ఛాయాచిత్రం 2: ఒలింపిక్ విజేత పి వి సింధుకి విజయవాడలో ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు చేతుల మీదుగా ఘనసన్మానం.

ఛాయాచిత్రం 3: చంద్రబాబు, సింధుల బ్యాడ్మింటన్ మ్యాచ్!

Regd. No.HD - 962/2015-17
Published on 01-09-2016

RNI No. 10926/1957
Posting: 4th & 5th

చంద్రన్న విజయాలు

అన్ని వర్గాల సంక్షేమానికి పాటుబడుతున్న
మన ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు

సంక్షేమ పథకాలే ఇందుకు నిదర్శనాలు



జారీచేసినవారు: కమిషనర్ - సమాచార, పౌరసంబంధాల శాఖ, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం

www.mohanpublications.com

మోహన్ పబ్లికేషన్స్‌లో లభించు

పుస్తకముల పట్టిక

(Book List)

ఆధ్యాత్మిక, జ్యోతిష, వాస్తు, ఆయుర్వేద, మంత్రశాస్త్రాది
అనేక విషయాలు తెలుసుకోండి...

ఫేస్‌బుక్ **మోహన్ పబ్లికేషన్స్**
పేజ్ లైక్ చేయండి.

Like us to follow :

MOHAN PUBLICATIONS

Rajamahendravaram



mohan
PUBLICATIONS
ఆధ్యాత్మిక గ్రంథనిలయం

అజంతా హోటల్ ఎదుట, కోటగుమ్మం,
రాజమహేంద్రవరము - 533101.
ఫోన్ : 0883 - 2462565
e-mail : mohanpublications@gmail.com

మావద్ద లభించు గ్రంథములు



వ్రత కథలు - పూజలు

1.	శ్రీ వినాయక వ్రతం	వెల రూ. 10-00
2.	శ్రీ విఘ్నేశ్వరపూజా-పుణ్యాహవాచనం	30-00
3.	శ్రీ విఘ్నేశ్వరపూజ (కాణిపాకక్షేత్రమాహాత్మ్యంతో)	10-00
4.	సంకష్టహరచతుర్థి శ్రీమహాగణపతి వ్రతం	30-00
5.	వరలక్ష్మీవ్రతం	10-00
6.	కేదారేశ్వర వ్రతం	10-00
7.	త్రినాధ వ్రతం(కలర్)	10-00
8.	త్రినాధవ్రతం(సాదా)	5-00
9.	క్షీరాబ్ధి వ్రతం	12-00
10.	మంగళ గౌరీవ్రతం	10-00
11.	వైభవలక్ష్మీవ్రతం ఫోటో యంత్రంతో	25-00
12.	శ్రీలక్ష్మీకుబేర వ్రతం (ఫోటో యంత్రంతో)	25-00
13.	కనకమహాలక్ష్మీవ్రతం (కామేశ్వరీపాటతో)	25-00
14.	సంతోషీమాతా వ్రతం	25-00
15.	ఏడు శనివారాల వ్రతం	25-00
16.	సత్యనారాయణవ్రతం	25-00
17.	శ్రీ సువర్చలాహనుమద్దీక్ష	30-00
18.	శివదీక్ష	10-00
19.	కాత్యాయనీ వ్రతం	20-00
20.	సౌభాగ్య గౌరీవ్రతం	20-00
21.	తిరుప్పావై (ధనుర్మాసవ్రతం)	36-00
22.	స్త్రీల వ్రతకథలు	36-00
23.	స్త్రీలవ్రతకథలుస్థూలాక్షరి (నేదునూరిగంగాధరరావుగారి)	54-00
24.	పెళ్ళి పాటలు - స్త్రీలపాటలు (కామేశ్వరిపాటతో)	36-00
25.	సర్వదేవతా పూజావిధానం	25-00
26.	ఆరువ్రతాలు	30-00
27.	రాహుకాలంలోదుర్గాదేవీపూజా	10-00
28.	తులసి నిత్యపూజ, తులసీఉపయోగాలు	10-00
29.	శ్రీ చక్ర రహస్య విజ్ఞానమ్	36-00
30.	శ్రీచక్ర పూజావిధానం(పెద్దది)	36-00

31.	లక్ష్మీ - గౌరీ నిత్యపూజ	10-00
32.	శ్రీ సరస్వతీ నిత్యపూజ	10-00
33.	శ్రీ దుర్గానిత్యపూజ	10-00
34.	కాలభైరవ నిత్యపూజ	10-00
35.	శివపూజ	10-00
36.	వీరభద్ర పూజ	10-00
37.	ఆంజనేయ నిత్యపూజ	10-00
38.	నాగేంద్ర స్వామి పూజ	10-00
39.	సుబ్రహ్మణ్య నిత్యపూజ	10-00
40.	రామదేవుని కథ	10-00
41.	శివదేవుని కథ	10-00
42.	లక్ష్మీనరసింహపూజ	10-00
43.	వేంకటేశ్వరపూజ	10-00
44.	బ్రహ్మంగారి నిత్యపూజ	10-00
45.	సూర్య నిత్యపూజ	10-00
46.	నవగ్రహ నిత్యపూజ	10-00
47.	రుక్మిణీ కల్యాణం	25-00
48.	ఉమామహేశ్వర వ్రతం	36-00
49.	శ్రీ కామేశ్వరీ వ్రతం	36-00
50.	16 సోమవారముల వ్రతము	25-00
51.	పార్వతీకల్యాణం	25-00
52.	సహస్రకమలవర్తి వ్రతము	25-00
53.	పంచముఖ ఆంజనేయ పూజావిధానము	36-00
54.	అష్టనాగపూజ	36-00
55.	పూజలు ఎందుకుచేయాలి ?	36-00
56.	ఏ దేవునికి ఏపుష్పాలతో పూజించాలి?	36-00
57.	ఏ దేవునికి ఏప్రసాదం నైవేద్యం పెట్టాలి?	36-00
58.	ఏదేవునికి ఏవిధముగాదీపారాధనచెయ్యాలి?	36-00
59.	ఏదేవునికి ఎన్ని ప్రదక్షిణలుచేయాలి ?	36-00
60.	హనుమద్ వ్రతం	36-00
61.	పంచాయతన పూజ	63-00
62.	28 వ్రతములు	120-00
63.	కలశపూజలు (9ఒకేసారి)	150-00
64.	కలశపూజలు (విడివిడిగా) (ప్రింటులో)	....
65.	హ్రీంకార మహాయజ్ఞం (ప్రింటులో)	....
66.	గోమాత	40-00



స్తోత్రాలు సహస్రనామములు

1.	శ్రీ లలితా విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రాలు పురాణపండ రాధాకృష్ణమూర్తిగారి సంకలనం	45-00
2.	లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రములు (హిందీ) ,,	50-00
3.	లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రములు (ఇంగ్లీషు) ,,	50-00
4.	స్థూలాక్షరిలలితావిష్ణుసహస్రనామస్తోత్రములు(పత్రికసైజ్)	99-00
5.	లలితావిష్ణు (కేస్ బైండ్) 1/8 డెమ్మి	63-00
6.	స్థూలాక్షరీ లలితావిష్ణు (క్రౌన్‌సైజు)కేస్‌బైండ్	108-00
7.	సర్వదేవతా స్తోత్రమంజరి	120-00
8.	సకలదేవతా అష్టోత్తరశతనామావళిః (63)	24-00
9.	విష్ణుసహస్రనామస్తోత్రమ్ (క్రౌన్)	25-00
10.	లలితా సహస్రనామ స్తోత్రమ్ (క్రౌన్)	36-00
11.	లలితా సహస్రనామములు	24-00
12.	లక్ష్మీ సహస్రనామములు	24-00
13.	దుర్గా సహస్రనామములు	24-00
14.	ఆంజనేయ సహస్రనామములు	24-00
15.	శివ సహస్రనామములు	24-00
16.	విష్ణు సహస్రనామములు	24-00
17.	గణపతి సహస్రనామములు	24-00
18.	సుబ్రహ్మణ్య సహస్రనామములు	24-00
19.	గాయత్రి సహస్రనామములు	24-00
20.	లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రాలు	24-00
21.	శ్రీరామా సహస్రనామములు	24-00
22.	సరస్వతి సహస్రనామములు	24-00
23.	సూర్యసహస్రనామములు & ఆదిత్యహృదయం	24-00
24.	శ్రీవేంకటేశ్వరసహస్రనామములు	24-00
25.	మణిద్వీపవర్ణన (పెద్దది)	24-00
26.	సంధ్యావందనం	24-00
27.	మంత్రపుష్పమ్	....
28.	త్రిభాషా హనుమాన్‌చాలీసా	15-00
29.	హనుమాన్ చాలీసా	10-00
30.	మణిద్వీపవర్ణన (పాకెట్)	10-00
31.	ఆరు చాలీసాలు	10-00
32.	శివారాధన (శివస్తోత్రాలు)	10-00
33.	వేంకటేశ్వర సుప్రభాతం (పాకెట్)	10-00
34.	ఆరుదండకాలు	5-00
35.	వేంకటేశ్వర గోవిందనామములు	5-00

36.	అష్టలక్ష్మీ స్తోత్రమ్ కనకధారాస్తోత్రమ్	10-00
37.	దేవీఖడ్గమాలాస్తోత్రమ్ (మహిషాసురమర్దనీస్తోత్రంతో)	10-00
38.	సుందరకాండ (పాకెట్)	10-00
39.	భగవద్గీత మూలం	27-00
40.	రామరక్షాస్తోత్రమ్	15-00
41.	స్తోత్ర రత్నావళి	36-00
42.	పురాణపండ లలితా-విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రమ్(మినీ)	10-00
43.	పురాణపండ లలితాసహస్రనామస్తోత్రమ్(మినీ)	10-00
44.	పురాణపండ విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రమ్	10-00
45.	పురాణపండ ఆదిత్య హృదయం	10-00
46.	మంత్రపుష్పం (మినీ)	10-00
47.	శివానందలహరి-సౌందర్యలహరి	36-00
48.	కుజదోషం	10-00
49.	కాలసర్ప దోషం	10-00
50.	మీ అప్పులు తీరాలా?	10-00
51.	దృష్టిదోషాలు నివారణ	10-00
52.	పంచసూక్తములు	10-00
53.	సంధ్యావందనం	10-00
54.	రుద్రనమకమ్-చమకమ్	10-00
55.	గాయత్రీమంత్రాలు	10-00
56.	హయగ్రీవ స్తోత్రమాల	10-00
57.	దక్షిణామూర్తి స్తోత్రమాల	10-00
58.	ద్వాదశ జ్యోతిర్లింగాలు - పంచారామాలతో	10-00
59.	శ్రీసూక్తం పురుష సూక్తం	10-00
60.	నవగ్రహస్తోత్రమాల	36-00
61.	మహాన్యాసమ్	36-00
62.	సుందరకాండ గానామృతం	36-00
63.	గోమాతపూజావిధానము	10-00
64.	ఆనందసిద్ధి - 1 శ్రీదేవీ స్తోత్రమాల	108-00
65.	ఆనందసిద్ధి - 2 ఏ సమస్యకు ఏ స్తోత్రమ్ పారాయణచేయాలి	108-00
66.	ఆనందసిద్ధి-3 మానసదేవీ స్తోత్రమాల	108-00
67.	శ్రీ కాలభైరవ రక్షా కవచమ్	63-00
68.	అర్చన	40-00
69.	నిత్యదేవతార్చన	40-00
70.	సర్వదేవతా స్తోత్ర నిధి	99-00
71.	శ్రీచక్ర నవవరణార్చన	63-00
72.	చండీ సప్తశతి పారాయణ క్రమం	99-00
73.	శ్రీదేవి స్తోత్ర రత్నావళి 32 దేవి స్తోత్రాలకు తాత్పర్యంతో	99-00
74.	వనదుర్గా మంత్రానుష్ఠాన క్రమమ్	63-00
75.	శ్రీ కాలభైరవ వ్రతము	63-00



శ్రీ సాయి దత్త గ్రంథములు

1.	శ్రీ సాయిబాబా సచ్ఛరిత్ర	120-00
2.	సంపూర్ణ శ్రీ గురు చరిత్ర	120-00
3.	శ్రీ సాయిఆరాధన-షిర్డివైభవం	120-00
4.	శ్రీ సాయిబాబా జీవిత చరిత్ర (క్రౌన్)	63-00
5.	శ్రీ గురుచరిత్ర (క్రౌన్)	63-00
6.	నవనాథ చరిత్ర	99-00
7.	శ్రీసాయిచరిత్ర (భైండు) ప్రయాణపుపారాయణగ్రంథం	63-00
8.	శ్రీగురుచరిత్ర (భైండు) ప్రయాణపుపారాయణగ్రంథం	63-00
9.	సత్యదత్తవ్రతం దత్తాత్రేయపూజాకల్పం,సహస్రంతో	30-00
10.	అనఘాదేవీ వ్రతం	30-00
11.	భక్తుల ప్రశ్నలకు బాబా జవాబులు	30-00
12.	శ్రీ సాయిపూజాకల్పం (సహస్రంతో)	25-00
13.	శ్రీ సాయిభజనమాల	20-00
14.	శ్రీ సాయి భజన్స్	20-00
15.	శ్రీ సాయిభక్తి గీతాలు	20-00
16.	శిరిడిహారతులు (భావంతో)	20-00
17.	"శ్రీసాయి"కోటి	27-00
18.	"శ్రీసాయిరామ్"కోటి	20-00
19.	శ్రీ సాయినాథ స్తోత్రమంజరి	10-00
20.	శ్రీ సాయివేయినామాలు	8-00
21.	శ్రీ సాయి హారతులు (పాకెట్)	15-00
22.	శ్రీ సాయి స్తవనమంజరి	10-00
23.	హిందీ శ్రీ సాయి హారతులు	15-00
24.	శని సింగణాపూర్ క్షేత్రమాహాత్మ్యం	63-00
25.	ఇంగ్లీషు శ్రీ సాయిహారతులు	15-00
26.	షిరిడి దర్శనం-శ్రీసాయి వైభవం	99-00
27.	సాయిసత్యవ్రతం	30-00
28.	సాయి అనుగ్రహమ్	120-00
29.	నవగురువారాల వ్రతకల్పము	15-00
30.	శ్రీదత్తలీలామృతము	99-00
31.	హృదయంలో సాయి	15-00
32.	శ్రీషిరిడీసాయి లీలామృతం(శ్రీసచ్ఛరిత్ర)	120-00
33.	గజాననమహరాజ్ చరిత్ర	99-00



జ్యోతిషాలు

1. 'కాలచక్రం' గంటలపంచాంగం (గార్గేయ)	72.00
2. గ్రహభూమి పంచాంగము (గార్గేయ)	108.00
3. ఆనందసిద్ధి పంచాంగం (వై.వి.శాస్త్రి)	63.00
4. ములుగు వారి రాశిఫలితాలు (12రాశులువారికి)	45.00
5. ములుగు వారి రాశిఫలితాలు విడివిడిగాఒక్కొక్కటి	12.00
6. కాలచక్రంజ్యోతిషక్యాలండర్	30.00
7. గ్రహబలం క్యాలండర్ (శ్రీనివాసగార్గేయ-భక్తిటివి)	30.00
8. శుభమస్తు (పిడపర్తి) క్యాలండర్	30.00
9. సాదా క్యాలండర్	5.00
10. పాకెట్ క్యాలండర్	15.00
11. తాజకనీలకంఠీయమ్	100-00
12. కేరళ జ్యోతిష రహస్యాలు	180-00
13. జ్యోతిష బ్రహ్మ రహస్యాలు	180-00
14. మానసాగరి జాతకపద్ధతి	180-00
15. వరాహమిహిర జాతకపద్ధతి	180-00
16. వధూవర వివాహమైత్రిద్వాదశకూటములు	99-00
17. సింపుల్ రెమిడీస్	180-00
18. శంభు హోరప్రకాశిక	250-00
19. పూర్వ పరాశరి	100-00
20. పరాశర జ్యోతిషవిజ్ఞాన సర్వస్వం	200-00
21. ప్రశ్న సింధు	99-00
22. నక్షత్ర విశేష ఫలితాలు	63-00
23. సూర్యసిద్ధాంతపంచాంగగణితంచేయడంఎలా?	180-00
24. దృక్సిద్ధాంతపంచాంగగణితం చేయడంఎలా?	180-00
25. ఆయుర్దాయ నిర్ణయం	63-00
26. జాతక గణిత ప్రవేశిక	63-00
27. జ్యోతిషమర్మబోధిని	63-00
28. జ్యోతిష ప్రశ్నోత్తరమాల	63-00
29. ముహూర్తం నిర్ణయించడంఎలా?	63-00
30. జాతక మకరందం	63-00
31. జ్యోతిష సరస్వతి	63-00
32. మీజననకాల విశేషాలు	63-00
33. ముహూర్త విజ్ఞాన భాస్కరం	63-00
34. జ్యోతిష స్వయంబోధిని	63-00
35. శుభముహూర్త శిరోమణి	63-00
36. నక్షత్ర ఫలమంజరి	36-00
37. పంచాంగం చూసే విధానం	36-00
38. సర్వార్థ జ్యోతిషం	36-00
39. ప్రాథమిక జ్యోతిషం	36-00
40. నవరత్నములు శుభయోగములు	36-00

41. శుభశకునాలు	30-00
42. హస్తరేఖాఫలితాలు	36-00
43. సంఖ్యల్లో భవిష్యత్	36-00
44. ముహూర్త దీపిక	99-00
45. పుట్టుమచ్చలు ఫలితాలు	30-00
46. కలలు ఫలితాలు	30-00
47. జాతక చక్రం వేయడం ఎలా?	36-00
48. మానసాగరి (ప్రాచీనజ్యోతిషగ్రంథం) -పుచ్చాశ్రీనివాసరావు	250-00
49. జ్యోతిషశాస్త్ర చిట్కాలు	120-00
50. గుప్తా శతాబ్ది పంచాంగం (1940-2050)	999-00
51. ప్రశ్నచండేశ్వరమ్	63-00
52. ద్వాదశభావ ఫలచంద్రిక	250-00
53. జ్యోతిష శతయోగరత్నావళి (నూరుయోగాలఫలితాలు)	120-00
54. అంగసాముద్రికం	36-00
55. హస్త సాముద్రికం	63-00
56. లాల్ కితాబ్	99-00
57. శకునశాస్త్రం	63-00
58. ఆధునికప్రశ్నశాస్త్రం	120-00
59. పరాశరజ్యోతిష ప్రశ్నజ్యోతిషం	180-00
60. అష్టకవర్గు (కొండపల్లి)	63-00
61. బృహత్‌జాతకం (ప్రాచీనప్రతికిపునర్ముద్రణ)	250-00
62. లగ్నరత్నాకరం	63-00
63. షట్పంచాశిక	120-00
64. 40 రోజుల్లో జ్యోతిషంనేర్చుకొనండి	270-00
65. 40 రోజుల్లో సాముద్రికంనేర్చుకొనండి	180-00
66. 40 రోజుల్లో సంఖ్యాశాస్త్రం	180-00
67. 40 రోజుల్లో నక్షత్ర (నాడీ) ఫలితములు	270-00
68. 40 రోజుల్లో వైద్యజ్యోతిషం నేర్చుకోండి	250-00
69. మీ పుట్టినతేదీ అద్భుతరహస్యాలు (సాయిగణపతిరెడ్డి)	270-00
70. కె.పి.జ్యోతిషం (పరిచయం)	63-00
71. ముహూర్తచింతామణి	99-00
72. సూర్యచంద్ర గ్రహణములు	63-00
73. ప్రసిద్ధవ్యక్తుల జాతకాలు (వేరేకొండప్ప)	180-00
74. అదృష్టరెమెడీస్	144-00
75. గ్రహసంచార ఫలనిర్ణయదీపిక	63-00
76. జ్యోతిష రెమిడీస్	300-00
77. జాతకమార్తాండం పాతప్రతికి యథాతథం (కొండపల్లి)	250-00
78. జ్యోతిషవిద్యాప్రకాశిక పాతప్రతికి యథాతథం (కొండపల్లి)	250-00
79. నాడీజ్యోతిషం	63-00
80. నక్షత్రపారిజాతం (గోరసవీరభద్రాచార్య)	63-00

81.	లగ్నపారిజాతం (గోరసవీరభద్రాచార్య)	63-00
82.	గౌతమసంహిత	63-00
83.	హోరరత్నమాల	63-00
84.	జాతకఫల మణిమంజరి	200-00
85.	పుష్కర పంచాంగం (2013-14నుండి 2024-25)	560-00
86.	దశాభుక్తిఫల నిర్ణయం	250-00
87.	వింత జోష్యములు	63-00
88.	షోడశవర్గులు	200-00
89.	రవిగ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
90.	చంద్ర గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
91.	కుజ గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
92.	బుధ గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
93.	గురు గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
94.	శుక్ర గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
95.	శని గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
96.	రాహు & కేతు గ్రహముల సమస్త ప్రభావములు	99-00
97.	ఆధునిక గ్రహములు-ఉపగ్రహములు సమస్త ప్రభావములు	99-00
98.	ముహూర్తమార్తాండం	63-00
99.	లఘుజాతకం	63-00
100.	జాతకాలంకారము	63-00
101.	మేషలగ్న ఫలితములు	99-00
102.	వృషభ లగ్న ఫలితములు	99-00
103.	మిధున లగ్న ఫలితములు	99-00
104.	కర్కాటక లగ్న ఫలితములు	99-00
105.	సింహలగ్న ఫలితములు	99-00
106.	కన్యలగ్న ఫలితములు	99-00
107.	తుల లగ్న ఫలితములు	99-00
108.	వృశ్చిక లగ్న ఫలితములు	99-00
109.	ధనుస్సు లగ్న ఫలితములు	99-00
110.	మకర లగ్న ఫలితములు	99-00
111.	కుంభ లగ్న ఫలితములు	99-00
112.	మీన లగ్న ఫలితములు	99-00
113.	నారద సంహిత	200-00
114.	పంచాంగపీఠికలేఖికాగణితం	250-00
115.	తారాబలం - చంద్రబలం (వేరే కొండప్ప)	99-00
116.	సులభలగ్న సాధన (చిత్రాలగురుమూర్తిగుప్తా)	200-00
117.	రాహు కేతువుల యోగము	99-00
118.	ఛాయాగ్రహములు	99-00
119.	జ్యోతిషవిజ్ఞాన దీపిక	63-00

బి.వి.రామన్ గారి గ్రంథములు

120. జ్యోతిష విద్యారంభం	50-00
121 గ్రహభావ బలములు	50-00
122. కాలచక్రదశ	50-00
123. అనుభవ ప్రశ్నాజ్యోతిషం	50-00
124. జ్యోతిషశాస్త్రంలో వాతావరణ భూకంపాలు	50-00
125. పురోగామి జాతకం	50-00
126. భావార్థరత్నాకరం	75-00
127. భారతీయజ్యోతిష సర్వస్వం	75-00
128. అష్టకవర్గ పద్ధతిః	75-00
129. జ్యోతిషశాస్త్రంలో సందేహాలు,సమాధానాలు	75-00
130. ప్రశ్నతంత్ర	75-00
131. ముహూర్తం	75-00
132. విశిష్ట జాతకములు	125-00
133. భారతీయఫలితజ్యోతిషం	125-00
134. 300 ముఖ్యమైన యోగములు	125-00
135. జాతకంపరిశీలించడంఎలా ?	300-00

రాష్ట్రపతి అవార్డుగ్రహీత, మహామహోపాధ్యాయ, వాచస్పతి శ్రీ మధురకృష్ణమూర్తిగారి గ్రంథములు

136. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-1	200-00
137. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-2	200-00
138. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-3	200-00
139. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-4	200-00
140. భావార్థరత్నాకరము	100-00
141. ముహూర్త చింతామణి	100-00
142. ముహుర్త చింతామణి-పార్టు2	200-00
143. స్వప్న శాస్త్రము	36-00
144. శతయోగమంజరి	50-00
145. వ్రతనిర్ణయకల్పవల్లి	250-00
146. దైవజ్ఞవల్లభం	75-00
147. వసంతరాజశకునమ్ (బృహత్శకునశాస్త్రం)	250-00
148. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-1	100-00
149. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-2	200-00
150. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-3	100-00
151. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-4	200-00
152. అనుభవసులభవాస్తు - 1	50-00
153. అనుభవసులభవాస్తు - 2	100-00
154. పంచాంగ వివేకము	99-00
155. వశిష్ఠ సంహిత	360-00
156. పంచపక్షి శాస్త్రం (కేస్‌బైండ్)	200-00



వాస్తులు

1. 40 రోజుల్లో "వాస్తువిద్య" నేర్చుకొనండి	180-00
2. వాస్తుశాస్త్ర రహస్యములు	200-00
3. వాస్తునుబట్టి మీ ఇల్లు	63-00
4. మీరూ మీ వాస్తు	63-00
5. గృహవాస్తు చిట్కాలు	63-00
6. వాస్తు పూజ	63-00
7. వాస్తు సూత్రములు	63-00
8. వాస్తుశాస్త్ర రహస్యాలు	63-00
9. గృహవాస్తు వర్గులు	99-00
10. విశ్వకర్మవాస్తు శాస్త్రరీత్యా మీ ఇంటి ప్లానులు	63-00
11. విశ్వకర్మ వాస్తుశాస్త్రరీత్యా మీఇండ్లఆయములు	99-00
12. విశ్వకర్మ వాస్తు శాస్త్రం(చిత్రాలగురుమూర్తిగుప్తా)	180-00
13. ఆధునిక గృహవాస్తు	99-00
14. శుభవాస్తు	270-00
15. వాస్తుయంత్ర రత్నావళి	120-00
16. వాస్తుశాస్త్రం	120-00
17. హౌస్ ప్లాన్స్	63-00
18. గృహనిర్మాణ వాస్తు	63-00
19. వాస్తు రెమెడీస్	63-00
20. గృహవాస్తు దర్పణం	63-00
21. జ్యోతిష-గృహవాస్తుచంద్రిక	200-00
22. వాస్తురత్నాకరం (కొండపల్లి)	63-00
23. వాస్తుశిరోమణి ,,	120-00
24. వాస్తుసంగ్రహమ్ ,,	63-00
25. పంచవాస్తు పారిజాతం ,,	120-00
26. వాస్తుడిండిమమ్ ,,	63-00
27. వాస్తుదుందిభి ,,	120-00
28. విశ్వకర్మవాస్తుప్రకాశిక (కేస్‌బైండ్)	250-00
29. కృష్ణవాస్తుశాస్త్రము	63-00
30. జలవాస్తు,శల్యవాస్తు (దంతూరిపండరీనాథ్)	99-00
31. మయవాస్తు (గోరసవీరభద్రాచార్య)	120-00
32. వాస్తు జ్యోతి	63-00
33. మన ఇల్లు-మనవాస్తు	99-00
34. వాస్తవ వాస్తుపూజావిధానము	108-00
35. వాస్తు దర్పణం	120-00



మంత్రశాస్త్రాలు



1.	మంత్రసాధన	63-00
2.	తంత్రజాలం	63-00
3.	మంత్రశక్తి	63-00
4.	దత్తాత్రేయ తంత్రవిద్య	63-00
5.	దత్తాత్రేయ మూలికాతంత్రమ్	63-00
6.	తాంత్రిక పంచాంగం	63-00
7.	యక్షిణీ తంత్రం	63-00
8.	మంత్రానుష్ఠాన చంద్రిక	63-00
9.	సర్వదేవతా మంత్రకవచములు	63-00
10.	మంత్రాక్షరాలరహస్యం (బీజాక్షరనిఘంటువు)	63-00
11.	సర్వదేవతా మంత్రరత్నావళి	63-00
12.	సదాచార దీపిక	63-00
13.	యోగినీ-వామకేశ్వరతంత్రం	63-00
14.	ప్రపంచసారతంత్రం	63-00
15.	బదనిక తంత్రమ్	63-00
16.	ఉచ్ఛిష్ట గణపతి తంత్రమ్	63-00
17.	గుప్త సాధన తంత్రం	63-00
18.	గంధర్వ తంత్రమ్	63-00
19.	సౌందర్యలహరి (మంత్రయంత్రరత్నావళి)	63-00
20.	యంత్ర మంత్ర తంత్ర	63-00
21.	పాశుపత తంత్రం	99-00
22.	పంచదశ మహాఖడ్గ తంత్రం	99-00
23.	రుద్రాష్టాధ్యాయః	99-00
24.	మంత్రసిద్ధి	120-00
25.	పరశురామతంత్రమ్	108-00
26.	శ్రీలలితావిలోమ పంచదశీ	108-00
27.	శ్రీ గురు తంత్రం	108-00
28.	గాయత్రీ తంత్రమ్	108-00
29.	మహాశక్తి మంత్ర తంత్ర రహస్యాలు	150-00
30.	శ్రీ దుర్గ తంత్రమ్	200-00
31.	మహామృత్యుంజయఅమృతపాశుపతమ్	200-00
32.	సర్ప (నాగ)తంత్రం	250-00
33.	హవన తంత్రం	250-00
34.	షోడశనిత్యతంత్రం	250-00
35.	శాక్తేయతంత్రం	250-00

36. రుద్రయామళతంత్రం	250-00
37. లక్ష్మీప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
38. హిరణ్యశూలినీ తంత్రమ్	250-00
39. మాయాప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
40. శ్రీ విశ్వరూప ప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
41. స్వర్ణాకర్షణభైరవతంత్రం	250-00
42. కాశీవిశాలాక్షి తంత్రం	250-00
43. శాంతితంత్రమ్	250-00
44. యంత్రసిద్ధి	360-00
45. శ్రీ లక్ష్మీ తంత్రమ్	360-00
46. మంత్రమహోదధి (స్త్రీదేవతాకల్పమ్)	360-00
47. మంత్రమహోదధి (పురుషదేవతాకల్పమ్)	360-00
48. మంత్రశాస్త్రం (గ్రంథము)	360-00
49. ప్రత్యంగిరాకృత్యాతంత్రం	360-00
50. కామధేనువు తంత్రం	360-00
51. శూలినీదుర్గాతంత్రం	360-00
52. శ్రీవిద్య రహస్యం	290-00
53. కులార్ణవ తంత్రమ్	150-00
54. ఆచార్య సిద్ధ నాగార్జునతంత్రం (ఒరిజనల్)	390-00
55. సిద్ధమూలిక రహస్యం (మంత్ర,యంత్రసహితం)	63-00



గ్రంథాలు - ఆరాధనలు

1. భగవద్గీత శ్లోక తాత్పర్య సహితం	54-00
2. భగవద్గీత (వచనం)	99-00
3. భగవద్గీత శ్లోకతాత్పర్యం-కేసుబైండింగ్	72-00
2. గణేశ ఆరాధన 1	99-00
3. గణేశోపాసన 2	99-00
4. నవగ్రహవైభవం	99-00
5. నవగ్రహ రెమెడీస్	99-00
6. నవగ్రహ వేదం	99-00
7. శనిగ్రహారాధన	99-00
8. ఆదిత్యారాధన	99-00
9. సుబ్రహ్మణ్యారాధన	99-00
10. శ్రీ శివ ఆరాధన	99-00
11. లక్ష్మీ ఆరాధన	99-00
12. హనుమదారాధన	99-00
13. లలితారాధన	99-00

14.	శ్రీ చక్రారాధన	99-00
15.	గాయత్రీ ఆరాధన	99-00
16.	వీరభద్రారాధన	99-00
17.	కుజగ్రహారాధన	99-00
18.	భైరవారాధన	99-00
19.	దైవారాధన	99-00
20.	గీతారాధన (భగవద్గీత శ్లోకతాత్పర్యసహిత)	99-00
21.	శ్రీవేంకటేశ్వరాధన	99-00
22.	హయగ్రీవారాధన	99-00
23.	లక్ష్మీనరసింహారాధన	99-00
24.	శ్రీ బాలాత్రిపురసుందరీ స్తోత్ర కదంబం	99-00
25.	దేవీ లీలామృతం	99-00
26.	పురాణపండ సుందరకాండ వచనం	99-00
27.	పురాణపండ రామాయణం	99-00
28.	పురాణపండ భారతం	99-00
29.	పురాణపండ భాగవతం	99-00
30.	(సూరి) వాల్మీకి రామాయణం	99-00
31.	కాలసర్ప యోగం	99-00
32.	నిత్య జీవితములో రుద్రాక్షలు	99-00
33.	నిత్య జీవితములో నవరత్నాలు	99-00
34.	వేదసూక్తములు	99-00
35.	వేమన పద్యసారామృతం	99-00
36.	పండగలు పర్వదినాలు	99-00
37.	సూక్తిరత్నాలు	99-00
38.	హనుమచ్చరిత్ర	99-00
39.	నవగ్రహ దర్శనమ్	99-00
40.	నిత్యజీవితంలో నవగ్రహాలు	99-00
41.	సాలగ్రామములు	99-00
42.	గురుశుక్ర ప్రభావము చంద్రకళానాడీ	99-00
43.	శనిగ్రహరెమిడీస్	99-00
44.	జాతకసుధాసారము-జాతకమోక్షప్రదాయిని	99-00
45.	వివాహజ్యోతిషమంజరి-మ్యారేజ్‌మ్యాచింగ్‌గైడ్ (సాయిగణపతిరెడ్డి)	99-00
46.	మీపుట్టినతేదీనిబట్టి మీజీవితరహస్యాలు (న్యూమరాలజీ లైఫ్‌గైడ్) ,,	99-00
47.	మీఅదృష్టానికి (పేరు) నేమ్‌కరక్షన్ ,,	99-00
48.	న్యూమరాలజీ రెమిడీస్	99-00
49.	మూకపంచశతీ	99-00
50.	శ్రీరామకర్ణామృతం	99-00
51.	రహస్యకుక్కుటశాస్త్రం	300-00
52.	ఉపాసన విధానం	99-00
53.	పంచమవేదం మహాభారతం	99-00

54.	దేవుళ్ళు డాట్ కామ్	99-00
55.	గణపతిభాష్యం	99-00
56.	యజుర్వేద ఉపనయనవివాహప్రయోగమంజరి	99-00
57.	నవయోగులు	99-00
58.	ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోనిదర్శించవలసిన ప్రముఖదర్గాలు	99-00
59.	సకలదేవతాఅష్టోత్తరాలు(పెద్దది)-(180అష్టోత్తరశతనామావళులతో)	99-00
60.	సకలదేవతా అష్టోత్తరశతనామావళులు (కేస్‌బైండింగ్)	216-00
61.	సకలదేవతా సహస్రనామములు	99-00
62.	ఆధ్యాత్మిక సూక్తి నిధి	99-00
63.	బ్రాహ్మణులు గోత్రాలు,ప్రవరలు	99-00
64.	సర్వదేవతాస్వరూపుడు శ్రీ వేంకటేశ్వరుడు	99-00
65.	శ్రీ లక్ష్మీసన్నిధి	99-00
66.	శ్రీలక్ష్మీగణపతి హోమకల్పం	99-00
67.	మార్షల్‌ఆర్ట్స్ (కరాటే,కుంగ్‌ఫూనేర్చుకోండి)	99-00
68.	మ్యాజిక్‌గైడ్	99-00
69.	చదరంగం	99-00
70.	పంచముఖ హనుమత్ వైభవం	63-00
71.	గరుడపురాణం	40-00
72.	మాఘపురాణం	36-00
73.	శివపురాణం	36-00
74.	వైశాఖపురాణం	36-00
75.	కార్తీక పురాణం	36-00
76.	కార్తీక పురాణం (చిన్నది)	25-00
77.	సర్వకార్యసిద్ధికి రామాయణపారాయణ	63-00
78.	పెద్దబాలశిక్ష	50-00
79.	గాయత్రీ మహిమ	36-00
80.	వృక్షదేవతలు	63-00
81.	యాజుష స్మార్త సంస్కార చంద్రిక	200-00
82.	సనాతనవైదిక బ్రాహ్మణస్మార్తాగమకల్పమ్	150-00
83.	చతుర్వేదములు	120-00
84.	నవగ్రహారాధన	120-00
85.	తాళపత్ర సమాహార గోపురం	120-00
86.	మనుధర్మ శాస్త్రం (వచనంలో...) (కేస్‌బైండు)	250-00
87.	మానవధర్మములు	120-00
88.	వేదమంత్ర సంహిత	120-00
89.	సహస్రలింగార్చన	120-00
90.	శ్రీ శివగీత	120-00
91.	ద్వాదశఉపనిషత్తులు	120-00
92.	పురాణపండవారి సౌందర్యలహరి (కేస్‌బైండ్)	250-00
	(శ్లోకతాత్పర్యసహిత విపులవ్యాఖ్యతో) సాదా	120-00
93.	బృహత్ శివ స్తోత్ర రత్నాకరము	200-00
94.	బృహత్ దేవీ స్తోత్రరత్నాకరము	200-00
95.	బృహత్ విష్ణు స్తోత్రరత్నాకరము	200-00

96. కేదారనాథ్ బదరీనాథ్ యాత్రాగైడు	63-00
97. దక్షిణావృత శంఖములు	63-00
98. 108 దివ్యదేశాల విష్ణుక్షేత్రదర్శని	36-00
99. ధర్మసింధువు(కేస్‌బైండింగ్)	270-00
100. భారతీయ శైవక్షేత్రయాత్రాదర్శిని	99-00
101. చిలుకూరి బాలాజీచరిత్ర	36-00
102. భగవత్‌స్తుతి	63-00
103. సూర్యోపాసన	36-00
104. కాశీఖండం	250-00
105. దేవీభాగవతం	360-00
106. శ్రీ ఆంజనేయం	216-00
107. ధర్మసందేహాలు	216-00
108. ఆధ్యాత్మిక దైవిక వస్తువులు	250-00
109. రామాయణం	600-00
110. పోతన భాగవతం	900-00
111. శివమంత్రములు	63-00



వైద్య గ్రంథాలు

1. ఆహారం ఆరోగ్యం	36-00
2. మూలికావైద్య చిట్కాలు	36-00
3. ఆయుర్వేద వైద్య చిట్కాలు	30-00
4. గృహవైద్య రహస్యాలు	36-00
5. గృహవైద్యసారం	36-00
6. హోమియోవైద్యం (ద్వాదశలవణచికిత్స)	63-00
7. ప్రకృతివైద్యం	36-00
8. ఆహారం-వైద్యం	99-00
9. సంపూర్ణ ఆయుర్వేద-చిట్కా వైద్యం	99-00
10. ఆయుర్వేదమ్	36-00
11. ఆయుర్వేద మూలికావైద్యదీపిక	99-00
12. దుంపకూరలు, ఆకుకూరలు, కాయగూరలు (వాడకం - ఉపయోగాలు)	99-00
13. ఏకమూలికావైద్యం	99-00
14. అష్టాంగ హృదయం (4భాగాలు)	1200-00
15. రహస్యసిద్ధయోగవైద్యసారమ్	99-00
16. ప్రాథమిక హోమియోవైద్యం	99-00
17. ఒబెసిటీ	99-00
18. హెల్త్‌గైడ్	99-00
19. ఆయుర్వేదం-జీవనవేదం	99-00
20. ఫుడ్‌థెరపి	63-00

21. న్యాచురల్‌థెరపి	99-00
22. సంపూర్ణఆరోగ్యానికి 20ని॥	63-00
23. కీళ్ళనొప్పులు మీ సమస్యలైతే...	99-00
24. యోగామంత్ర	63-00
25. యోగా మండే టు సండే	63-00
26. హెర్బల్ మెడిసిన్-హెల్త్‌టుడే	99-00
27. హెల్త్‌ఫైల్	108-00
28. వస్తుగుణపాఠం	250-00
29. రసాయన వాజీకరణ తంత్రం	150-00
30. వస్తుగుణ మకరందం	400-00
31. నాటువైద్యం -(కేస్‌బైండ్)	360-00
32. నాటువైద్యం (చిన్నది)	99-00
33. ప్రాణాయామము-యోగ	63-00



అయ్యప్ప - భవానీ రకాలు

1. శ్రీ అయ్యప్ప లీలామృతం	30-00
2. శ్రీ అయ్యప్ప భజనపాటలు	63-00
3. శ్రీ అయ్యప్ప పూజాకల్పం	20-00
4. శ్రీ అయ్యప్ప భక్తి గీతాలు	20-00
5. హారతిగైకొనుమా	40-00
6. శ్రీ అయ్యప్ప దీక్ష F	10-00
7. శ్రీ అయ్యప్ప భజనమాల F	10-00
8. శ్రీ అయ్యప్ప నిత్యపూజ P	10-00
9. శ్రీ అయ్యప్ప నిత్యనియమావళి P	10-00
10. భవానీదీక్ష (శ్రీ భవానీ లీలామృతం)	36-00
11. దేవీలీలామృతం	99-00
12. శ్రీ దేవీ పూజాకల్పం	20-00
13. దేవీ భక్తిగీతాలు	20-00
14. భవానీదీక్ష P	10-00
15. దేవీ భక్తిమాల F	10-00
16. శ్రీ అయ్యప్ప భజనావళి	120-00
17. అయ్యప్పపూజావిధి (జేసుదాసుసాంగ్స్‌తో)	24-00



భజనలు - కీర్తనలు

1.	అన్నమయ్య కీర్తనలు	20-00
2.	శ్రీరామదాసు కీర్తనలు	20-00
3.	సర్వదేవతా మంగళహారతులు	20-00
4.	వసుంధర మంగళ హారతులు	25-00
5.	సౌభాగ్య దేవతా మంగళహారతులు	36-00
6.	సర్వదేవతా భజనలు	36-00
7.	చిట్టి పొట్టి పాటలు	10-00
8.	జాతీయ గీతాలు	10-00
9.	దేశభక్తి గీతాలు	36-00
10.	పండుగలు-పుణ్యక్షేత్రాలు భక్తిగీతాలు	36-00
11.	గొబ్బిళ్ళపాటలు,లాలిపాటలు,కోలాటపాటలు	36-00
12.	అన్నమయ్య సంకీర్తనలు	99-00
13.	పెళ్ళిపాటలు-స్త్రీలపాటలు	36-00
14.	భక్తానంద భజనకీర్తనలు(ఓల్డ్‌సినీస్టైల్)	36-00
15.	సర్వదేవతాభక్తిమణిమాల	36-00
16.	బతుకమ్మ ఉయ్యాల పాటలు	36-00
17.	అన్నమయ్య సంకీర్తనానిధి(1000కీర్తనలు)	270-00



హిట్ సాంగ్స్



1.	ఘంటసాల భక్తిగీతాలు-భగవద్గీత	36-00
2.	ఎస్.పి.బాలు భక్తిగీతాలు	36-00
3.	ఘంటసాల సుమధురగీతాలు	99-00
4.	పి. సుశీల సుమధురగీతాలు	99-00
5.	ఎస్.పి. బాలు సుమధురగీతాలు	99-00
6.	ఎస్.జానకి సుమధురగీతాలు	99-00
7.	వేటూరి సుందరరామమూర్తిహిట్స్	99-00
8.	సర్వదేవతా సినీభక్తిగీతాలు	99-00



స్త్రీలకు ఉపయుక్త పుస్తకములు

1.	శ్రీకాంతామణి వంటలు (వెజ్)	63-00
2.	శ్రీకాంతామణి వంటలు (నాన్‌వెజ్)	63-00
3.	శాకాహార వంటలు	30-00
4.	మాంసాహారవంటలు	30-00
5.	చిట్టిచిట్కాలు	30-00
6.	అందానికి చిట్కాలు	30-00
7.	పిల్లల పేర్లు (పెద్దది)	30-00
8.	పిల్లల పేర్లు (చిన్నది)	10-00
9.	లేటెస్ట్ ఎంబ్రాయిడరీ శారీబోర్డర్స్	36-00
10.	లేటెస్ట్ ఎంబ్రాయిడరీ డిజైన్స్	36-00
11.	చిన్నారులకు చిరుతిళ్ళు	30-00
12.	పసందైన ఫాస్ట్‌ఫుడ్ వంటలు	30-00
13.	పలావ్‌లు, ఫ్రైడ్ రైస్‌లు, వెరైటీరైస్‌లు	30-00
14.	వేపుళ్ళు-ఇగుర్లు	30-00
15.	బ్రేక్‌ఫాస్ట్ వంటలు	30-00
16.	పండుగలలో చేసుకొనే పిండివంటలు	30-00
17.	మైక్రోవోవెన్ వంటలు	99-00
18.	సర్వదేవతాభక్తిమాల	36-00
19.	పిల్లలపేర్లు (బాబు)	36-00
20.	పిల్లలపేర్లు (పాప)	36-00
21.	మోడ్రన్ మెహంది (గోరింటాకు డిజైన్స్)	36-00
22.	మోడ్రన్ పిల్లలపేర్లు	99-00
23.	నోరూరించే నాన్‌వెజ్‌వంటలు	99-00
24.	మోడ్రన్ టైలరింగ్ (లేడీస్ & జంట్స్)	99-00

వివిధ రకములు

ఎందరోమహానుభావులు	270-00
యోగాసనాలు	36-00
సూర్యనమస్కారములు	36-00
పొడుపు కథలు (చిన్నవి)	10-00

హిందీ-తెలుగు-స్వబోధిని	20-00
ఇంగ్లీషు-తెలుగు-స్వబోధిని	20-00
జనరల్ నాలెడ్జ్	20-00
నూరు ఎక్కాలు	10-00
1-100 టేబుల్ బుక్	10-00
1-100 టేబుల్‌బుక్ (క్రౌన్‌సైజు)	4-50
శ్రీరామకోటి	27-00
శ్రీశివకోటి	27-00
మేజిక్	30-00
అంకెలతో గారడీ	30-00
హృదయస్పందన (కవితలు)	30-00
వాత్స్యయన కామసూత్రాలు	36-00
ఎ.పి.టూరిస్ట్ గైడు	36-00
ఇంద్రజాల రహస్యాలు	30-00
మహేంద్రజాల రహస్యాలు	30-00
శరీరభాష (బాడీ లాంగ్వేజ్)	99-00
క్రియాయోగం	36-00
ఆనందంగా జీవిద్దాం	99-00
హరిశ్చంద్ర నాటకం	50-00
వాత్సాయనకామసూత్రాలు	99-00
పంచసాయకం	99-00
రతిరహస్యాలు	99-00
అనంగరంగం (కంభంపాటి స్వయంప్రకాష్)	99-00
శృంగారకేళి (కంభంపాటి స్వయంప్రకాష్)	99-00
గాయత్రీవిజ్ఞాన్	99-00
చింతామణి (నాటకం)	50-00
బాలనాగమ్మ	50-00
కాళహస్తి స్త్రీల వ్రతకథలు	36-00
కాళహస్తి రామాంజనేయ యుద్ధం(బదిరెడ్డి)	50-00
కాళహస్తి గోవింద నామాల భగవద్గీత	36-00
కాళహస్తి గృహవాస్తు చింతామణి	99-00
కాళహస్తి గృహవాస్తు మర్మాలు (బైండు)	63-00
రామరాయవాస్తుశాస్త్రం(ముద్రగడరామారావు)	90-00
ఎం.ఎస్.ఆర్.హనుమాన్‌చాలీసా	10-00
ఎం.ఎస్.ఆర్.సుందరకాండ	80-00
బ్రహ్మంగారిజీవితచరిత్ర (జవంగుల)	125-00
శ్రీ ఆదిశంకరాచార్య దివ్యచరితామృతం	40-00
కాశీరామేశ్వర మజిలీ కథలు	63-00
శ్రీలలితాసహస్రనామము(భాస్కరభాష్యం)	600-00

మావద్ద లభించు గ్రంథములు...మోహన్ పబ్లికేషన్స్, కోటగుమ్మం,రాజమహేంద్రవరం.

ప్రకృతిసిద్ధాంతములు-వేదవిజ్ఞానము-ఫలితజాతక సూత్రములు		595-00
ముదుండి విశ్వనాథరాజుగారి గ్రంథములు		
విశ్వకర్మ ప్రకాశము		80-00
ప్రాచీనవాస్తుశాస్త్రాలు-ఆధునికవాస్తుపరిశీలన	..	250-00
నారద సంహిత	..	150-00
వాస్తురాజవల్లభము-మూలానువాదము	..	60-00
మయమతము - వచనము	..	80-00
బృహత్సంహిత - వచనము	..	160-00
వాస్తువిజ్ఞానజ్యోతి		......
పురోహిత దర్శని (గోరసవీరభద్రాచార్య)		....
విశ్వకర్మవాస్తువిద్యారహస్యములు	..	....
వాస్తు విజ్ఞాన చంద్రిక	..	....
మహాదశా పారిజాతం	..	....
వాస్తు నారాయణీయం	..	120-00
యోగావళీఖండం	..	120-00
ముహూర్తసింధువు		150-00
సర్వార్థచంద్రిక (4భాగాలు)		1208-00
మీరే న్యూమరాలజిస్ట్ (దావూద్)		370-00
నిర్ణయసింధు (2భాగాలు)		590-00
సాయి...	..	45-00
శ్రీ దుర్గానందలహరి	..	200-00
ఆరతిసాయిబాబా	..	11-00
ప్రతిష్ఠకల్పః(సాగి నరసింహమూర్తి)		500-00
తాజుద్దీన్‌బాబా సచ్చరిత్ర		100-00



సుమారు 100 సం॥రాలు నాటి ప్రాచీన ప్రతులు (జిరాక్స్ ప్రింట్)

శ్రీరామ మంత్రానుష్ఠానము	300-00
శ్రీరామనవరాత్రోత్సవకల్పః	300-00
సీతారామ కథా సుధ అయోధ్యకాండ	200-00
సీతారామ కథా సుధ బాలకాండ	150-00
అరణ్యకాండ	100-00
శ్రాద్ధము ఎందుకు పెట్టాలి ? షోడశ సంస్కారములు	200-00
స్మార్త కాపర్ది కారికలు	200-00
నపుంసక సంజీవనము, వైద్య శిరోమణి	200-00
విషవైద్య చింతామణి	200-00
హేమాద్రి సూరిణా ప్రాయశ్చిత్తాధ్యాయః	300-00
సర్వమూలికా గుణరత్నాకరం	300-00
ఆపస్థంబీయ ధర్మసూత్రాలు	300-00
సర్వశాంతి దర్పణం - అపర ప్రయోగ దర్పణం	200-00

మావద్ద లభించు గ్రంథములు...మోహన్ పబ్లికేషన్స్, కోటగుమ్మం,రాజమహేంద్రవరం.

గణకరంజని	200-00
సంతాన దీపిక	200-00
తిథినిర్ణయ కాణ్డః	250-00
ముహూర్త దర్పణం	200-00
జ్యోతిష శాస్త్ర రత్నము (శ్రీపతిజాతక పద్ధతి)	250-00
లఘుతాచకము	200-00
శ్రీ వైఖనస పైతృమేదిక ప్రయోగః	300-00
స్మృతి రత్నాకరము (ధర్మశాస్త్రం)	400-00
జాతకామృతతసారం	300-00
జాతక బోధిని	300-00
సంగీత విద్యాదర్పణం	300-00
సంగీత సర్వార్థసారసంగ్రహం	300-00
ముహూర్త మార్తాండం(టీకతాత్పర్యం)	450-00
జాతకరహస్యం	200-00
రాజమార్తాండం	200-00
ఆయుర్దాయదీపిక	200-00
వైద్యామృతం	200-00
అనుపానమంజరీ	200-00
నవగ్రహశాంతి విధానం-ఉదకశాంతి విధిః	200-00
చికిత్సరత్నము	200-00
స్వరచింతామణి	200-00
ద్వాదశలోహ భస్మవిధానం	200-00
దైవజ్ఞయశో విభూషణం	200-00
అనుపాన రత్నకరము	200-00
కాలామృతము	250-00
దైవజ్ఞకర్ణామృతము	300-00
రసేంద్ర చింతామణి	300-00
రసరత్న సముచ్ఛయం	300-00
వస్తుగుణరత్నాకరము	300-00
హోరానుభవదర్పణము	360-00
విశ్వకర్మ ప్రకాశిక వాస్తుశాస్త్రము	250-00
స్త్రీజన కల్పవల్లి	450-00
సంగీత సర్వార్థ సంగ్రహం	300-00
సంగీత సుధాసంగ్రహము	250-00
అర్క ప్రకాశము	200-00
సంగీత మార్తాండము	200-00
సంగీత ప్రథమబోధిని	200-00
వైద్యకల్పతరువు	200-00
రసప్రదీపిక	250-00
గణకానందము	250-00

శ్రీ లలితాసహస్రనామావళిః-వివరణాత్మక భావంతో	200-00
నవచండీ వేదోక్త శ్రీ దేవీ పూజాకల్పం	200-00
శ్రీ గాయత్రీ అనుష్ఠాన తత్త్వప్రకాశిక	360-00
సంగీతమార్తాండము	250-00
సారావళి	360-00
భేషజకల్పము	200-00
గురుశిష్య ఆయుర్వేద వైద్యచింతామణి	360-00
జాతకమణి	200-00
సర్వశకున ప్రకాశిక	200-00
యాజుష ప్రయోగ చంద్రిక	250-00
శిక్షావల్లీ-ఆనందవల్లీ-భృగువల్లీ	300-00
వసంతరాజ శకునము	250-00
తొట్టి వైద్యం	450-00
జ్యోతిష సిద్ధాంత సంగ్రహము (పంచాంగ గణితం)	300-00
సహస్ర యోగప్రకాశిక	300-00
శ్రీవిద్యారహస్యం	290-00
మహర్షుల చరిత్ర 1,3 300+300	
వేంకట సోమయాజీయం అను ధర్మశాస్త్రకాండము	250-00
శ్రీఆంజనేయం	216-00
రాశితుల్యావత్సర ఫలితం	200-00
నాడి జ్యోతిష విశ్లేషణ	400-00
రహస్యకుక్కుటశస్త్రం	300-00
స్త్రీ ధర్మరత్న బాండాగారము	200-00
శైవోత్సవరత్నాకరం	300-00
యాజుషప్రయోగ చిన్తామణి	300-00
సుస్వర ఋగ్వేద ప్రయోగదర్శిని	300-00
ఆయుర్వేద వైద్య సంగ్రహం	300-00
వశిష్ఠ సంహిత	360-00
హోమియోపతి గృహవైద్యం	200-00
వ్రతచూడామణి	300-00
వైశ్యధర్మప్రకాశిక	300-00
ఆలయ నిత్యార్చన పద్ధతి	200-00
స్మృతిముక్తాఫలం	300-00
ఆపస్తంబయల్లాజీయమ్	300-00
జ్యోతిషశాస్త్రసంగ్రహము	200-00
కర్మవిపాకాఖ్యయుం	360-00
ముహుర్త రత్నావళి	250-00
సుదివిలోచనం	300-00
ఉత్తర కాలామృతం	200-00
సర్వవిషయ సర్వస్వసంగ్రహం	200-00